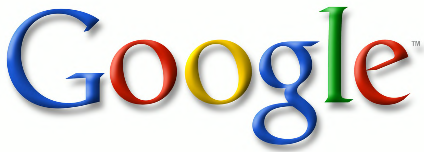
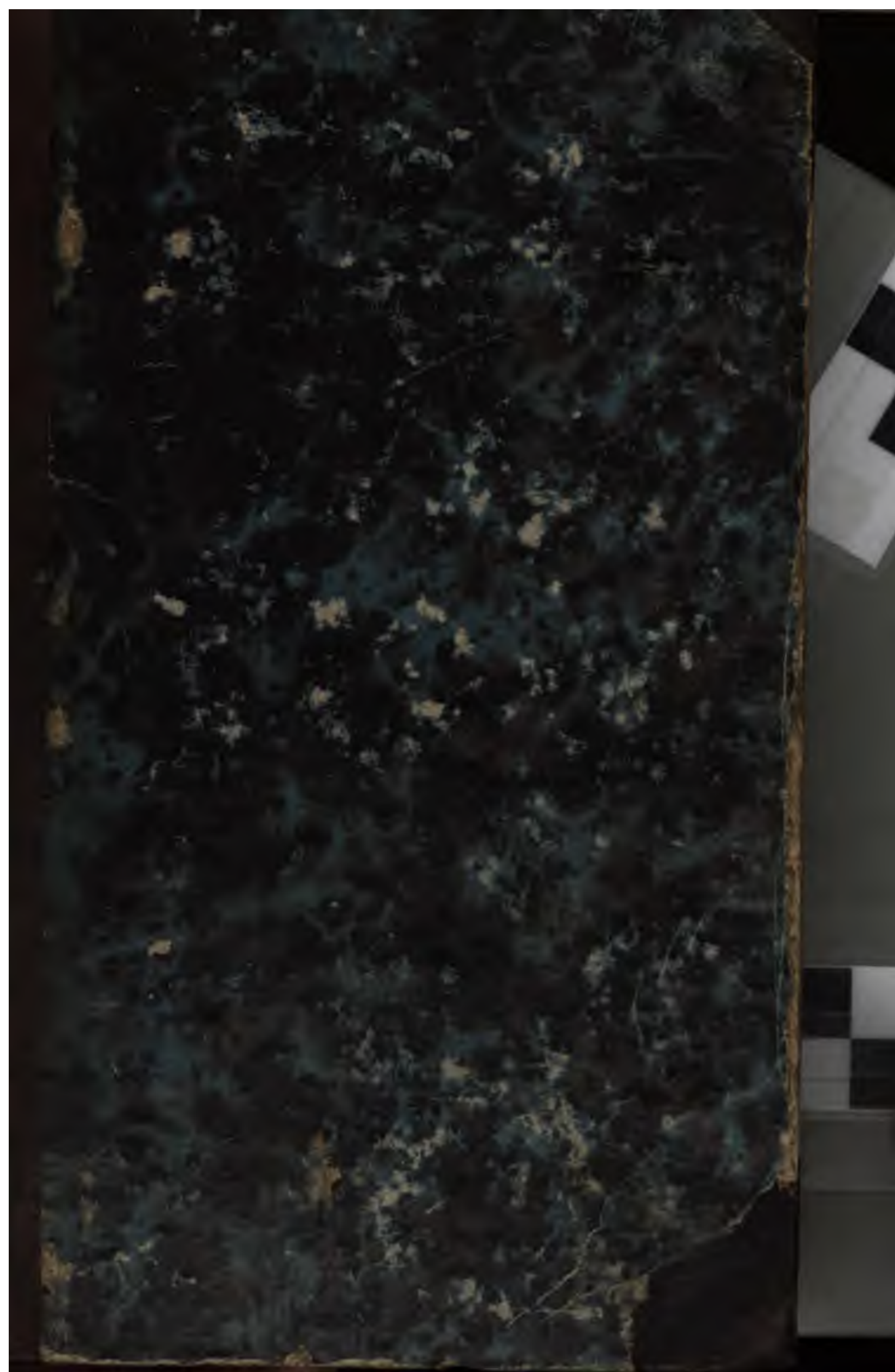

ERDYNAND I.

král Český.

J. Berka ryl.

Přjběhowé

králowstwj Českého

zběhlj

za panowánj slawné paměti

Ferdynanda I.

kteréž wyprawuge

F. W. Zimmermann,

kněz řádu křjžow. s čerwenau hwězdau, cýs. král. knèhowny

[illegible]

W Praze 1820.

K dostánj v Donáta Hartmanna,
knihkupce.

Laskawému čtenáři službu a hognost wsseho dobrého wzkazugi.

Wssecky wěcy w této pusté děding čas měnj, a cokoli časem segde, časem zapadá. — Scházegj netoliko národowé slawnj, genž na wysokých a twrdých skalách sobě města stawěli, kámen kamenem twrdili; ale y králowstwj mocná, před nimiž wůkol a wůkol obce hrůzau se kořily. Takowých proměn a gich aučinků řádnau zprávu poněkud letopisowé poskytugj; gessto patrnau předkůw nassich způsobnost, zběhlých wěcý powahu, starožitných přjběhů a přjhod vdálost nám zřetedlně před oči kladau; takže se domysliti můžeme, kteraká byla předesslého swěta twářnost, zbořených hradů a měst weystawnost, kteraký rozdjl obyčegů a mrawů, kteraká národů zřjzenj a práwa. Děgospisowatelé tedy představugj wěcy zasslé, gakoby byly nezasslé, které pak porussenj wzaly, gakobychom ge až dosawad widěli; křjsj mrtwé a wywádčgj ge ze stkwostných hrobů, kladau nám před oči gich panowánj, wládařstwj, gednánj a skutky, nikoli ale abychom gim gesstě pochlebowali; nýbrž dle zákona

wěkožiżného Boha, nehledjce nic na osobu, ge saudili. — Přitom také žádagj, abychom gich knihy ne tak zrakem, gakož obmyslnostj čjtali, to gest: abychom se domeyšsleli zběhlých wěcý přjčin, aučinků, a giných okolnostj, též patřili na náružiwosti přirozenj lidského. Takowým zřenjm domyslime se osob, které býwaly na auřadech obecnjch, sedáwaly w radách, wzkládala se na ně péče o obecné dobré; a ač gich sláwa až do nebes se wznesla, předce neposlaužily wlasti swé, než hanbau, záhubau, a uwrženjm obce do wěčného chlapowstwj; takže gedině pochlebenstwjm gich neprawost zhola za ctnost a pěkné slussenj wážena byla. Domysljme se giných, kteréž wedlé prawé ctnosti a pauhé sslechetnosti o obecné dobré dnem y nocý pečugjce haněny, pronásledowány, důstognosti zbaweny byly, a w žraucým zármutku skončenj žiwota swého wzaly, a snad byly sláwau národu. — Domysljme se gesstě giných y pohlawj ženského, na nichžto w správě obecné zhola nic nezáleželo; a předce swau ssibalskau chytrostj aučinkugjce wsselikeré změny na ugmu poctiwosti a sprawedlnosti prowozowaly. Spatřjme také cesty, prameny y praudy, kteréž člowěka wedau k hodnostem, a že zysk gest gedině ona modla, kteráž obyčegně obecné dobré bauřj, hubj a trávj. Podobně také nasse rozmilá wlast, gakož giná králowstwj, když snad tomu tak časowé chtěli, rozličným

proměnám podrobena gsauc swau powahu změ=
nila; djlem co sslechetná panna se stkwěla, dj=
lem co smrtonoš zbledla; djlem gako lew řwau=
cý sobě počjnala, djlem co beránek tichý vmlk=
la; djlem wálkami zděssená kwjlela, djlem bau=
řemi domácými vwálená klesla, o čemž nás
sprawugj kronykáři nassi. Nicméně znameni=
tègssj spisowatelé přjběhů králowstwj Českého,
gakož Hágek a Beckowský zawřeli swé kronyky
po smrti krále Ludwjka, to gest: léta Páně
1526, protož gá, nemage wlasti swé čim giným
slaužiti, tu kde tito času vkrogili, gsem počal, a
nynj pro pochautku několik archů na swětlo wů=
bec wydáwám. Přiznáwám se, že děgopis ten=
to ne tak zřjzený, gakby slusselo, na swětlo wy=
cházý, a mnohého potřebuge oprawenj, snad giž
proto, že gsem zanechal wsseho posuzowánj, osob
káránj, neprawosti wytekánj, hlubokých přjčin
wyhledáwánj, a ssibalské chytrosti aučinků wy=
hlassowánj. — Tážessli se proč? odpowj tobě obec=
né přjslowj: „Maudrému napowěz.“ Gest ale
wěc wůbec wědomá, že gak se někaký spjsek wy=
skytne, hned mnozý geg klowagj, nad nim krá=
koragj, maličkosti kolikrát wytekagj a z hanobu=
gj: — protož milý čtenáři! gestliže tento spis
poctiwě sauditi chceš, (nechcyc abys mne pro
milost od winy očistil) postaw se kde gá stogjm,
a hled wůkol a wůkol; spatřjš, gak drsnatá
byla cesta, po njž gsem kráčel, a gak mnoho

toho swěta sessel. Y gsauce zde na hradě Pražském páni auředlnjcy a saudcowé zemsstj y giné rady, které se na tento čas sem na hrad Pražský sgeti ráčili, pospolu shromážděni, a takowau wěc slyssjce, to gsme společně rozwažowali, že gest potřebj brzy sněmu obecného, tak aby něgaká těžkost na toto králowstwj nepřissla. Z takowých přjčin a potřeb posklátám sněm obecný tomuto wssemu králowstwj na hradě Pražském, w sobotu po sw. Jeronýmu neyprw přjsstj *), tak aby se powinné a náležité potřeby tomuto králowstwj, gakož gsau we dskách a w zřjzenj zemském zapsané, náležitě rozwážiti mohly. Pročež Wassich Milostj a Wás wssech, y každého zwlásstě žádám a napomjnám, že se w gmenowaný pátek do Prahy sgeti, a potom na zegtřj w sobotu na hrad Pražský w 14. hodinu wynagjti, a toho neobmesskali ráčjte; neboť bezpečenstwj od panůw Pražanůw gest dáno celé a dokonalé, wssem wůbec y každému, kdož k sněmu zwanému gednánj přjslussj, aby mohli bezpečně přigeti a odgeti w gednom čase, též se k nim w pokogi zachowagjce. A gestližeby se Wassich Milostj kteřj nesgeli, a na tem sněmu býti neráčili, tedy ti, kteřj se sgedau, budau mocy wssecko gednati y konati, wedlé starodáwnjho řádu a obyčege; na ty pak negsme powinni čekati, kteřjžby se nesgeli, a na tom sněmu nebyli. Také Wassim Milostem a Wám oznamugi, gestližeby kdo toho w wědomosti neb w paměti neměl, kterak gste se Wasse Milosti powinni wedlé zřjzenj zemského zachowati, a zwlássstě toho času, gessto nepochybugi, než že z toho žádný z wás wystaupiti neráčjte; následugjcý tři artykule pořádpsané zde

*) Dne 6. Řjgna 1528.

kladu, z nichž geden w práwjch a w zřjzenj zemském gest položen w tato slowa:

I. Nalezli wůbec za práwo, aby saud zemský před se bezewssech překážek ssel a trwal, a w tom neodchowalliby Pán Bůh krále bez dědicůw, by pak y dědicowé byli, proto wždy saud zemský před se gdi a trwey, a mocý aby žádný na druhého nesahal, než práwem aby žiw byl pod pokutau nálezůw starodáwnjch.

II. W témž zřjzenj zemském nalezli wůbec za práwo: Aby král Český wolen byl, tak gakž od starodáwna bylo, a kdyžby wolen byl a přigel, že neywyšssj purkrabj Pražský, nynějssj y budaucý, má slibiti pánům a rytjřům y wssj obcy koruny České, a kteréhožkoliwbychom swolili, aby králem byl a do země přigel, aby mu zámek, hrad Pražský, bez odporu w moc geho, y hned po swolenj krále popustil. Pakliby weytržek w tom kdo w zemi učinil, a gakau baukku na zámky z té přjčiny pustil, chtěge někomu k králowstwj dopomocy, prwé nežliby král z obecné wůle wolen byl, tak, gakž se nahoře pisse, aby takowý čest y hrdlo ztratil, a z země wyhnán byl. A kdožby takowého a geg fedrowati chtěl, ten aby w tuž pokutu, swrchu psanau, upadl. A heytman hradu Pražského nynějssj a budaucý má slibiti purkrabjmu Pražskému nynějssjmu y budaucýmu po smrti krále Geho Milosti, že k žádnému ginému s zámkem zřenj mjti nemá, dokudžby král Český wolen nebyl, tak, gakž se nahoře pisse; než k neywyšssjmu purkrabjmu Pražskému swé zřenj mjti má.

III. W témž zřjzenj nalezli wůbec za práwo: Chtělliby kdo mocý wtrhnauti, neb žeby wtrhl do koruny České, chtěge tudy králowstwj obdržeti; proti tomu abychom sobě

wssycni pomocni byli, pod pokutau nahoře psanau, totiž: cti, hrdla y statků ztracenj, gakož ty pokuty ssjře w práwjch a zřjzenj zemském tohoto králowstwj gsau psané.

Protož Wassich Milostj wssecky a každého zwlásstě k té a takowé Wassim Milostem a Wám wssem hotowosti y s lidem wassim zachowati rowně napomjnám, tak abyste ráčili wssickni s lidmi swými pohotowi býti, kterýžtokoliw den, čas neb hodinu wámby oznámeno bylo. A gestližeby mimo řád, práwo a swobody nasse kdo do tohoto králowstwj wtrhnauti chtěl, abyste ge opatrowali, aneb co proti práwům a swobodám nassjm činiti, abyste ge ráčili hágiti podlé práw a swobod nassich, tak se zachowagice, gakž přjslussj k zachowánj powinnostj Wassich Milostj, kteréž gsau prwé swrchu oznámené, pod gakými pokutami gest se gedenkaždý zachowati powinen. Co se pak dopomáhánj práwa, pro které gsem obeslánj včinil, dotýče, y s wůlj těch, kohož se dotýká, kteřjž gsau to včinili w potřebu, a nynj připadlí tomuto králowstwj; ta wěc se odkládá do pondělnjho dne po sw. Hawlu neyprw přjsstjho, a na ten den abyste se dali nagjti, tu na tom mjstě, gakož gest wám prwé oznámeno psanjm mým pod pokutami na to vloženými. Dán na hradě Pražském feria II. post festum Lamberti. *) Léta 1526.

Dřjwe než tento list do wssech kragů byl rozeslán, welmi důležité prossly nowiny, a takowý hlas do Prahy přissel, žeby cýsař Turecký Budjn měl, a Pessť žeby wypálil; protež Zdeněk z Rožmitala gesstě následugjcý cedulí přiložil:

*) Dne 18. Zářj.

Také Wassim Milostem a Wám toto oznamugi, že gsau nowiny prossly, když list tento byl napsán, kterak Uhři cysaři Tureckému s Bělehradem se poddali, a na prosto také ginj wssickni se poddawagi; ano také cysař Turecký že gest giž s lidem swým mimo Ráb k Wjdni se pustil. Protož takowau wěc znagjce Wassich Milostj a Wás napomjnám, abyste pro potřebu tuto též pro potřebu w listu položenau weřegně pohotowi byli, zbroge a koně sobě gednali, lidi swé k tomu napomjnali a k tomu měli, aby s wozy a děly y se wssemi potřebami náležitými k běhu wálečnému pohotowi byli; kdež giné náděge negsem, než že Wasse Milosti a Wy znagjce toho swau powinnost, y také potřebu wsseho křesťanstwa, též toho králowstwj a Wás wssech, se tak zachowati račjte. Y také znagjce to, kdyby w potřebách w tomto listu Wassim Milostem a Wám oznámených nedal se kdo skutečně nagjti, gakých znamenitých a neywětssjch pokut by se dopustil? kterých Pán Bůh rač každého zachowati! Neboť přjklad gistý můžeme wzýti na Uhřjch, co se gim stalo a děge od Turkůw, a to skrze gich neopatrnost a wáhawost, gessto skrz takowau wěc pána nassého y swého ztratili gsau hanebně a posměssně. A gestližebychom gich přjkladem žiwi býti chtěli, strach gest, abychom brzce o králowstwj a o swá hrdla nepřissli. A také, když toto bylo napsáno, tedy ten hlas sem do Prahy přissel, žeby cysař Turecký Budjn měl a Pesst žeby wypálil.

Dne sobotnjho *) mocý Zdenka Lwa z Rožmitala wrženého, ačkoliw gsau se páni stawowé w počtu dosti welikém

*) Dne 6. Řjgna 1526.

králowny Gegj Milosti milowiti a žádati, aby stawowé tohoto králowstwj Gegj Milost králownu při tom zustawiti ráčili, což Gegj Milosti w tomto králowstwj Českém sprawedliwě náležj, též co Gegj Milost také žádati bude, aby tjž stawowé Gegj Milost králownu w tom neopauštěli; y toto wssickni páni stawowé poručili dáti za odpowěď, žeby se k Gegj Milosti králowně rádi služebně zachowali, a wěno, které Gegj Milosti w tomto králowstwj mjti ráči, což Gegj Milosti w tom sprawedliwě náležj, pokudž gest týmž stawům wědomo, že toho Gegj Milosti rádi přegj, a při tom zachowati chtěgj, nač se smlauwa mezy cýsařem Maximilianem a králem Wladislawem wztahuge, ač k té smlauwě stawowé neswolili, poněwadž k tomu powoláni nebyli; ale pro tu lásku, kterauž gsau k Gegj Milosti králowské králi Wladislawowi měli, tomu, což se téhož wěna dotýče, tauž smlauwau obsaženého, že neodpjragj: wssak aby ta wěc byla bez vgmy wrchnosti krále Geho Milosti, kterýž bude, y také bez vgmy swobod tohoto králowstwj.

Po wystaupenj pana markraběte, poslowé od Ferdynanda arcyknjžete Rakauského a Anny manželky geho wyslanj před pány stawy předstaupili, list wěřjcý čjsti dali, a po geho přečtenj pozdrawenj přednásseli, takto dokládagjce: Kterak gest dossla spráwa žalostná, že bitwa od mocného nepřjtele Turka negenom gest obdržena, ale také Geho Milost král Ludwjk neymilostiwěgssjho arcyknjžete Ferdynanda sswagžr smrtj z swěta bjdně sessel, y giných mnoho mužůw dobrých, kteřj gsau zahynuli při Geho Milosti králowské. A poněwadž Gegj Milost arcyknějžna Anna k tomuto králowstwj Českému gest děwička, a k němu podlé smlůw, které se staly

mezy králem Wladislawem, magjc přjstup neybližšši; protož žádost gest od Geho Milosti arcyknjžete y arcykněžny Anny manželky geho, aby ge za pány přigali, připowjdagjce, že při řádu, práwu, poctiwosti a sprawedlnosti wssecky a každého obywatele Českého s přiwtělenými k témuž králowstwj zeměmi, zachowati, sprawedlnosti a řády rozmnožowati, wsseckny nedostatky radau stawů králowstwj Českého naprawowati, a wssecko pilně před sebe wzýti chtěgj, cožbykoliw k vžitku a poctiwosti, k sláwě a k dobrého tohoto králowstwj bylo a býti mělo. Také y dluhy, pokudžby to saudem zemským vznáno bylo, bez obtjženj wsselikerého zaplátiti, a we wssem páni milostiwj býti ráčj. Páni stawowé z milostného pozdrawenj a wzkázánj poděkowawsse připowěděli, že po bedliwém mezy sebau powáženj těch wěcý, rádi na Gich Milostj žádost co neyspjssegi odpowědjti chtěgj. Na to ti páni poslowé wystaupili.

Po wystaupenj těchto wyslanců nezdálo se panům stawům, aby králowstwj České Anně arcykněžně Rakauské napadalo, poněwadž za času krále Wladislawa odbyta byla, a následowně žádného nápadu k tomuto králowstwj nemá. — Na to neywyšssj pjsař zemský pan Radslaw wywstaw, w tato slowa řeč včinil: Poněwadž za paměti nassj takowá wěc se nezběhla, gak někdy za krále Giřjho, gessto z nás žádný toho nepamatuge; potřebná tedy gest wěc weysady a swobody tohoto králowstwj, které na hradě Karlsstegně složené gsau, na pozoru mjti a ge bedliwě powažowati, aby skrze gich newědomost něco vžitečného, coby tomuto králowstwj na vgmu býti mohlo, obmesskáno nebylo, a takowým wolenjm potomkům nassim nebyla čest a swoboda vmenssena. — Páni sta-

wowé této dobré rady se wchopiwsse, hned na Karlsstein pro takowé listy a swobody gisté pány wyslali. Na to toho dne ze sněmu wyssli.

Zatjm w auterý *) sněm dále před se ssel, kdežto neywyšssj purkrabj Zdeněk Lew z Rožmitala stawy k tomu nakloniti se snažil, aby se do Uher na zwědy poslalo; poněwadž se málo co wěděti může, kde Turek gest a co činj. Gakož také aby w králowstwj Českém z mnohých důležitých přjčin, kdyby snad Turek, neb kdo giný polem do něg wpadnauti chtěl, hotowost byla nařjzena, — a to oboge aby se od panů stawů dobře powažowalo. Takéž poselstwj od biskupů a wssech třj stawů Lužických w plném sněmu se čtlo, nimž se zpráwa dáwala, že při obecně držaném sněmu na tom se wssickni gednosworně snesli, gakau hotowost mjti magj, že ponůcky a posluchy držj, k králowstwj Českému se přiznáwagj, a čtyry osoby wolili, kteréby, přissloliby co nepřátelského, spěssně a pořádně s wogskem swým nepřátelům náležitě odpor činiti měly. Na to před pány stawy od knjžat Baworských, Wyljma a Ludwjka **) wyslanec předstaupil, a podage wěřjcých listů, takto promluwil: Kterak geho páni, Baworská knjžata, o smrti krále Ludwjka zwěděwsse, nad tau nesstastnau přjhodau zarmauceni gsau, a geg co swého wlastnjho bratra litugi, žádagjce, aby z nich gednoho, kterýby se koliw gim widěl býti neyschopněgssj, za swého krále wolili; a kterémukoliwby se oni tak naklonili, ten že gich wssechny dluhy we třech měsýcých zaplatiti, w tomto králowstwj

dworem

*) Dne 9. Řjgna.

**) Někteřj kladau Hanusse a Ludwjka, a ginj y Albrechta.

dworem swým býti, při gich obyčegjch, řádech, prawjch, swobodách, weysadách ge zachowati, králowstwj rozmnožowati, bez obtjžnostj země zámky zastawené wyplatiti, též giné mnohé wěcy chwalitebné y vžitečné spůsobiti chce, připowjdali. Na takowé přednessenj páni stawowé odpowěd dali, že se o to poraditi, a Gich Milostem pjsebnau odpowěd dáti chtěgj. Pak poselstwj propusstěno a sněmowánj na čtwrtek odloženo bylo.

We středu *) obecně sněmowáno nebylo, než wedlé sobotnjho snessenj od wssech třj stawů, pohřebnj památka za krále Ludwjka se dála, ku kteréž páni na hradě Pražském, Pražané pak a giných měst wyslánj poslowé v Matky Božj před Teynem w smutku se sessli. W prostřed téhož kostela Teynského postawené byly máry přjkrowem černozlatými přistřené, na kterémž erby králowstwj Českého, Vherského a giných přináležegjcých zemj wiseli. Truchliwými počalo hlasy žákowstwo pohřebnj zpjwati pjseň, dle kteréž wssickni wážně z kostela wycházeli; napřed auředlnjcy měst Pražských, za njmi někteřj konsselé, nesauce wssickni messnice, neb černé swjce, pak žákowstwo, duchowenstwo, po něm ti konsselé, kteřj králowské nesli klenoty, totiž: Tomáš Zachlubil nesl obnažený meč, Jan Karban praporec, Mikuláš Čačerda gablko, Zyga žezlo, a Jan z Wartu s panem půlmistrem korunu. Za těmi neseny byly máry od konsselů, za marami ssli Pražané, a naposledy z giných králowských měst wyslánj poslowé. Dle tohoto pořádku obegdauce staroměstské náměstj, zase do kostela Teynského se nawrátili, kdežto za dussi Ludwjka pobožně služby Božj konali.

*) Dne 10. Řjgna.

dynanda arcyknjžete Rakauského manželka odbyta gest, ona tedy že žádného wjce nápadu k tomuto králowstwj nemá. Král pak Ludwjk, po smrti krále Wladislawa, dle zápisůw na to včiněných, za krále Českého přigatý, žádného ani mužského ani ženského dědice nepozůstawiw vmřel; nápadowé pak wssechny před sebe gdau a ne zpátkem; protož nedznáwá se, aby králowstwj České komu napadalo; ale stawowé mohau swobodně woliti krále, dle swobod a weysad tomuto králowstwj daných. Dálegi přednássel neywyšssj pan purkrabj, že přjsaha, kterauž budaucý král Český složiti má, gest giž před rukami, gegjž slowa gsau: Přisahám Pánu Bohu, matce Božj y wssem swatým na tomto swatém čtenj, že pány, rytjřstwo, Pražany, města y wssecku obec králowstwj Českého, y gednoho každého obywatele tohoto králowstwj chceme a máme při gich řádjch, práwjch, obdarowánj, weysadách, swobodách y sprawedlnostech, starých, dobrých y chwalitebných obyčegjch zachowati; a od králowstwj toho Českého, a což k témuž králowstwj od starodáwna přjslussj, nic neodcyzowati, ani dědičně komu z poddaných nassich, ani žádnému ginému nedáwati, ani sněmowati, ani zastawowati bez rady a powolenj zemského na sněmu obecném tohoto králowstwj snesseného; nýbrž to králowstwj

máme, chceme a powinni gsme rozssiřowati a ge rozmnožowati, a což gest od nás nedílné odtrženo, zase připogowati, y wssecko, což k dobrému a prospěchu celého králowstwj gest, učiniti, tak nám Pán Bůh pomáhej a wssickni Swatj. Po učiněnj té přjsahy, kterauž sú Stawowé začali, wssickna byla před obec, a to wsse gi oznámeno bylo. Tehdy wstaupili před Stawy Hornjcy žádagjce, aby po Pražanech do té přjsahy gegjmena položeni byli, prohlašugjce natázj od králů Českých, že místa y hlasu po Pražanech mjti magj. Páni Stawowé odpowěděli: že Hornjcy ani w přjsaze Wladislawa, ani Ludwjka králů Českých, po Pražanech se nenacházegj zepsáni; protož také že gegich žádosti průchodu mjti nemůže. Na to ssněmownj odloženo bylo.

W sobotu *) neywyšssj pan purkrabj wssecku řeč k tomu wedl, aby sepsáni byli artykule, kterak a w čem králowstwj České má býti opatřeno. Protož zwoleno bylo osoby, na než ta práce wznessena byla. Nato wstaupili před pány stawy poslowé arcyknjžete Ferdynanda, žádagjce aby Geho Milost arcyknjže Ferdynand za krále wolen byl, následugjcým listem:

„Brozenj Páni, Brozenj a Statečnj Rytjři, Brozené Wládyky, Poctiwj, Opatrnj, Maudřj, Wassi Milost Páni milj, Páni Brozenj, Páni, Rytjřstwo, Páni Pražané, Páni Hornjcy a ginj z měst Páni Poslowé.

W paměti swé mjti račjte poselstwj, které gsme na Wassi Milost z poručenj arcyknjžete Geho Milosti a knězny obau Gich

*) Dne 13. Řjgna.

Milosti wznesli, odpowědi dobré a laskawé dosawád očekáwagice, a té nepochybné naděge gsme, že při tom Wassjch Milosti rozgjmánj, a při osob wybjránj w zapomenutj žádném Gich Milosti mjti neráčjte. Ač tomu rozumjme y slyssjme, že někteřj na mjstě panůw swých k mnohým giným a rozličným podánjm přistupugj, rowně coby tu slawnau korunu kupowati a tržiti měli. Gistě ta wěc v nás gest welmi neznámá, aniž na tom arcyknjže a arcykněžna Gich Milosti gsau, aby trhowým spůsobem do toho tak slawného králowstwj wkročiti měli, zwlásstě znagjce předně Wassi Milost, potom také ctných panůw poctiwost, žebyste ani tomu mjsta dáti neráčili; než Wassim Milostem oznámili gsme přjbuznost, lásku, žádost y tudjž prosbu Gich Milostj. Přjbuznost připomjnali gsme Wassim Milostem, že kněžna Gegj Milost gedna dcera krále Wladislawa, a wlastnj gediná sestra krále Ludwjka Geho Milosti pozůstalá nepochybnau naděgi mjti ráčj na Gich Milostech, že skrze nás včiněnau žádost pána nasseho Geho Milost arcyknjže před ginými k koruně přigjti ráčjte."

„Co se pak dluhůw někdy krále Wladislawa, a krále Ludwjka Gich Milostj slawných pamětj, též y zemských dotýče (wssak gestli Geho Milosti žádost slussná v Wassich Milostj průchod mjti bude) k tomu se pán náš na mjstě manželky swé kněžny Gegj Milosti podáwá; poněwadž neyslussněgi synu neb dceři po otcy, a též sestře po bratru dluhy platiti náležj; že Geho Milost pán náš ty wssecky pozůstalé dluhy zaplatiti, a na se wzýti ráčj, ne aby tudy zemi a tuto slawnau korunu kupowal, než z powinnosti gako dcera po otcy a sestra po bratru záplatau žádnému přes geho

žádnau wjc wedleny wěnem nechce; a co se mnohých kněžen dotýče, gižto Geho Milost swobodnau gest, Geho Milost králowská otec neb bratr dáti a zawázati ráčil, nechťže to saudem gemněgssjm ozwáno býti; srdečnau ten milostiwý aby sprawiti ráčj. A tak Geho Milost ne otcem ani kupowáním, než y powinnosti duchowní celé kněžnu Gegj Milosti až pustěli Gich Milosti žádost před se, zawázati ráčj."

„Také Geho Milost pán náš we swých gesstě žádných wálek mjti nebude, skrze kterýchž na poddané Geho Milosti giné obtjženj přigiti mohlo; ale swé poddané w sprawowánj tak sprawedliwě a pokogně mjti ráčj, že w tom předčj má tomu, kdo se před Wassj Milostj mnoho chlubj. Také obzwlásstně se mnoho na místě pána nasseho oznamugeme Geho Milosti poddati, a 20 tisýc neb y wjc k potřebě této korunně lidu služebného připowěditi měli, nenj potřebj: neboť wjce wědomo gest, budeli toho potřeba, že Geho Milost může wětssj počet než takowý lidu wáléčného mjti a chowati; wssak Geho Milost na to myslili ráčj, cožby k této korunně náleželo, to k nj pokogně připogiti, což Geho Milost snadněgi učiniti může, nežli někdo, nemage w potřebách mocných té pokssaty. A tak cožkoliw se zběhne učiniti pánu nassemu, to se na místě kněžny Gegj Milosti manželky swé učinj, a newegde w to králowstwj žádný trhem a kupowáním, než láskau; což wssecko k rozumnému Wassich Milostj připaussťjme rozumu. Paklibу k wolenj přissło, Wassich Milostj prosýme, že Gich Milostj oboge před očima mjti, a na tu Českau, kterauž oboge Gich Milostj k Wassim Milostem swé předložili, ohled mjti, y také z přednégssjch důwodů ráčjte, že netolіko podle přjbuznosti ale y lásky žá-

dného hodněgſſjho pána a krále tohoto králowſtwj ſobě wo-
liti a wzýti nemůžete, nežli arcyknjže Geho Miloſt pána
naſſeho, zwláſſtě wzhlednauce na geho gaſnoſt, podſtatu a giné
wěcy, kterýmiž Gehó knjžetſká Gaſnoſt giné, genž o toto
králowſtwj též ſtogj, a welmi ſe chlubj, weiice přemáhá.
Dálegi Geho Miloſt toho miloſtiwého předſewzetj geſt, že
toto králowſtwj, tolikož obywatelé této země ſprawowati, též
oſobau ſwau w králowſtwj tomto na wětſſjm djle, pokudž
Geho Miloſti neywjce možné, ſwůg byt mjwati chtjti ráčj;
a když Geho Miloſt knjžecý ginými znamenitými zeměmi
prwé také od Boha wſſemohaucýho obdařen geſt, geſtlibyſte
Waſſi Miloſti tu potřebu vznali, Geho Miloſt na krátký čas
do těch zemj odgeti, že ſe to má ſtáti s Waſſj Miloſtj radau
a powolenjm; a netoliko w takowém odgezdu ſwém, ale y
ſyce vſtawičně radu a oſoby hodné při ſobě a dworu ſwém
mjti a držeti ráčj. Též také Geho Miloſt obmeyſſleti ráčj,
aby náklednjky a towaryſſtwo, kterých Geho Miloſt w ſwých
zemjch doſti má, do tohoto králowſtwj přiweſti, a tjm hory
Kutny, y giné zaſe k ſtálému řádu, vžitku a powýſſenj při-
weſti, a ſyce o wſſem peči mjti ráčj s Waſſjch Miloſtj ra-
dau, cožby Geho Miloſti a tomuto králowſtwj k dobrému
vžitku, rozmnoženj a podſtatě ſlaužilo, gednati a vrčiti ráčj.
Připomjná ſe Waſſim Miloſtem y to, že arcyknjže Geho
Miloſt, po wſſeckna leta, gakož geſt w panowánj ſwých knj-
žetſtwj weſſel, ſe wſſemi zeměmi a poddanými ſwými laſka-
wě k Wám, a w dobrém ſauſedſtwj ſe zachowati, nic od to-
hoto králowſtwj, a ſobě oſobowati nechtěl, ani gaké nepřá-
tely, aneb odpowědnjky tohoto králowſtwj ſedrowati, ani pře-
chowáwati, ani které wězně z tohoto králowſtwj wyhnané w

swých zemjch chowati dopustiti neráčil. Co se pak zachowánj obywatelů při řádu, práwu, swobodách a dobrých obyčegjch dotýče, za to máme, že Geho Milosti aumysl z prwnjho nasseho podánj a oznámenj dostatečně Wassi Milosti srozuměti gste ráčili."

Arcyknjžete a kněžny Gich Milosti
wyslané rady a poslowé.

List tento obecně čten byl, po gehožto přečtenj poslowé žádali, aby se páni stawowé nad těmito slowy: (Pokud žby to saudem zemským vznáno bylo,) newráželi, kterýchžto smysl gest: Poněwadž dluhů mnoho gest, ti aby sprawedliwě byli powáženi, a kteřjkoliw tak powáženi budau, ti aby zaplaceni byli. Nato sněm odložen byl.

W pondělj, w auterý, w středu *) na obecném sněmu giného nic rozgjmáno a zawřjno nebylo, než artykulowé (kteréž njže kladu) pro opatřenj země, swobod, weysad králowstwj Českého, od osob dne sobotnjho k tomu zwolených obecně se čtli; kterým pak bylo odpjráno, neb o které dokonalé snessenj nebylo, takowé wedlé vznánj odporu naprawen byli. Přitom také vzawřjno bylo: Poněwadž král má wolen býti, mnohé wěcy že gesstě sepsati potřeba gest, wedlé kterýchžby se stawowé řjditi mohli, gak a na gaký spůsob w nowě zwolený král měl by přigat býti. Zwoleno tedy bylo k spisowánj těch wěcý z každého stawu osm osob. Z stawu panského: Zdeněk Lew z Rožmitala, pán Adam z Hradce, pán Jan z Wartmberka, pán Kragiř, pán Kryssstof z Sswamberka, pán Wogtěch z Pernssteyna, pán Zdislaw Berka z

*) Dne 15. Října.

Dubé neywyžšij sudj, a pán Wilém Sswihowský z Ryzmberka purkrabj Karlssteynský. Ze stawu rytjřského: pan Wilém z Daubrawské hory, pan Markwart, pan Opplt z Fiktum, pan Bechyně, pan Hlozek, pan Wančura, pan Janowský, a pan Wáclaw z Borowice. Z stawu městského: Jan Passek z Wratu, Zyga ginák Zygmund Wanjček z Prahy, Jan z menssjho města Pražského, Girj z Chawinic od hory, Girj Wokáč z Hradce Králowé, Mikuláš Černobeyl z Zatke, Girj z Klatow, Matausšek z Kaurjma a z Kotenic.

We čtwrtek *) stala se mezy stawy rozepře, a trwala až do pátku. Někteřj nowých artykulů (které njže kladu) ke dskám zemským relacý mjti chtěli, a na to sněm aby zawřjn byl obsylowali: ginj pak aby činěna nebyla, nastupowali, dokadž se stawowé o nowého krále nesnesau, a to oboge potom aby potom ke dskám sslo. Mnozý pak záse howořili, aby k wolenj nowého krále přikročeno bylo, a gak o nowého krále stawowé se snesau, relacý také y hned aby byla, artykulům pak že se nic neodpjrá: relacý ale aby měla prwé býti wčiněna, a o králowskau osobu aby nemělo snesseno býti, že se gim zdá býti wěc welmi obtjžná; nýbrž že relacý býti má od pjsaře zemského; poněwadž wsseliký sněm relacý se twrdj. Naposledy na tom se obecně snesli, aby artykulowé we dsky zemské skrze relacý wessli, a o králowskau osobu aby hned gednáno bylo.

W sobotu **) začalo se tedy wolenj nowého krále, gakož na sněmu obecném vzawřjno bylo. Neyprwé zwoleno

*) Dne 18 — 19. Řjgna.
**) Dne 20. Řjgna.

bylo z každého stawu čtyř osob, kteréž mezy sebau wo=lili, kdyby za pána někoho králowského woliti měli. Ze stawu panského woleni byli: Zdeněk Lew z Rožmitála nejwyšší purkrabí Pražský, Jaroslaw z Šternberka nejwyšší komorník, Zdislaw Berka z Dubé nejwyšší sudí, Adam z Hradce nejwyšší kancléř, Jan z Wartmberka a na Dubé, Hanuš Plúg z Rabštejna, Kryštof z Šwamberka, Wilém Šwihowský z Ryzmberka purkrabí Karlšteinský. Ze stawu rytířského: Racław z Šebířowa nejwyšší písař zemský, Jan Libenský z Celimu, Jan Krčka z Lippy, Lypic z Fiktum, Linhart Markwart z Hrádku, Wáclaw Archa z Borowice, Jan Bořen ze Lhoty, Jaroslaw Brozanský z Wřesowic. Z stawu městského: Jan Pašek z Wrat, Zyka ginák Zygmund Wanjček z Prahy, Duchek Přešticý z malé strany, Samuel Lawička z Hory Kutny, Mikuláš Černobeyl ze Žatce, Purkrábek z Plzně, Wáclaw z Kauřima, Mikuláš Slanář z Tábora. Tyto osoby, ačkoliw dle sněmowaného snešení, gak giž dotknuto gest, k tomu byly zwoleny, aby nowého krále, poněwadž geg celá země míti žádá, wolily; wšak neobmezená mocnost krále woliti na ně wznešena nebyla; anobrž takowé měly poručení, aby o osobu králowskau rozgímaly a rozwrhowaly, a kterauž by za nejschopněgšj uznaly, tu také aby stawům a obcy oznámily a k rozwažowání daly.

W pondělí *) wolency mezy sebau rokowawše za dobré uznali, aby se o králowskau osobu spíšegi sworně snesli, poněwadž poručenj magj obcy y stawům snešenj přednesti,

*) Dne 22. Rjgna.

kteřj kdyby na té osobě přestati nechtěli, ginau mjti žádagjce, žeby wyhlássenj nowého krále negenom prodlauženo bylo, ale také nečest a ossklíwenj žeby nastalo. Nato wolency stawům y obcy oznámili, že gsau se na tom gednosworně snesli, coby k dobrému celého králowstwj bylo; wssak za to že vctiwě žádagj, aby gim powolens bylo, o kteraudy se kolíw osobu snesli, ten aby za krále Českého wyhlássen byl. Někteřj žádosti wolenců odpjrali, poněwadž gim vloženo bylo, aby o králowskau osobu rozgjmali a gich snessenj stawům y obcy oznámili. Naposledy k žádosti wolenců s následugjcým doložením swoleno bylo: Poněwadž stawowé zwolili ge gakožto dobré muže, také té že gsau naděge a té k nim lásky a důwěrnosti, že wěrně, vpřjmně a práwě swau wěc obmeysseti, a na tu osobu swé zřenj mjti budau, kteráby tomuto králowstwj neyvžitečněgssj byla; k čemuž dřjw než přistaupj, aby wedlé starobylého pořádku přjsahu na to včinili. Dálegi panům wolencům od stawů doloženo bylo: Poněwadž osoba krále Ludwjka dosawád se snad nenassla, ani aby on pochowán byl se newj; protož aby to páni wolency opatřiti ráčili, aby gich wolenjm Českému králowstwj nic vblj̈ženo nebylo; což k panům wolencům od pána z Pernssteyna mluweno bylo. Tak wolenj odloženo bylo do 14. hodiny následugjcýho dne.

Pánj wolency když w vrčitau hodinu do kaple sw. Wáclawa se sessli, děkan hradu Pražského Ssimon Chrt z Plzně stoge pod biskupskau čepicý každému stawu zwlássť napomenutj včinil, a od gednohokaždého přjsahu přigal w tato

*) Dne 23. Řjgna.

slowa: Gá N. N. přisahám Pánu Bohu, Matce Boži, wssem swatým y wssj koruně České, že w gednánj a wolenj krále Českého z těchto tkj osob: arcyknjžete Rakauského Ferdynanda Geho Milosti, a Gich Milostj knjžat Bawořských Wylima a Ludwjka nebudu ginak raditi, aniž koho z nich woliti z wůle a aumyslu swého, než opřjmně, cožby bylo k chwále Božj a k obecnému dobrému koruny této České, w tom nic nehledě stranného ani pro přjzeň, ani pro dary, ani pro kterýkoliw vžitek swůg, ani odpjrati z hněwu, nepřjzně neb kteréžkoliw nechuti, žádnému z nich k tomu hodnému, kterýžby byl nalezen spůsobný tak daleko, gakkoliw rozum můg mohl stačiti; a w těch wěcech potřebných což bude mluweno y o wolenj krále gednáno, slibugi pod tau přjsahau w tegnosti to zachowati, žádnému toho newynássetí, ani kterakkoliw zgewowati, žádné osobě ke sskodě a k osskliwenj; toho mi Bůh dopomahey a wssickni Swatj.

Po wykonánj té přjsahy pánj wolency se radili, a poradiwsse se, y mezy sebau nowého krále wywoliwsse panům stawům oznámili, že gsau se giž o nowého krále snesli; kteréhož wssak pro některé gesstě wěcy potřebné, které se před geho wyhlássenjm gednati magj, wyhlásyti nemohau. A tak wyhlássenj nowého krále do zegtřj odloženo bylo. Nicméně neywyšssj pan purkrabj w tagnosti nowého krále přjteli swému z rodu panů Sswyhowských wygewil, řka: Wygduli

dneš z kaple sw. Wáclawa s obkrytau hlawau, Albrecht kníže Baworské, gestli pak s přikrytau hlawau, Ferdynand arcykníže Rakauské za krále gest zwolen. Sswyhowský wida an neywyšší pan purkrabj s přikrytau hlawau wycházý, hned se na koně posadil, kteréhož pohotowě měl, a k nowě wolenému králi Ferdynandowi pospjchal.

We středu *) když gsau se páni stawowé na hrad Pražský sgeli, a ty wěcy, o kterýchž dne wčeregssjho zmjnka se stala, powáženy a zawřeny byly, neywyšší pan purkrabj arcykníže Rakauské Ferdynanda za krále Českého wůbec wyhlásyl. To slyssjce stawowé a celá obec wssickni gednjm hlasem pjseň: Swatý Wáclawe ꝛc. zpjwati začali, a když do kostela sw. Wjta tak zpjwagjce wessli, pjseň: Tě Boha chwáljme ꝛc. zpjwána a střelba po wssj Praze držána byla, y wsseliké kratochwjle toho dne se dály.

Páni stawowé poděkugjce Pánu Bohu z toho, že ge nowým králem obdařiti ráčil, z kostela do saudné swětnice se nawrátili, a na tom se snesli, aby poslowé wybráni, a k nowému králi wysláni byli. Po dosti dlauhém o to rokowánj zwoleni byli k Geho Milosti w nowě wolenému králi tito páni. Ze stawu panského: pán Zbislaw Berka z Dubé neywyšší sudj zemský, pán Adam z Hradce neywyšší kanclíř, pán Waytmile, pán Jan z Wartmberka a na Dubu, pán Břetislaw Sswyhowský, a pán Albrecht Sslik. Ze stawu rytjřského: Radslaw z Ssebjřowa neywyšší pjsař zemský, Dyplt z Liktum, Jan Trčka z Lippy, Pluknar, Jaroslaw Brozanský z Wřesowic a Mikuláš Hysele. Ze stawu městs-

*) Dne 24. Řjgna.

ského: Jan Passek z Wratu, Zygmund Wanjček z Prahy, Oldřich Kanclěř, Mikuláš Konáč z Hory, Mikuláš z Prachñan, Mikuláš Černobeyl ze Zatce. Těm wssem panům nařjzeno bylo, aby se wssickni na den sw. Panny Kateřiny w Gindřichowém Hradcy sgeli, a odtud spolu k nowému králi Ferdynandowi geli.

Artykulowe na sněmu obecném dne 25. Rjgna l. P. 1526 čteni y swoleni, s kterýmiž páni poslowé do Wjdně k nowému králi Ferdynandowi Geho Milosti se odebrali.

1) Nalezli wůbec za práwo: Kdykoliwěk gest král Český aneb bude, a žeby měl prwé děti aneb y neměl, tedy žádného giného w geho žiwnosti za krále woliti a korunowati nemáme, nežli po geho smrti, kdybychom žádného krále woleného a korunowaného neměli, bytpak y dědic byl tohoto králowstwj; tedy také w žiwnosti krále Českého nemáme dáti ho korunowati, než po smrti krále, a w tom se tak zachowati máme stawowé tohoto králowstwj, gakož gest podlé práwa a swobod nassich. Také žádného krále Českého, bytby on řádně wolen byl, nemáme korunowati, leč nám prwe přjsahu učinj na mezých tohoto králowstwj, gestližeby w tomto králowstwj nebyl; paklibý w Čechách byl, tedy na hradě Pražském má učiniti a korunowán býti. Paklibý kdo z obywatelů tohoto králowstwj k ginému mimo to, gakož gest tuto za práwo wůbec swoleno a nalezeno, o tom swolenj wěda, swolil aneb gednal, a to se na něg w prawdě shledalo; tedy ten má čest y hrdlo ztratiti, neb z tohoto králowstwj Českého wyhnán býti, a wssickni obywatelé tohoto králowstwj magj pod tauž pokutau na něho y na geho pomocnjky pomocni a podstatni býti. Paklibý který král Český chtěl nás k tomu

wěſſi neb nutiti, abychom w geho žiwnoſti neb žiwobytj giného krále Čeſkého wolili aneb korunowali; tedy nemáme Geho Miloſti ničjmž powinni býti, než cožbychom w tom předſewzali, aneb kteřj z nás to budeme mocy s poctiwoſtj včiniti, z toho nás nebude mocy přes přjſahu ſwau, a přes tento obecný nález žádný král Čeſký, ani žádný giný winiti, a w tom máme ſobě také podſtatni býti.

2) Nalezli wůbec za práwo: Přjſahy, které králowé Čeſſtj činjwali a činiti magj králowſtwj Čeſkému buď woleni neb dědicowé, buď na mezech králowſtwj Čeſkého. aneb na hradě Pražſkém při korunowánj, aby ſlowo od ſlowa we dſky zemſké zapſány byly pro budaucý paměť, y také proto, aby žádných o to mezy králem Čeſkým a ſtawy králowſtwj Čeſkého rozdjlůw nebýwalo.

3) Nalezli wůbec za práwo: Aby prwé král Čeſký wolen ani dědic korunowán nebyl, leč nám přiřkne práwa, prywilegya a ſwobody naſſe podlé obyčege a zwyklosti w tomto králowſtwj zachowati, a od králůw Čeſkých potwrditi, a to ſkutečně w čaſu gmenowitém wyplniti.

4) Nalezli wůbec za práwo: Abychom ſobě korunowali ſwobodného a nezawázaného žádného w žádných wěcech, kteréžby králowſtwj ſprawedliwě přjſlușſely, a ne k wlaſtnjmu vžjwánj králi Čeſkému mimo artykule w tomto ſněmu ſwolené a ſepſané, kteřjž magj také gako ſtarodáwnj držáni a zachowáni býti tak, kterak ſami w ſobě gſau. Pakliby který ten, kterýž budaucým králem aneb potomným býti má, dřjwe korunowánj komu ſe we wěc zawázal aneb zapſal w předepſaných wěcech co včiniti buď oſobě neb oſobám, že takowj zápiſowé a záwazkowé mjſta mjti nemagj, a ſtawowé tohoto

králowstwj toho dopaussteti nemagj žádnému vžiti proti král a swobodám tohoto králowstwj; paklibn toho, oč odpor byl odpjral, tedy má se to zřjzeným zemským saudem w tomto králowstwj sprawedliwě rozeznati.

5) Král Český proti swobodám starodáwnjm králowstwj Českého nemá desk zemských we swau moc bráti, ani nijakž w ně wkročowati mimo swobody tohoto králowstwj, nej magj we swobodě zůstati, tak, gakž gest prwé býwalo a býti má sprawedliwě podlé swobod tohoto králowstwj. Též také ponewadž za žiwnosti o žádný auřad zemský nemá prossen býti, nad to král Geho Milost nemá w mocy gich žádnému bráti bez sprawedliwého auředlnjkům, saudcům zemských y giných rad králowstwj Českého rozeznánj: než gestližeby kdo prowinil, aneb naň při tom auřadu gaká nehodnost a nedostatek zřetedlný seznán byl, proti tomu se nemluwj; neboť netoliko auřad wzýti takowému se může, ale y trestán aby byl podlé prowiněnj.

6) Nalezli wůbec za práwo: Aby žádný wen ze zemi k žádným saudům potahowán nebyl, ani kam ginam mimo saudy zřjzené tohoto králowstwj o nižádnau wěc od krále Geho Milosti ani od giného žádného.

7) Nalezli wůbec za práwo: Gestližeby kdokoliw mimo řád práwa, chtěl nasse práwa a swobody russiti a kaziti, w tom máme podlé sebe wssickni státi a sebe neopaussteti, a toho netrpěti, než w tom we wssem a pod těmi pokutami, gakž gest která vložena, se zachowati.

8) Nalezli wůbec za práwo: Gakož se w Čechách za časůw předesslých dálo, že geden s druhým gsauce w půhonech

půtky na se činjwali, gedni druhé mordowali, zranili a zgjmali, y na poctiwostech sobě wysoce dotýkali. Y protož aby takowých wěcý po tento čas žádný se wjce nedopausstěl, paklibý se kdo toho dopustil, má před králem Geho Milosti na saudu zemském slyssán y sauzen při neyprwněgssjch suchých dnech býti. Paklibý Geho Milost král w zemi nebyl, tedy před saudem zemským sauzen býti má, a král Geho Milost neb saudcowé zemsstj magj se k každému takowému podlé prowiněnj geho s skutečným trestánjm zachowati; a takowý každý, kdožby winen měl býti, aby dwě neděle před těmi suchými dny obeslán byl.

Ginj artykulowe dne 16. Rjgná čtění a swolenj:

1) Na tom gsme se wssickni swolili, kdež gsme předessle na tom za slawné paměti krále Ludwjka Geho Milosti zůstali, prwé než gesstě Geho Milost w panowánj tohoto králowstwj wpusstěn býti ráčil, že gsau práwa naprawowána býti měla; ale až dosawad ta wěc k mjstu a k wykonánj přiwedena nenj, pro kteraužto wěc mnozý nedostatkowé a nebezpečenstwj se nacházegj; a protož takowá wěc k mjstu tak, gakž gsme se prwé swolili, aby přiwedena byla; než co giž gest naprawweno, to má w swé mocnosti zůstati, a osoby se magj k tomu woliti, čas y mjsto wykázati, kdeby se naprawowati měli; a což gest gesstě potřebj, má se wložiti.

2) Král Geho Milost, kterýžkoliw wolen bude, ten aby dworem swým w tomto králowstwj obyčegně ráčil býti. Paklibý Geho Milosti kdy zwlásstnj potřeba toho kázala, aby do giných zemj aneb do země swé odgjti ráčil, tedy toto králowstwj k opatrowánj aby ráčil poručiti obywateli neb

obywatelům králowstwj tohoto Českého s radau obecnjho sněmu a žádnému ginému.

3) Nad Geho Milost králowská žádných giných užjwati nemá w wěcech králowstwj tohoto, a w tom, což přjslussj králi Českému, nežli Čechůw a obywatelůw králowstwj Českému přjslussegjcých.

4) Co se služeb při dworu krále Geho Milosti dotýče, při tom máme tak, gakž od starodáwna býwalo, zachowáni býti.

5) Král Geho Milost budaucý, ani potomnj králowé Čessti, nemagj dáwati wzkazowati, ani dopausstěti žádných magestátůw, ani potwrzenj do králowstwj Českého, a do zemj k němu přjslussegjcých, též ani do Řjsse, což k České koruně přjslussj, od ginud leda z kanceláře králowstwj Českého pod pečetj krále Českého, tak, gakž sprawedliwé býti má.

6) Auřadowé w králowstwj Českém, a w zemjch k tomuto králowstwj přiwtělených, kteřj sprawedliwě přjslussegj a náležegj od starodáwna obywatelům králowstwj Českého, na ty Geho Milost králowská, ani budaucý králowé Čessti, nemagj žádného giného saditi, ani gich dáwati žádnému ginému nežli Čechu rozenému podlé swobod tohoto králowstwj, kterýmž takowá wěc náležj, a zwlásstě w Slezých a w Lužických zemjch.

7) Co se dluhůw zemských zaplacenj, y také některých zámkůw a zbožj králowských wyplacenj, kteréž země na se byla wzala, dotýče, y také s kým smlauwy učiněné z poručenj slawné paměti Geho Milosti, ano také co se základů na Horách Kutných s powolenjm, též také krále Geho Milosti

y s zemſkým dotýče, ti magj od Geho Milosti králowſké bez prodlewánj zaplaceni y wyplaceni býti bez zemſké obtjžnosti.

8) Co se pak dluhůw od králůw, Geho Milosti krále Wladiſlawa a krále Ludwjka ſlawných pamětj za ſlužby pozůſtalých y z milosti daných y zapſaných dotýče, aneb kohož ráčili žiwnostj opatřiti, aneb s kým o ſtatky ſmluwiti z obywatelůw tohoto králowſtwj; tomu se má od Geho Milosti každému podlé gednoho každého ſprawedlnosti dosti ſtáti, a o to se má radami tohoto králowſtwj, co geſt komu pořádného a ſprawedliwého dluhu dlužno, rozwážiti.

9) Poněwadž geſt ſwolenj zemſké mezy wſſemi ſtawy tohoto králowſtwj, že gedni druhých, kteřjž gſau pod gednau a pod obogj ſpůſobau vtiſkati, ani haněti nemagj: y též Geho Milost králowſká má se k nim obogjm zachowati a w tom žádnému z nich, gak gedněm tak druhým autiſkůw žádných nečiniti, ani činiti dopuſtiti nemá. A poněwadž y w tom, co se wjry dotýče, w zemjch okolnjch k tomuto králowſtwj přjſluſſegjcých rozdjlowé gſau, za to Geho Milosti králowſké žádati máme, aby to Geho Milost král při cýſaři Geho Milosti a králjch křeſťanſkých gednati ráčil, aby takowé roztržitosti ſkrze řádné ſgitj k ohledánj přiſſly, a k ſprawedliwému křeſťanſkému ſrownánj y k náprawě aby přiwedeny býti mohly.

10) Kněžjm žádným nemá se dopauſſtěti ženiti, ani také rozpuſtilostj a zgewných hřjchůw gim powolowati. Též také při dwořjch a čeledj ſwých y poddaných ſwých, každý ze wſſech třj ſtawůw má na to s pilnostj pozor dáti, aby žádná rauhánj proti welebným ſwátoſtem, ani proti Matce Božj a Swatým od nižádného se nedála, pod ſkutečným tre-

stánjm, a též aby masso po wssecky dni postnj, tak, gakž gest to od otcůw swatých w cýrkwi swaté nařjzeno, gedeno nebylo, a žádný nemá toho dopaussteti na swém panstwj ani sám činiti. Pakliby kdo přes toto nasse swolenj w tom vswědčen byl, že gest sám masso gedl, aneb swým gisti dopustil wěda o tom nařjzenj, aby Geho Milost králowská s radami swými to k nápravě přiwedl, pokudž se Geho Milosti zdáti bude. Také swátkowé, gakož neděle swatá, a ginj swátkowé od cýrkwe swaté wyměřenj aby swěceni byli od každého, a žádný aby se sám toho nedopausstěl, také y ginym swým buď čeledi neb poddaným swým toho netrpěl.

11) Co se pitj a ožjránj hanebného y giných rozpustilostj a zgewných hřjchůw proti Pánu Bohu dotýče, na tom gsme se wssickni snesli: abychom ze wssech stawůw buď čeledi neb poddaným swým y lidem žádným toho netrpěli; poněwadž gest wěc dobrým činiti nenáležitá, nepoctiwá, a před Pánem Bohem y před wssemi lidmi ohyzdná.

12) Poněwadž páni wěřitelowé dluhůw Geho Milosti králowské y zemských do sw. Girj neyprw přisstjho čekati magj; že také ginj, gedni druhým, wssech dluhůw čekati dotud magj, a ti kteřj pro dluhy na wěži sedj aneb zatčenj gsau, též dotud rok mjti magj, kteřjby se w tom času měli stawěti: než na koho gsau listowé obranni wysslí, to se w toto nepogjmá, ani také to, na komž gest berně k tomu na podjl wkázána. A kdož magj v koho dluhy bez aurokůw, gessto toho času k plněnj přissli, z těch dluhůw magj se aurokowé dáti od gistce wěřiteli; a gestližeby kdo bez aurokůw čekati nechtěl, a gistina gemu wěřiteli dána nebyla, nežli pro aurody neb pro listůw obnowenj, z toho může geden každý

druhého pořadem práwa a ležením hleděti y pro dluhy práwo až na odhádánj wésti do sw. Gjřj, geden se druhému w tom tímto swolenjm nezasstjrage, také zatykowatj mohau, wssak kdoby zatčen byl pro dluh penězitý, aby rok měl od téhož sw. Gikj.

13) A Židé též dluhůw těch, kteřj gsau w purkrabských regstrách zapsanj, do téhož sw. Gjřj čekati magj. Co se pak těch osob dotýče, kteřj k Geho Milosti králi wolenému geti magj od země z panůw, z rytjřstwa y z měst, a co tam gednati magj, na to na wssecko dána gest gim instrukcý. A poněwadž pro dobré tohoto králowstwj y nás wssech geti magj, aby toho také sskodnj nebyli, má se gim z berně Turecké peněz půgčiti a ge založiti, a to bernjcy y kragowé, w kterých takowá berně gest, mohau to dobře včiniti a magj, poněwadž gsau se o to swolili; a kdyžby ty osoby z panůw a rytjřstwa, kterýmž ta berně bude wydaná, zase z Wjdně do Čech se nawrátily, a zeměby gim to zase nahradila, co gsau ztratily; tedy oni magj tu berni kraganům zase k potřebě tu, kdež giné Turecké berně ležj, bez odporu položiti.

14) O zleytůw dáwánj pod menssj pečetj zemskau gménem auředlnjkůw a saudcůw zemských, kteréž se magj dáwati po relacý neywyžssjho pana purkrabjho Pražského.

15) Kdyby se pak gaký weytržek včinil, aneb kdo komu lidi pobral, má také to neywyžssj pan purkrabj obmeyssleti, aby to na dobré mjře postaweno bylo.

16) Saudu komornjho, kterýby měl držán býti o sw. Martině a o sw. panně Kateřině, až do Swátostj odložiti, a půhonowé k přem ani k swědomj aby k tomu saudu wydáwáni nebyli do suchých dnj postnjch neyprw přjsstjch, aneb

len býti ráčj, oznámeno bylo, a kdyžby Geho Milost prázdnost mjti ráčil, žeby to Geho Milosti chtěli oznámiti, s čím a s gakými artykuly od wssj země gsau wysláni. Což když w nowě zwolenému králi-Geho Milosti oznámeno bylo, hned těm panům poslům rozličné dary, totiž: wjno, woly, ryby, zwěřinu poslal, při kterýchžto také sedmau hodinu dne pondělnjho *) k řjzenj a k slyssenj poselstwj gmenowati ráčil; pro kteréž také Geho Milost král z gitra před tau řečenau hodinau swé pány wyslal. Páni poslowé Čessti přigdauce, laskawě a přjwětiwě wjtáni byli, a posadiwsse se v prostřed welikého počtu dwořanjnůw Geho Milosti, od wssech stawů králowstwj Českého dle neywyšssj možnosti swému wolenému králi služby wzkazowali; nato pak wěřjcý list pod zemskau pečetj čjsti dali. Potom Geho Milosti oznámeno bylo, kterak sněm obecný držán byl, a kterak sobě Geho Milost za pána a za krále wolili oznamugjce, že gsau stawowé králowstwj Českého ze swobodné wůle a z zwlásstnj náklonosti a lásky to včinili, za to prosýce, aby gich pánem milostiwým a sprawedliwým býti ráčil. Oznamowali dále, že s gistými artykuly wysláni gsau, které dle libosti Geho Milosti w známost vwesti chtěgj.

Na to gegich přednessenj odpowěd w Latinské řeči obdrželi, a to řečj pana biskupa Trydentského skorem w tato slowa: „Ačkoliw Geho Milost z daru Božjho mnoho zemj po swých přátelých, též y mnohá při nich zaneprázdněnj mjti ráčj; wssak že toho welmi wděčen gest, že k Geho Milosti takowau láskau páni Čessti nachýleni gsau, za kteraužto lásku

*) Dne 3. Prosynce.

wždycky milostiwým a sprawedliwým pánem gich býti, s pomocý Božj y s radau gich králowstwj České chwalitedně řjditi, a k gednomukaždému k bohatému y k chudému přjwětiwě vkazowati se ráčj." Po té řečj páni poslowé wywstanauce k Gegj Milosti králowně se brali, a gj náležité pozdrawenj včinili. Potom páni a rady Geho Milosti nowého krále pány posly až do hospody wyprowodili, kdež gménem Geho Milosti králowské wssechny k osmé hodině zegtřegssjho dne ke mssi swaté, a potom k obědu zwali. Páni poslowé Čessti wedlé vctiwého pozwánj w řečenau hodinu k sw. Sstěpánu do kostela na mssi swatau geli, kterauž biskup z nowého města Rakauského o swaté Trogicy slaužil. Po wykonánj služeb Božjch do zámku nowého krále přigewsse brzo potom k stolu se posadili. Stolil také s njmi mimo krále a králownu Gich Milosti, Kazymjr markrabě Brandeburský, biskup Trydentský a pan Dytrychsteyn. Na stůl po 15. mjsách se nosylo, a wssech krmj 230 se napočjtalo. Po obědě wywstawsse a poděkowánj včiniwsse do swé hospody geti se strogili, gimž Geho Milost král hodinu sedmau následugjcýho dne k gednánj gich wěcý vložil.

Vloženého dne *) páni poslowé dle magjcýho od panů stawů nařjzenj swé wěcy následowně činili a přednásseli:

1) O přjsaze Geho Milosti oznamowali, kterak předkowé bywsse woleni za krále České gsau činjwali, a přjsahu wssem třem stawům na pomezý Českém dělali, tak, gakž wyměřena a Geho Milosti podána gest, které ráčj porozuměti; a potom při korunowánj na hradě Pražském podruhé že Geho

---

*) Dne 5. Prosynce.

Milost přjsahu činiti má. Přitom také přednáſſeli, kterak Pražané wůbec za práwo wydali, aby gim Geho Milost král nowý před branau, ſpjſſe nežliby do Prahy wgel, také ráčil přjsahu činiti dokazugjce, že gsau ſe tak předkowé Geho Milosti zachowati ráčili. Přjsaha pak, kterau král Čeſký w nowě wolený na hranicých činiti má, geſt tato: Přiſaháme Pánu Bohu, matce Boží y wſſem Swatým, že panům, rytjřům, Pražanům y městům a wſſj obcy králowſtwj Čeſkého chceme a máme. w koſtele arcybiſkupſkém v ſw. Wjta na hradě Pražſkém při korunowánj naſſem na králowſtwj Čeſké přjſahu včiniti tu, která nám wydána bude, že ge máme při gich řádjch, w práwnjch ſwobodách, w ſprawedlnoſtech, a při tom wſſem, kterak ta přjſaha w ſobě obſahowati bude, kterauž včiniti máme a powinni gſme, zachowati. Tak nám Bůh pomahey a wſſickni Swatj.

2) To páni poſlowé Geho Milosti o artykuljch sněmowaných oznámili, které wſſeckna země ſwolila, žádagjce, aby ge miloſtiwě potwrditi ráčil.

3) O nějaký zápis také mluweno bylo, který ani w Praze ani we Wjdni čten nebyl, neboť nemagjce geg ſebau z deſk zemſkých wypſaného teprw pro něg do Prahy wyſlali, a několik dnj we Wjdni meſſkati muſeli, kterýžto zápis že y král Ludwjk včiniti ráčil, tak, gakž předkowé Geho Milosti činjwali; ten pak že nic giného w ſobě nezawjrá, toliko aby při práwjch, ſwobodách a ſprawedlnoſtech gich ráčil zachowati, gehožto také weypis (bez něhož Geho Mi-

lost král býti neráčil, nýbrž geg widěti chtěl) z Prahy když přiwezen byl, Geho Milosti králi páni poslowé podali.

4) Co se dluhůw po králi Wladislawowi a Ludwjkowi slawných pamětj pozůstalých dotýče, které země Česká na sebe přigala, aby ge ráčil Geho Milost do sw. Giřj zaplatiti; nebo gestližeby dále s tim prodléwati ráčil, strach aby se při letnicých práwu něgaká překážka nestala, z čehož mnoho zlého a weliké powstánj w lidu státiby se mohlo; gakož y w tato léta mnoho zlého w té koruně České z té přjčiny se přihodilo. A také to zplacenj dluhůw že gest ne z žádosti země, než z dobrowolného přiřjkánj Gich Milostj z Wjdně do Prahy na sněnk panůw poslům přišlo. A ačkoliw gsau se ginj v wětšj summy podwolowali; wšak na to se páni stawowé nic neohlédagjce že gsau z lásky, gakož prwé oznámeno gest, Geho Milost sobě za pána wolili.

5) O wyplacenj zámkůw k rozmnoženj dwora Geho Milosti w berni zapsaných.

6) O smlauwy včiněné, aby do sw. Giřj, neb do sw. Jana wyplatiti a zaplatiti ráčil těm, kterým ohněm škoda včiněna; neboť kdyby se toho bylo nestalo, strach aby w zemi wálka nepowstala; a kdyby se gim tjm prodlelo, žeby snad y k tomu přegiti muselo.

7) O milostiwé dluhy a o služby připowěděné podlé rad rozwáženj.

8) Aby Geho Milost ráčil dáti list pod pečetj swau, které nynj ráčj vžjwati, a potom ten list obnowiti pod pečetj králowstwj Českého, že gsau stawowé Češstj z swobodné wůle Geho Milosti wolili, a z nižádné powinnosti za pána wzali.

9) Aby bully zlatau cýsaře Karla čtwrtého, na wolenj krále Českého, řečj Českau wyložiti a potwrditi ráčil.

10) Rady České aby hned při sobě mjti ráčil pro mnohé weliké přjčiny, aby se žádného zmatku skrze newědomost tomuto králowstwj nepřihodilo, gakž se gest mnoho zlého za krále předesslého stalo, který se o České wěcy s cyzozemcy, nassich swobod, práw a obyčegůw nepowědomými radjwal.

11) Aby do Rjsse Geho Milost ani kam ginám od země nic potwrzowati aneb psáti o wěcy České neráčil, dokudž na králowskau stolicy nedosedne, a rad Českých mjti nebude.

12) Aby při práwjch, swobodách a obyčegjch chwalitebných netoliko ge, ale wssechny k tomuto králowstwj přiwtělené země milostiwě zachowati ráčil.

13) Aby práwa obhagowati ráčil, gakž z přjsahy swé powinen býti ráčj, a oni také že rádi chtěgj Geho Milosti toho dopomáhati, gsauce k práwu zawázáni, dokládagjce, že neznagj, aby mocněgi Geho Milost panowati mohl nad swými poddanými, gako když práwo swůg průchod má, lépe mnohem nežli aby weliká wogska držeti ráčil.

14) Gakož od panůw poslůw Geho Milosti přiřčeno, že s Geho Milostj o to mluwiti budau, aby na wětssjm djle w králowstwj Českém býti ráčil, a že gsau gim oznamowali nepochybnau mjti naděgi, že to konečně Geho Milost včiniti ráčj y to dokládagjce, gak gsau cýsařowé Rjmsstj a králowé Česstj dworem swým obyčegně w tomto králowstwj býwali, a to že ke wssemu dobrému tomuto králowstwj přicházelo, gakž skrze nebeywalost panůw w tomto králowstwj ti dluhowé y mnoho giných wzniklo; a protož žádagj Geho Milost pro

rozmnoženj toho králowstwj, aby to ráčil včiniti a w Čechách swým dworem býti.

15) O zem Lucemburskau, gakož cýsař bratr Geh Milosti, když neywice skrze přjčinu gich Rjmské cýsařstwj do sáhl, mnohá přikjzánj milostiwá tomuto králowstwj Českém činiti ráčil, aby při geho Milosti bratru, Rjmském cýsaři, o t kráginu gednati ráčil, gakau na nj sprawedlnost mjti ráč aby gi sobě wyprosyti, a potom králowstwj Českému zase př pógiti ráčil.

16) O klásster Waldsaský, kterýž s zámky y s ni kterými městy přiwtělenými Frydrych Falckrabě před dwi má léty odňal, ačkoliw proto Čechowé nebyli tak nedban liwj, aby se toho mstjti a zase gemu odnjti nechtěli; a Geho Milost králowská slawné paměti neráčil w tom Čechůw wposlechnauti, nýbrž na něčj radu tjm prodlužowati ráčil tak, že toho až do té chwjle při tom ostalo. Žádali y ta páni stawowé y to, aby sobě Geho Milost králowská tok neráčil lehce wážiti, poněwadž ten klásster osm y dewi zámků má, a kdyby toho potřeba Geho Milosti a tomu králowstwj byla, žeby odtud také sfest tisýc lidu mohlo k po mocy přispěti, kudy a gakby k tomu přigjti a zase to k Česk koruně Geho Milost připogiti ráčil, w čemž páni stawowé Geho Milosti skutečně nápomocni budau.

17) Aby sobě Geho Milost neráčil obtěžowati do těch kteřj gsau se na to králowstwj tábli, a králowé Česstj být žádali, poněwadž to dobře znáti ráčj, kterak Geho Milost také ginj o swé poctiwosti rádi usylugj.

18) Též do obywatelůw zemských aby sobě neráčil ob těžowati, kteřj gsau nepogednan k Geho Milosti přiwolili.

poněwadž gsau potom s ginými, w moc to těm osobám dawsse, kteřj gsau Geho Milost wolili, z gednostegné wůle za krále a pána podnikli.

19) O sprawedlnost pana Albrechta z Sſternberka z Zelené Hory, kterauž má pod Geho Milostj, aby mu k nj pomoci ráčil, a tomu do sw. Giřj, měliby gakau pod Geho Milostj sprawedlnost, a mezy njm do času toho aby pokog zachowán byl.

20) O rady České aby w potřebách Českých gich užjwati ráčil, a gak předesſlý král nechtěl powolowati radám Českým, než někdy ledakomus a někdy mladſſjm, kteřj u dwora Geho Milosti slaužili, a do rady nepřináleželi, wěcy králowstwj Českého k rozsauzenj dáwal; což kdyby se nebylo dálo, a Geho Milost Českými radami kdyby se byl zprawowati ráčil, mnohé wěcy bylyby ginač opatrowané, a k ničemu zlému byloby nepřiſſlo.

21) O pana Salamanku, gak zpráwu magj toho a o některých giných, gakby oni užitkůw swých radami swými hledali, a z toho gakby některé země a Geho Milosti poddanj geg sobě obtjžili, tak gak se gest ledacos přihodilo, protož Geho Milost, aby pro wěcy gich České, geho a giných gemu podobných w radách swých při sobě mjti neráčil, že gsau takowými wěcmi prwé trestáni byli, aby zase k témuž nepřiſſlo. A to což mluwj gako possłowé, že mluwj magjce o tom od země poručenj s tau žádostj, aby sobě toho do nich obtěžowati neráčil; než rad Českých aby užjwati ráčil slibugjce, že se z daru Božjho lidé nalezna u upřimnj a wěrnj Geho Milosti y tohoto králowstwj k dobrému wždycky radjce, gsauce k tomu dobrými rozumy obdařenj.

Na to gegich přednessenj odpowěd dána byla w Německé řečí w tento smysl: „Že Geho Milost ke wssem artykulům (ačkoliw gesstě zápis z Čech nebyl přinessen, a artykulowe w latině nebyli dodáni) přiwoliti ráčj, toliko na tom se pozastawuge, aby na Geho Milosti toho, cožby Geho Milosti sskodného a Českému králowstwj neužitečného bylo, nežádali; a tjm aby se k panům stawům králowstwj Českého, k přátelům swým, za Geho Milost přimlauwali, připowjdage při práwjch, řádjch a swobodách ge wssechny zachowati. Také Geho Milost zápis že učiniti ráčj, který od krále Ludwjka slawné paměti byl učiněn."

Páni poslowé z té odpowědi na welikém byli omylu, nic, cožby Geho Milosti obtjžného neb sskodného býti mělo, znáti nemohauce, protož k Geho Milosti wyslali, za otewřeněgssj odpowěd žádagjce, poněwadž z předesslé nic gistého rozuměti nemohli. Král Geho Milost otewřeněgssj odpowěd za přjčinau rozkossného lowenj dáti prodlel; neb s pany Čechy dwě mjle od Wjdně na low geti sobě předewzal, kterýžto odložen býti nikoli nemohl. Nawrátiw se z lowu, kdežto sám čtyry wepře zabil, teprw odpowěd k prwnj opět podobnau dáti ráčil, toho také žádage, kdyby do králowstwj Českého ráčil přigeti, žeby o některé artykule na wssechny tři stawy žádost wložiti ráčil, aby cožby Geho Milosti obtjžného a králowstwj Českému neužitečného bylo, a proti swobodám tohoto králowstwj nečelilo, aby Geho Milost z toho propustili; pakliby předce té wůle byli, že to wssechno potwrditi ráčj. Y tatéž odpowěd poslům králowstwj Českého obtjžná byla, pročež dožádawsse na Geho Milosti wyslyssenj přednássseli, že té odpowědi, neuměgjce německy, wyrozuměti gsau

nemohli, než žádagjce gj sobě na Česko přeložiti že gj přigjmagj, s tau wssak weymjnkau, že gi přátelům swým panům stawům králowstwj Českého k sprawedliwému rozsauzenj oznámiti chtěgj. Paklibv Geho Milost ginau dáti ráčil, a to zřetedlněgssj, že Geho Milost žádagj, aby s nj neráčil prodléwati, aby skrze nj wěc Geho Milosti také se neprodlela. Geho Milost král wezma s swými pány radu následugjcý odpowěd gim dáti welel: „Geho Milost králowská ginač se domnjwati neráčil, než že na té giž dané odpowědi páni poslowé přestanau, a to z následugjcýho důwodu: 1) Že artykule sněmowané dskami zapsané milostiwě ráčil potwrditi. 2) Zápis na sebe včiniti, gakož Geho Milosti wypsaný podán byl. 3) Dluhy wssechny zaplatiti, gakož skrze swé posly do Prahy na sněm wyslané w to se ráčil podwoliti. 4) Swobody, práwa a wsseliké starobylé a chwalitebné řády potwrditi a gich obhagowati. 5) Wssemu tomu dosti včiniti, což se těmi artykuly postihuge. A byllíby pak gesstě w čem gaký nedostatek, a čehoby gesstě na Geho Milosti žádali, že wsseckno včiniti ráčj, aby genom to Geho Milosti na rozum nechali. Páni poslowé z tak milostiwé odpowědi děkowali žádagjce, aby pro dobré swé přjgezdem swým do králowstwj neráčil prodléwati. Y wyslyssaw Geho Milost ta slowa wděčně ge přigal, a k tomu wssemu netoliko swolil, ale také že messkati nebude předřekl. Přitom také oznámiti ráčil, že w pondělj po třech králjch mjnj wygeti, a to wsseckno tak sepsati rozkáže, gakž neylépe se to postjhnauti bude mocy. Nato gich žehnal a sstastného domu nawrácenj žádal a přál. Spjsse pak nežli swé ruky těm poslům podal, k nim w Německé řeči promluwil, kterak Geho Milosti zpráwa dossla, gakoby tjm

osskliwen býti měl w Čechách, gakoby w zemi wzniklé wjře nachylen býti měl, ačkoli gich giný o Geho Milosti toho newěřili; než že Geho Milost předkůw swých w tom ráčj následowati, a té wjry býti podlé cýrkwe sw. křesťanské (ale Ržjmské nezmenowal); nebo o to y hned, gak pan sudj ta slowa gemu, kteřj Německé řeči nerozuměli, wykládal, že totiž wýkladem swým Ržjmské, od pana kancléře odpor učiněn byl. Pak se y s králownau Geji Milostj rozgechali, a cestu do Čech obrátiti se strogili. Dřjwe-než páni poslowé z Wjdně se odebrali, král Geho Milost tři mageſtáty pro Čechy wydal: geden na to, gak ze swobodné swé wůle králowstwj České a z žádné powinnosti Geho Milost Ferdynanda za pána wolilo: druhý gak Geho Milost zprawen býti ráčj o markrabstwj Morawském, žeby se pan Hanuš wéwoda Sedmihradský na ně táhl, gichž on w tom opustiti nechce; ale wssj swau mocý, gak to markrabstwj, tak wssechny k Českému králowstwj náležjcý země před každým nepřjtelem obhagowati chce: třetj na mnoho artykulůw, aby od stolice Apostolské arcybiskupa do králowstwj Českého obgednati ráčil.

Ferdynand cýsař Ržjmský toho gména prwnj, král Český w-posslaupnosti sedmnáctý, na cestu do králowstwj Českého slawně se wydal, páni Česstj zprawenj gsauce, proti němu dne 26. Ledna *) některé wzácněgssj ze wssech třj stawů až do Gihlawy wyslali. Dřjwe než do Čech se hnuli, král Geho Milost wedlé sněmowaného snessenj na pomezý učinil přjsahu, na gegižto památku kámen s následugjcým nápisem postawen byl: In Perpet. Memor. Ferd. I. Imp. Aug.

*) 1527.

Hung. Boh. Rex, Infans Hispaniae, Archi-Dux Austriae, Marchio Moraviae, in Regem designatus Bohemiae Regno hoc in loco juramentum praestitit die XXX. Januarii. Anno Salutis 1527. To gest: Na památku wěčnau. Ferdynand prwnj Uherský a Cžeský král, Infant Sspaňhelský arcyknjže Rakauské, markrabě Morawské za krále wolený Cžeskému králowstwj na tomto mjstě přjsahu včinil dne 30. Ledna 1527. Nato wssickni ku Praze se hnuli a na den sw. Háty *) wssickni tři stawowé až k Malefficům proti němu wygeli, gehož také do měst Pražských přigezdjegjcýho každé řemeslo pod swau korauhwj, též také konssele wssech tři měst, podlé swé powinnosti wjtali.

Před korunowánjm Geho Milosti powstala mezy stawy rozepře, rowně gako za krále Ludwjka o nesenj klenotů králowských, totiž: o nesenj žezla, gablka zlatého a meče, nebo stav panský táhl to wssecko na sebe, a rytjřstwo také chtělo w tom něgaký djl mjti. To když se wzneslo na Geho Milost králowskau, nařjzeno bylo: aby na ten čas staw rytjřský činil králi Geho Milosti službu mečem skrze osobu, kteraužby k tomu zwolili, wssak bez vgmy sprawedlnosti a práwa gedné y druhé strany; což do sw. Girj neyprw přjsstjho k sprawedliwému rozeznánj odloženo bylo.

W neděli na den sw. Matěge **) Apossstola Páně w kostele sw. Wjta na hradě Pražském král Ferdynand Geho Milost na králowstwj Cžeské od Stanislawa biskupa Holomauckého

*) Dne 5. Vnora 1527.

**) Dne 24. Vnora 1527.

korunowán byl, mage wěku swého 24 léta bez 14 dnj. Následugjcýho pak dne korunowána byla Anna manželka geho, magjc wěku swého 23 let, 7 měsýců a 5 dnj. Nato při ostatku masopustu na hradě Pražském y na staroměstském náměstj turnage, honby a wsseliké kratochwjle, gak se obyčegně stáwá, král Geho Milost s pány držel.

Když masopust konce dossel a kratochwjle přestaly, král Geho Milost w středostj do Morawy a odtud do Slezka wyšel a poddanost od wssech zemj k České koruně přiwtělených náležitě přigjmal. Z Wratislawě w neděli křjžowau nawrátiw se do Prahy nedlauho se zdržel; neboť wálka, která s Hanussem wéwodau Sedmihradským wznikla, sylně ho do Rakaus a do Uher poháněla. Wálky pak této následugjcý byl půwod: Hánuš neb Jan Zapolský, wéwoda Sedmihradský a hrabě Spilské, Ludwjkowi králi swému s 40 tisýcy lidu zbrogného proti Turku na pomoc táhl, k Segedynu přitáhl, a o porážce králowského lidu truchliwé nowiny uslyssaw s tim wssim wogskem swým u téhož města polem ležeti zůstal, swé leženj bezpečně zaopatřil, a co dálegi nepřátelé před se bráti budau bystře pozorowal. Zwěděw že cýsař Turecký s wogskem swým ku Konstantynopoly se nawracuge, k Budjnu, gegž Turcy bez obywatelů nagdauce, a co w něm nassli, to pobrawsse opustili, s wogskem swým táhnauti ustanowil; což spjsse nežli se stalo k swému městu y hradu Tokag nazwanému se hnul. Do Tokage přigeda mnoho Uherských panů k sobě obeslal, mezy kterýmižto nacházel se také Petr Perenyus koruny Uherské strážce, gehož Hánuš wéwoda mnohými dary porussil, a k swému předsewzetj naklonil; neywjce danau gistotau, že když on Hánuš

na Králowstwj Wherské dosedne, Sárospatakské panstwj gemu potwrditi a přiwlastniti neopomine. Takowau připowědj Petr Perenyus gsa pohnut, negenom témuž Hánussowi korunu Wherskau wydal, ale také wssechny pány k tomu namlauwal, aby oni opominauce Ferdynanda arcyknjže Rakauské, Hánusse wéwodu za krále wolili. Y stalo se, že páni w Tokagu shromážděnj téhož Hánusse gednosworně negenom wyhlásyli; ale také ginj páni k slawnosti sw. Martina obeslání byli, aby se do králowského Bělehradu k korunowánj nowého krále sessli. Z Tokage wolený nowý král s těmi pány, genž mu dobře přáli, a s wogskem swým k Budjnu pospjchage do města přigel, ge pusté a welmi zohawené vzřel; takže připomjnage geho předesslau sláwu nad njm žalostiwě plakal. Pak hned poručiw město y zámek wyčistiti, strážnými opatřiti, wyslal magestát, aby se předesslj obywatelé bez odtahu nawrátili, připowjdage gim wsseliké swobody vděliti. To zřjdiw hnul se ku králowskému Bělehradu, aby tam w vrčitý den korunau Wherského králowstwj oslawen byl. Do králowského Bělehradu w nowě wolený král s weliký komonstwem přigeda, v přjtomnosti stawů Wherských, také y těch panů, kteřj Ferdynandowi tegně dobře přáli, a geg za krále mjti žádali, od Pawla Wardana na králowstwj Wherské korunowán byl.

To když se w králowském Bělehradu dálo, palatýn Sstěpán Bathory gsa s Marýj owdowělau králownau w Pressspurce gi k tomu nachýlil, že ona stawy Wherské do Pressspurku obeslala. Y přigeli mnozý na ten sněm, k nimž také Petr Perenyus koruny Wherské strážce, opustiw Hánusse, přistaupil. Na tom sněmu s snessenjm wssech shromážděných panů

palatýn Ferdynanda za krále Wherského wyhlásyl; po kte-
rémžto wyhlássenj Te Boha chwálime zpjwáno a z děl střjleno bylo. Marya pak s palatýnem k Ferdynandowi poselstwj wyslala, a že za krále náležitým spůsobem wywolen a wyhlássen gest oznamowala y žádala, aby do Wher přjgel a proti neřádně korunowanému Hanussowi též ginýmu nepřátelům swau moc a sjlu ukázati neprodléwal. Protož w neděli před sw. Duchem *), neyprw w městech Pražských radu na gednu obnowil, učiniw w starém městě Pražském prymasa mistra Jana Paska z Wratu: pak wyzdwihna wssecky před tím postrannj zápisy mezy stawy králowstwj Českého Wogtěcha z Pernssteyna za neywyžssjho hegtmana zemského w králowstwj Českém, Zdeňka Lwa z Rožmitála neywyžssjm purkrabjm Pražským, Jana z Wartemberka neywyžssjm hofmistrem a Gindřicha Hlecka neywyžssjm auředlnjkem komory České učinil; gim poraučege mezy ginými wěcmi také to, aby Pražany s wypowěděnými měssťany smluwili. Nato we čtwrtek **) s králownau Annau z Prahy wygel a k Wjdni pospjchal.

Do Wjdně přigeda, a tam králownu manželku swau zanechage s wegskem swým do Wher se pustil; takowého gsa aumyslu, gestližeby práwo, které do koruny Wherské má, dostatečné býti nemělo, že nastawj moc, sýlu a krwawý meč. Přigeda na pomezý Wherské od Tomásse Salahazyusa biskupa na mjstě stawů Wherských w přjtomnosti palatýna, a mnoho giných Wherských panů y lidu zbrogného, kteřj proti němu

*) Dne 3. Čerwna 1527.
**) Dne 6. Čerwna 1527.

wygeli, slawně wjtán y žádán byl, aby králowstwj Wherské měl sobě poručené, a dle starobylého řádu y práwa, které král Wherský Ondřeg přigmjm Geruzalemský wynalezl, přjsahu aby wykonal; což když Ferdynand včinil, že wssech děl střjleno a wsseliká weselost konána byla. Po té weselosti wogsko Ferdynandowo s Wherským se spogiwsse za Ferdynandem a za Wherskými pány k městu Altenburg nazwanému přjmo se hnulo, gehožto brány Petr Amadeus téhož města opatrownjk na rozkaz palatýna otewřel, do něho nowého krále Ferdynanda vwedl y také geg náležitě wjtal, kamž také Marya owdowělá králowna z Presspurku přigedauc swého bratra nawsstiwila, a gemu k Wherskému králowstwj mnoho sstěstj přála a žádala. Nato se hnul w běhu wogenském k Rábu, ke Komárnu ꝛc. a ta města dobrau zaopatřiw stráži táhl k Budjnu. O tom Hánuš nepořádně wolený y také korunowaný král zwěděw, hned z Budjna, nemage k odporowánj dostatečného lidu zbrogného, s malau hrstkau swého wogska vgel. Ferdynand pak s wogskem swým k Budjnu přitáhl *), a do města bez wssého odporu wgeda, dwa měsyce tam pořád bydlel. W Budjně gsa řjdil obecné wěcy wydage k tomu aumyslu list weřegný, mocý téhož wssem obywatelům Wherským Hánusse se přidržegjcým welel, aby w 25. dnech, opustiwsse Hánusse w Budjně se nagjti dali, gestli králowské milosti vžjti chtěgj. Z Budjna pak do králowského Bělehradu přigeda w neděli před sw. Martinem **) od Pawla Wardana Ostřehomského arcybiskupa na králow-

*) Dne 20. Srpna 1527.
**) Dne 5. Listopadu 1507.

[illegible] Uherské slawně byl korunowán. Koruna Uherská na [illegible] ([illegible]) od [illegible] opatrowána byla; Ferdinand ale na [illegible] a práwa we swém zámku gi [illegible], z [illegible]. Na to král Ferdinand zanechage w Budjně Uherského palatýna, a gemu [illegible] k [illegible] se obrátil; [illegible] w [illegible], které tak dlauho [illegible] [illegible], dokud gég [illegible], a [illegible] gého na hlawu [illegible]. Hanus [illegible] do Polska k Zygmundowi, gehožto dceru Izabellu měl za manželku, a odtud [illegible] Jeronyma Laského pána Polského, poddal se w ochranu Solimana [illegible], kterýmžto poddaným [illegible] do [illegible] [illegible].

[illegible] zwlásstné mezy obywateli Pražskými za [illegible], kteřj prowozowáním [illegible]. K tomu také [illegible] Martina Lutera se [illegible] počal, zwlássstě [illegible] Hawla Cahera [illegible] pod obogi způsobau w Čechách přigjmagjcých, který se [illegible] Martina Lutera [illegible]; k němuž také on častěgi do Prahy psanj [illegible] dopisowánjm Pražany pod obogi způsobau [illegible] katolíkům y proti králi Ferdinandowi [illegible] wěcy nawáděl. Hawel Cahera [illegible] pod obogi způsobau přigjmagjcý, ale [illegible] se [illegible]. K tomu [illegible] mnohé [illegible] Martina Lutera na kázanj [illegible] negen katolíky [illegible], ale [illegible] y duchownjho [illegible] [illegible]; [illegible]

swětských prach se chytali, ženy pogjmali, ano y geptissky za manželky brali. Osmělil se také Martin Luter z města Wittemberğu léta 1522 dne 15ho Čerwence do Prahy stawům králowstwj Českého psanj učiniti, kteréž na sněmu obecném čteno bylo. W tom psanj wychwalowal husskau řečj wssech Čechů prawau stálost w náboženstwj, swau náchylnost, kterauž k nim měl, přjwětiwě oznamowal, a že gim w potřebách náboženstwj chce býti wždy nápomocen, připowjdal. To psanj když do rukau obecného lidu přisslo, mnoho zlého způsobilo; neboť w každém městě, w hradech, we wesnicých y téměř w každém mjstě křiklawé hádánj o náboženstwj se dálo, každý chtěl býti učeným, ano y ty báby weřegně kázati chtěli. — Ferdynand milowník gsa pokoge a rozmnožitel wjry katolické, na sněmu w Českých Buděgowicých *) držaném, učinil Pražanům staroměstským psanj, a mistra Hawla Czaheru z měst Pražských do západu slunce, z králowstwj Českého do ssesti dnj, a naposledy we dwau nedělých ze wssech zemj swých pro geho baurliwá a nepokogná kázanj, která w kostele Marye panny před Teynem mjwal, wypowěděl, a nařjdil, aby gedině Řjmské katolické náboženstwj, a kalissnické neb pod obogj způsobau, wedlé wegmjnek neb kompaktátů swobodně prowozowáno bylo. Což když se stalo, ten blud na něgaký čas přestal; wssak dokonale wykořeněn býti nemohl, proto že se ho mnozý pokautně přidrželi, a geg sobě oblibugjce spustiti se ho nikterak nechtěli.

Nato král Geho Milost uznati ráčil, že obec Pražská zewnitřnjho potřebuge obnowenj; neb nowé město welice giž

*) Dne 8. Čerwence 1529.

hynauti počalo, proto, že deset let pořád s starým sgednocено bywssi, wssechna nowá obec do staroměstského rádnjho domu docházeti, a tam swé potřeby přednássetí musela; a protož také každý raděgi w starém městě nežli w nowém se osazowal. Za tau příčinau král Ferdynand zsadil radu w starém městě Pražském *) nezanechage ze starých konsselů než tři, totiž: Jakuba Fikara z Wratu, Girjka Gezjssa a Jana Koc[illegible]; gině wssechny nowé wolil. Potom y w nowém městě rada obnowena, a [illegible] Pražanům [illegible] gednotu w [illegible] králowské [illegible], a [illegible] [illegible] býwalo, [illegible], aby žádný [illegible] ani [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

*) [illegible]

**) [illegible]

Sakž se wcyš o tom zmjnka stala, že Hánuš wéwoda Sedmihradský z Uher gsa wytlačen k Zygmundowi králi Polskému se obrátil, a negsa gesstě dosti mocný Turka na pomoc powolal; tak také Solyman cýsař Turecký mage 300,000tisýc zbrogného lidu do Uher wtrhl, a zmocniw se mnohých Uherských měst z Budjna do Rakaus pospjchal, a přibljžiw se k Wjdni to město s několika tisýcy gjzdných w hodinu dewátau před polednem *) obgel a zhledl. Když pak ti gjzdnj obgeli, Wjdenská rada, konssele y wogensstj auředlnjcy dle gednosworného snessenj pět set domů w předměstech djlem spáliti, djlem rozbořiti dali, proto, aby nepřjtel kde se zdržowati, a coby w nich nassel, k swému pohodlj užjwati nemohl. Neywyšssjm auředlnjkem wogenským včiněn byl Filip Falckrabě od Regna, který mage při sobě 16 — 22 tisýc zbrogného lidu mimo měsstanstwo k odporu se hotowil. Když pak wssechny brány Wjdenské a wssechny zdi městské dobrým a srdnatým wogskem bezpečně zaopatřeny byly, a každý wogenský auředlnjk kde s lidem swým státi, a to mjsto hágiti má, wěděl; hned se děla okolo města na zdi městské a neywjce k bráně (Kernthor nazwané) wywezla, proto, že od té brány nepřjteli neywětssj odpor činiti se mohl. Nato wssechny brány se zawřely mimo gednu malau, která k Dunagi ležj, kterauž w čas potřebj na nepřjtele wypadati se mohlo.

Dne 23. Zářj wypadlo 500 gjzdných z města chtjce nepřjteli nějakau překážku včiniti, ale widjce sýlu nepřátelskau k městu obrátiti se museli, z nichžto tři zabitj byli, a

*) Dne 22. Zářj 1529.

a w Táboru *) swé leženj rozbili, chtjce překážku včiniti, aby oblečeným žádná pomoc do města přigjti nemohla. Mezy tjm obleženj časstěgi na nepřjtele wypadagjce wsseliké mu činili sskody, z kterýchžto snad ta byla neywětssj, že gednoho Turka zagali, který wygewil a vkázal mjsto, w kterém Turcy kopagj, a negenom djl městských zdj, ale y také djl města prachem wyhoditi, a nato hned ssturmem běžeti chtěgj. Wygewil dále, že 400 děl po zemi do Tureckého leženj se přiwezlo, kteřj se kulkau gako pěst welikau nabigegj, a že zbrogného lidu přes 300,000tisýc w leženj se nacházý. Wedlé té zpráwy hned obleženj proti Turkům na wssech vkázaných mjstech kopali, a gim w základách wsselikých podkopů welikau překážku činilj.

Na to Turcy od 4. až do 15. Rjgna **) na Wjdeň wssj mocý tlačili, autok činili, střjleli, střelbau zdi bořili a k ssturmu hnali, zwlásstě tu kde zdi střelbau pobořili; ale obleženi vdatně odpor činili, a tak srdnatě se bránili, že nepřjtel města Wjdně se zmocniti nemohl. Snadby se byl Turek mage tolik tisýc při sobě zbrogného lidu, Wjdně byl zmocnil, kdyby nebyly nowiny prossly, že cýsař Karel pátý, gehožto ne tak mocy gako sstěstj welice Turcy se strachowali, Wjdenským na pomoc táhne, a že geho wogsko, které on Turek na záhubu sem a tam wyslal, Frydrych Falckrabě porazyl; ale o tom zwěděw w hodinu 11. před půlnocy z leženj se hnul, wjce než 3000 starců y žen stjnati, malé

---

*) Tábor gest ostrow w Dunagi, po němž se od Prahy do Wjdně gede.

**) 1529.

pak djtky na sspjce strkati, a ge po cestách na plotech wěssel dal, a tak s neywětssj zůkiwostj k Budjnu pospjchal. *)

Pak Ferdynand 15 let s Turkem vstawičně wálčil, a do Čech zřjdka kdy se podjwal, ku kteréžto wálce Čessj tolik zbrogného lidu, tolik peněz a wogenských potřeb dodáwali, že vwažugjce to wsse na mysli pochybowali, zdaliž celé králowstwj Vherské za to stogj. — Naposledy y žádal, aby mu stawowé k běhu wálečnému přináležegjcý nástroge, gakožto děla a t. d. do Vher wyslali, kteréž oni na swých hradech měli, takowýchžto gediný pan z Rožmberka na 234 počjtal; ale oni mrzutj gsauce nad tim se wymlauwali, žeby byla wěc welmi nebezpečná, králowstwj České wssech zbrogných nástrogů zbawiti.

Léta 1530 Ferdynand w Praze něgaký čas se zdržew potwrdil na hradě Pražském **) swobody a weysady starému městu od předesslých králů Českých zegména: od krále Wladislawa, Jana, Wáclawa, Zygmunda. Pak zřjdiw swé wěcy w Čechách do Lince a odtud do Insspruku gel, kdež geg cýsař Karel V. geho bratr očekáwal, gemuž on také w cestu v prostřed swých dwořenjnů wygel, a geg počestně wjtage do téhož města vwedl. Odtud cýsař Karel a král Ferdynand do Minychu, kdež od Wiléma a Ludwjka knjžat Baworských počestně wjtáni byli, a pak do Außspurku geli. Když se k městu blјžili, wygeli proti nim wssickni wzáctni páni, totiž: Albrecht kurfirsst Mohutský, Heřman arcybiskup a kurfirsst

*) Wálku Tureckau obssjrně wypisowati, že přjslussj kro nykářům Vherským neb Rakauským, každý porozumj.

**) Dne 15. Dubna 1530.

Kolinský, Jan kurfirsst Saský, Joachym kurfirsst Brandeburský, Filip biskup Sspagerský, Kunrád arcybiskup Witemberský, Baltazar biskup Konsstancský, Jan Frydrych kurfirssta Saského syn, Giřj markrabě Brandeburské, Giřj kníže Saské, Frantissek Gindřich a Arnold knjžata Brunsswická a Linenburská, Gjřj kníže z Pomru, Filip z Hesu, Jan kníže z Anhaltu, Wolff hrabě z Anhaltu, a ginj mnozý, kteřj přigedauce před cýsaře wssickni s wozů y s konj na zem zstaupili, a k němu přistaupiwsse od něho každému ruka podána byla. Pak kurfirsst Kolinský gménem celé Řjmské Řjsse strogenau řečj Latinskau cýsaře wjtal, gemuž zase gménem cýsařským Frydrych falckrabě od Reynu poděkowánj včinil; a na to wssickni cýsaře gakož y krále Ferdynanda do města welmi slawně doprowodili *), kdež potom sněm swětských y duchownjch důležitostj se týkagjcý držán byl.

Při zawřenj toho sněmu Jan Giřj kurfirsst Saský, a giných ssest knjžat Řjšských, totiž: Giřj markrabě Brandeburské, Hánuš Frydrych kníže Saské, Arnosst a Frantissek wlastnj bratřj knjžata Brunsswická a Linenburská, Filip z Hesu a Wolfgang z Anhaltu, též wyslánj z ssesti měst Řjšských, totiž: z města Nyrmberka, Reilinga, Khempingu, Heilbrunu, Weisheimu a Waisenburku swé artykule z Luterowého včenj od Melanchtona wybrané a sepsané, kteréž Augsspurská konfessý slowau, cýsaři Karlowi V. podali, a ge aby potwrdil, žádali. Rowně také giná čtyry města, gako: Sstrasburg, Konsstancye, Meringa, Lindow giné artykule w důležitosti nábozenstwj podali, a také aby na tom sněmu potwrzeni byli,

*) Dne 14. Června.

kurfirsst Saský předce nepřigel, než swého syna Frydrycha, též některé pány wyslal, a psanj cýsaři včinil, dokládage, že kurfirsst Mohutský té mocy nemá nowý sněm rozpisowati, a mjsto y den nařizowati; ale to psanj gak cýsař, tak y wssickni kurfirssti zawrhli, a do Regna Koljna k vrčitému dni se sgeli.

Léta 1531. když wssickni kurfirssti do Regna Koljna se sgeli, za přjčinau gednánj o nowého krále Řjmského; tedy v přjtomnosti cýsaře Karla V., w hlawnjm téhož města kostele, Ferdynand Vherský a Český král na králowstwj Řjmské wolen byl *). Na to cýsař Karel V., Ferdynand nowý král Řjmský, wssickni kurfirssti mimo Saský, a mnohá giná Řjšská knjžata, hrabata, y ginj wzáctnj páni, gichžto počet na 2200 osob wynássel, do města Achu ku korunowánj nowého krále geli, kdežto Ferdynand nowý Řjmský král do raucha cýsaře Karla welikého, které se z Normberka přiwezlo, dle obyčege a w hlawnjm kostele panny Marye korunau téhož cýsaře Karla welikého korunowán a za krále Řjmského wůbec wyhlássen byl. **) Y zarděla se mysl kurfirssta Saského nad wolenjm a korunowánjm Ferdynanda na králowstwj Řjmské, pročež s synem swým Frydrychem, též ginými pány y sgednocenými městy dokazowati se horliwě snažil, že nowého krále wolenj, tak y korunowánj gest nepořádné; ale wida že prawdě hlawu zlomiti nemůže, a swým odporowánjm nic nezwjtězý, wzal swé autočisstě k Franckému y také k Englickému králi, kteréžto přeswědčiti se snažil, kterak Ferdynand na králowstwj Řjmské nepořádně wolen y korunowán

*) Dne 5. Ledna 1531.
**) Dne 11. Ledna 1531.

dály, má geden každý krag swé wógsko w pozornosti mjti, z něho ono na swé wykázané mjsto pokogně má wytáhnauti. Gjzdným, kteřj polaudkewi mjti budau, deset zlatých Reynských, gjzdnému lehkému po ssesti zlatých, a pěssjmu po třech zlatých Reynských (zlatý Reynský po 24 grossjch, a groš po 7 penězých počjtagjce) na měsýc platiti se má. Pěssjm pak každý týhoden, když w póli budau, aby se platilo, proto, kdyžby se gim nagednau mnoho peněz dalo, neb na celý měsýc platilo, žeby penjze probráli, neb ginák ztratili a prýč běžjce lidemby sskody činiti mohli. 2) Mincmistr kterýkoliw od krále Českého na horách dosazen bude, aby byl Čech rozený, a tauž přjsahau témuž králi a zemi se zawázal, gakáu gsau se předessljj mincmistři zawazowali. 3) Co se cyzý mince dotýče, kteráž gest w krátkých časech k weliké sskodě a záhubě do králowstwj Českého wnesena, aby zapowěděna byla, a po ten čas aby žádných měd j, ani mincý Českých z tohoto králowstwj wen neseno ani wezeno nebylo. Branj pak cyzých mincý aby toliko do wánoc neyprw přjsstjch trwalo. Tau pak mincý, která se na horách tepe, aby se platilo, pokudž wystačj, a kdyby ona nepostačowala, tedy tau cyzý mincý až do wánoc, nic déle, platiti se může.

Podobně také l. P. 1534 král Ferdynand obecné wěcy řjdil a zprawowal, za kteraužto přjčinau we střědu před Božjm na nebe wstaupenjm pro pohodlj swých poddaných o komornjm, heytmanském y dworském saudu nařjditi ráčil: aby saud komornj a aukad y saud heytmanský řjdil a zprawowal neywyšssj hofmistr králowstwj Českého, gemuž ku pomocy ze stawu pánského y rytjřského 12 osob lidj hodných a zachowalých rad swých přidati, a na swůg náklad držeti ráčil, y to

gim nařjdiw, aby mimo středy a soboty, ledby se kdy ha
Weji neb nějaký swátek weliký hodil, každého dne saud
powinni byli. A gestližeby se kdy přihodilo, a do Prah
některý z auředlnjků aneb z saudců zemských přigel, a t
hofmistr s radami sobě přidanými měldy nějakau welik
při; bude mocy toho a každého gemu podobného auředlnjk
požádati, aby w takowé při raditi y sauditi mohl. Kdyb
pak neywyšssj pan hofmistr králowstwj Českého od krále Geh
Milosti w pilných potřebách kde poslán byl, aneb z zwlášt
ně hodných potřeb odgeti musel, aneb od Pána Boha ne
mocý byl nawsstjwen; tedy swé mjsto bude mocy poruči
osobě z panů rad.

Také téhož léta *) králi Ferdynandowi od wssech st
wů králowstwj Českého na sněmu obecném, který na hrad
Pražském w pondělj postnj držán byl, berně na wyplácen
zámků a důchodů králowských za tři leta pořad zběhlá, p
čnauc od sw. Bartoloměge neyprw přjsstjho, swolena ge
totiž:

O wařenj piwa.

Z každého strychu pssenice, který se koliwěk wywařj, g
den gross Český aneb gaká w kterém kragi mjra se nacház
ten gross z nj dáti se má. A kdo z toho a tak wyclenéh
sladu piwo wařj, a ge w swém domě wyprodá, ten posudné
nebude powinen dáwati, ledby krčmáře w swém domě ch
wal, a gemu ten obchod pronagal, ten tedy krčmář z sud
geden gross Český dáti musý. Také kdoby z domu wen piw
wystawil, ten krčmář, genuž se wystawuge, z takowého sud

*) 1534.

také geden groš Český powinen gest dáti. Z každého strychu gečmene, který se koliwěk wywařj, též geden groš Český dáti se má. Co se pak wařenj piwa dotýče, to se takto rozumj: kdoby na prodeg wařil, ten powinen gest tu nařjzenau daň dáti, než kdoby k swé domácý potřebě wařil, ten dáwati nenj powinen.

O prodánj obilj w zemi.

Z každého strychu pssenice ten, kdož prodáwá, půl grosse Českého. Z každého strychu žita, kteréž se prodáwá, dwa penjze České. Z každého strychu gečmene po dwau penězých Českých. Z každého strychu owsa geden penjz Český. Z každého strychu hráchu, prosa, gahel, semence po gedném grossi Českém. Z každého strychu pohanky dwa penjze České. Z každého wěrtele cybulného semena půl třetjho grosse Českého; a kdoby na wáhu prodáwal, z gedné libry půl penjze Českého; a tolikéž se při semenu hlawatičném prodáwati má. Z každého strychu semen řepných a lněných po gednom grossi Českém. Z každého strychu chmele geden penjz Český. Z každého strychu semena mrkwowého geden groš Český.

O prodánj obilj wen ze země.

Co se obilj wen ze země wezenj po zemi neb po wodě, aneb na saumařjch nesenj dotýče, takto na pomezý při clách má býti bráno: Z gednoho strychu sladu po dwau grossjch Českých. Z gednoho strychu žita po dwau grossjch Českých. Ze strychu pssenice po dwau grossjch Českých. Ze strychu owsa po gednom grossi Českém. Ze strychu hráchu, prosa,

gahel a semen po dwau grossjch Českých. Ze strychu s
mena mrkwowého dwa grosse České. Ze strychu pohan
čtyry penjze České. Ze strychu semen řepných a lněný
po pěti grossjch Českých. Z wěrtele semen cybulowých
hlawatičných po pěti grossjch Českých. Ze strychu chm
dwa penjze České.

O wjnech, kteráž se w zemi prodáwagj.

Co se wjna cyzýho dotýče, kdožby takowé prodáwal, gedné kopy grossů Českých geden groš Český dáti se má. Z domácých wjnech, kdožby ge k swé ruce prodáwal, z který winic králi Geho Milosti desátek se dáwá, z těch se mu d wati nemá. Co se prodáwánj wjn na hradě Pražském d týče, ta heytman téhož hradu posauditi má, z nichž z ged kopy grossů Českých geden groš Český, a z gedné láky m wazý, rywoly a podobných wjn Wlaských z gedné kopy gros geden groš Český ať se dáwá.

O wjnech a piwech, která se wen ze zem wezau.

Z každého wjna domácýho, které se wen ze země po mi y po wodě weze, z wědra po gednom grossi České Co se piwa bjlého wezenj dotýče, z každého wěrtele po dw grossjch Českých; a ti kteřj na saumařjch nesau z každ saumu půl grosse Českého; z starých piw gečných z wěrt čtyry grosse České, a z polauwozý osm grossů Českých, a saumu po gednom grossi Českém.

O piwech, která se do země wozegj.

Cokoliw piw z Freyburku a Mjssenských zemj do ze se weze, ze sudu geden groš. Cokoliw piw ze Slezk

z Sseſtiměſt do země ſe weze, z wěrtele geden groš Čeſký, a z polauwozy dwa groſſe Čeſké; a tak podlé powahy a miry z nádoby, kterády nad wěrtel wětſſj byla, zachowáno buď.

O dobytcých, kteřjž ſe ze země ženau.

Z Wherſkých, Polſkých, Ruſkých y z giných zemj co ſe wolů honěnj dotýče: z každého wola na pomezý čtyry groſſe Čeſké cla dáti ſe má. Co ſe owec, ſkopců, beranů, kozlů a koz dotýče dey čtyry penjze Čeſké na pomezý. Co ſe pak wepřů a ſwinj hladowých dotýče, z těch z každého kuſu po gednom groſſi Čeſkém, z krmných wepřů a ze ſwinj po třech groſſjch Čeſkých. Kteřj koňowé neb kliſny wen ze země ſe ženau neb wedau, neb na nich gedau po deſýti groſſjch Čeſkých. Z wolů, kraw, konj, owec, ſkopců, wepřů krmných y hladowých, koz, y z giného domácýho dobytka, cožkoliw kdo prodá, a cožkoliw utržj, z gedné každé kopy groſſů takowý prodáwač geden groš Čeſký dáti muſý. A kdožbykoliw kaprů, ſſtik, neb gakýchkoliw ryb prodal, z gedné kopy groſſů dey geden groš Čeſký.

O kupectwj a prodagjch.

Ze wſſeho a wſſeligakého kupectwj, kdokoliw co w zemi prodá, z gedné kopy groſſů geden groš Čeſký. Kupcy, kteřj obchod wedau a z giných zemj do Čech kupectwj neb zbožj dodáwagj, buď zbožj wážného, buď měrného neb loketnjho, ten každý dey, zač w zemi prodáwá, z gedné kopy groſſů geden groš Čeſký. Z domácých prodagů, gakožto: z wlny, ſuken, pláten, rauſſek a z giných wſſelikých wěcý k těm podobných, zač kdo prodá w zemi, z gedné kopy groſſů půl groſſe Čeſkého.

O kupectwj na setnýk.

Co se toho kupectwj dotýče, které se na setnýk wážj a prodáwá, gakožto: wósk, med, smola, sádlo, strůny, sklo, železo, ssmeyd a olowo (mimo těch potřeb, kterých na horách vžjwagj, y mimo kowů, kteřj se w zemi dělagj, z těch se nic dáti nemá), z každého giž dotčeného zbožj, z gedné kopy grossů geden groš Český, tu kdež se složj a na setnýk se prodáwá, dáti se má. Z peřj, sanytru, prachu, hákownic, ručnic, osstjpů, wlny a z wssech wěcý, což gich kdo w zemi prodá, z gedné kopy grossů dáti musý dwa grosse České. Podobně z másla, z seyra a z wsseligakého domácýho hospodářstwj, gesstoby se na setnýře wážilo, z gedné kopy grossů také geden groš Český ten, kdož prodá, dey.

O tunných a suchých rybách.

Z tuny slaných a ze suchých ryb, zač se toho prodá, z gedné kopy grossů geden groš Český. A co se wen ze země těch wěcý wywezenj dotýče, dwognásob z tuny. Olege makowého, semenečného, kterýby se do země wezl, zač se toho prodá, z gedné kopy grossů geden groš Český. Což se splawenj na wodě dotýče, a na tom, gakožto prken a ssindele, též z gedné kopy grossů geden groš Český má se dáti. Kteřjkoliw penjze na listech aneb dskami aurokу zapsané magj, z gedné kopy grossů auroků geden groš Český dáti magj, a to při každém sw. Giřj a Hawlu.

Co se kupeckých wěcý dotýče a prodage kramářských, z nichž z každé kopy grossů Českých geden groš dáti se má, takto se má wybjrati: Dwa konsselé, kdež trhowé býwagj, k tomu wolenj, magjce pjsaře swého, budau powinni w swém městě

neb městečku každau sobotu kupce a kramáře, kteřj se k těm konsselům sgjti musegj, na gich wjru y dussi se dotazowati, zač ten celý týhoden, který kupec neb kramář zbožj swého prodal? a od takowého ti konsselé z každé kopy grossů Česských geden groš magj wzýti. Paklibý se který kupec neb kramář sprawedliwě nepřiznal, a to na něho pronessenо bylo, ten má o to wsse, zač prodal, a z toho sprawedliwě berni nedal, přigjti; z čehož dwa djly králi Geho Milosti, třetj pánu panstwj, a čtwrtý tomu, kdožby to na takowého kupce neb kramáře pronesl, dáti se má.

Co se pomezý a wod dotýče, to má takto opatřeno býti: Stawowé wyhledagj osoby hodné, kterýmiž obecnj sylnice opatřeny budau, aby se z wýš gmenowaných wěcý wložená berně sprawedliwěgi wybjrala; což aby tjm lehčegi spůsobiti mohli, z komory králowské poznamenánj mjst pomeznjch wezmau, a wedlé toho tuto wěc opatřegj.

Kterak pak ta berně od stawů, Pražan a měst králowských má wybjrána býti, to se takto vstanowuge: Každý pán, Pražané y giná města aby zřjdili w každé wesnicy na statcých pozemských y také doma w městech osoby hodnowěrné, kteréby tu berni wybjraly sprawedliwě; a protož w každé wsy a w městečku má konsselům dána býti železná zamknutá schránka, do kteréby se ta berně kládsti měla; a pán neb auředlnjk, aneb komu panstwj náležeti bude, od té železné schránky má mjti v sebe kljče. Konssel vměllіby psáti, aby regstra měl, paklіby psáti ani on ani giný spolukonssel newměl, tedy wruby aby měli, na kteréby se kopy, zač gest w té wsy prodáno bylo, wraubiti mohly. A kdyby pak pán k sobě konssele té wsy neb městečka powolal, a tu poklabnicy

z Biskupic, a Častolar z Dlauhéwsy. Ze stawu městského: Jan Kozel z Pokssteyna, a Matyáš z Smolowa. Z Pražan: Karásek z Kralowéhohradce a Mikuláš Černobeyl z Žatce.

Také téhož léta stawowé králowstwj Českého pod obogj přigimagjcý, obeslawsse do Prahy děkany a faráře kragské, obnowili konsystoř w kollegi weliké. Administratorem zůstal předesslý kněz Wáclaw Aunhossťský děkan sw. Apollinárysse na wrchu wětrowém. Potom dosazeni byli do konsystoře od Pražanůw *): Mistr Giřjk Pisecký probosst kollege wssech Swatých, mistr Martin Klatowský probosst kollege weliké, kněz Jan kazatel w kapli Betlémské, a ginj.

Giřj kurfirsst Saský zůstal w swé zatwrzelosti a trawné zlosti proti Ferdynandowi Rjmskému králi až do léta 1534, kdežto arcybiskup Mohutský a Giřj Saské knjže o to se welmi starali, aby Ferdynanda Rjmského, Vherského a Českého krále s kurfirsstem Saským smjřiti mohli. Pročež sgewsse se do Kobaně takowé porowmánj včinili, aby o wjru žádná hádka, ani žádnj saudowé mezy nimi nebyli, též aby on kurfirsst se wssemi swými Ferdynanda za krále Rjmského vznal, a geho také tjm tytulem gmenowal.

Když pak Ferdynand wsseobecné dobré tak pilně wzděláwal, nowé powstaly w obcy bauře rauhawým nowokřtěnců včenjm, kteréž se gako rak rozžjralo, a mnohého člowěka swědomj nakazylo. Ti a takowj wssickni, magjce tjmto včenjm swědomj ceychowaná, obecným sněmem z Čech pod hrdla

---

*) Dne 18. Zářj 1534.

**) Dne 30. Čerwna 1534.

ztracenjm wypowěděni byli. To když se stalo, bi w počtu dosti welikém do Morawy *), kdežto, pon rány dobře hogili, ljkům wsselikým rozuměli, a giné wěcy prowozowali, obywatelům Morawským ljbiti se tak že s njmi obcowánj měli, což pořád až do Ferdy druhého trwalo, kteréhožto času z Morawy bywsse w do Uher odessli.

Téhož léta, a to 14. Čerwence w nocy sessel s swěta Zdeněk Lew z Rožmitala a z Blatné, který králů, totiž: Wladislawa, Ludwjka a Ferdynanda k stwj Českému gakožto neywyšssj purkrabj poctiwě slaužil chowán gest w kostele sw. Wjta na hradě Pražském.

Léta 1536. král Ferdynand mimo nowau oboru n tokem Bruska nazwaném, w Bubenči v samé Prahy dosti prostranau wyměřiti, a gi také zdj obehna přjsně wssem zakázaw: aby do té obory, ani okolo g po mimoležjcých poljch s zbranj žádný nessel; čehož se kdo zaumyslně dopustil a postižen byl, ten aby bez prowazem byl trestán.

Na to léta 1537. w pondělj po přenessenj sw. slowa sněm na hradě Pražském **) držán byl, na král Ferdynand stawy žádal, aby s Kundrátem Kr z Kragu gednáno bylo o slussný trh zámku Brand [illegible] slussenstwjm, tak, aby od země kaupen, [illegible] [illegible]ům králowským přidán byl.

[illegible] paměti hodno gest, že téhož léta z náhlých [illegible] se potokowé y řeky tak mocně, že dne 2[illegible]

[illegible]

[illegible] 5. Března 1537.

ssyce Máge řeka Wltawa až do Bradáče *) topila, a několik dnůw trwawssj mnoho sskod včinila.

Gakož roku předessleho tak y nynegssjho přjběhowé znamenitegssj obce králowstwj Českého rowně se týkagjcý gsau welmi řjdcý, a wedlé spisowatelů nassjch zdá se, že obec Česká toho času žádaného požjwala pokoge, který wssem dobrým vžitečnegssj a přjgemnegssj gest než wálka; ano y wálka ne pro wálku, ale aby z wálky byl přiweden pokog, se zdwjhá: nicméně aučinkowé přjběhů znamenitegssjch w cyzých kraginách nessťastně zběhlých, zwlássť wálka Turecká, králowstwj České náramně hubjli a trápili; neboť vstawičným proti Turku dodáwánjm peněz, lidu zbrogného a nástrogů k běhu wálečnému potřebných králowstwj toto chudlo y wadlo. Ačkoliw téhož času Linhard z Felzu wůdce lidu Ferdynandowa mnohá města w Vhřjch z rukau Hánusse wéwody Sedmihradského wytrhl; nicméně když mu to sstěstj neylépe slaužiti počalo, Turcy témuž Hánussowi do Vher na pomoc přitáhli, kterýžto lid Turecký, když Jan Kocyán, rozený Charwát, gemuž toho času swůg lid swěřil, zhledl, y hned témuž sobě swěřenému lidu znamenj dal, aby, kam kdo může, vtjkal. Y dali se do vtjkánj Vhři, gichž toliko pěssjch 8000 bylo, mimo weliký počet gjzdných; kteřj pak vtjkati nechtěli, zwlásstně Čessi, gimžto vtjkánj bylo welmi neobyčegné, a s nepřjtelem se mužně potýkati začali, ti wssickni

---

*) Bradáč gest tesaná hlawa na gedné bárce někdegssjho starého mostu Pražského, na které bárce dřjw klásstera křjžownjků s čerwenau hwězdau stogj, z kamene wytesaná, wedlé kteréž weyssska wody se měřjwala.

w bitwě zahynuli. *) Z Čechů neyznamenitěgšj, kteřj zahynuli, byli tito: Wáclaw z Šwamberka, Petr Kossu polnj maršálek, dwa synowé pana Gindřicha Berky, Geronym z Bibersteyna též gjných mnoho.

Když se tedy Ferdynandowi w bitwě s Turky nedobře swedlo, w kteréž počet dosti weliký wážených Čechů zahynul i hned stawům králowstwj Českého wloženo bylo, by několik praporců gjného wogska proti Turku postawili. Za tau příčinau sněm w přjtomnosti krále Ferdynanda w pondělí po neděli prowodnj **) držán byl, na němž tyto wěcy snessený byly: Kdo měl pozemský statek neb pod aurokem penjze, ten z každých dwau tisýc kop grošů Českých buď gednoho gjzdného, aneb místo něho tři pěssj draby k auřadu kragskému dostawiti, a takowé přiznánj ten, gehož se ono dotýkalo, w třech nedělých složiti musyl; to pak wogsko nikam gináč toliko proti Turku, který se silně zdwihati počal, potřebowati se mělo. Kdyby se pak Turek vtissil, zase ono rozpusstěno býti mělo, a tomu wogsku náležitý žold stawowé Česstj za čtyry měsýce, y kdyby dřjwe propusstěno býti nemohlo, také za pět měsýců zaplatiti powinni byli. Kdyby pak nemohl nařjzené osoby buď gjzdné neb pěssj k swému kragskému dostawiti, ten aby témuž penjze složil, a on za[ň] aby zbrogného lidu nagednal; wssak gak mnoho za ge[d]noho gjzdného neb pěssjho složiti se mělo, dokonale se newj. [K]essliby pak někdo w rozličných kragjch swé statky měl, ten [b]y ze wssech swé wogsko ku kragskému toho krage dodal,

*) Dne 8. Řjgna 1537.
**) 1538.

w kterémž on obyčegně swé obydlj má. K té králowské žádosti poněwadž stawowé dobrowolně swolili, protož krále za to žádali, aby ge listem swým králowským w tom vgistil, že ne přinuceně ale dobrowolně k takowé berni neb dani Čechowé swolili, a budaucně ani on, ani budaucý králowé Česstj takowé swolenj té berně za práwo držeti nemagi. Každému gizdnému po 12 zlatých Reynských (gedenkaždý zlatý za 24 České grosse, a geden Český groš za 7 peněz Českých počjtagjce) gednomu pak pěssjmu 4 zlaté Reynské měsýčného žoldu dáti se musylo. Kdo pak ani w vrčitý den, ani gesstě třetjho dne po témž wykázaném dni na to mjsto, na které se to wogsko sgelo, ani swé náležité wogáky, ani mjsto nich powinné penjze neodwedl, ten dwaunásobnj summu odwesti musel; a gestli se gi dáti spečowal, w geho statky poručnjcy se hned vwázali, a z nich tak dlauho vžitky brali, dokud powinowanau summu s wssemi auroky y s autratami newybrali. Podobně také vzawřjno bylo, aby lid zbrogný králowstwj Českého proti Turku wyslaný žádnému pod zpráwu dán nebyl, než toliko aby Čech rozený gakožto wůdce nad njm vstanowen byl. Na tom sněmu také wykázáno bylo z panstwj Točnjckého Wolfgangowi mladssjmu z Kregowa od stawů králowstwj Českého pět set kop grossů Českých, kterýžto Wolfgang těch pět set kop grossů na zprawowánj téhož hradu Točnjka přigal, a z nich nařjzeným auředlnjkům počet dáwati musyl.

Pro zachowánj obce staroměstské král Ferdynand w sobotu po narozenj Panny Marye *) na žádost konsselů gich

*) Dne 14. Zářj 1538.

staré nadánj potwrditi ráčil, totiž: Kdybykoliw téhož mě
některý měsstěnjn do giného města se obstěhowati, a ta
přebýwati chtěl, swůg wssecken statek podlé swého dobréh
swědomj ohledati, a přiznánj prawdiwé wsseho swého gmén
včiniti, a na to z každého sta deset zlatých Reynských k obc
staroměstské na oprawu a giné potřeby téhož města složit
musel, proto, kdyby možněgssi, hodněgssi a včeněgssi z toho města warugjce se aukadů a prácý obecných se heybali, aby ono chudnauti ano y hynauti nemusylo. Kdoby pak to nadánj přestaupil, 50 hřiwen zlata w pokutě složiti powinen bude.

Léta 1539 sessel s tohoto bjdného swěta *) prostředkem časné smrti Gijřj knjže Saské, wjry katolické horliwý milownjk a krále Ferdynanda wěrný přjtel. Poněwadž pak on žádných potomků nepozůstawiw vmřel; včinil děbicem Gindřicha bratra swého též Maurycee Augustu syna geho, wssak s tau weyminkau, aby katolické wjry neopausstěli; což kdyby nezachowali, aby to gich knjžetstwj na Ferdynanda Českého krále připadlo, a při něm dotud zůstalo, dokudby se neobrátili, a wjru katolickau zase nepřigali. Ale geho kssaftowánj welmi sspatně následowal skutek; neboť hned po geho smrti, Gindřich do Drážďan přigeda pro Martina Lutera poslal, a geho včenj aby se rozhlassowalo, rozkázal, y také ge sám přigal.

Wálka Turecká, kteráž se za přjčinau obhágenj králowstwj Vherského vstawičně dála, a národ Český pomalu tráwila, zdwihla se léta 1540. poznowu. Přjčina pak byla

---

*) Dne 15. Dubna 1539.

následugjcý: Hanuš wéwoda Sedmihradský vmřel, zanechaw po sobě syna Jana Zygmunda, kteréhož mu porodila Izabella krále Polského dcera. Poručnjcy pak toho djtěte Girj biskup Waradynský a Petr Wychyus též ginj s njmi hned po pohřbu otce to djtě wzali, a korunowali na králowstwj Vherské. Poslali také bez messkánj k Turku, pomocy od něho proti králi Českému Ferdynandowi žádagjce; což on také ochotně včinil, a následugjcýho roku polem k Budjnu wtrhl. Král Ferdynand w takowých auzkostech gsa postawen, k cýsaři Karlowi V. bratru swému se wydal, a k němu přigeda o to společně se radili, kterakby taženj proti Turku předsewzato býti mělo. Na to wzal swé autočisstě k panům stawům králowstwj Českého a giných zemj k České koruně přjslussegjcých, žádage nowau pomoc proti Turku. Páni stawowé žádosti králowské zadost včinili, gakož o tom njže powědjno bude.

Procházeli také toho času králowstwj České nagatj od Turka paličowé, a weliké obywatelům činili sskody; wssak kteřjž byli postiženi, ti těžce trápeni, dýmem dusseni, a poznenáhla pečeni byli.

Následugjcýho pak léta wyssel w menssjm městě Pražském rychlý a prudký oheň, aukladem, gakož se někteřj domnjwágj, těch nagatých paličů, který za 4 hodiny polowicy menssjho města Pražského, hrad Pražský s Hradčany, swětnicy saudu komornjho a dsky zemské ztráwil a w popel obrátil. Zwlásstě hrad Pražský od toho ohně porussen byl, že ani dřjwj, ani železo, ani kamenj neobstálo; nýbrž wssecko tak pobořeno, zasuto a rozmetáno bylo, gako na něgakém

bogissti. Toho pak ohně počátek a konec wedlé Hagka z Libočan byl tento:

Léta Páně 1541. we čtwrtek w oktáb na nebe wstaupenj Pána Krysta, ginák ten čtwrtek před slawnostj Ducha sw. bylo welmi weliké horko a sucho nad obyčeg; tu mezi dewatenáctau a dwadcátau hodinau wyssel oheň w menssjm městě Pražském, z domu, kterýž slowe Bassta, kteréhž na ten čas w držení (byl) pan Ludwjk z Gutssteyna, a [illegible] wygitj toho ohně tjmto a takowým se způsobem zběhlo:

Dwa pokrywači krow na domě rádnjm téhož města oprawugjce, vhlédali, ano ze zadu toho domu při samém komjnu z podstřessj, kterauž komjn kuchynný obit byl, děrau skrze ssindely, aspoň na půl lokte oheň wyskočil, a zase se schowal, a tak po druhé y po třetj. Y widauce, že se ten oheň rozmahá, wolali na lidi, kteřjž byli na náměstj, prawjce: hořj! hořj! komjn kuchynný na basstě. Lidé na náměstj to slyssjce rychle k tomu domu po předku běželi; ale služebnjcy téhož pána zawřewsse dwéře, do domu žádného nechtěli pustiti, a někteřj sami toho ohně hasyti počali; ale znamenawsse, že geho nemohau přemocy, těm, genž rasta[illegible] a wolali, otewřeli, a oni skočiwsse do domu, že se oheň rozmohl, žádným obyčegem nemohli k té i přistaupiti; neb ohnjwy byli při samé kuchyni, na [illegible] byla [illegible] w plamena, a ta počala welmi hořeti.

W tom oheň [illegible] na druhau stranu [illegible], až w domu [illegible] Duchka [illegible], a odtud [illegible] tom wětru, obrátil se oheň gednák na wssecky čtyři [illegible] k straně [illegible] zapálil se [illegible] a [illegible] nárožj [illegible] domu, a [illegible]

přes vlicy dům konwentský klássters sw. Tomásse, a odtud hnal se welmi prudce až k domu někdy pana sudjho, genž slowe Wápenice, a tak až k bráně Pjsecké pod samé waly.

K straně pak západnj hned od Bassty, kdež se zapálilo, hořeti počal dům páně z Raupowa, a odtud negwyššjho pana purkrabj, páně komornjkůw, a páně Žabkůw, a tak dále. Když gesstě ten dům na Basstě hořel, oheň obrátiw se k straně polednj, pogal sebau obecnj kuchyni, kteráž stála v prostřed náměstj, a přitom krow s wěže kosteljku sw. Wáclawa a odtud hořel dům Marsstalkůw a Rubássůw, a v samé brány Strahowské, a tak až přes bránu gdauce dlaženj, ty obě strany shořely, některý, owssem málo, domek pod Hradčany zůstal. Odtud zapálil se dům někdy páně Ilburžkůw na Hradčanech, též y dům Tandrfarůw a kostel sw. Benedykta, a odtud pustil se oheň na dům Petra w Ssrancých a tak krátce Hradčany gednák wssecky shořely.

Abych zase k prwnjmu přistaupil, tak gakž se w mensšjm městě Pražském zápálilo, hned oheň ssel, wssecko požjrage, až k walům hradu Pražského, a odtud po tráwě suché po walech až k přjkopům hradským, a odtud zapálil se něgaký altet na parkánjch, blјzko od Bassty, kteráž slaula Stankowa Bassta, neb tu bydlil Staněk obročnjk, a tak welmi prudce počaly ty pawlače na zdech (ač byly cyhlau kryté) hořeti, až se od nich zapálil krow na kapli Wssech Swatých, a potom ty pawlače, kterež byly nahoře blјzko krowu okolo palácu, a odtud krow palácowý cýnem krytý; a hned krowowé nad nowými pokogi králowskými, a odtud ssel oheň na staré pokoge králowské, w tom zapálila se ta střecha, kteráž byla na sýncy, kudy se chodj do kostela, potom dům mistra Janůw, a

blážení, a tak shořelo domůw w počet sto třidceti a tři, a nad Strahowskau branau dwamecýtma.

Strana, která pak w témž menssjm městě Pražském zůstala a neshořela táto gest, počnauc od rádnjho domu, ta strana na náměstj až do domu nárožnjho Hánusse krejčjho, také y ta vlice gdauc od mostu ku klássteru sw. Tomásse, a tak až do ssewcůw, kteřjž gsau konec mostu.

Druhá strana, kteráž gest zadkem ku klássteru Matky Božj, od Saského domu až k náměstj a k bráně Augezdské, a tak až opět k domu někdy Jana Kauče. Též y domowé, kteřjž gsau okolo kostela sw. Mikulásse prostřed náměstj, ač gsau ssindelowé z nich obiti, wssak gim oheň neusskodil, samá toliko kuchyně obecnj, tak gakž na hoře položeno, shořela.

A tak zůstalo domůw, kterýmž oheň neusskodil tu w menssjm městě Pražském w počet sedmdesát a osm, zůstal klásster Panny Marye, Lázně a Augezd wsseken.

Hradčany pak wssecky z gruntu wyhořely, krom domu rádnjho, kterýž gest nad auwozem za sw. Benedyktem, a wedlé něho ssest domůw až do domu poslednjho pana Karla Dubanského. Na Hradčanech shořelo domůw w počet čtyřidcet a dwa. Hrad pak ten přeslawný sw. Wáclawa wsseken z gruntu wyhořel, krom černé wěže, kteráž gest nad branau dolegssj, na kteréž wězňowé pro dluhy obyčeg magj bywati. Druhá wěže také, genž slowe Daliborka, w kteréž winněgssj wězňowé drženi bywagj, ta také zůstala.

Dwůr purkrabský wsseken, w kterémž saud purkrabský držán býwal, wyhořel, krom sklepu, w kterémžto regstra půhonná, a giné wěcy k saudu purkrabskému náležité chowány byly, ty tu wssecky w swé celosti gsau zachowány.

Klásster také sw. Giřj, totiž dům pannenský wssecken wyhořel, a krow na kostele také shořel. Přitom také y dwě wěže, genž gsau pod kamennými krowy, ty se owssem nešsuly, ale wssecky wnitř zwonowé y hranice wyhořely. Sklep owssem kostelnj y ginj sklepowé gsau zachowáni, y také což wnitř bylo.

Kaple pak wýborná Wssech Swatých před palácem, kteráž djlem krásným a nákladem někdy cýsaře Karla draze wystawěna byla, a řezbami kamennými y giným djlem kamenickým draze byla ozdobena, a skly přewýbornými okrášlená, ta wssecka hanebně wnitř y zewnitř wyhořela, tak ž na nj každému dobrému hrozné a přjliš žalostiwé pohleděnj.

Pawlače, kteréž byly na parkánjch, počna proti domu pana z Sswamberka wssecky pořád shořely až k Hradčanům a na druhau stranu zámku. Druhé parkány a pawlače od pokogůw krále Geho Milosti až do pokogůw králowé Gegj Milosti nad kuchyněmi wssecky shořely. Též y pokogjček pana Strakonického, také y wěže Mihulka. A obtu negaké hlawně padagjce na rauru (kassnu) urazyly hned prs ruku y s kopjm tomu obrazu měděnnému sw. Giřj, který stogj nad raurau.

Králowé pokoge wssecky z gruntu tak hanebně wyho řeli, že gest hrozno na ně pohleděti. Bjlá wěže nad branau ta welmi dlauho hořela, až wssecka wnitř wyhořela.

Přjstřessj pak, kteréž bylo mezy domem farářowým a mezy obecnau kuchynj při zdi hradowé, pod kterýmž byl weliké množstwj haufnic a srubnic, a giných rozličných střel weliké množstwj, ty wssecky střelby některé se sliły, a giné zkřiwily a zpřeráželу, tak že žádné z nich celé nezůstalo.

Dwě děla, kteráž stála proti domu mistra Jana, na těch wssecko shořelo, železo toliko zůstalo, wssak proto na těch dělých neznati weliké sskody. Přitom byl možděř weliký, kterýž měl zadek pro wáhu olowem nalitý, toho olowa se něco rozpustilo, možděř owssem zůstal. Dwě neywětssj děla, kteráž byla mezy mosty, ta se toliko očadila; ale wssak zůstala w swé celosti.

Krow také na wěži kostelnj, kterýž byl ssindelný, když se zapálil, welmi wzhůru hořel, a oheň padal dolů na podlahy mezy zwony, a odtud se wssecky hranice, na kterýchž zwonowé wiseli, zapálily, a tak hořelo pomalu, až wssecko dřjwj, kteréž wnitř bylo, shořelo, a zwonowé se wssickni ztlaukli a rozpustili, a ty wssecky hlawnj wyle y zwonowina wssecka slitá zůstala na sklepě tu we weliké wěži nad kaplau páně Zagicowau, w kteréž gest hrob Zbyňka arcybiskupa někdy Pražského.

Od té wěže padal oheň okny na krowy nowé, kterýmiž byl přikryt kostel weliký, tu kdež se obecně káže nad hrobem sw. Wogtěcha, a ten kostel wssecken z gruntu wyhořel, hrob toliko sám sw. Wogtěcha, genž gest z bjlého mramoru w prostřed kostela zůstal welice zpukaný. Komora pak, w kteréž byl orlog w kostele, ta zapáliwssi se hořela wzhůru až oheň přissel pod krowy ssskřidličné, kteřjž byli na kůru, a ti s makowicemi pozlacenými dolů padali. Wpadl také y zwon, na kterýž bily hodiny, a tak nic nahoře nezůstalo, než sám sklep kostelnj toliko.

Skrze záwornjky pak sklepowé oheň padage děrami, zapálil warhany, kteréž wssecky na zemi spadly y shořely, a odtud se zapálily stolice, kteréž byly z dřjwj gaworowého

a dubowého s obrazy, wýborným djlem řezané, též y wy-šnj pulpitowé, wſſecko tu ſhořelo.

Shořely také wſſecky přjkrowowé na hrobjch králowſkých. Odtud ſſel oheň do kaple ſw. Zygmunda, a tu ſpálil mřjžj dřewěnau a ſwjce, kteréž byly ze zadu té kaple, a tabuli, kteráž byla s wětſſjmi obrazy na oltáři ſw. Zygmunda, též y přjkrow dřewěný na hrobě ſhořel, jen hrob toliko kamenný, w němž ležj tělo ſw. Zygmunda, zůſtal. Kapla pak neb ſakryſtia, w kteréž magj obyčeg ſe kněžj obláčeti, ta wſſecka y s ſklepem horegſſjm w celoſti zůſtala, tabule owſſem některé, kteréž tu byly po ſtěnách, též y liſtowé s rozličnými modlitbami pſanými a malowanými ſhořely. Ale ta pawláčka před ſakryſtyj, na kteréž ſe ukazowalo čaſem Swátoſti, ta zůſtala bez poſſkwrny, též y obraz ſw. Sebaſtyana.

Oltářowé w kaplách některých okolo kůru, někteřj ſe ohněm poruſſili a někteřj nic; na některých archy a tabule ſhořely, a některých na přeſſtačku nic ſe oheň nedotekl, a zwláſſtě před hrobem ſw. Wjta, w kapli ſw. Trogice, kdež ležj pan Lew, pan Pflug a pan ſudj, tu nic oheň neuſſkodil. Na hrobě pak ſw. Wjta přikrytj ſhořelo, a ta truhla neb ten přjkrow dřewěnný přehořel, ale hrob mramorowý čerwený, w kterémžto ſw. tělo odpočjwá, zůſtal bez poſſkwrny. Pawláčka králowſká kamenná wýborným djlem kamenickým udělaná, na kteréž má obyčeg král Geho Miloſt také y králowna Gegj Miloſt býwati, ta také nemohla před tjm ohněm zůſtati; neb ta ſwětnička, kteráž na té pawlači byla, diwným ſpůſobem ſhořela, a od toho ohně zábradla, na kteréž obyčeg byl zpolehati, zpukala ſe, tak že to kamenj počna od proſtředku neb toho wſtupku králowſkého po prawé

uce, k hrobu sw. Wjta spadalo na zem. Ginák sklep spodnj a swrchnj té pawlače zůstal w swé celosti.

Pawlač pak dřewěná, kteráž gest bljž k hrobu sw. Wjta, na kteréž obyčegně panny králowny Gegj Milosti býwaly, ta bez posskwrny zůstala, a oheň gi (ač gest prkenná) nic neposskodil.

Na druhé straně druhá pawlač bljž kaple sw. Wácslawa, též také z dřjwj a z prken, ta též zůstala bez posskwrny, též y oltářowé pod njmi. Kaple, kteráž gest neybljže při kapli sw. Wáclawa, ta y s almarami y s oltáři z gruntu wyhořela.

Korteny tkané a wyssjwané welmi drahé, kteréž na hoře na kamenných pawlačech nad kůrem wisely, ty gsau se hanebně spálily, že gich málo zůstalo. W kapli sw. Wáclawa přednj dwéře z kostela zůstaly bez porussenj; ale oheň když krow na též kapli hořel, padal děrami skrze sklep, kdež praporce wisywali, a tak zapálila se kaple wnitř, a dwéře, kteréž gsau zadnj od kostela welikého bljž k sýni kostelnj, kteráž gest na poledne, ty shořely dřewo neb prkna toliko, železné dwéře, kteréž na dřewěnných byly, ty gsau toliko zůstaly.

Také y hrob sw. Wáclawa, což na něm bylo od dřewa, y čjmž přikryt byl, to shořelo, sám kámen spodnj, w kterémž ležj tělo blahoslaweného knjžete zůstal, y to tělo swaté, gakž bylo, před ohněm bez porussenj zůstalo. Na oltáři za hrobem swatého Wáclawa stála tabulka, w té pospodku lissta shořela, a nahoru k prostředku do polowice obrazu malowaného shořela, ale obrusy, čjmž oltář byl přikryt, ti neshořeli. Jaspisowé, kteřjž byli w stěnách, w též kapli sw.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] a [illegible]

[illegible] byly [illegible] a [illegible]

[illegible] a [illegible]

domnjwagj) žeby nětaké giskry odtud do sklepu ke dskám wletěti měly a tam sskodu včiniti, gakž pak koli, tak neb ginák oheň tam přissel, dsky gsau shořely, a přitom některé summy peněz, kteréž tam byly složeny.

Pokog zelený, w kterémž saud komornj se držel, ten y s tjm palácem přednjm shořel. To, což k saudu náleželo, za to mám, že gest w sklépku zůstalo, a něco snad w tom sklepě welikém pod zelenau swětnicý zůstalo.

Na zeytřj pak w pátek ráno tu teprw někteřj pokogowé a sklepowé y podlahy se řjtily, z wěžj některých y z domůw spodkem okny a dřwěrami oheň wen welmi plápolal.

A tak summau, že hrad Pražský počnauc od dolegssj brány, od černé wěže až k druhé bráně wssecken shořel. Mezy mosty na tu stranu k Hradčanům, wssecky domy y wěže, parkány y mostowé, též y brány do zámku, okolo bran pawlače, bassty y marsstale, dům wikářský, huť kamenická, přitom y hranice, na kteréž wisel weliký nowý zwon, kterémuž když hřjdel přehořel, vpadl na tu stranu ke kostelu, rozpukl se na tré, a tu ležj.

Skrze takowau nesstastnau přjhodu netoliko dřjwj neb kamenj wzalo swé porussenj, ale y lidj nemalý počet zahynul. *)

Gakož minulého léta **) král Ferdynand k cýsaři Karlowi V. bratru swému se wydal, a o taženj w běhu wálečném proti Turku radu bral; tak také wedlé vsnessenj cýsař Karel V. na Rjšský sněm do Regna přigel, kdež y král Ferdynand přjtomen byl, též weliké množstwj knjžat a gi-

*) Až potud Hágek z Libočan.
**) 1541.

ných panů duchownjch y swětských. Na tom sněmu gednáno bylo o náboženstwj, wssak nic vzawřjno nebylo. Gednáno také bylo o pomoc proti Turku, a swolena berně z gednoho sta zlatých gakéholiw statku neb zbožj mohowitého neb nemohowitého geden zlatý. Kdožby pak tak chudý byl, žeby za sto zlatých neměl, ten z hlawy swé dáti musyl čtyry grey-cary. A z té berně mělo za tři léta pořád držáno býti w poli wogsko přes sto tisýc gjzdných a pěssjch; nad kterýmžto wogskem za neywyššjho nařjzen byl Joachym markrabě kurfirstBrandeburský. O tom taženj proti Turku když se tak gednalo, cýsař Turecký s welikau sýlau k Budjnu geti se strogil; ale předesslo ho krále Ferdynandowo wogsko, které wssak od wogska Tureckého na hlawu poraženo bylo na hoře sw. Šebharda ginák Šerarda. Po té porážce osobil sobě Turek město Budjn y zámek, králowstwj Uherského weliký djl sobě podmanil, králownu s synáčkem na králowstwj Uherské korunowaným zagal, a ge do Zálesské kraginy poslal; také 186 děl neb weliké střelby, též wssechno, co w leženj měli, gim pobral; a tak zaumyslná nezbednost Uherská Turka w králowstwj Uherském osadila. Čechowé obáwagjce se, aby po rozraženj wogska králowského Turek do Morawy newpadl; rychle ssest tisýc pěssjch a dwa tisýce gjzdných sebrali, a do Morawy pro ochranu země poslali. Gjzdné wedl Zdisslaw Berka, a pěssj Wáclaw Pětipeský; též Morawané w wekegnosti pohotowi byli a stáli.

Na to král Ferdynand do Prahy přigel, za přjčinau nowé pomocy proti Turku, kdežto w ponděljpo sw. panně Barboře *) wedlé žádosti králowské, v přjtomnosti Geho

*) Dne 5. Prosynce.

Milosti, panů Morawanů a giných zemj k České koruně přjslussegjcých stawowé Čessti na hradě Pražském sněm drželi, na němž tito artykulowé snesseni byli: 1) Aby gedenkaždý obywatel wedlé welikosti a malosti statku z gednoho tisýce kop grossů Českých deset kop grossů Českých, a poddaný y podruh z každé kopy grossů Českých geden groš dal, a takowau zbjrku neb daň aby gedenkaždý w swém kragském městě skládal a odwozowal; ta pak zbjrka na lid wálečný má obrácená býti. 2) Kdyžby wogsko do pole proti nepřjteli táhlo, k 12 gjzdným koňům wůz, a k 25 pěssjm též wůz dán býti má; na každém pak woze dwě hákownice s potřebami, a při woze dwa pacholcy a dwě sedla gezdecké, y což k tomu na lehkého gjzdného přjslussj, býti magj. Na dwa pak koně po ssesti zlatých měsýčně služba má gjti. W každém desátku gedna zbrog kopinničj dobrá, paweza gakž na to náležj s temenjm a se wssemi potřebami, což k zawjránj pawez přjslussj, aby bylo. 3) Za neywyššjho heytmana toho wogska wolen byl od wssech stawů králowstwj Českého Zdisslaw Berka. Na tom sněmu zase wyzdwižené a obnowené gsau desky zemské králowstwj Českého tohoto roku na hradě Pražském pohořelé, gichž nařjzenj potom také wůbec wytisstěno bylo; a přiznali se k němu w sobotu na sstědrý den Geho Milost králowská, po něm Petr z Rožmberka na Krumlowě, též neywyšssj auředlnjcy a saudcowé zemsstj, y giných osob z panů 21, z rytjřstwa 22, y Pražané na mjstě swém ze wsseho stawu měststého; w kterémžto zřjzenj tento gest předposlednj artykul: Pražanům a hornjkům aby we desky kladeno bylo a swobodně sslo, cožby sobě koliw k obcy neb k osobě na zemi statků swobodných kaupili, gakž se na to gich obdaro-

wánj wztahugj, a oni toho od starodáwna w užjwánj byl.. Také kšaftowé gegich magj gim we desky kladeni býti bez zwlášt-nj relacý Geho Milosti králowské; giným pak městům s po-wolenjm Geho Milosti králowské do desk také gjti má.

K tomu když tak obtjžná berně pro zachowánj Uher-ského králowstwj na zem Českau uložena byla, zapadly Hory Kutny králowskau zatwrzelostj a nechutj, z kterýchžto Česká země mnoho pozitků mjwala, a to náslebugjcý přjhodau: Hawjři Kutnohorštj w dolu Osel nazwaném, který weliké množstwj střjbra podáwal, rudu střjbrnau sekawsse mimo na-dánj na negaké shromážděnj wod přišli, kteráž na ně, když skálu prosekáwali, tak sylně se wywalila, že gich 11 zachwá-tila, z nichž osm zhynulo, tři pak předce lidskau pomocý wytaženi byli. Kutnohorštj obywatelé obáwagjce se, aby se gim tak užitečný důl nezatopil (neboť o něm staré přjslo-wj bylo toto: Dokud Osel bude řwáti, hora bude w štěstj státi) při wssech městských obywatelých nařjdili, aby každý aspoň gednoho pacholka wyslal, a ti aby w rumpálu dě-lati, a tu wodu do kožj nahdněti pomáhali. Ale ta gich práce daremná byla, poněwadž woda z tlaustj mužské ruky ...lila, wýš a wýš wystupugjc dělnjky na horu hnala, ...le wen wyhnala. Ten pak důl Osel od téhož roku pomalu tonul, až dokonale utonul, a wodau se ... Toho když se Ferdynand král dowěděl, hned se pro-syl, že nechce wjce danj a pomocy na ostatnj hory střjbr-... kteréž wjc střjbra, než mědi někdy dáwaly, uděiowati, ... ač [illegible] ...

Téhož léta w neděli po sw. Martinu *) sedlská chasa

*) Dne 13. Listopada 1541.

a Martinkowé, též někteřj šauseďé a měsstané w Žatci vdělali na domy židowské w swém městě, a zlaupiwsse Židy wssecko gim pobrali a mezy sebau rozdělili, tak, že mnozý Židé nic nemagjce toliko w koššilich zůstali. Pro ten skutek 24 Žateckých wzato bylo do Prahy, a ti do wěže Daliborky dáni, wssak potom někteřj na rukogmě propuštěni byli. Z ostatnjch pak w sobotu na den powýšenj sw. Křjže dwa, něgaký girchář a postřihač stati byli; ostatnj penězy se wyplatili. Potom w sobotu na den sw. Alžběty w městě Litoměřicých přjkladem Žateckých Židé wybiti a zlaupeni byli. Také obec Pražská proti Židům se zbauřila, a gim welmi sskodila, ge laupjce a tepauce kde kterého dostali. Proč ale obecný lid proti Židům se tak baufil, přjčina byla, že oni s Turkem w dobrém srozuměnj byli, a gemu wěcy nasse wyzrazowali, též penjze od něho berauce pastuchy, aby w Čechách pálili, nagjmali, a studny gedem napausstěli. Což když wyssetřeno bylo, wssickni sněmem obecným z celého králowstwj Českého wypowěděni byli. Také na tom sněmu zawřjno, a do desk zemských wloženo bylo: aby žádný wjce w Čechách žádného Žida netrpěl, méněgi geg přechowáwal, a to na budaucý wěčné časy. Kdykoliwby pak, w kterémkoliw městě a v kterémkoliw králowstwj Českého obywatele něgaký Žid postjžen byl, ten y hned bez messkánj aby na hrdle trestán byl. Protež wssickni Židé z celého králowstwj Českého neywjce do Polska stěhowati se počali *); z nichž mnozý k Beraunu přigdauce od neznámých gjzdných wssickni pobiti byli, a gim hotowých mimo giné wsse zbožj přes 20 tisýc Reynských

*) Dne 16. Dubna 1542.

zlatých wzato bylo. Těm pak wozkům, kteřj ge ze země wywáželi, nic se nestalo; ale wssickni s swými wozy pokogně domů propusstěni y také dle smlauwy učiněné z té židowské kořisti zaplaceni byli. Nicméně 15 Židům na geden rok přjmluwau mnohých wzácných panů w Praze zůstati dowoleno bylo, aby swé dluhy od dlužnjků wyupomjnati, a swým wěřitelům také swé dluhy zaplatiti mohli. Těch 15 Židů, kteřj takowého dowolenj dosáhli, negen ten celý rok, ale až do smrti w Praze zůstali, y také ginym židům swobodný přjchoz gak do měst Pražských, tak y do celého králowstwj Českého k a u p i l i; w němž dosawad k weliké záhubě mnohých obywatelů bydlegj; a gak weliký počet nynj se gich nacházý, ti neylépe wědj, kteřj tohoto králowstwj dobrau známost magj.

Pak král Ferdynand weblé porussené sprawedlnosti w zpráwě obecné žalob, kteréž ti, genž w při propadli, na něg wznásseli, *) někteté apellacý od starého města Pražského s neywyšssjmi auředlnjky zemskými wykřizowal a řádně wyssetřowal; wssech pak při nálezých půlmistra a rady téhož starého města Pražského zanechal; neb byla wěc patrná a swětlá, že saudcowé wždy weblé zákona pře saudili: apellugjcý ale, poněwadž strogenau chytrostj na saudce záwady uwáděli, do swého wzal trestánj, a [illegible] na krále obwolával, aby 15 ko grossů [illegible] Čemuž se takto pa[illegible]

rózu[illegible] neyporuč[illegible]ědi konsselů[illegible] starých [illegible]

[illegible] dětí, al[illegible] k wyšssj[illegible]nu saud

[illegible]al, ten [illegible]by 14 dn[illegible] swobo

k wyššjmu saudu swau při pobati; spjsse pak nezliby to včinil, aby 15 kop. grossů Českých při saudu staroměstském složil, proto, gestližeby od wyššjho saudu ta weypowěd, na kterau apellugjcý při saudu Pražském vwyknauti nechtěl, potwrzena byla, těch 15 kop grossů Českých ten zaumyslně apellugjcý za pokutu aby ztratil; z kterýchžto 15 kop gedna polowice tomu saudu, od něhož se apellowalo, a druhá polowice té straně, proti niž se apellowalo, aby připadla. Neywyšssj auřednjcy byli tito: Jan z Wartmberka na Zwjřetjcých, purkrabě Pražský, Zdislaw Berka z Dubé na Lipém a Zákopj, hofmistr, Jaroslaw z Sselnberka a z Kosti, komornjk, Wolf starssj z Kragku na Nowé Bystřicy, kanclјř, Jan starssj z Lobkowic na Zbiroze sudj dworský, Jan Bechyně z Lažan na Pičjně pjsař, Girjk z Čerssторfu na Cholticých podkomořj, Ssebestyán Markwart z Hrádku purkrabě Karlsstepnský, Jan Lithoborský z Chlumu, purkrabě krage Hradeckého To když se dálo, král Ferdynand také vznati ráčil, že rada starého y nowého města Pražského zewnitřnjho potřebuge obnowenj; poněwadž ale w městech Pražských y w celém králowstwj Českém morowá rána se rozmáhala, obáwage se, aby také nakažen nebyl, z hradu Pražského, kde on tehdáž bydlel, do těch dwau měst geti a radu obnowiti sobě nedůwěřowal; ale na swém mjstě Wolfa starssjho z Kragku neywyžssjho kanclјře, Girjho z Černssторfu podkomořjho, a Jana Lithobořského purkrabj z Hradeckého krage wyslal, kteřj na mjstě krále Ferdynanda w těch městech radu obnowili *) a také od krále Ferdynanda těm dwěma

*) Dne 23. Ledna 1542.

gako nězakau hustau mlhau zakrýwaly. Letěly pak tak rychle gako ginj ptácy, a někdy za celau mjli neodpočjwaly. Po nich rozmohly se hausenky a moteylowé a také welmi zem hubily.

Mezy tjm důležitosti zprávy obecné krále Ferdynanda do Normberka na Sněm Rjšský požádaly, na kterýž on s swými syny Maximiliánem a Ferdynandem přigel *) a geg mjsto cýsaře Karla, bratra swého řjdil a zprawowal, žádage od Rjsse pomocy proti Turku pro obhágenj země Vherské y Rakauské, kteréž také obdržel. Po tom sněmu král Ferdynand strogil se k swadbě dcery swé Alžběty, kterau před tjm mladému králi Polskému Zygmundowi toho gména druhému zasnaubil. Swadba ta w hlawnjm městě králowstwj Polského Krakowě držána byla **), a několik dnj pořád trwala. Ale když honby a giné rytjřské kratochwjle prowozowány byly, takowj deštowé a welmi studené powětřj připadlo, že se mnohým těch kratochwjlj odnechtělo.

Když se ty tadowánky w Polsstě dály, cýsař Turecký město y hrad Ostřehom oblehl ***), a z padesáti welikých děl bez přestánj dnem y nocý střjlel, na mnoha mjstech zdi tak sylně pobořil, že nassi swé střelby dwa dni proti němu potřebowati nemohli. Protož Turek zmocniw se toho zámku y pod njm ležjcýho města Ostřehomu k Bělehradu se obrátil, a geho y giných mjst se lehce zmocnil; neboť obywatelé neuwěďauce o žádné podstatné pomocy dobrowolně poddali se Králi Ferdynandowi; ačkoliw na geho žádost od měst Rjšských

*) Dne 17. Ledna 1543.
**) Dne 4. Máge 1543.
***) Dne 24. Čerwence 1543.

proti Turku pomoc dána byla; wssak ten Ržjšský lid tak… pod Pressspurk doweden byl, a tam ležeti zůstal.

W prostřed těch truchliwých wálky Turecké důležitost… král Ferdynand zwlásstě k Čechům, gakožto wždy wěrným poddaným, swé autočisstě wzal, položiw sněm dne 5. Dubna na hradě Pražském, na kterémž o nowau pomoc proti Turku sněmowáno býti mělo. Poněwadž ale král Geho Milost osobně přjtomen nebyl, Čechowé položený sněm na den pondělnj před sw. Filipem a Jakubem *) odložili, žádagjce, aby král Geho Milost osobně na tento sněm přigjti ráčil, k čemuž on bez wsseho odporu swolil. Nařjzeného dne pondělnjho w přjtomnosti krále Ferdynanda Geho Milosti sněm tedy držán byl, na němž mimo giné artykule berně proti Turku takto od wssech stawů Českých swolena byla: aby wssickni a geden každý, kdobykoliw statky pozemské aneb platy ko… mornj měl, aby ty statky pozemské, městské y sso… nj (mimo swé mohowité klénoty, ssaty a hotowé penjze le… žjcý, a které na vžitcých neb aurocých nemá) ssacowal, a t… kowé ssacowánj vrozenému panu Adamowi z Ržičan, stat… nému rytjři Mikuláššowi Rendlowi z Ussawy, a slowútném… muži Syrtowi z Ottersdorfu s listem přiznáwagjcým a peč… potwrzeným dal. Podlé kteréhožto ssacowánj z gednoho t… sýce kop grossů Českých deset kop grossů Českých dáti má, y … kteřj penjze na aurocých, listech a wsseligakých vžitcých mag… také podobnau summu z gednoho tisýce podlé welikosti a m… losti statku neb summy složiti gsau powinni. Poddanj p… lidé buď w městech, městečkách, we wesnicých, též kupcy d… mácý y přespolnj y také podruzy ze swých nábytků z každ…

*) Na den 30. měsýce Dubna.

kopy grossů Českých pět peněz Českých dáti magj; ta pak wsseckna summa na lid wálečný proti Turku obrácena, a z njž gjzdnému na měsýc po 12 zlatých Reynských, a pěssjmu na měsýc po třech kopách Missenských (zlatý Reynský za 24 grosse České počjtagjce) placeno býti má. Mimo to k 10 gjzdným má býti wůz, a k 30 pěssjm také geden wůz, a w každém woze má služba gjti toliko na dwa koně žádnj po 12 zlatých Reynských; a na každém wozu magj býti dwě hákownice, motyky, reyče, lopaty, sekery a což do pole náležj. Strženj pak toho lidu má býti v Trnawy konečně na den sw. Jakuba, gehožto aukedlnjcy neb wůdcowé byli ze stawu panského: pán Wilém Swihosský, pán Ondřeg Wngnad, pán Bohuš Kostka, pán Zbinek Berka, pán Wáclaw Hostaunský. Z rytjřstwa: pan Bernard Zewssický, pan Gindřich Drachowský, pan Honzgirk Raičzystanar, pan Petr Muchek, pan Bohuslaw Tetaur. Neywyšsj pak aukedlnjcy magj býti heytman Laytingar a Marssalek.

Artykulowé na tom sněmu swoleni byli také tito: 1) Aby desky zemské zachowané byly w tom sklepě, kde gsau prwé chowané býwaly, kterýžto sklep Geho Milost král má dáti opravwiti, a před ohněm obezpečiti. Ty pak desky zemské magj býti dwognásobné; gedny na Karlssteyně, a druhé w tomto sklepě na hradě Pražském složené, proto, kdyby budaucně tyto neb ony desky opět k zmařenj přigjti měly, aby druhé před rukami býti mohly. 2) Hrad Karlssteyn, poněwadž se na něm koruna, desky, a giné králowstwj Českého swobody chowati magj, aby náležitě a bezpečně opatrowán byl. 3) Saud zemský takto se budaucně držeti má: Prwnj

na zegtřj sw. Jeronyma; druhý w pátek o suchých dnech postnjch, třetj w pátek o suchých dnech letničných. A poněwadž saud, kterýž se držjwal na zegtřj sw. Barbory, složen gest, místo toho saudu přidáwá se k těm saudům, totiž k gednomu každém čtyry dni weyš nad dwě neděle; a w těch čtyrech dnech nic giného toliko wdowy a syrotcy aby slyšáni byli. 4) Co se půgčowánj peněz pod aurok dotýče, aby se od toho času z gednoho tisýce kop grossů Českých po 10 kopách nedáwalo; ale tolik po 6 kopách grossů Českých aby dáwáno bylo. 5) Aby Adamowi z Sswamberka a geho bratřjm osm set kop grossů Českých na oprawu zámku Přimdy dáno bylo. 6) Powoleno také bylo: aby Zdislaw Berka z Dubé a z Lipého, neywyšssj hofmistr králowstwj Českého na zámek a panstwj Mělnické do gednoho tisýce kop grossů Českých prostawěti a na oprawowánj wynaložiti mohl.

Wedlé wyšssj zpráwy, gessto král Ferdynand před dwěma léty se prohlásyti ráčil, že na Kutnohorské střjbrné hory poněwadž neyužitečněgssj důl Osel se tuze topiti počal, nakládati nechce, obywatelé Kutnohorsstj se vleknauce k panům stawům se utekli, a gich, aby se k králi Ferdynandowi přimlauwali, snažně žádali. Páni stawowé na přjtomném sněmu s králem o to pečliwě gednali, a toho klénotu aby z rukj nepausstěl, prosyli dokládagjce, že Kutnohorské hory wjce mědi než střjbra w sobě magjcý bez hor střjbrných welmi těžce půgdau. Král ač dlauho na swém předsewzetj stál, nicméně potom sebau hnauti dal, a na hory některý čas s Kutnohorskými nakládati přislibil. Že pak snad mnoho wynaložil, a málo užitku wzal, protož po dwau létech, totiž 1545 Ferdynand král poručnjky na Kutné hory wyslal, a wsse

hornjkům na Wlasský dwůr swolaným oznámil, že giž dokonale a nepromĕnitedlnĕ od střjbrných hor paussti *), a gim, pokudž se chtĕgj hor střjbrných vžjti, při dobré wůli zanechá wá; gestli pak ne, že se nĕkomu pronagmau, genž gich dobře vžjwati bude.

Gakož tedy cýsař Turecký obĕné roty porazyl, mnoho hrazených mĕst dobyl a králowstwj Wherské přewrácel; král Ferdynand s nadepsanau pomocý králowstwj Českého a giných poddaných zemj osobnĕ proti nĕmu do pole táhnauti se ohlásyl. K tomu také aumyslu včinil králownu Annu mjstodržjcý a zpráwcý obecných wĕcý králowstwj Českého, připogiw gj pana Petra z Rožmberka, Jaroslawa z Sellenberka, Jana Popela z Lobkowic, Jana Bechyni a Řehoře z Gersstorfu, aby králownĕ radau w zpráwĕ obecné nápomocni byli; neb kde býwá dobrá rada, tu gest také dobrý prospĕch; sám pak s nadepsanau pomocý k Presspurku se pustil. Cýsař Turecký dobrau se potázaw, hrazených mĕst opatřil, a zpátkem ke Konsstantynopoli se hnul. O tom král Ferdynand zwĕdĕw podobnĕ do Wjdnĕ se nawrátil; ale obáwage se podwodu Tureckého poznowu k bĕhu wálečnému proti Turku se hotowil. Za tau přjčinau do Prahy přigel, kdežto w pondĕlj po sw. třech králjch **) obecnj snĕm na hradĕ Pražském držán byl, na nĕmž opĕt nowá bernĕ, gako předesslého léta, swolena byla, aby wssickni a geden každý z gednoho tisýce kop grossů Česských sedm kop grossů Česských,

*) Král Ferdynand vpustil gedinĕ od hor střjbrných, nikdý ale od tĕch, kteréž mĕď neb giné wĕcy podáwaly.

**) Dne 7. Ledna 1544.

lidé pak poddanj z každé kopy grossů Českých čtyry penjze dali a bernjkům k tomu zřjzeným odwedli. Zřjzenj bernjcy byli tito: Ze stawu panského Adam z Řičan; ze stawu rytjřského Jan Čegka z Obramowic; z Pražan neb ze stawu městského Jan Řeháček z Kwětnice starého města Pražského měssťenjn. K těm pak bernjkům přidán byl Zdislaw Berka z Dubé neywyšssj hofmistr králowstwj Českého, Piram Kapaun z Swogkowa, a Jakub Fikar z Wratu. K přehljženj wssech počtů předesslé berně se týkagjcých páni stawowé tyto osoby wolili: Adama z Sstemberka na Zelené Hoře, Jeronyma Sslyka z Holeyče hrabě z Pasaunu, Ladislawa Popela z Lobkowic na Chlumcy, Wolfa Kragjře z Kragku na Točnjku, Jana starssjho z Walsstegna na Augezdě, Ludwjka Bezdnižického z Kolowrat ze stawu panského. Ze stawu pak rytjřského: Pirama Kapauna z Swogkowa, Wáclawa Zewssického z Nestagowa, Heřmana Sedleckého od Dubu, Jana Čegku z Wolframowic, Gindřicha Bečkowského z Ssebjřowa, Petra Malowce z Cheynowa. Z měst mistra Jana Chočenského, Jana Pamfila, Jana Řeháčka z Kwětnice, Petra Hlawsu z Libostawě, Wáclawa Medka z Krymlowa a Melchydesa z Wostrowic. Dále na tom sněmu nařjzeno bylo o ručnicých [illegible] aby s njmi žádný nechodil pod pokutau prwé [illegible], než staw panský, rytjřský, Pražané a gi[illegible] měssťané, kupcy, též wssickni náchlebnj sta[illegible] z rytjřského mysliwcy, kteřjby od swých panůw [illegible] mjti měli, ti wssickni ručnic swých užjwati [illegible]ntech panů swých. Též o mincy se snesli tak[illegible] zlatý Uherský za půl druhé kopy Missenské, aneb [illegible] gregcarů brán byl. Zlatý Reynský za gedno

kopu Mjssenskau a 12 peněz malých, aneb za sedmdesát a dwa ǯregcary. Ǯroš Tolský za gednu kopu Missenskau, aneb za sedmdesát ǯregcarů. Ǯroš Český za osmnáct peněz malých, aneb za tři ǯregcary. Ǯroš Polský neb dudek za šest grossů Mjssenských aneb za sedm ǯregcarů. Giný ǯroš Polský za 14 peněz, a tři takowý za sedm ǯregcarů; malý pak ǯroš Polský za ǯregcar; ǯroš Marecký za deset peněz aneb za půl druhého ǯregcaru a malý penjz bráti se má.

Předesslého léta mistr Wáclaw kazatel slowa Božjho Panny Marye před Teynem pod obogj spůsobau tělo a krew Krysta Pána přigjmagjcých, howořil na kázanj welmi důtkliwě proti těm, kteřj Swátost Oltářnj pod gednau přigjmali; tak že někaké roztržitosti a bauke mezy njmi powstaly. Král Ferdynand mistra Wáclawa do swého wzal trestu a wypowěděl geg z králowstwj Českého; ačkoliw páni stawowé se přimlauwali, a krále Geho Milost, aby milostiwým býti ráčil, nakloniti se snažili. Tentýž mistr Wáclaw we čtwrtek po nowém létě *) tegně do Prahy se nawrátil; gak ale o geho přjssti powěst wzessla; tedy hned gat a do wězenj radnjho domu staroměstského dán, odtud pak na hrad Pražský do Michulky, posledně na hrad Křiwoklát wezen byl, kdež až do neděle po sw. Jakubu seděl, a učiniw na sebe zápis podruhé z králowstwj Českého y ze wssech zemj k němu přjslussegjcých pod ztracenjm hrdla přjsně wypowědjn byl.

Naproti tomu král Ferdynand welmi milostiwým obey Německobrodské se prokázati ráčil, gessto obdarowánj wssech

*) Dne 3. Ledna 1544.

swobod a weysad od předesslých králů sobě daných následugícým listem potwrdil:

My Ferdynand z Božj milosti Řjmský Král, po wssechny časy rozmnožitel Rjsse, Vherský, Český, Dalmátský a Charwátský Král, Infant Hyspanský, Arcyknjže Rakauské, Markrabě Morawské, Lucemburské a Slezské Knjže, Lužický Markrabě rc.

Oznamugem tjmto listem, že gsme od statečného Gindřicha Trčky z Lipého na Lipnicy, též na mjstě bratřj geho wěrných nassich milých ponjženě prosseni byli, abychom poddaným gich, půlmistrům a konsselům y wssj obcy města Brodu Německého wěrným nassjm milým wssech obdarowánj, swobod a weysad, kteréž od předkůw nassjch cýsařůw a králůw Českých slawné paměti, počnauce od krále Jana, cýsaře Karla, krále Wáclawa, krále Ladislawa a Wladislawa sobě dané a potwrzené magj, y také dobrých, chwalitebných a starobylných zwyklostj a práw milostiwě schwáliti, obnowiti a potwrditi ráčili. K gehožto Gindřicha Trčky snažné a pokorné prosbě nakloněni gsauce, a ty magestáty widauce, též listy celé a neporussené býti, s dobrým rozmyslem, gistým nassjm wědomjm a mocý králowskau w Čechách gmenowané magestáty, listy a weysady, kteréž od weyš psaných předků nassjch králů Českých sobě dané a potwrzené magj, náležitě gsme
schwálili [illegible] potwrdili a tjmto listem, gakožto král
[illegible] lim, položenj, w punktjch a artyku
[illegible] tento list náš slowo od slowa wepsan
[illegible] obnowugeme a potwrzugeme, chtjce to
[illegible] při tom od každého člowěka (pokudž gso
[illegible] užjwánj byli) držáni a neporussitedl

zachowáni byli bez naſſj, budaucých králů Čeſkých y giných wſſech lidj wſſeligaké překážky a odpornoſti. Protož přikazugeme wſſem auředlnjkům, obywatelům a poddaným naſſjm ze wſſech ſtawů králowſtwj Čeſkého nyněgſſjm y budaucým wěrným milým, abyſte gmenowané obywatelé měſta Brodu Německého nyněgſſj y budaucý při tomto ſchwálenj, obnowenj a potwrzenj naſſem měli, drželi a neporuſſitedlně nynj y na čaſy budaucý zachowali, žádných gim w tom překážek nečinjce, aniž komu ginému činiti dopauſſtěgjce pod vwarowánjm nemiloſti naſſj králowſké y budaucých králů Čeſkých. Tomu na ſwědomj pečet naſſj králowſkau k liſtu tomuto přiwěſyti gſme rozkázali. Dán na naſſem hradě Pražſkém we čtwrtek po ſw. Zuzaně léta 1544, králowſtwj naſſich Rjmſkého 14 a giných 18 roku.

Léta 1545 na obecném ſněmu, kterýž ſe njže klade, požádal král Ferdynand ten zápis od ſtawů nazpátek, genž dle oněch gemu od poſlů ſtawowſkých (wiz N. 8) vſtanowených weymjnek od ſebe wydal, takto zněgjcý: Že ſtawowé Čeſſtj ze ſwé ſwobodné wůle a z nižádné powinnoſti geg za krále Čeſkého a Pána ſwého zwolili; a nahlédna pilněgi do zemſkých práw a weyſad, gim giný zápis dal, a to ſyce w tato ſlowa: Králowſtwj Čeſké s ginými k němu přináležegjcými zeměmi na Annu manželku naſſj, gakožto prawau dědičku celé ſprawedliwě poněwadž připadlo, i ohledu toho tedy nápadu a dědictwj od ſtawů Čeſkých za krále Čeſkého woleni gſme byli.

Na to král Ferdynand wedlé Turecké wálky důležitoſtj o to ſnažně pečowal, aby pomoc wálečná na ſněmu předeſſlém zwolená náležitě pogiſſtěna byla. Pročež na žádoſt

a Melchyzedecha z Wostrowačic, kteřj byli na přjtomném sněmu woleni, to s njmi rozgjmati a rozwažowati ráčil. Poněwadž se tomu srozumjwá, že na sněmu Rjšském, který se nynj w městě Wormsu držj, Geho Milost cýsařská se stawy sw. Rjsse to gednati ráčj, aby po wssj Rjssi zrno srownáno bylo, na gaký spůsob zde w králowstwj Českém mince měla by bita býti; což aby do budaucýho sněmu odloženo, a potom na stawy wznesseno bylo. Giné pak důležitosti, o kterých na přjtomném sněmu gednáno býti mělo, byly odloženy na den 17 měsýce Srpna, poněwadž král Ferdynand od cýsaře Karla V dožádán byl, aby Rjšský sněm w městě Wormsu řjditi a zprawowati ráčil.

Položeného dne 17. Srpna *) w pondělj po nanebewzetj Panny Marye v přjtomnosti krále Ferdynanda na hradě Pražském dále sněmowáno bylo, při kterémžto sněmowánj tyto wěcy se dály: 1) Wolené byly osoby ze wssech stawů k saudu s pány stawy knjžetstwj Slezského o nėgaký majestát krále Wladislawa a s Frydrychem knjžetem Lehnickým. 2) O listy třj kurfirsstů, od nichž pečetě odpadly, aby zase od cýsaře obnoweni byli, kteřj se na to wztahowali, aby králowé Čessti mohli w Rjssi statky kupowati, kterážto swoboda králům Českým od Karla IV. dána byla. 3) Aukadowé aby cyzozemcům od krále dáwáni nebyli. 4) O arcybiskupa Pražského, kterýžby kněžj pod gednau y pod obogj spůsobau swětil, a ten aby byl kněz Jan Hazmberger, který byl synů králowských včitel a probosst Litoměřický. Neywětssi péče ale o to byla, odkud se arcybiskupu náležité wyžiwenj

*) 1545.

králi. Swoleno bylo také wjce giných artykulů, gako o čeledi, dělnjcých, nádennjcých rc.

Potom w sobotu po sw. Jeronymu král Ferdynand wysadil menssjmu městu Pražskému apellacy takto: Kdožby na orteli aneb na wýpowědi gegich přestati nechtěl aneb nemohl, ten aby půlmistra a konsselů nepoháněl ani neobsýlal před saud wyšssj králowstwj Českého; ale slože důklad pět kop grossů Českých aby odwolánj wzal před wlastnj osobu krále Českého, a od něho w swé při, kdyžby w zemi byl, aneb od rad zwlásstě k tomu zřjzených opatřenj očekáwal.

Gakož weyš prawjno bylo, že král Ferdynand na hory střjbrné délegi nakládati nechce; tak obywatelé Kutnohorsstj, wědauce aumysl Pána swého, po dlauhém rokowánj na tom se snesli *), že ty hory střjbrné sami držeti a na ně nakládati chtěgj; a také toto swé snessenj ke dworu Geho Milosti králowské odeslali, na němž přestáno bylo. Na to hned wssech těch hor jami se ugali, a weliké náklady na ně wedli. Také gesstě toho roku do hledánj nowých dolůw se dali, a neyprw důl sw. Ducha zarážywsse geg mezy obywatele rozdělili, též y zbjrku neb penězitau pomoc na každého sauseda dle možnosti uložili. Ale marná byla wssecka práce, neb následugjcýho roku od toho dolu upustiti musyli, proto, že gak se hlauběgi do skály probrali, křiblicy aneb podobný kamen nassli, a žádnau naděgi k pramenu střjbra neměli; a tak tři tisýce kop grossů Českých na to djlo wyložiwsse žádného požitku newzali, za kteraužto přjčinau Hora Kutná nemalo schudla.

*) 1548.

Řjšstcy, Zygmund Robenhap ze Suché na Pacowě; z měst: Duchek ze Semechowa, Jan Sena z Králowé Hory, Jakub z Kapj Hory, Ján Pjsař rádnj nowoměstský, Zygmund Staffek z Plzně, Wáclaw Prachatický z Tábora. Ten saud začal se we středu po kwětné neděli *), ginák před sw. Sixtjm, gehož slawnost toho roku byla v weliký pátek; a seděli s králem na saudu arcyknjže Maxmilián po prawé straně a biskup Holomaucký po lewé; potom pořád páni saudcowé a auředlnjcy zemsstj markrabstwj Morawského, též giné rady arcyknjžetstwj Rakauského z dworu králowského. Neyprw slyssána byla při stawu králowstwj Českého s knjžaty Slezskými o negaké obdarowánj, kteréhož Slezácy léta 1498. přičiněnjm negakého Neydeğera od krále Wladislawa dosáhli, aby neywyšssjm heytmanem w Slezých žádný nebýwal nežli rozený Slezák a obywatel těch knjžetstwj, čemuž Čechowé proti swým swobodám mjsta dáti nechtěli. Na mjstě Čechů mluwil Doktor Filip Gumbel z Padné, člowěk w práwjch welmi zběhlý, včený a wýmluwný; od Slezáků pak mluwil Wolfğang Bok knjžete Lehnického kancljř. Ale ta pře do giného času odložena byla, a kdyžby stawům měsýc napřed wěděti se dalo, aby se před králem nagjti dali. Pak wyslyssaw král Ferdynand wyslané osoby ze stawů králowstwj Českého s knjžaty Lehnickými w té při negakého gegich opatřenj s Joachymem kurfirsstem a Janem markrabjm Brandebůrským se týkagjcý: kdyby oni nebez dědice mužského pohlawj sessli, aby manowé, léna, hradowé a města gegich na tyto

*) Dne 21. Března 1546.

připadli, wýpowěd včinil, a takowé zápisy neb [illegible]třenj se wssjm tjm, což w sobě zawjralo, vmrtwil a w nic obrátil, y také z auřadu wrchnosti saudnj poručil a rozkázal, aby se knjžata Lehnická otec y synowé z takowého [illegible] wytáhli, wyprostili a zápisy swé na to včiněné zase k sobě wzali a ge zkazyli aneb ge králi w ruce neb w moc [illegible] také many a poddané swé z včiněných záwazků wywedli; [illegible]nečně od dne wýpowědi této w ssesti měsýcých pořád zběhlých.

Král Ferdynand gsa gesstě we Wratislawě obywatelům Plzenským tu milost vděliti ráčil, aby oni při farnjm kostele sw. Bartoloměge práwo dosazowánj duchownjho zpráwce měli, kterýžto kostel předesslých lét křjžownjkům německým náležel. W témž městě Plzni nacházýwali se za onoho času dwa klásstery; geden pro řeholnjky sw. Domikyka, druhý Františkánů bosáků. W klásstere pak Dominykánském ně-kdy bydleli duchownj panny téhož řádu Dominykánského, po času pak řeholnjcy Dominykáni; kterýžto klásster s kostelem sw. Ducha od panů Sswihowských, w němž také oni swůg pohřeb mjwali, založený a wystawený gest. Při tom kostele posléze wystawen byl kostel sw. panny a mučedlnice Božj Markéty, což se takto stalo: Křjžownjcy Němečtj od farnj-ho kostela sw. Bartoloměge gsauce wyzdwiženi, když skrze nemo[illegible] dosáhli, proti sobě obywatele Pl-[illegible] oni od toho kostela dokonce se od-[illegible]onný při klásstere Dominykánském [illegible]. Když pak zase Plzensstj oby-[illegible]ge dosáhli, w nowě wystawený [illegible]ům postaupili. Při tom kostele [illegible] 1580. z čtyrhraného kamene wěž

d Anny Hausowy měsstěnjnky Plzenské wyzdwižená byla, kteráž toliko 3000 kop neb 3500 zlatých nákladu wzala.

Z Wratislawě obrátil se král Ferdynand do Prahy, a z Prahy do Řezna k cýsaři; odtud zase do Prahy na sněm, který držán byl w auterý po sw. Jakubě *), přigeda, wěregnau hotowost po wssech kragjch nařjdil. Na tom sněmu swoleno bylo: 1) Wěregnost proti Turku y tomu každému, kdoby králowstwj tomuto aneb zemjm geho sskoditi chtěl. 2) Ze dwau tisýc kop žrossů Českých geden gjzdný a čtyry pěssj; a na heytmana z gednoho tisýce kop gedna kopa žrossů Českých. 3) Posudné na wychowánj dworu králowského do čtyr lét z wěrtele bjlého piwa po gednom žrossi Českém, a z starého piwa z kopy Mjssenské gedenáct peněz malých. 4) Smlauwa s Maurycyusem knjžetem Saským aby obnowena byla. Po zawřeném sněmu král Ferdynand list otewřený po králowstwj Českém wyslal w tato slowa:

My Ferdynand z Božj milosti Řjmský, Uherský, Český Král, Infant w Hisspanyj, Arcyknjže Rakauské, a Markrabě Morawské ꝛc.

Urozeným, Statečným, Slowútným, Poctiwým, Opatrným Panům, Rytjřům, Wladykám, Pražanům, a měssťanům, y giným wssem obywatelům a poddaným nassim ze wssech stawůw králowstwj Českého, wěrným, milým, milost nassi králowskau a wssecko dobré wzkazugem.

Wěrnj milj! Wěděti wám dáwáme, že gest nám od cýsaře Řjmského Geho Milosti pana bratra nasseho neymilegssjho mandát a list otewřený, tisstěný a spečetěný odesslán, z kteréh

*) Dne 27. Čerwence 1546.

hož ſſjřegi wyrozumjte, gakým ſpůſobem Geho Miloſt cýſař-ſká proti Janowi Frydrychowi a Filipowi, kteřjž ſe gmenugi, geden knjžetem Saſkým, a druhý Landkrabětem Heſkým (gſauce Geho Miloſt cýſařſká k tomu wyſoce od nich přinucen) wrchnoſti, důſtogenſtwj a ſprawedliwě náležitého wládařſtwj cýſařſkého vžiti žádoſtiw býti račj z přjčin njže pſaných. Poněwadž od dáwných let nynj dotčené oſoby proti Geho Miloſti cýſařſké mnohé, rozličné, wymyſſlené nepoſluſſenſtwj před ſebe brali, a toho ſe netoliko proti gich ſamých wlaſtnjm powinnoſtem a poddanoſti dopuſtili; ale také y giné ze ſtawůw ſw. Rjſſe k témuž podlé ſebe pozdwihli, a po ſobě potáhli, wſſeligaké ſpuntowánj, ſmlauwy a záwazky (což geſt wůbec w práwjch y ginák zapowědjno) půſobjce, a k tomu proti některým předněgſſjm ze ſtawůw ſw. Rjſſe a bez dopuſſtěnj zgewné wálky pozdwihli, ne gedni z wyšſſjch y z nižſſjch ſtawůw z gich wládařſtwj, panſtwj, zbožj a důchodůw mocy wyſadjce, některé pak z týchž y z giných ſtawůw proti Geho Miloſti cýſařſké wrchnoſti zřjzené pod barwau a přikrytjm wjry w ochranu a w obranu ſwau wzali, obecný pokog to geſt (Landfried) a dopomoženj práwa zaſtawili, tak že ortelowé, weypowědi a nálezowé ſprawedliwj k ſwému ſluſſnému wyřčenj a k wykonánj tudy přigjti nemohli. A nad to ſwými neuſ[illegible] neywyšſſj ſaud cýſařſký w ſw. Rjſſi w[illegible]awili, wſſecken aumyſl gich no [illegible]ozby dále řád, práwo a ſaud [illegible]nily), rozdwogenj a zbauřenj [illegible] ſpůſobyti, a knjžata, hrabata, [illegible] rytjřſtwo ſobě podmaniti, pokog [illegible]w. Rjſſi, a Geho Miloſti cýſařſké

důstogenstwj potlačiti, a to sobě osobyti mohli; ano y shromážděnj a sgezdy postraunné mjwali, smlauwy a spuntowánj nenáležité proti Geho Milosti cýsařské zdělali.

A nad to, gakž weyš psáno, Geho Milosti cýsařské důstogenstwj skrze hánliwé a giné spisy dotýkali.

Protož z těch a giných mnohých přjčin a důležitých potřeb, y z powinnosti auřadu od Pána Boha wssemohaucýho Geho Milosti cýsařské daného a swěřeného dotčený Jan Frydrych a Filip, gako Geho Milosti cýsařské neposlussnj, newěrnj protiwnjcy a buřiči, kteřj se nad powinnostmi a přjsahami swými zapomenuli, a gakožto obecného dobrého a wyhlássených pokoge russitelé od Geho Milosti cýsařské achtu a opět achtu a w giné trestánj a pokuty uznáni, wyhlássení, z pokoge w nepokog uwedeni gsau, na tom se Geho Milost cýsařská konečně ustanowiwiti ráčil, aby proti nim, gakožto zgewným Geho Milosti cýsařské a sw. Řjssi nepřátelům a protiwnjkům wyobcowaným, a do achtu daným podlé téhož wyhlássenj s pomocý Pána Boha skutečným a slussným trestáním se přikročilo, přikazugjc při tom Geho Milost cýsařská Říšské wssem kurfirsstům, knjžatům, stawům a poddaným sw. Říše pod wzarowánjm Geho Milosti cýsařské hněwu a nemilosti y gistého trestánj, a zwlásstě pod propadenjm wssech wěcý, lén, swobod a milostj, kteréž w Řjssi magj, y hrdel a statkůw ztracenj, aby žádný dotčených Jana Frydrycha a Filipa, kteřj se gmenugj knjže Saské a landkrabě Heské proti Geho Milosti nezastáwali a gim neslaužili sspjži, ani ginák ně neb tegně nefedrowali.

Gestližeby pak kdo neb kteřj gim neb gednomu z nich ... li, a giž w *službu zamluweni* byli, aby hned zase od-

A zwláſſtě pak, aby Geho Miloſt cýſařſká králowſtwj a země naſſe, (kteréž znamenité těžkoſti neſau; a ſkrze takowé ſtawůw w Ržjſſi rozdwogenj a různice w nebezpečenſtwj poſtawené gſau), zaſe z toho wyſwobozené býti mohli, ſkutečně ſe přičiniti a náchylen býti y aumyſl ráčj mjti. K čemuž my také podlé Geho Miloſti cýſařſké, pokudž neywýš možné, z miloſti rádi wſſeligak pomáhati račjme.

A protož z takowých weyš předložených přjčin, a aby Geho Miloſti křeſťanſké a otcowſké předſewzetj a nařjzenj pokoge, ſwornoſti, práwa a řádu zaſe wyzdwiženj tjm ſpjſſe a doſtatečněgi k ſkutečnému wykonánj přigjti mohlo, wám wſſem y gednomu každému zwláſſtě ze wſſech ſtawůw weyš pſaného králowſtwj Čeſkého poraučjme, přjſně přikazugjce, abyſte wſſickni y geden každý z wás dotčené Jana Frydrycha, kteřjž ſe knjže. Saſké a Filipa Landkrabě Heſké gmenugj, proti Geho Miloſti cýſařſké w ničem nezaſtáwali, a gjm ani gich pomocnjkům žádného ſebrunka bud dodáwánjm lidu, proſiantu neb ſſpjže, aneb gakýmžkoliw giným wymyſſleným obyčegem zgewně ani tagně, gakž ſwrchu wyſloweno geſt, nečinili, aniž komu ginému činiti dopauſſtěli pod warowánjm hněwu a nemiloſti naſſi králowſké y propadenj wſſech ſtatkůw, lén a manſtwj waſſich, ztracenj hrdel, ačby ſe kdo nezachowal.

Dán na hradě Pražſkém w auterý po Panny Marye na nebewzetj léta 1546, a králowſtwj naſſich Řjmſkého 16, a ginýcb 20.

Na to rozkázal král Ferdynand několik děl doſti welikých z Wjdně do ſwého wogſka proti kurfirſſtowi Saſkému přiwezti, s nimiž také 1200 wálečného lidu přiwedeno bylo.

Po nedlauhém čaſe puſtil ſe Čeſkau zemj něgaký počet Huſa-rů, chaſy welmi vkrutné, zůřiwé a neposluſſné, při nichž také Turcy byli, a ti weliké ſſkody, na záhubu gſauce wy-ſláni, gak w Saſké tak w Miſſenſké zemi dělali. Při čaſu Wſſech Swatých w Foytlandu wálečného lidu kurfirſſtowa, gimž on ſwé pomezý oſadil, přes tiſýc porazyli. To když ſe dálo, wogſko Čeſké dle ſnémowaného ſneſſenj 20. dne měſýce Řjgna k měſtu Kadani ſe ſgjždělo, kdež Geho Miloſt král Ferdynand o to wſſelikterak vſylowal, aby ge přes hory přeweſti, s knjžetem Saſkým Maurycem ſe ſtrhnauti, obtud do Saſké země wtrhnauti, a gi témuž knjžeti Maurycyuſowi w poddanoſt vweſti mohl. Spjſſe pak nežli ſe to ſtrhnutj wálečného lidu ſtalo, Maurycyus knjže Saſké přigel do Prahy s Auguſtem bratrem ſwým w malém počtu ſwých lidj, a byl dobře dau na Hradčanech w domě pana Koſtaleckého. Král Ferdynand wyjel proti němu s pány a ſtawy zemſkými, wſſak na ceſtě ſe minuli. Potom ti oba wzácnj hoſté s krá-lem ſtáli, a mezy ſebau mnohé rozmluwy měli.

Mezy tým Jan Fridrych kurfirſt Saſký [illegible] ... [illegible] ... wálečti, [illegible] ... ſau [illegible]

[illegible]

smysl: Žeby tomu welmi powděčni byli a rádi widěli, kdyby se on kurfirsst Saský k Geho Milosti cýsařské we wssj poslussnosti a pokoře vkázati ráčil. Přitom také, že těžce nesau, doteykali, an kurfirsst Saský klássтera Dobroluku se zmocnil žádagjce, aby od něg dobrowolně odstaupiti ráčil. Kurfirsst Saský wida, že žádost na stawy králowstwj Českého wznesená slussného neměla průchodu, poznowu psanj včinil, dokládage, že cýsař Karel V., gakož y Ferdynand král Český netoliko proti němu, gakož proti náboženstwj tělo a krew Krysta Pána pod obogj přigjmagjcých wálčegj, a toto náboženstwj negenom z Německých zemj, ale y také z králowstwj Českého wykořeniti vsylugj. Gakož list tento vkazuge: *)

Jan Frydrych z Božj Milosti Knjže Saské, sw. Řjmské Řjsse Arcy-marssalek a Kurfirsst, Landkrabě w Durynských, Markrabě w Mjssni ꝛc.

Pozdrawenj nasse před wzkazugem, Urozenj, Statečnj, Slowútnj, Poctiwj a Opatrnj, nám zwlásstě milj. Gakož gste času nedáwno minulého nám psanj včinili, gežto dátum na hradě Pražském v wigilgj sw. Wawřince, což se tažen j a mocné hotowosti Geho Welebnosti cýsařské a nasseho předsewzetj dotýče, tolikéž žádosti nassj k wám, abyste se k nám gakožto k spoluaudům cýrkwe křesťanské y ke wssem následnjkům nassim sausedsky a přátelsky zachowali; to wás gako wasse nás bez pochybenj dosslo, a na gaký spůsob gest nasse swrchu dotčené psanj bylo, tomu gste porozuměti

*) Předesslého listu kurfirssta Saského, gakož y odpowěd panů stawů dopjditi gsem se nikoli nemohl.

než ze ſtrany něgakého neposluſſenſtwj to před ſebe wzal. Ale my to můžeme dokonalegſſj y doſtatečněgſſj prawdau dokázati, že toho pro nic giného nečinj, (o čemž gſme y w prwnégſſjm pſanj naſſem oznámili,) než pod tau záſtěrau neposluſſenſtwj, z kteréhož gſme nikdý winěni nebyli, cožby ſe nám ſamým za neſluſſné widělo a zdálo, kdyby ſe to proto bylo: než žeť ſe to wſſecko pro potlačenj ſlowa Božjho a pro zkaženj a wykořeněnj prawého křeſťanſkého náboženſtwj a ſw. Řjſſe weyſad, ſwobod a obdarowánj, k tomu také zkaženj, wykořeněnj a zahubenj nás y naſſich wſſech náſledownjků, a té prawé wjry Kryſta Gežjſſe a geho apoſſtolſkého a ewangelického včenj děge; gakož gſme wám pak to wſſechno w předeſſlém pſanj naſſem, y ty wſſecky přjčiny doſtatečněgi a ſſjřegi oznámili. A geſſtě ted djl takowých přjčin pro dálſſj a ſnadſſj wyrozuměnj wám odeſýláme. K tomu také to wſſe od nás a od naſſich náſledownjků w ohradnjm liſtu naſſem Geho Welebnoſti cýſařſké bylo geſt podáno, kteréhožto Geho Welebnoſt cýſařſká přigjti nechtěl, než nám geg zaſe odeſlal; gakož pak z připiſu téhož liſtu, kterýž wám též poſýláme ſſjřegi tomu porozumjte. Wſſak y toho před wámi dobrým a miloſtiwým aumyſlem naſſjm zatagiti nemůžeme, že papež Řjmſký ted nedáwno welmi pochlebné pſanj třinácti kragům Sſwegcarſké země přjſežným a přednjm včinil, kteréhož gſme ſlowo od ſlowa w témž ohradnjm naſſem liſtu dotkli. Potom y na ſpolečném ſhromážděnj Sſwegcarů w měſtě Poden w kragině Ergan s těmi wſſemi artykuly toho ſpuntowánj papeže s cýſařem, a co geſt w tom proti nám a naſſim náſledownjkům před ſe wzal, a s njm ſe zawázal, gſme podali. Gakož pak

z připisu w tomto listu nassem zawřeného y tomu buden mocy porozuměti. A poněwadž pak z toho ze wsseho swětle a zřetedlně se vkazuge, a gistá prawda gest, že cýsař swau wálečnau mocý, a tau hotowostj nic giného neobmeyssli, gediné aby slowo Božj a prawé křesťanské náboženstwj zatl y nás y wssecky nasse následownjky wyplenil a zhladil. A kdyby mu se to (čehož wssemohaucý Bůh pro Gežjsse Krysta vchowati rač) zdařilo, gižby ty wssecky chwalitebné swobody, weysady a obdarowánj Řjsse a Německého národu zahlazeny a w nic vwedeny byly; a Řjmské náboženstwj zase zwelebeno a wyzdwiženo bylo, a ten chwalitebný Německý národ v wěčnau službu a dědictwj přiweden a podroben býti musyl. Gakož pak, o čemž nepochybugeme, v wás wssech slowo Božj, čest a poctiwost milugjcých mužj to za prawé a gisté, což tuto pissem, drženo bude. Nebo tomu wěřjme, že gest to zwlásstnj Božj dar, způsob a gednánj bylo, že takowé tegné, tiché a zchytralé cýsařské y papežské smluwenj y gednánj na swětlo gsau wyssla a nám z milosti Božj zgeweny byli. Gesstoby se nám tež y wssem následownjkům nassim rowně tak stalo, gako za onoho času Janowi z Husynce w Konsstancy. A protož té milostiwé naděge a důwěrnosti k wám gsme, že wy se po ...předesslého nasseho psanj y tohoto k nám pokogně, přá...ky a sausedsky zachowáte, a proti nám y nassim následownjkům, zemnjm, lidem a poddaným nassim nic sskodného ... se bráti nebudete, a wassemu králi ani žádnému giné... w tom se namluwiti nedáte, žeby se tu co od wassich ...wnjků a nepřátel před se bráti mělo, nic než pro samo ...é slowo Božj, a prawé křesťanské náboženstwj (u

pod ginau záſtěrau) tomu a této prawdě že miſto w ſebe dáte, wěřjme. To když včinjte, my zaſe y wſſickni náſledownjcy naſſi té koruně Čeſké y wſſem obywatelům w nj wſſecko přátelſtwj a ſauſedſtwj zachowati připowjdáme. A když wy w dotčeném waſſem pſanj nás kurfirſſta, co ſe ſmluw dědičných y wěčných, y téhož kláſſtera Dobroluka dotýče, co geſt ze ſtrany toho gednáno bylo, doteykáte; o tom nepochybugeme, že zprawu giſtau y wědomoſt máte, že geſt waš král před léty to před ſe wzal, a náš kláſſter Grýnhayn y některé wſy z přjčiny té wzal, a nám odňal, že geſt opat toho kláſſtera ſwrhſſe ze ſebe kápi, a to mniśſtwj s těmi ceremonyemi papežſkými, naſſe náboženſtwj přigal, a w ſtaw ſw. manželſtwj ſe dal, kteréhožto kláſſtera s geho přiſluſſenſtwjm ſkrze čaſtá pſanj y mnohé žádoſti gſme doſýcy nemohli. A poněwadž kláſſter Dobroluk měl od giného wzat býti, tu gſme my nic neſluſſného a nenáležitého, že gſme geg proti tomu wzali, newčinili, o čemž gſme hned waſſemu králi a pánu oznámili. Y to wás bez pochyby tegno nebylo, když gſme my králi waſſemu, k rozkazu a powolenj cýſařſkému na nedáwno minulém ſněmu Rjšſkém w Sſpeyru o ty wſſecky omyly a neſnáze mezy ginými zwláſſtě toho kláſſtera Dobroluky konečně ſmluweni a porownáni, gakož pak někteřj přednj z proſtředka waſſeho o tom dobrau wědomoſt máte, kteřjž potom na potwrzenj té Sſpeyerſké ſmlauwy s ſtrany té wſſj wěcy od krále waſſeho a té země kommiſaři w Kadani na onen čas wyſláni gſau byli. A tak geſt w tom mezy námi nikdý nic nezcházelo, než králem waſſjm, gakož pak z naſſeho dotčeného pſanj tomu wſſemu porozuměti ſte mohli. A tak my ſe w tom pamatowati nemůžeme, abychom w čem neymenſſjm

nechtěli, na hrdle trestal, giné do wězenj dal, ano y ty, kteřj wedlé sněmowaného snessenj swého lidu do pole wyprawiti prodléli, totiž: Frydrycha Zdonjna, Arnossta z Kragu, Jana starssjho Křineckého, Jana Bibersstegna, Adama z Wartmberka, Karla Křineckého, Jana Sspetli, Girzjho Wankuru, Wáclawa Sokola, Girjka Helenského, Jana Hobrtického, Wáclawa Mokiblanského, Adama Budowce, Mikulásse Městického a Wáclawa Hrosskonského. Některým pak na přjmluwu králowny Anny winu odpustil, kteráž s pláčem Geho Milost králowskau žádala, aby těm wězňům, zwlásstě pánu Oppythowi ginák Peřinowi z Malečjnu, též národu Českému milostj swau nachýlen býti ráčil, připamatugjc Geho Milosti králowské služby wěrné, kteréž gsau Čechowé Geho Milosti králowské slawné paměti Wladislawowi činjwali, a kteréž Geho Milosti činiti nepřestáwagj. Ti pak, kteřj přes pomezý králowstwj Českého pod neywyšssj zpráwau Ssebestyána z Waitmille táhli, porazyli wogsko Jana Frydrycha kurfirssta Saského w Foytlandu neyprw v Adorfu, nápotom v Elsnice; po kteréžto porážce dálssj služby wálečné konati odporowáli dokládagjce, že dle sněmowaného snessenj gedině do sw. Martina takowé konati powinni gsau. Král Ferdynand lahodnau řečj k tomu ge naklonil, aby gesstě měsýc potrwali, k čemuž oni swoliwsse, dobyli Zwikowa a mnohých měst wjce.

Gakož Jan Frydrych kurfirsst Saský stawy králowstwj Českého proti Ferdynandowi prwnjmu řádně wolenému y korunowanému králi Českému pobaukil *), takže ssкodliwé spun-

*) 1547.

a k nimuž lidu swému wálečnému, gako těm, kterýmž giž několiko měsýcůw služba od něho zaplacena nenj, na wůli pustil, kdežkoli co wzýti budau mocy, aby gim to zůstalo, a to z té přjčiny, aby tjm chtiwěgssj lid mjti, a ten při sobě, nemagjc gim sýce odkud platiti, zdržeti mohl. A tak ten lid wálečný, magjc sobě to powolenj dané w knjžete Maurýce zemj berau, nekřesťansky ssacugj, laupj, mordugj, pálj, a wssecko zlé působj ⁊c. Y k tomu giž něgaký Wolff Krayc neywyšssj heytman polnj, téhož Hánusse Frydrycha list odpowědacý městu nassemu Lukawu w dolnjch Lužicých poslal, a gich aby se poddali, žádal, kteřjž nechtjc se poddati, týž Wolff Krayc tu okolo Lukowa a Kala města, znamenitě sskody pálenjm, mordowánjm, y ginák s lidem swým, kterýž při sobě má, zdělal. Chtjc týž Hánuš Frydrych před se do dolnjch a hornjch Lužic y do Slezka, tjm lidem, kterýž při sobě má, y také kterýž w Witemberce w obleženj byl, a tak dále do tohoto králowstwj, pokudžby se gemu časně odpor nestal, dálssj wpády, sgezdy a sskody, tau měrau swrchu gmenowanau, gakž nás gistá psanj a sspehowé docházegi, činiti. Y znagjc my toho znamenitau potřebu býti, abychom králowstwj toto, a země k němu náležité, pokudž neywyšsý mocné, před takowými a dálssjmi sskodami, záhubami y posměchem gako král a pán gich milostiwý vwarowati ráčili, magjc také ponjžené a pokorné psanj od stawůw hornjch a dolegssjch Lužic nám včiněné, abychom gich spěssnau pomocý neopausstěli, a k témuž wás na powinnosti wasse, kterýmiž gste gim gakožto audům tohoto králowstwj zawázáni, napomenuli. A k tomuž gsauc powinni Geho Lásky knjžete Maurýce podlé starých děděčných smlůw, kteréž gsau mezy králowstwjm

markrabstwj Morawského, na milostiwé napomenutj nasse gim včiněné, pomocý swau skutečnau, gakž se naděgeme, neopustj. A wssak nechtjce my wždy, aby co w tom dálssj pilnostj, pracý a bedliwostj nassj sgjti mělo, a napotom řečeno nebylo; aneb nám se nepřičjtalo, že gest námi, neb nedbánliwostj, obmesskánj a sskody dotčenému králowstwj, neb zemjm k němu přjslussegjcým, skrze neopatrnost nassj wzdělány, a tudy gmenowané země neb knjže Maurycy y s zeměmi a poddanými swými, vbezpečjc se na ty dědičné smlauwy mezy námi, tjmto králowstwjm, zeměmi k tomuto králowstwj přjslussegjcými, a gim knjžetem Maurycem y Geho Lásky zeměmi, předesslé wzdělané, y potom s powolenjm wssech stawůw nynj dotčeného králowstwj Českého obnowené y stwrzené, w nichž gsme y stawowé tohoto králowstwj wysokými záwazky, gakž swrchu oznámeno, zawázáni, k záhubám neb k zahynutj přigiti, a naproti těm co včiniti měli. Protož pro wwarowánj toho, wás wssech wůbec y gednoho každého zwlásstě milostiwě žádáme, poraučjme, y podlé powinnosti a záwazkůw wassich, kterýmiž gste námi, gako králi a pánu wassemu, y tolikéž sámi sobě wespolek, wedlé zřjzenj zemského zawázáni, napomjnáme, (kteréžto zřjzenj takto slowo od slowa znj: Nalezli za práwo, chtělliby kdo mocý wtrhnauti, aneb žeby wtrhl do koruny České, chtě tudy králowstwj obdržeti. Proti tomu abychom sobě wssickni pomocni byli, pod pokutau. To gest: aby takowý čest, hodnost y statek ztratil, a ze země wyhnán byl. A kdožby takowého zastáwati chtěl a geg sebrowal, ten aby w tauž pokutu vpadl.)

z [illegible] zemského krále Č. III. Protož [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] z [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] na [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], neb [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible]; a [illegible] [illegible] z wás ze [illegible]
[illegible] z [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] neb [illegible] a [illegible]
bude [illegible], [illegible] s tím [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], a [illegible]
neb k nám [illegible] [illegible], w [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] na [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], k [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], a [illegible] na [illegible] [illegible] [illegible] (w
gich [illegible] [illegible] [illegible]) [illegible] se [illegible], a [illegible]
po [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] po [illegible] [illegible]
bližších počtugíc, na měsýc služby dáwali a platili: a
lidy počtu, y gestli kudy měsýc při nás neb synu
ssem wy wywěsti s tím počtem, co gebo kto z wás při
podlé [illegible] míti bude, w poli [illegible]. Takliby
pro weyš psanau příčinu mladosti neb starosti a nemocy
a giná nic, osobně do pole na weyš psaný den k Lito-
řicům, k nám neb k synu našemu přigeti a přitáhnauti
mohl; tehdy aby na místě swém osobu hodnau ze sw
swého s tím počtem lidu, buď gízdných neb pěssích, wy
a na ten den w Litoměřic, každý w heytmanůw swých kr
ských se opowěděl, tak aby od týchž heytmanůw muster
byl, a w popisu se nagíti dal. A města naše tolikéž,
na weyš psaný způsob osoby hodné, dobře zachowalé a w
ssech wsedlé, wypravili. Neb sme tolikéž okolních kni
a kurfirsstůw, kteříž také smlauwy dědičné s předky swý
a korunau tauto magí, napomenuli, aby nás y tohoto k
lowstwí a zemí k němu příslussegících, podlé zápisůw a

wazků swých, pomocý swau spěssnau a wyswobozenjm skutečným, neopausstěli. A my také pro weyš oznámenau wysoce důležitau potřebu nastalau, nelitugjce ničehož, kdež co máme, wynaložiti, y žiwota nasseho králowského, podlé wás a giných wěrných poddaných nassich milých, nasaditi, osobně dáli Bůh, na týž den v Litoměřic býti, aneb syna nasseho na mjstě nassem mezy wás poslati ráčjme, kterýž podlé wás, gako wěrných poddaných nassich, dále protj nepřátelům táhnauti, a při wás zůstati má. Kdež, ačkoli to vznáwati ráčjme, žebyste podlé swrchu dotčených powinnostj a záwazkůw wassich, y zřjzenj zemského, wssickni y geden každý z wás powinnowáni byli, podlé neywyšssjch možnostj swých wzhůru býti a do pole táhnauti. Ale chtjce my wás pokudž gednati neyweyš možné, před takowými znamenitými a wysokými náklady a sskodami vwarowali, w tom gsme wám na weyš psaný spůsob to polehčenj včinili, a wětssjch nákladůw, kteréžby podlé těch záwazkůw a powinnostj wassich y zřjzenj zemského na wás přigjti musyli, vspořiti ráčili, magjce tu naděgi, že tau pomocý y ginými dostatečný odpor nepřátelům se státi bude mocy. Té celé dokonalé a gisté y milostiwé wjry do wás wssech y gednoho každého zwlásstě gsauce, že se w tom we wssem, gakž ste to nám králi pánu swému, podlé záwazkůw wassich, y také podlé zřjzenj zemského gedni druhým zawázáni, powinni včiniti, powolně, poslussně y hotowě zachowáte, a nás y syna nasseho neymilegssjho, kterýž při wás (ač gestližebychom sami býti neráčili) w poli bude, a zemj k tomuto králowstwj přjslussegjcých, wlasti swé, žen, dětj, a samých sebe, y knjžete Maurvce, a Geho Lásky poddaných (pamatugjc na dědičné smlauwy

ſwrchu oznámené, kterýmiž gſte podectmi a wjrami zawázáni) ſkutečně neopuſtjte, nýbrž k nám aneb k ſynu naſſemu na ulo- zený den k Litoměřicým, gakž dotčeno, konečně oſobně při- táhnete, a geden každý s počtem ſwým ſe nagjti dáte, a s ná- mi neb s ſynem naſſjm w ta mjſta, kdež toho dálſſj potřeba proti nepřátelům bude, potáhnete, a to, což dobrým a wěr- ným poddaným náležj, podlé nás aneb ſyna naſſeho, a čehož nepochybugem, gakž gſau to předkowé waſſi předkům naſſim y wy nám wždycky činjwali, tolikéž y nynj činiti budete. Neb gſme giným kragům bližſſjm takowéž napomenutj uči- niti, a gim oznámiti ráčili, aby na ten den v Litoměřic, ne dálſſj kragowé teprw na den Panny Marye Hromničné v [illegible] Litoměřic ſe nagjti dali. A my wám to wſſem, y gedno[illegible] každému z wás, wſſj miloſtj naſſj králowſkau zpomjnati a [illegible] hrazowati ráčjme. Kdež toho před wámi ku potěſſenj [illegible] ſſemu a wſſech poddaných naſſich miloſtiwě tagiti nemj[illegible] ſe z daru Pána Boha wſſemohaucýho cýſaři Řjmſkému [illegible] Miloſti pánu a bratru neymilegſſjmu proti nepřátelům [illegible] Miloſti ſſtaſtně a dobře wede, tak že w brzkém čaſe [illegible] nité pomocy, několik tiſýc lidu gizdného y pěſſjho, [illegible] Miloſti cýſařſké, kterýž Geho Miloſt k této nyněgſſi na žádoſt a proſbu na[illegible] [illegible]ám, králowſtwj tomuto témuž [illegible] knjžete Mauri[illegible] Láſky [illegible] ráčj, očekáwá[illegible] [illegible] Geho Miloſti [illegible]

saudu naſſeho dworſkého y komornjho, kteřjž o Hromnicých nynj přjſſtjch držáni býti měli, až do Swátoſtj neyprw přjſſtjch odkládati rácjme. Dán na hradě Pražſkém we ſtředu před ſw. Sſťaſtným. Léta 1547, a králowſtwj naſſich Rjmſkého 17 a giných 21.

Ferdynand.

Henricus Burgravius Misnensis,
S. R. Bohemiae Cancellarius.

Tomuto rozkazu připogen byl liſt poſýlacý w tato ſlowa:

Ferdynand rc.

Poctiwj, wěrnj, naſſi milj! Gaký geſt konečný aumyſl náš králowſký ze ſtrany ſpěſſného do pole tažení, tomu wſſemu z přjležegjcýho mandátu naſſeho tiſſtěného, ſſjřegi wyrozumjte. Protož wám paraučjme, abyſte ſe podlé téhož mandátu naſſeho gako wěrnj poddanj naſſi, gakž gſte to powinni učiniti, poſluſſně y powolně zachowali, a na ten den, totiž: w pondělj před ſw. Pawlem na wjru obrácenj wogenſky w Litoměřicy konečně nagjti ſe dali, ginác nečinjce. Dán na hradě Pražſkém w pátek ſw. Sſťaſtného léta 1547, a králowſtwj Rjmſkých ſedmnáctého, giných gedenmecýtmého.

Ferdynand.

Liſtowé otewřenj, do kragůw králowſtwj Čeſkého rozepſanj.

Ferdynand rc.

Urozeným, Statečným, Slowútným, Opatrným, Pánům Rytjřům, Wladykám, a měſtům, y giným wſſem obywatelům a poddaným naſſim ze wſſech ſtawůw krage N. naſſim milým, miloſt naſſj králowſkau a wſſecko dobré

Wěrnj milj! Gakož gsme wás wssech y gednoho kaž-
dého skrze rozkazy nasse otewřené tisstěné, abyste se někteřj
kragowé bližssj, w ponděli giž minulý, a někteřj kragowé
dálssj, we středu na den Panny Marye Hromnic nynj přissti
v Litoměřic, při nás neb synu nassem neymilegssjm, pro na-
stalé náhlé potřeby, nagjti dali, napomenauti ráčili, gakž
týž rozkazy nasse to ssjřegi w sobě obsahugi, kdež sme pak
na giném nebyli, než abychom před Hromnicemi do Litomě-
řic, podlé takowého nasseho rozepsánj, přigeti, aneb syn
nasseho wypraviti byli ráčili: ale wěděti wám žalostiw
mysli dáwáme, že gest Pán Bůh wssemohaucý podlé w
swé swaté dne wčeregssjho neygasněgssj kněžny Panj An
Rjmské, Uherské a České ꝛc. králowé ꝛc. manželky nassj
milegssj, z tohoto swěta powolati ráčil, gegjžto milé
Pán nebeský rač milostiw býti! y z té přjčiny zármutku
sseho přigezd náš a syna nasseho k Litoměřicům se př
A wssak proto nicméně we čtwrtek neb w pátek nynj
konečně, osobně, dáli Bůh, w Litoměřicých býti
Protož wás wssech y gednoho každého obzwlásstě, pod
předesslých rozkazůw nassich tisstěných (nemohauce tok
chom rádi pominauti, a magjce také zpráwu od k
nassich, k Litoměřicům wyprawených, že gsau někt
přigedauce k Litom[illegible] přes gich napome
čehož gsme [illegible] milostiwě, porau
minauti [illegible] geden každý
při [illegible] psaný den (pa
[illegible] jmlauwy
[illegible] zawod
[illegible] panské

wětſſj počet ſtarſſjch přjſežných k tomuto wálečnému tažení nikterakž bez ſněmu obecnjho powoliti nemohau. Geho Miloſt králowſká wyſlati ráčil některé oſoby, totiž: p. Giřjka z Kernsdorfu a p. Wolfa z Wřeſowic, magjcý powinnoſt tomu wětſſjmu počtu to wſſe obſſjrněgi a doſtatečněgi předložiti; kterýmžto panům obce měſt Pražſkých njže pſanau odpowěd neb ſupplikacý podaly:

Odpowěd obce ſtarého měſta Pražſkého na rozkáz od krále Geho Miloſti wyſſlý.

Waſſe Miloſt Pane Purgmiſtře, Páni, Pane Pergmiſtře, Páni Saudcy, Páni Starſſj obecnj, Páni a Přátelé naſſi milj!

Kdež ſte rozkázati ráčili rozkaz Geho Miloſti králowſké pána naſſeho neymiloſtiwěgſſjho nám čjſti, a wſſecku wůli toho rozkazu předložiti, aby wſſecka obec y gedenkaždý z nás k tomu ſe wolně přimlauwal. Y poněwadž ſe každého dotýče cti, ſtatků, hrdla, y wen z země wyhnánj, geſſto kdyby to člowěk ztratil, gižby neměl co wjce ztratiti; protož gá[illegible] nemůžeme tagiti ſwé weliké a nuzné potřeby, litugjc Waſſi Miloſti, že ſtaragjce ſe o tuto ſlawnau obec, od Geho Miloſti králowſké mnohými břemeny ráčjte obtjženi býti; y ſ[illegible] zdánj a ſneſſenj obecné Waſſi Miloſti oznamugem, že pro přjčiny tyto podlé toho [illegible] wati nemůžeme.

Prwnj přjčina [illegible] abychom w ta mjſta, kdežby [illegible] Geho Miloſti králowſ[illegible] ſe wykonali, [illegible] ání, a t[illegible] [illegible] milým

r, stregcům, bratřjm, abychom byli powinni to wyko= a z nich krew wylewati, kteřjžby nám snad nikdý nic newčinili, ge mordowati, gim páliti, bráti ꝛc. Protož, wadž to slowo: kdežby toho dálssj potřeba a, a že gsme powinni, nečinj žádné weymjnky. Wa= Milostj za to snažně žádáme, abyste se ráčili k Geho osti králowské pánu nassemu neymilostiwěgssjmu přimlu= , ať neráčj těch a takowých břemen a těžkostj nám ne=)tedlných na nás wzkládati.

Druhá přjčina gest, nemožnost y také nebezpečenstwj ř, neb mnozý wydawsse se častými daněmi a berněmi ě předesslých bernj gsau nedali a dáti nemohau; kdyby tak často berně bývaly, mnozý nemagjce co dáti, mu= y samy od manželek a djtek swých táhnauti, gessto ta této zemi gest také y nebezpečná; neb kdyby obywa= , kteřjžto k obraně králowstwj tohoto náležegj, wen emě wyssli, aby nepřátelé, gichžto wssudy wůkol plno ne, do této země newpadli a tohoto králowstwj neopa= pali; gakož pak o Turcých gest slyssetí, gaké sskody aleko od nás činj, gimžto my se brániti musýme, protož a takowých nepřátel wjce se obáwati a wystřjhati náležj.

Třetj přjčina, že my o tom žádné wědomosti nemáme, chom Geho Milosti knjžeti Maurycowi čjm takowým po= nni býti měli, čjmbychom tolikéž nebyli powinni Geho [illegible] knjžeti Hánussowi, pamatugjce na swé poctiwosti. [illegible] me, že sewssjm domem Saským smlauwy dě= [illegible] ale, abychom Geho Milosti Maurycowi čjm Milosti Hánussowi powinni býti měli, Neb také k tomu článku že gste se rácí[illegible]

ozwati skrze pana Syrta na sněmě nynj minulém, to my dobře pamatugem, a toho se držeti mjnjme. A také my swého powolenj nikdý sme nedali, aby Geho Milost knjže Maurycz wálku zdwihl proti Geho Milosti knjžeti Hánussowi a proti geho lidem, ge mordowal, pálil, statky gim bral, měst geho dobýwal ꝛc., ano my o Geho Milosti knjžecý předsewzetj nic sme neweděli, až se zlé stalo. Protož se nám widj a zdá, že Geho Milosti knjžecý negsme powinni pomocy dáwati proti Geho Milosti knjžeti Hánussowi, s kterýmžto také smlauwy dědičné máme, a on Geho Milost knjže Hánuš aby ty smlauwy měl zrussiti, a tomuto králowstwj se za nepřjtele postawiti, anebo aby měl mocý do koruny České wtrhnauti, chtě tudy králowstwj obdržeti, o tom my nic newjme.

Čtwrtá přjčina, kdybychom pomoc dali neb sami táhli proti Geho Milosti knjžeti Hánussowi, kterýžto se wssemi swými poddanými tělo a krew Pána Krysta pod obogj způsobau přigjmá, a s námi se w tom y w giném mnohém Krystowu včenj srownáwá, a toho včenj obhaguge, bogjme se, žebychom pomsty hrozné od Pána Boha newssli pro to wylewánj krwe swých milých bratřj, — kterémužto gsme powinni wsseho dobrého přjti gako sami sobě; neb oni také nám po wssecky časy proti Turku nepřjteli wsseho křesťanstwa gsau wždycky wěrně pom[illegible]. Y kdybychom pak proti nim byli, [illegible] [illegible]ssténj budaucý nepokog a wálky [illegible] na ty, kteřjžbychom byli Bohu [illegible] [illegible]telnj.

[illegible] my gakožto staw třetj bez stawu pan[illegible] [illegible] swolowati nemůžeme; neb gest nám

enáležité y také nebezpečné, abychom my na staw panský tjřský y na giná města z nasseho stawu městského bez wědomj a powolenj měli to neb něco takowého swo= ati.

Posledni přjčina gest, že kdybychom tomu rozkazu po= ili, obáwáme se toho, žebychom se wywedli ze swobod, wilegij, stawu swého a obdarowánj, kteréž od swatých nětj cýsařůw a králůw předesslých nassich Českých, předko= nassi nám gsau pracně a těžce dosáhli. A také o tom né kronyky, ani ginj spisowé nic nám neoznamugj, aby který král Český slawné paměti bez snessenj obecného wssech třj stawůw samým rozkazem co takowého před Swau lost bráti, a nás aneb nasse předky w něco takowého ak znamenitého potahowati ráčil. Neb gest to také w zřj= j zemském starém wyměřeno (O. XXIX. *), že Geho ilost králowská, ani Gegich Milosti budaucý králowé Česstj, ádným wognám nemagj nutiti země České mjmo prá= i, swobody a řády prwotné. Nad to weysse, že Geho ilost králowská pán náš neymilostiwěgssj ráčil se gest nám em třem stawům zawázati, že nás wssech ráčj při nassich obodách a priwilegijch zachowati, a kdybychom pak bez obec= ho sněmowného snessenj tomuto rozkazu swé powolenj dali, podlé něho se zachowali, giž swobody netoliko nasse, ale také wsseho tohoto králowstwj by klesly, a sněmowé obecnj, wbylj zahynautiby musyli, a my wssickni obywatelé tohoto álowstwj ze wssech třj stawůw horssjbychom byli než sedláky, erýchžto pán mjmo wyměřenau wěc k ničemuž nepotahuge

*) Wkazuge na zřjzenj a práwa zemská. L. P. 1500. 4.

a potahowati nemůže a nemá sprawedliwě. Y protož, což gest prwé w tomto králowstwj nikdý za žádného Geho Milosti dobré paměti krále Českého nebýwalo, Wassich Milostj za to žádáme, abyste Geho Milosti králowské pána nassého neymilostiwěgssjho za to žádali, aby nás w ty a takowé wěcy, kteréž gsau proti nassj wjře, proti poctiwosti, proti swobodám a stawu nassemu y giným, a kteréž gsau také k zkáze tomuto městu y tomuto králowstwj, Geho Milost potahowati neráčil.

Takéž za to Wassich Milostj žádáme, aby obec wssecka pospolu býwala, aby se gednalo z plné obce, aby se žádný nedomlauwal, že se gedná bez wůle obce. Zwoněnj we weliký zwon aby býwalo na rádnjm domě; *) poněwadž za neygasněgssjch slawné paměti cýsařůw a králůw to býwalo, a těch postranných gednánj aby wjce nebýwalo, za to Wassich Milostj welice žádáme.

Wssecka obec starého města Pražského. **)

---

*) W tento zwon se zwonjwalo, když toho byly pilné a důležité potřeby, tak aby obec tento zwuk slyssjc náležitě se sessla. Y zapowědjno bylo od Geho Milosti králowské, aby se w tento zwon nezwonilo, tak aby obce pospolu ničehož nemjwaly. To když se stalo, zwonilo se w weliký zwon na Teynské wěži. —

**) Podobnau odpowěd neb supplikacý podala obec nowého y menssjho města Pražského; gediné že obec nowoměstská w druhém artykulu doložila gesstě takto: A také legakýsy hlasowé od Wlachů a giných cyzozemců zde proskakugj, a některým z nassich w oči pohrůžky činiti smègj, že nasse domy y ženy, dcery darmo mjti budau, a w nassj krwi Českého národu (zrádce a kacýře nám spjkagjce) se bjti budau.

Odpowěd od krále Geho Milosti daná na spis předesslý obcy staroměstské.

Gakož gest obec starého města Pražského na napomenutj, a krále Geho Milosti rozkazu přečtenj, purgmistra a konsselůw y starssjch obecnjch téhož města psanau odpowěd témuž purgmistru a konsselům a starssjm, a potom y Geho Milosti králowské komisařům dali, proti kteréžto odpowědi Geho Milost králowská, aby se v libj zato nevgalo, gakoby to samo tak w sobě bylo, toto oznamowati ráčj, kdež w prwnjm článku dokládagj, že w Geho Milosti králowské rozkazu stogj, abychom kamžkoli potřebaby Geho Milosti králowské vkazowala, to wykonali, pod zbawenjm cti, hrdla y statků, y země wyhnánj, a to bezewssj weymjnky, budto proti nassim přátelům milým, otcům, strégcům, bratřjm, abychom byli powinni to wykonati, a z těch krew wylévati ꝛc. Geho Milosti králowské gest to s nemalým podiwenjm, že se Geho Milosti králowské rozkaz gináče nežli sám w sobě znj a vkazuge, wykládá. Neb gest to w rozkazých Geho Milosti králowské wyswětleno, proti Hánussowi Frydrychowi, kterýž se knjžetem Saským gmenuge, taženo býti má, kterýž gest času nedáwno minulého, do dolnjch Lužic wpád včinil, a klássster Dobroluk, městečko Finstrwald a panstwj Zunewald mocý wzal, a k tomu města Lukowa heytman geho Wolf Kraic, aby mu se dalo, napomenul, a když toho nevčinili, gim list odpowědacý poslál, a za nepřjtele se na mjstě téhož Hánusse Frydrycha postawil. Y také, gakž řjditel dolnjch Lužic oznamuge, po wesnicých nemalau sskodu lidem chudým, k týmž Lužicým dolnjm náležitým včinil, gessto každý znáti může, že Geho Milost králowská, gakožto ten, kterémuž se na to

djwati, a na poddané swé toho dopausstěti nenáležj, to slussně včiniti, a k obraně a k přetrženj toho zlého, poddané swé y gednoho každého k tomu napomenauti mohl. Neb gest Geho Milost také od gmenowaných stawůw markrabstwj dolnjch Lužic, aby gich opausstěti neráčil, psanjm k tomu napomenut, kteréžto psanj gim do rádnjho domu odesláno bylo, z něhož gsau porozuměti mohli, gaká potřeba gich gest, a gak se Geho Milosti králowské a stawům králowstwj Českého, bylliby opusstěni, opowjdagj a ohražugj.

„Ze strany pak pokuty ztracenj cti, hrdla, statků, a ze země wyhnánj." — Geho Milost králowská gest toho wymyslitj neráčil, než což sobě gsau předkowé wssech třj stawůw za práwo nassli, a tak se swolili, to gest z zřjzenj zemského wyňato, a slowo od slowa, gakž samo w sobě gest, napsáno, čehož Geho Milosti nic přičjtati, ani do Geho Milosti co stěžowati sobě nemagj a nemohau. A také toto weřegné wyzdwiženj a napomenutj nenj proti přátelům, otcům, bratrům y strycům, než proti těm nepřátelům, kteřjž gsau Geho Milosti králowské, a k tomuto králowstwj přjslussegjcým audům w dolnjch Lužicých sskodu včinili a činj, kterýchž tau měrau žádný slussně a sprawedliwě za přátely, otce, bratřj a strýce pokládati nemůže a nemá.

Druhau pak přjčinu, kterauž kladau, „že gest nemožnost y také nebezpečenstwj gich, že mnozý wydawsse se častými daněmi a berněmi, gesstě předesslých bernj gsau nedali a dáti nemohau, obáwagjce se nepřátel, kterýchžby wssudy okolo tohoto králowstwj plno bylo, do této země wpádu, též y Turkůw w tom dotýkagjc, gak gest o nich slysseti."

Pak ze strany bernj, kteréž až posawád Geho Milosti,

králowské gsau netoliko od obce Pražské, ale obewssech těj stawůw králowstwj Českého dáwány, gest wěc wědomá, že gest gich Geho Milost k swému vžitku obrátiti neráčil, než ty wssecky k dobrému a vžitečnému, pro obranu předkem swaté wjry křesťanské, a potom králowstwj tohoto y zemj k němu přjslussegjcých proti Turkům, a netoliko ty pomocy, ale mnohem weysse a znamenitěgi z důchodůw swých neljtugjc ničehož, wynaložiti ráčil, tak dobře pro zachowánj obcý Pražských, gako giných poddaných swých. A tak Geho Milosti králowské se od nich toho ničehož přičjtati sprawedliwě nemůže, aby Geho Milost ge mjmo potřeby nastalé a swrchu oznámené, čjm obtěžowati ráčil. O nepřátelých pak Geho Milost králowská žádných, aby do toho králowstwj wpadnauti, aneb gakéžkoli sskody činiti chtěli, wěděti neráčj; poněwadž se wssemi okolnjmi kurfirssty a knjžaty w dobrém saustedstwj gest, a w žádném nepřátelstwj nenj, kromě Hánusse Frydrycha,. kterýž se knjžetem Saským gmenuge. A tak gakž prwé oznámeno gest, kterýž w zemi k tomuto králowstwj přjslussegjcý sskodu činj. A což se Turka dotýče, Geho Milosti králowské gsau gistj sspehowé, wjce nežli z gednoho mjsta přissli, že syn cýsaře Tureckého Belerbekch od Ziosye po dwakrát poražen, w kterýchžto porážkách Turek nad ssedesát tisýc lidu ztratil, a že mu Ziosye předse do země táhne. A tak že cýsař Turecký zase nazpátek z Adryanopoli se wssjm lidem, kterýž gest tu měl, do Konsstantynopole se nawrátil, a odtud předse proti Ziosygowi táhne. A tak gest ta naděge s Pána Boha pomocý, že on pro takowé porážky a přjčiny, na ten čas na země Geho Milosti králowské nepotáhne ani gim sskoditi mocy nebude. Neb Geho Milost králowská pomezj

proti týmž nepřátelům Turkům tak opatrowati ráčil a opatruge, že se z daru Božjho až posawad tomuto králowstwj ani zemjm k němu přjslussegjcým od Turkůw žádných škod a wpádůw nestalo.

„Třetj, kdež toho dotýkagj, že o tom žádné wědomosti nemagj, aby knjžeti Maurycowi čjm takowým powinni byli, gesstoby tolikéž Hánussowi Frydrychowi, kterýž se knjžetem Saským gmenuge, powinni nebyli; než pamatugjce na swé poctiwosti, že o tom wědj, že sewssjm domem Saským smlauwy dědičné magj, a aby ge týž Hánuš Frydrych měl zrussiti, a tomuto králowstwj za nepřjtele se postawiti, o tom že nic newědj." Y gest wěc wědomá, že týž Hánuš Frydrych klásster Dobroluk tomu králowstwj náležjcý bez wsseligaké přjčiny odgal. Gakož pak wssickni třj stawowé tohoto králowstwj negednau předesslé Geho Milosti králowské gsau za to ponjženě prosyli, aby gim to od téhož Hánusse Frydrycha k nápravě přiwesti, a klásster Dobroluk zase k tomuto králowstwj připogiti ráčil. A k tomu y při sněmu obecném minulém, gmenowanj stawowé tohoto králowstwj pod pečetj zemskau, gemu Hánussowi Frydrychowi gsau psanj včinili, a geho napomenuli, aby takowý klásster, kterýž gest proti dědičným smlauwám wzal, zase nawrátil, čehož gest včiniti nechtěl. Druhau, že gest wssecku swau lennj powinnost, kterauž gest Geho Milosti králowské a tomuto králowstwj zawázán a powinnen byl, wypsal, tak že dále w nj státi, a nikjm powinowán býti nechce, a podlé toho těm wssem, kdož Geho Milost cýsařskau gakžkoli fedrugj, za nepřjtele se postawil, a gim odpowěděl. Y prwé na Geho Milost králowskau sáhl, a zámek Ernberk wzal, gessto poněwadž Geho

Milost králowská syna Geho Milost arcyknjže Maximiliána, při Geho Milosti cýsařské w poli mjti ráčil, též také ze wssech třj stawůw králowstwj tohoto, drahný počet Geho Milosti cýsařské gsau w poli slaužili, nicméně wsseliký sedrušk sspjži y gináče z tohoto králowstwj se stal; a tak se Geho Milosti králowské y tomuto králowstwj za nepřjtele postawil, y ty předesslé dědičné smlauwy zrussil, a proti nim včinil. A tak giž wjce proti geho zrussenj Geho Milost králowská ani toto králowstwj w takowých smlauwách powinni gemu státi negsau. Gakož pak pro takowé zrussenj s knjžetem Maurycem skrze Geho Milost králowskau a stawy králowstwj tohoto dědičné smlauwy zase obnoweny a stwrzeny gsau; a ta odpowěd skrze Syxta z Otrsdorfu, na sněmu minulém včiněná, na to se newztahowala, aby neměly s knjžetem Maurycem smlauwy zase obnoweny býti; než na to, že staw městský také přitom swé chtěl mjti, a stawowé panský a rytjřský gim toho dopustiti nechtěli; poněwadž gsau toho při starých smlauwách a (erbaunkých *) nikdý osob stawu swého neměli, a pečetj swých k nim nepřitiskali.

Čtwrtau přjčinu: „Gestližeby pomoc dáli aneb sami táhli proti Hánussowi Frydrychowi, kterýžto sewssemi poddanými swými tělo a krew Pána Krysta pod obogj spůsobau přigjmá, a s nimi se w tom y w giném mnohém Krystowu včenj srownáwá, a toho obhaguge." Pak gest Geho Milosti králowské s nemalým podiwenjm, proč Geho Milost králowská mezy lidmi tjm osskliwen gest, gakoby toto taženj pro wjru

*) Erbaunkowé (Erbeinigung) gsau smlauwy dědičné, kterýmiž sobě od starodáwna zawázáni byli, genž se staly w Chebu 1459.

býti může, což se w prawdě nenagde. Neb příčiny napřed-psané wo ržkagj, proč že tomu zagjcý wěcy; neb že stranu wjry pod obogj způsobau Geho Milost cýsařská ani Geho Milost králowská sám žádného wytiskati neráčil, owšem bez mnoho o tom wyswětlowánj sám skutek prawdu ržkage, a to ta, že Geho Milost cýsařská w poli mnohý počet lidu té wjry míti ráčil, s kterýmiž gest nepřátelské trpěl, a města taková gest po-manil, ty wssecky při té wjře zůstawil. A o Geho Milosti pak králowské w tomto králowstwj toho žádný sprawedliwě řjcy nemůže, aby koho toho, kterýž pod obogj způsobau gest, w čem nepomenssjm od wjry odtiskati, aneb gaké příkořj činiti, nýbrž nad nimi swau milostiwau ruku držeti ráčil, tak že za Geho Milosti kralowánj, též wjra w králowstwj Českém se gest wjce rozmohla, nežli za žádného předka Geho Milosti králowské. A také gest wůbec známé, že se ten Hánuš Frydrych wjrau swau s stranau podobogj nesrownáwal. A kdež dokládagj, žeby často gmenowaný Hánuš Frydrych proti Turkům nemalé pomocy činil, y to se w prawdě na-gde, že gest týž Hánuš Frydrych s některými spolčenými to-waryssi, prwé nežli Geho Milost cýsařská pro geho neposlu-ssenstwj s njm wálku začal, posly swé v cýsaře Tureckého měl, a toho při něm hledal, aby on na Geho Milost krá-lowskau a země Geho Milosti táhl, a žádného dalssjho přj-měřj nečinil, ani wčiněného nezdržel, k tomu se podáwa-ge, že on z druhé strany gemu pomocen býti chce. Pak náležjli to dobrému křesťanu, a gaká láska geho proti králi Geho Milosti a poddaným Geho Milosti byla, a gest, toho každý při sobě snadně powážiti může.

W pátém článku dokládagj, „že bez stawu panského

a rytjřſkého o nic gakožto třetj ſtaw ſwolowati nemohau," geſſtv Geho Miloſt králowſká geſt toho, aby co na koho ſwolowati měli, v nich hledati neráčil; a také geſt wěc wědomá, že obec Pražſká celý ſtaw měſtſký nenj; než což geſt od předkůw a ſtawůw králowſtwj Čeſkého za práwo nalezeno, to gaké powinnoſti králi pánu ſwému a ſami ſobě ſtogj, že toho nenj potřebj znowa ſwolowati.

Poſlednj přjčina, kteráž ſe oznamuge, co ſe prywilegij a zřjzenj zemſkého dotýče, Geho Miloſt králowſká neráčil geſt nic toho při nich hledati, ani toho před ſe bráti, cožby proti gich prywilegium bylo, geſſto netoliko aby proti těm hledati, ale gim geſt ge potwrditi, a nad to weyſſe mjmo prwnj nemalé miloſti gim včiniti, y nad tjm ſwau miloſtiwau ruku držeti ráčil.

A k wálkám geſt Geho Miloſt králowſká ſtawůw králowſtwj tohoto nikdý nenutil, než z powinnoſti ſwé, kdožby chtěl od králowſtwj tohoto co odtrhnauti a wzýti, aneb toto králowſtwj ſobě oſwogowati, to Geho Miloſt ſpolu s ſtawy králowſtwj tohoto powinen ráčj býti ochraňowati, a toho nedopauſſtěti. Gakož pak Geho Miloſt králowſká z nahoře dotčených přjčin, gemu Hánuſſowi Frydrychowi neráčil nic wjce wzýti, než toliko to, což k tomuto králowſtwj pod léno náležj a přjſluſſj. A protož Geho Miloſt králowſká, podlé powinnoſti ſwé, pro dobré králowſtwj tohoto a obránu zemj k němu přjſluſſegjcých, s pomocý Pána Boha wſſemohaucýho, to táženj podlé předeſſlého rozkazu před ſe wzýti, a bohdá ſſťaſtně wykonati ráčj, gſauce té nepochybné náděge, že Geho Miloſt králowſká od wěrných poddaných ſwých, a mi-

lownjků králowstwj tohoto a zemj k němu přjslussegjcých, poněwadž Geho Milost osoby swé wlastnj králowské w tom litowati neráčj, opusstěn nebude.

Dán na hradě Pražském w auterý před Panny Marye Hromnic. Léta 1547. *)

Což Geho Milost králowská w Litoměřicých austně k stawům králowstwj Českého mluwiti ráčil, a gaká na to Geho Milosti zase od stawůw odpowěd dána.

Léta tisýcýho, pětistého, čtyřidcátého sedmého w sobotu den swaté Háty Geho Milost králowská y s synem Geho Milosti mladssjm arcyknjžetem Ferdynandem ꝛc. z Prahy wygeti, a na Budyni přes noc ležeti, na zeytřj w neděli do Litoměřic přigeti, a tak w pondělj celý den Geho Milost na stawy králowstwj Českého, aby se gich wětssj počet sgel, očekáwati ráčil. Potom na zeytřj w auterý powolal gest Geho Milost stawůw, kteřjž se sgeli, před Geho Milost do hospody swé do rádnjho domu. A tu Geho Milost k stawům austně německy, gakž se njžegi wypisuge, promluwiti, a to těmž stawům tlumočiti rozkázati ráčil:

Král Geho Milost.

Geho Milost Řjmský, Uherský, Český ꝛc. král ꝛc., pán náš neymilostiwěgssj widěti ráčj, že staw panský a rytjřský, gakožto wěrnj poddanj Geho Milosti, na rozkaz Geho Milosti králowské wyšsli, w znamenitém počtu sem se sgeli, což

*) Rowná odpowěd od krále Geho Milosti [illegible] [illegible]wého y menssjho města Pražského.

Geho Milost kralowská od nich milostiwě přigjmá, a gim takowau gich poddanost a powolnost milostj swau králowskau zpomjnati y nahrazowati, a dále na ně wznássetí ráčj.

Gakož Geho Milost králowská neywyšssjmu panu purkrabj Pražskému, gakožto k tomuto nyněgssjmu polnjmu taženj neywyšssjmu wolenému heytmanu poručiti ráčil, aby se toho na těch, kteřjž gsau sem přigeli, na mjstě Geho Milosti králowské dožádal, aby se každý s počtem swým poznamenati dal. Y gest Geho Milosti králowské od neywyšssjho pana purkrabj na to odpowěd dána, že se w tom poslussně zachowati chtěl, a toho na těch, kteřjž gsau přigeli, aby se poznamenati a zapsati dali, žádal. Kdež ač gsau se w nemalém počtu sgeli, wssak proto k zapisowánj a poznamenánj powoliti nechtěli, na tom stogjce, aby gim sněm obecný položen byl. A poněwadž neywyšssj pan purkrabj, stawů k gjnému než gakž nynj slyssáno, přiwesti nemohl, toho gest přitom zanechati musyl, s tjm doloženjm, co gest gemu od stawů za odpowěd dáno, že Geho Milosti králowské oznámiti chce, žádagjc gich, aby gako dnes před Geho Milostí králowské osobau w Geho Milosti hospodě we čtrnáctau hodinu se nagjti dali, gakož gsau se pák stawowé tak zachowali, a před Geho Milostj nynj ted stogj. Y znage Geho Milost králowská, že gest toho znamenitá potřeba, aby každý tomu dobře wyrozuměti mohl, poněwadž bez pochyby ne wssickni, kteřjž sem přigeli, a před Geho Milostj se postawili, o tom wědomost magj. Protož Geho Milost králowská stawům o tom o wssem obssjrně oznámiti, a pokudž se za potřebné při Geho Milosti snássj, to předložiti ráčj. Předkem kdyby čas k tomu slaužil a postačiti mohl, aby wssem sta-

gich nejmilostiwěgssjho dotýče, gestližeby na Geho Milost králowskau od kohožkoli sazeno bylo, žeby nemohli Geho Milosti králowské, gakožto krále a pána swého nigakž opustiti, nýbrž žeby s hrdlem y s statkem podlé Geho Milosti státi chtěli ic. Y neráčj Geho Milost králowská pochybowati, že na wětssjm djle stawowé na ten čas zde při Geho Milosti shromážděnj, o tom pjanj, kteréž gsau dotčené do achtu dané osoby stawům včinili, a co gim zase stawowé za odpowěd, tak gakž gsau se na sněmu obecnjm o to gednostegně snesli, na to dali, a tu pečetj zemskau zapečetili, a potom po obzwlásstnjm poslu gim do wogska odeslali, dobrau wědomost magj. A když gim giž ta odpowěd odeslána byla, hned asy dwě hodiny po tom přinesena gsau Geho Milosti králowské hodnowěrná psanj, a gisti sspehowé z Jochmistalu, a od giných mjst přissli, že dotčeného Hánusse Frydrycha služebnjk gménem Delcky, na Gotsgabu, půl mjle od Jochmistalu, na tisýc koni a tři neb čtyry tisýce wogáků hospody a stány obgednati dal. A w tom opět ginj sspehowé přissli, o čemž bez pochyby témuž Hánussowi Frydrychowi zpráwa dána byla, že se rowně tehdáž (Auspeyt) téhož čtwrti léta w Jochmistalu, kdež za osmdesáte tisýc Tolských střjbra před rukama bylo, státi se měl. Též také Chebsstj Geho Milosti králowské psanj včinili, kterakby něco gezdcůw a (knechtů) tu okolo při [illegible] se shromáždělo a vkazowalo, [illegible] do tohoto králowstwj wpád [illegible] Chebsstj za pomoc a ochranu [illegible] tu [illegible] posel stawům [illegible] do wypowěženj daných osob [illegible] se [illegible], a gak odpowěd

ich přinesl, w kteréžto předkem zřetedlně se nacházý, že do-
h Hánuš Frydrych, na tom nenj, aby koruně České klásstera
rolufu zase postaupiti chtěl; druhé, že se na tu ohradu
powěd, w kteréž sám sebe, y pomocnjky swé, a pomoc-
w pomocnjky proti cýsaři Geho Milosti, a těm, kteřjž
o Milosti pomáhagj, ohrazuge, a wssecka léna a powin-
wypowjdá, táhne, kteréžto ohrady stawům wedlé psa-
wého připis odeslal.

Y poněwadž Geho Milosti králowské cýsaři Geho Milosti
žto Geho Milosti pánu a bratru neymilegssjmu, netoliko
atrské lásky, ale také z té poddané powinnosti, kterauž Geho
osti cýsařské, gakožto neywyšssj hlawě swaté Řjsse Německého
du a pánu lénému koruny České pomáhati, a podlé Geho
losti cýsařské státi, sprawedliwě slussj a náležj. Gakož
Geho Milost králowská to powolně včiniti ráčil, a Geho
losti králowské syna starssjho neymilegssjho Maximiliána
knjže Rakauské, a k tomu nemalý počet osob ze stawu
ského a rytjřského z králowstwj Českého a ze zemj k témuž
lowstwj přjslussegjcých osobně wypravviti ráčil; mezy kte-
říž stawowé králowstwj Českého drahně synůw, bratřj,
, a giných krewnjch přátel, a. mnoho vrozených
rých mužůw při Geho Milosti cýsařské proti těm oso-
do achtu daným a gegjch pomocnjkům, a Geho Milosti
ské nepřátelům w poli gsau měli, a posawad nemálo
tam gest. K tomu také Geho Milosti cýsařské z tohoto
wstwj sspjže a wsseligaké potřeby swobodně se wezly, we-
bodáwagj. Y poněwadž se z dotčených do achtu da-
h ohrady cýsaři Geho Milosti včiněné wyrozumjwá,
ho Milost králowská a koruna Česká y s zeměmi

přjslussegjcými, w takowé ohradě obsahugj; nemohl gest Geho Milost králowská slussně pominauti, a gsauc k tomu přinucen než aby hotowost nařjditi, a k obraně a k odporu se přichystati ráčil. A tak Geho Milost králowská bez meskánj wolené heytmany kragské polnj y giné rady králowstwj Českého k sobě obeslati, gim to wssecko y nastáwagjcý nebezpečenstwj obssjrně předkládati ráčil a držjc o to dostatečnau radu, po pilném a bedliwém wáženj a rozgjmánj (při čemž neywyšssj heytman y ginj kragsstj heytmané polnj a rady wálečné, kromě Jana Wrábského, kterýž pro krátkost času k tomu dnu postačiti nemohl, gsau byli) gednostegně se snesli, a w radě na tom zůstali, aby podlé sněmu a zawřenj sněmownjho, wzhůru a k do pole taženj napomenuti byli, gakož pak z weyš oznámených dwau článkůw, popis a wytaženj do pole se stalo.

W tom pak času se wdalo, že knjže Maurycý Geho Milost králowskau za powolenj, aby k Geho Milosti králowské přigeti a s Geho Milostj rozmluwenj mjti mohl, žádal, k čemuž Geho Milost králowská powolil. A tak na takowé Geho Milosti králowské milostiwé powolenj knjže Maurycý k Geho králowské přigel, a Geho Milosti králowské wssecko, gemu od cýsaře Geho Milosti předkládáno a rozkázáno obssjrně předložil. Totižto: aby cýsaři Geho Milosti a proti Hánussowi Frydrychowi skutečně wyřjditi a wypomohl. Pakliby se to od knjžete Maurycee nestalo, ... do achtu daného w tom ssetřiti chtěl, že cýsař Milost toho aumyslu býti, a takowé achtu dopomo- jim, kteřjž se rádi o to pokusý, dopřjti a poručiti ... poněwadž dotčený Hánuš Frydrych nemálo zemj

a poddaných pod léno Geho Milosti králowské a králowstwj Českému přjslussegjcý má, Geho Milosti králowské za to ponjženě prosyl, aby se Geho Milost králowská k tomu přičiniti ráčil, aby knjžetstwj a země dotčeného Hánusse Frydrycha od domu Saského odcyzeny, a léna Česká od koruny odgata nebyla. A že knjže Maurycy tomu srozumjwá, že giž někteřj kurfirsstj a giná knjžata Řjšská při cýsaři Geho Milosti za powolenj k wykonánj a dopomoženj y wyřizenj dotčeného achtu proti domu Saskému gednagj a o to usylugj: wssak že cýsař Geho Milost králowstwj Českému a knjžeti Maurycýmu k dobrému, tak aby Saská léna giným w ruce neprossla, dopomoženj a wyřjzenj nynj gmenowaného achtu Geho Milosti králowské a knjžeti Maurycýmu milostiwě a laskawě dopustiti ráčil. A kdyby se Geho Milost králowská a knjže Maurycy o to nepokusyli, než takowá léna od koruny České domu Saskému a giným odgjti dopustili, tehdaby napotom těm, kteřjžby ge wzali a sobě propůgčená měli, s těžkostj zase odgata, a k tomuto králowstwj a domu Saskému připogena býti mohla. Neb bez pochyby wssickni o tom wědomost magj, že se ten pořádek při achtu zachowáwá, a za práwo gest, že wsseckna knjžetstwj, země, poddanj, a ginj stawowé a zbožj toho, kterýž gest do achtu dán, dokudž acht trwá, každému swobodna gsau, a což tak z toho kdo dosáhne, dobude, a sobě připogj, že gemu to napotom zůstáwá. A když gest giž to wsseckno knjže Maurycy Geho Milosti králowské dostatečně předložil, o čemž Geho Milost králowská také prwé dobrau wědomost mjti ráčil, žádal gest dále knjže Maurycy Geho Milosti králowské, aby staré (erbaunkowé) a dědičné smlauwy zase obnoweny byly. Gakož pak dotčený knjže Maurycy při stawjch

králowstwj Českého negednau a zwlásstě při minulém sněmu toho také hledal, kdež rozgjmagjce to mezy sebau stawowé gednostegně se na tom snesli, aby takowé staré a děděčné smlauwy k stwrzenj a obnowenj přissly, a k wyřjzenj toho osoby ze stawu panského a rytjřského wolili, k čemuž gim pod pečetj zemskau plná moc dána byla.

Na' kteréžto bedliwé napomenutj, gednánj a stawůw snessenj gmenowané děděčné smlauwy, gakž nynj dotčeno, podlé zněnj sněmownjho k ztwrzenj a obnowenj swému gsau přissly.

A když se giž ten lid wálečný od stawůw králowstwj Českého swolený, o kterémž se swrchu zmjnka činj, na wětssjm djle v Kadaně byl strhl, Geho Milost králowská z mnohých znamenitých přjčin neywyššj auředlnjky, saudce zemské a rady králowstwj Českého w nemalém počtu, též také neywyššjho heytmana polnjho k sobě obeslati ráčil, a bedliwě to s nimi vwažugjc, kterakby to potřebné před se wzaté djlo, tak aby na to včiněný náklad daremně se nestal, dále před se wzato býti, a podlé toho králowstwj České w dobrém pokogi státi a trwati mohlo. A w tom času také Geho Milosti králowské markrabě Albrecht Brandenburský, a ginj někteřj psanj včinili, poněwadžby nynj čas neypřjležitěgssj byl, k zahnánj nepřjtele od pomezý, aby Geho Milost králowská od[illegible] a [illegible] se bjwati neráčil, než léna Česká zase ke ko[illegible] Tu Geho Milost králowská s neywyššjmi [illegible] saudcy zemskými y s neywyššjmi heytmany pol[illegible]stwj Českého w radě za dobré a vžitečné vwážiwsse, [illegible] Milost králowská neywyššjmu heytmanu polnjmu [illegible]něčným z králowstwj Českého wyprawenym, a s tjm,

kterýž od Geho Milosti králowské přigat w službu gest, y s welikau střelbau, děly bořicými přes pomezý táhnauti rozkázati ráčil, s tjm dálssjm poručenjm a rozkazem, aby se týž neywyššj heytman o nic wjce k dobywánj než toliko což pod léno koruny České přjslussj, nepokaussel. A tak podlé takowého nařjzenj a w radě zůstánj gest to taženj před se wzato. Pak co gest tehdáž tjm taženjm spůsobeno a vžitečného wyřjzeno, o tom wssickni wůbec přjstogjcý dobrau wědomost magj, totiž: že gest lid Hánusse Frydrycha w Foytlandě poražen, některá měsla a statkowé gemu odgati rc. a tak s pomocý Pána Boha toliko to, což ke koruně České sprawedliwě náležj, zdobýwáno gest, a léna, kterýchž Geho Milost králowská gesstě posawád w pokogném držen gest, odgata gsau. Kteréžto sstastné taženj a wjtězstwj ze samé Božské mocnosti a z přičiněnj geho swaté milosti se stalo. A také ne množstwjm lidu wálečného, aneb tjm počtem, kterýž tehdáž pospolu byl, než zhola pauhau sprawedlnostj, s kterauž Geho Milost králowská wždycky wůkol gjti, tu milowati ráčil a miluge. Na kterauž Pán Bůh milostiwě wzhlednauti ráčil, to gest se tak sstastně wyřjdilo a wykonalo.

A když gest se giž takowé polnj taženj, gakž nynj oznámeno, wykonalo; Geho Milost králowská lidu wálečnému z králowstwj Českého wyprawenému y s tau welikau střelbau zase domůw nawrátiti se rozkázal. Než ostatek lidu wálečného, kterýž Geho Milost králowská z swého wlastnjho měssce a na náklad swůg, bez přičiněnj stawůw králowstwj Českého přigal a chowal, toho Geho Milost králowská podlé zněnj děděčných smluw, knjžeti Maurycýmu nechati ráčil, kterýž gesstě při témž knjžeti w poli gest, a Geho Milost krá-

lowská témuž lidu předce službu platiti ráčj, s kterýmžto lidem wálečným y některým giným lidem swým knjže Mauryc s pomocý Pána Boha Hánussowi Frydrychowi wssecku geho zemi, kromě několik měst a zámkůw mocý byl wzal a zdobýwal.

A dokudž se ty wěcy nahoře oznámené tak působily, w tom času se také cýsaři Geho Milosti a lidu Geho Milosti wálečnému sstastně a dobře wedlo. Neb gest Geho Milost cýsařská nepřátely a protiwnjky swé, když sau před Geho Milostj w vtjkánj a vtahowánj se dali, až k Rotnburku na Tauberem wodau následowati ráčil; tak že Geho Milosti cýsařské od Pána Boha wssemohaucýho proti Geho Milosti protiwnjkům a neposlussným dosti sstěstj popřjno gest, mnohem wjce a gináče, nežli se to w lidi od některých wykrussuge, a smyssleně o tom rozprawj, gakoby Geho Milost cýsařská a Geho Milosti králowské syn negmilegssj arcyknjže Maximilián zastřeleni býti měli, a syce wsseligaké nesstěstj a protiwenstwj že sau trpěli, čehož se ničehož w skutku tak nenásslo. Neb Geho Milost cýsařská z daru Pána Boha wssemohaucýho od počátku toho Geho Milosti před se wzatého do pole taženj wždycky zdráw gest byl, tolikо že gest Geho Milost dna, kteráž to nemoc k smrti nenj, n[illegible] nawsstiwila, a wsse-mohaucý [illegible] Milost cýsař[illegible] a arcyknjže [illegible] předewssemi zlý[illegible] [illegible] podyby gest [illegible]

[illegible] cýsařská nikdý na [illegible] obtěžowati, aneb [illegible] činiti dopustiti měl, [illegible]

býti nerácj; nýbrž to, což gest ze strany toho tážený Geho Milost cýsařská před se wzýti ráčil, k tomu gest Geho Milost wysoce přinucen byl, a přjčina znamenitá Geho Milosti k tomu dána, a také podlé přikázanj a poručenj Božského to včiniti powinnowat gest, neb proto Geho Milost cýsařská meč nésti ráčj a má, a ten od Pána Boha Geho Milosti swěřen gest, aby zlé a neposlussné trestal, dobré pak zachowal, ochránil a obhágil.

Geho Milost králowská také toho dostatečnau zpráwu mjti ráčj, kterak se od mnohých mezy lidi wkládá, gakoby Geho Milost cýsařská pod takowým spůsobem a trestánjm neposlussných, čtenj swatá a slowo Božj, a zwlásstě přigjmánj těla Pána Krysta pod obogj zahladiti chtěl ꝛc. Y kdožkoli to o Geho Milosti cýsařské smeyssli a mluwj, od těch a takowých osob Geho Milosti cýsařské před Pánem Bohem a lidmi se křiwda děge, a žádný toho s gruntem za prawé, dokud žiw, nebude mocy včiniti; než toliko proti neposlussným (kteřj saudu a práwa se sstjtili, a toho podniknauti nechtěli, a skrze swé chytré obmysly, rady a pomocy to zastawiti; tak že we dwau letech řád a práwo průchodu swého mjti nemohlo a neměło, poddané proti gich wrchnostem pozdwihli, a pod tjm giným mocnářům a wrchnostem wyšssjho y nižssjho powolánj země a poddané gegich bezpráwně odgali, giné mnohé nenáležité wěcy před sebe brali a působili. (což kdyby se wssecko pořádně oznámiti mělo, prostranného času by potřebj bylo) takowé trestánj swrchu dotčené před se gako gest. A také to wssecko Geho Milost cýsařská giž také na wětssjm djle wykjditi a wykonati ráčil, a rowně gakž wšak oznámené řeči o Geho Milosti cýsařské smysslené gsau,

auž k stawům králowstwj Českého vkazuge a činj, gesstě
Aeho Milost cýsařská k tomu poddáwati ráčj, gestližeby
ího na Geho Milosti cýsařské požádalo, a potřeba toho
la, že pro dobré králowstwj Českého do téhož králowstwj
o ginám osobně přitáhnauti chce, a koruny České ne
tom gako Geho Milosti léna Rjšského, ale také gakž
eno z milostiwé lásky a náchylnosti, kterauž k témuž krá-
lwj a obywatelům w něm nese, retowati, radden a po-
en býti chce, nelitugjc žiwota a krwe swé cýsařské podlé
o Milosti králowské a tohoto králowstwj wynaložiti a ce-
Neb Geho Milost cýsařská za giné nedržj, cožkoli Ge-
Milosti králowské náležj, že to také Geho Milosti cýsařské
hagowánj z bratrské lásky sprawedliwě přjslussj. A pro-
aby Geho Milost cýsařská aumysl krále Geho Milosti,
Geho Milost králowská na Geho Milosti cýsařské žádá,
čti mohl, gednoho znamenitého člowěka gménem Piero-
llona k Geho Milosti králowské wyprawiti ráčil, kterýž
ra gsem přigel, a na odpowěd očekáwati bude, to wssecko
o Milost před stawem panským a rytjřským, kteřjž se sem
, a před Geho Milostj nagjti dali, tagna včiniti nerdčil,
oni y každý znáti a w skutku wěděti mohli, s gakým
ým způsobem ty a takowé některé baurliwé osoby smy-
é a powětrné řeči do lidj wtrussugj a wkládagj, a rádiby
aby to tak (což samo w sobě gest) prawdiwé ne-
čemž gesstě neodpočjwagj, než o to, aby takowé
řeči rozhlassowali, vsylugj. Což se pak wjry do-
Milost králowská wssecky stawy králowstwj České-
sti ráčj, že Geho Milost králowská od po-
o Milosti, nikdá proti wjře nic před se

i w moc swau vgal. A k tomu w týchž Lužicých, okolo města Lukowa, tolikéž pálenjm, mordowánjm, y giným wálečným zlým způsobem znamenitau sskodu zdělal, a městu Lukowu odpowěd odeslal a gich, aby se gemu poddali, napomenul.

A tak když na knjže Mauryce od Hánusse Frydrycha takowau mocý, gakž swrchu oznámeno, sazeno gest, tu dotčený knjže Maurye Geho Milost králowskau žádal, aby gemu podlé zněnj smlůw děbičných na pomoc přitáhnauti ráčil, kteréžto smlauwy děbičné giž negsau tak wysoce sobě zawázané, gako prwé; nýbrž něco ze strany pomocy činěnj w nich gest vlewe= no; neb w starých smlůwách děbičných dostaweno bylo, aby hned ten, kdožby byl napomenut, se wssj mocý wzhůru byl a táhl, což giž skrze nowé zdwiženo gest. K tomu také stawowé markrabstwj hornjch y dolnjch Lužic Geho Milosti králowské psanj včinili, se wssj ponjženostj prosyce, aby Geho Milost králowská gich opustiti neráčil; neb gestližeby opusstěni byli, a něco na ně přisslo, tak žeby k ginému přinuceni byli, a sami nepřjteli odolati nemohli, že se ohlassugj a oswědčugj, e w tom před Pánem Bohem y lidem winni býti nechtěgj, oněwadž gsau to w čas oznamowali, za oswobozenj prosyli, gimi w tom nic obmesskáno nenj.

Též také knjže Maurye Geho Milost králowskau obáště podlé (erbaiunků) děbičných smlůw wzdělaných napoal, s tjm doloženjm, gestližeby opusstěn byl, a gemu dě= smlauwy zdržány nebyly, žeby on potom také těmi powinowat býti nemjnil a nechtěl; nýbrž gsa k tomu cen, žeby s nepřjtelem swým se smluwiti a srownati

Y gsauc Geho Milost králowská ze wssech stran

A poněwadž knjže Maurycy Geho Milost králowskau tak tuze podlé starých y nowých smlůw dědičných napomjná, Geho Milosti králowské se zaslussné zdá, že Geho Milost králowská a stawowé knjžeti Maurycýmu podlé zněnj těch smlůw dědičných na pomoc přispěti, powinnowati gsau, na Geho Milosti králowské osobě nic sgjti nemá; nýbrž wssemu, čjmž powinowat gest, sám od osoby swé dosti včiniti chce a ráčj. Neb měllliby knjže Maurycy, čehož Pane Bože ostřjcy rač, poražen a zahnán býti, gižby nebylo nic giného očekáwati, než to, žeby dotčený Hánuš Frydrych, gako osoba do achtu daná, na králowstwj České a země k němu přjslussegjcý se obrátil, a takby tudy ta pomoc od knjžete Maurycye a odginud zemdlena a Geho Milosti králowské a králowstwj Českému odgata býti musyla. A takéby králowstwj toto z této strany tak sylné a zásobné giž býti nemohlo, gako kdyby knjže Maurycy s swými pomocnjky w swé podstatě byl. Ačkoli knjže Maurycy znamenitý počet lidu dobrého wálečného, kterýž gest gemu cýsař Geho Milost a Geho Milost králowská na pomoc poslati ráčil, a také co sám tak na pospěch obgednati mohl, pospolu má: wssak proto týž knjže Maurycy na Geho Milost králowskau a králowstwj Českého pomoc a s lidem přitaženj se vbezpečil a na to konečně očekáwá. Y poněwadž se giž knjže Maurycy s cýsaře Geho Milosti a Geho Milosti králowské y také s swým lidem wálečným k nepřjteli přiblj̃žil a přes čtyři mjle dále od sebe polem neležj, měllliby knjže Maurycy a takowý wybraný dobrý wálečný lid od Geho Milosti králowské a stawů králowstwj Českého proti starým y nowým dědičným smlauwám wzdělaným, též také

synowé, bratřj a přegcowé, y ginj přátele z tohoto králowstwj, kterýchž nynj drahně s knjžetem Maurycem w poli gest, opuštěni býti a smluwám dědičným dosti se učiniti nemělo; bylaby giž knjžeti Maurycýmu přjčina dána, kterakby se zase proti tomu chowati musyl. A tak zaufagjc sobě, že gest proti smluwám dědičným, listům, zápisům, pečetem, a přjpowěděnj tak zhola pomocý opuštěn, smlauwuby s nepřjtelem swým udělal, a s njmby se srownal. Y coby na budaucý časy z toho dobrého, užitečného, chwalitebného a prospěšného stawům a králowstwj Českému přigjti mohlo, toho každý zdrawě při sobě powážiti může. Y z té přjčiny a podlé zněnj často psaných starých y nowých smlůw dědičných Geho Milost králowská a stawowé králowstwj Českého gsau zawázáni a powinowati, knjžete Mauryce neopauštěti; a na to pamatowati slušj, že gest to tak sněmem zaraženo, a ty staré a dědičné smlauwy Geho Milosti králowské y zemskau pečetj stwrzeny gsau, a podlé onoho starého přjslowj mnohem lépe a užitečněgi gest sauseda retowati, a na cyzým než na swém ohně hasyti pomáhati.

Také staw panský a rytjřský z toho powážiti mohau, že swrchu oznámený Hánuš Frydrych gako osoba wypowězená, giž nynj tak weliké pomocy gako prwé njti nemůže, [illegible] gest gemu ta skrze Geho Milost cýsařskau od[illegible] [illegible] gest se prwé bezpečil, giž se cýsaři Geho [illegible]dali: y pročežby se pak téměř Hánušowi [illegible] odolati a na odpor staupiti nemělo, poněwadž [illegible] dobýwánjm a odgetjm některých mjst w dol[illegible] na toto králowstwj sáhl, a gestě wždy dáIšjho

wypádu od něho a lidu geho wálečného se gest obáwati, kteraká geſt tedy chwalitebné a náležité y ſlussné ſtawům, aby přáteli ſwé krewnj a přirozené, gakž nahoře promluweno, opuſtiti měli? A wědauce, že kníže Maurycy genom čtyři mjle od nepřjtele leží, aby teprw ſněmowati ſe mělo, zagiſté že čas k tomu neſlaužj a nepoſtačuge. Geho Miloſt králowſká také y toho před ſtawem panſkým a rytjřſkým tagiti nerácj, že knjže Maurycy Geho Miloſti králowſké oznámil, že toho zprawu má, kterakby někteřj z králowſtwj Čeſkého čaſto pſaného Hánuſſe Frydrycha konečně na to obezpečili, že ſtawowé králowſtwj Čeſkého proti němu do pole nepotáhnau. Ačkoli Geho Miloſt králowſká tomu wjry přikládati nerácj, aby gemu od koho takowj treſſtowé dáwáni býti měli: wſſak přes to, geſtliže geſt ſe to od koho ſtalo, tenby každý w tom proti ſwědomj, powinnoſti y poctiwoſti ſwé přečinil, anižby ſe z toho ſluſſně wyměřiti mohl. Neb ſtawowé králowſtwj Čeſkého tak dobře Geho Miloſti králowſké pánu ſwému gako zaſe Geho Miloſt králowſká gim ſtawům zawázáni a powinowati gſau, Geho Miloſti králowſké neopauſſtěti, nýbrž podlé Geho Miloſti a Geho Miloſt zaſe podlé nich ſtáti, a w prawdě měliby ſtawowé při neymenſſjm ten článek k myſli ſobě připuſtiti, kterýmž gſau na minulém ſněmu obecnjm Hánuſſowi Frydrychowi na geho pſanj odpowěd dali, doklàdagjce toho, že Geho Miloſti králowſké opuſtiti nemjnj a nemohau, a tak magjce zřenj na ten článek, neměliby nynj co toho, cožby proti tomu na odpor bylo, před ſe bráti.

Geho Miloſt králowſká také ſmj to ſwobodně promluwiti, kdyby Geho Miloſt tomu, což geſt knjžeti Maurycýmu

a nezdrženj wjry přigjti musyli. Čehož bedliwě a zdrawě gedenkaždý z přjstogjcých y wssickni wůbec powážiti mohau.

A Geho Milost králowská přemegsslegjc to wsseckto při sobě a pamatugjc na poctiwost, gestližeby ti třj artykulowé zawrženi byli, a k swému zdrženj přigjti neměli, gižby Geho Milost králowská sám o sobě gakožto král a pán, a o stawjch gakožto poddaných nic nedržel, anižby také to Geho Milosti králowské y giným stawům při wssech lidech wsseligaké powahy z wyšssjch y nižssjch stawůw chwáleno a weleбeno býti mohlo.

Y kdežby se giž poděla gich dobrá powěst, kterauž gsau od dáwných časůw obdrželi, též také gméno dobré, poctiwost a chwála, kterauž gsau skrze gich rytjřské činy y dowozowánj hrdinská dosáhli, a až posawad bez přerussenj zachowali. Neb wždycky to o slawném národu a gazyku Českém slýcháno a mluweno býwalo, nežliby sobě neymenssj kus od králowstwj swého odgjti dopustili, žeby mnohem raděgi na to hrdel swých nasadili, a swau sslechetnau krew wylewali. Gakož pak Geho Milost králowská nepochybuge, že gesstě téhož aumyslu, to podlé Geho Milosti králowské činiti, gsau; neb Geho Milost králowská nežliby se toho dopustil, aby to o Geho Milosti mluweno a rozpráwěno býti mělo, a Geho Milost to slysseti musyl, raděgiby Geho Milost na swětě nebyl, a tak se tomu snadně rozuměti může: že Geho Milost nad takowau wěcý slussně těžkost nésti rácj, a nese, že neohledagjc se Geho Milost na tu žalostiwau přjhodu ze strany sgitj z toho swěta Geho Milosti panj manželky neymilegssj, nicméně sem do pole (gakož pak to gináče než že se polem ležj gmenowáno býti

nemůže) přitáhnauti ráčil, gsauc Geho Milost té milostiwé wjry k stawům, že se w tom gakožto wěrnj poddanj a ctnj vdatnj rytjři dle swého staredáwnjho chwalitebného gména nabytého, a gako stařj a stálj Čechowé zachowagj. A kdež také Geho Milosti králowské zprávy docházegj, žeby se někteřj slyšeti dali, gakoby takowé přjsné Geho Milosti králowské napomenutj a obeslánj rozkazem proti prywilegijm a swobodám králowstwj Českého býti mělo, žádné Geho Milost králowská wědomosti nemá, aniž Geho Milost králowská wjry k tomu, aby sobě to ztěžowati měli, přikládati neráčj, a wšak přes to gestližeby se wždy tjm kdo zastjrati a to sobě za těžkost bráti chtěl, milostiwě Geho Milost králowská k tomu se poddáwá, že stawy dostatečným žlentem opatřiti ráčj, aby gim to na gegich prywilegijch a swobodách bez vgmy a škod[y] bylo a býti má. A Geho Milost králowská také k tom[u] powolowati ráčj, kteřížby pro starost neb nedostatek ztra[illegible] a giné swá zaneprázdněnj s Geho Milosti králowskau t[á-]hnauti nemohli, aby doma zůstali, a pocty swé ginym h[o-]dným osobám na mjstě swém poručili a penjze gim na t[o] dali. Neb kdo s Geho Milostj králowskau nemá chuti táhnauti, Geho Milost králowská také toho žádného nenj žádostiw s sebau wzjti. A tjm Geho Milost králowská řeč swau na te[illegible] [illegible] Geho Milost králowská konečně na tom [illegible] zachowánj a zdrženj Geho Milosti krá[illegible], listůw a zápisůw wzdělaných a pe[illegible] swau předce táhnauti, Geho Milost [illegible] očekáwá, kdo s Geho Milostj a za Geho [illegible] netoliko swé dobré powěsti a staré chwály,

y wſſech ſtawůw záwazků, přjpowědj, liſtůw a zápiſůw dobré gich ſtawůw wzdělaných a zpečetěných obhagowati náhati, a Geho Miloſt gako krále a pána ſwého opuſtiti ti budau, wždy předce Geho Miloſt králowſká gakž y pře- le té celé naděge a miloſtiwé wjry gſa, že ſe ſtaw panſký ytjřſký z weyš oznámených a předložených přjčin a potřeb Geho Miloſti králowſké gako wěrnj poddanj a milownjcy le pána ſwého poddaně a poſluſſně zachowagj, a Geho iloſt králowſká gim to wſſem y gednomu každému wſſ iloſtj ſwau králowſkau zpomjnati y miloſtiwě nahrazowati j.

A tak geſt ſtawům na žádoſt gich až do zeytřka, aby na to poraditi mohli, dopřjno."

Na to pan Wolff z Krayku neywyšſſj purkrabj z roz- u Geho Miloſti králowſké panům ſtawům na ten čas z ně- cých kragů w Litoměřicých shromážděným, takowé předlo- j včiniti ráčil, aby geden každý, což naň wedlé ohledánj prawiti nálezelo, s počtem ſwým k popiſu nagjti a ſe po- menati dal. Na takowé předloženj páni ſtawowé též páni lowé z měſt na ten čas shromážděnj, ſneſſe ſe za gednoho wěka takto oznámiti poručili: „Poněwadž rozkaz (man- t) Geho Miloſti neobyčegný geſt wydán, a w něm pokuta hrdla, ſtatků zbawenj y ze země wyhnánj položena, že wzý z nich též pokuty ſe obáwagjce, oſobami ſwými ſami ſko ſe zde nagjti dali; ale aby měli k gakému popiſu neb ženj bez obecnjho ſněmu powoliti, že ſe gim za ſluſſné ne- dj včiniti, žádagjce gednomyſlně toho, aby Geho Miloſt álowſká ſněm rozepſati a položiti ráčil, že gedenkaždý ſe

wedlé náležitosti k dobrému Geho Milosti králowské přimluwiti chce."

We středu we dwadcátau hodinu negenom neywyššj páni auřednjcy, saudcy zemsstj a rady krále Geho Milosti a králowstwj Českého, ale y ginj stawowé, kteřj se na Geho Milosti obeslánj sgeli, k Geho Milosti zase přissli. Tu gest neywyššj pán purkrabě Pražský na mjstě a z poručenj neywyššjch panůw auředlnjkůw, saudcý zemských, a rad krále Geho Milosti a králowstwj Českého k králi Geho Milosti na njžé psaný způsob řeč Českau wčinil, kteráž Geho Milosti králowské zase německy tlumočena byla:

„Gakož Geho Milost králowská ꝛc. Pán náš neymilegssj dne wčeregssjho wssem ze stawu panského, rytjřského a z městského zde shromážděným některé potřeby a nebezpečenstwj obssjrně předložiti a oznámiti, a ge milostiwě y otcowsky k do pole taženj, znagjc toho znamenitau a důležitau potřebu býti, týmž wyssým rozkazem napomenauti ráčil, gakož tomu wssemu dotčené osoby z stawůw, z austnjho Geho Milosti králowské předloženj ssjřegi wyrozuměli; a na to gsau Geho Milosti králowské žádali, aby gim času až do dnessnjho dne milostiwě popřjti ráčil, aby se mohli s dotčenými osobami shromážděnými w tom slussně a gednomyslně srownati.

Ale na takowé gich pilné a bedliwé s stawem panským, rytjřským a měštjským z obce gednánj nemohauc při nich nic obdržeti, gmenowanj neywyššj auředlnjcy, saudce zemsstj, a rady Geho Milosti králowské a králowstwj Českého y některé osoby ze wssech třj stawůw, panského, rytjřského a městského sami od sebe, kteřj wssickni za gednoho člowěka podlé sebe stogj, na Geho Milosti králowské milostiwé, slussné a be-

dliwé napomenutj, na njžegi položený způsob odpowěd mezy sebau zawřeli, a gednomyslně se snesli: že oni Geho Milosti králowské gako pána swého milostiwého a děbičného, gakž wěrným poddaným náležj, nemjnj a nechtj opustiti; wssak s tau gsau wýmjnkau, gestližeby kdo pro starost neb mladost osobně táhnauti nemohl, proto nicméně aby počet swůg do pole s Geho Milostj wypravil. A také že y toho před Geho Milostj králowskau tagiti nechtj, že gsau od stawu panského, rytjřského a městského z obce prossenj a žádánj, aby se podlé nich k Geho Milosti králowské přimluwili, a Geho Milosti žádali, aby Geho Milost králowská ráčil sněm obecnj wssem stawům králowstwj Českého položiti a rozepsati dáti, kdež nemohauce gim toho odepřjti, tak gsau včinili, a Geho Milosti králowské žádagj a ponjženě prosý, gestližeby to Geho Milost králowská za potřebné vznati ráčil, a gestližeby také čas k tomu postačil, aby Geho Milost wssem stawům králowstwj Českého sněm obecný, gakž nynj dotčeno položiti a rozepsati ráčil, že se oni také totiž neywyšsj auředlnjcy, saudcowé zemsstj a rady krále Geho Milosti a králowstwj Českého y některé osoby z stawu panského, rytjřského a městského z obce, to wssecko podlé starobylého chwalitebného pořádku pro dobré a zachowánj wlasti swé na témž sněmu s njmi gako wěrnj poddanj gednati, a to, cožby králowstwj tomuto vžitečného a dobrého bylo, zawjrati chtj. Než gestližeby nynj k drženj sněmu obecnjho čas nepostačil, tehdy na tom gsau, že oni gakž swrchu dotčeno, podlé některých osob ze stawu panského, rytjřského a městského, kteřjž při nich gako za gednoho člowěka stogj, podlé Geho Milosti králowské gako wěrnj poddanj zů-

stati mjnj a chtj. A z tjm se Geho Milosti králowské gako pánu swému neymilostiwěgssjmu poraučegj."

Geho Milost králowská weblé toho přednessenj panům stawům nastalau a důležitau potřebu předložit a oznámit poručiti ráčil, že pro krátkost času sněmu obecnjho položiti gest nemohl. A poněwadž weblé smlůw dědičných od knjžete Maurycze Geho Milost králowská gest giž o včiněnj pomocy napomenut býti ráčil, že z té přjčiny, aby spěssně wytaženj bylo, Geho Milost králowská takowý rozkaz wydat a rozkázat rozepsati gest ráčil, oznamuge, že knjže Maurycz w swém poselstwj toho dokládati ráčj, aby Geho Milost spěssný retunk weblé týchž smlůw dědičných starých y nowých Geho Milost králowská y stawowé bez messkánj dáti ráčili.

Gich Milosti páni stawowé když gsau od Gich Milostj panů saudců a auředlnjků Geho Milosti králowské takowau odpowěd wyslysseti ráčili, snebsse se, též páni z rytjřstwa a páni poslowé z měst toho času w společnosti shromážděnj poručili toto Geho Milosti králowské česky promluwiti: Že wssickni tři stawowé, totiž: staw panský, rytjřský a městský Gabryele Klenowského ze Ptenj a na Psařjch za to žádali, aby od nich a na mjstě gich promluwil, Geho Milosti králowské poddaně prosyce, aby to, což se tak promluwj, milostiwě wyslysseti a tomu wyrozuměti ráčili. A toho gim dopuss̄těno bylo.

Klenowský:

Řeč, kterauž gsau staw panský, rytjřský a městský včinili, nenj potřebj opakowati; ale poněwadž promluwenj geho krátké bude, že to také gen slowy krátkými promluwiti,

prosyc Geho Milosti králowské, aby geho milostiwě wyslyssetí ráčil.

Předkem když gest sem přigel, nenadál se toho, aby to na něho od stawůw wsloženo býti mělo; než poněwadž w těch rozkazých od Geho Milosti králowské wysslých stawowé gsau pod welikau pokutau, aby se sem sgeli, wysoce napomenuti; protož, že se gest on také na ten den zde nagjti dal. A tak od toho času, gakž gest sem přigel, tyto dni pominulé, gednali gsau s nim staw panský, rytjřský a městský, aby potřeby gich před Geho Milostj králowskau oznámil; čehož se gest wždycky zbraňowal, a o to stál a stawůw za to žádal, aby geho w to nepotahowali, nýbrž toho zprostili. Ale poněwadž gest geho to na takowé pilné a bedliwé gednánj potkati nemohlo, než předce na něho ta práce wložena gest, tak gest učiniti musyl. A wssak proto, že on nenj toho aumysl stu, aby Geho Milosti králowské předsewzetj měl russiti; nežli což gest gemu na ten čas poručeno, na Geho Milost králowskau wznésti, to učiniti a wyřjditi musý, ponjženě prosyce, aby Geho Milost takowau omluwu geho od něho milostiwě přigjti ráčil.

Gakož neywyšssj pan purkrabě řeč obssjrnau wyklásti ráčil, kteréž gest se odewssech dobře wyrozuměti mohlo, protož té opakowati nepotřebj, než což gemu poručeno gest, oznámiti chce. Předkem že staw panský, rytjřský y městský nepominuli gsau na pány neywyšssj auředlnjky, soudce zemské a rady krále Geho Milosti přátelské, žádosti wložiti, gsauce toho žádostiwi, a bylibyť to rádi ohlédali, aby se byli wssickni wespolek, na Geho Milosti králowské milostiwé předloženj a žádost

gednomyslně snesli a srownali, a Geho Milosti gednostegnau a gednomyslnau odpowěd dali: ale poněwadž se toho na takowau gich přátelskau žádost a prosbu státi nemohlo, aby se Geho Milosti králowské gednomyslná odpowěd, gakž nynj dotčeno, byla dáti mohla, že on giž na ten čas newj co giného, než to, což gemu gest poručeno, promluwiti.

Gakož gest těchto dnůw minulých skrze Geho Milosti králowskau neywyššjmu panu purkrabj poručeno bylo, aby stawu panskému, rytjřskému a městskému gménem Geho Milosti králowské oznámil, aby se každý, který sem s počtem swým přigel, poznamenati dal: ale co gest od dotčených stawůw swrchu psanému neywyššjmu panu purkrabj za odpowěd dáno, že gim takowé na ně wložený z některých přjčin, gakž se o tom wslyssj, y z giných mnohých, kteréž který se nynj oznámiti měli, časby se prodliti musyl, welmi nesnesytedlné a těžké gest, nepochybugjce, že to gest giž Geho Milosti králowské od téhož neywyššjho pana purkrabj oznámeno a ssjřegi předloženo. A wssak přes to přesewssecko chtj to Geho Milosti králowské znowu opačiti a zase předložiti: poněwadž tomu srozumjwagi, že těchto dnůw pominulých nemalý počet lidj sem se sgelo, ale giž se zase rozgeli. A k tomu že se také na wětssjm djle w kragjch na to snesli, a Geho Milosti králowské o tom [illegible] psanjm swým oz[illegible] mili, že [illegible] tom [illegible] sněmu obecnjho [illegible] plniti [illegible] gné ne [illegible] enj, žádagjce, aby [illegible] [illegible] umiti a [illegible] a předložiti nep[illegible] [illegible] ssjho pana [illegible] pana purkrabj [illegible] [illegible] li, než přesto žádný přjče zde [illegible]

nedali gsau žádné odpowědi témuž panu purkrabj na to, čtěgili zde setrwati či nechtj. Z čehož se nacházý, poněwadž gest k tomu powoliti nechtěl, a že podlé oznámenj geho w tom gest od Geho Milosti králowské žádného poručenj neměl, že gest skrze ně žádná odpowěd dána nebyla; než toliko před panau purkrabcowau hospodau w tom se dali znáti, že chtj přjgezdu Geho Milosti králowské dočekati. Dne pak wčeregssjho Geho Milosti králowské milostiwého auslnjho předloženj gsau s pilnostj poslauchali, a tomu se wssj bedliwostj wyrozuměli. A kdež Geho Milost toho mezy giným dotknauti ráčil, gestliže gest co w tom proti prywilegijm a swobodám whoto králowstwj (ač se Geho Milost naděge) předsewzato, že se Geho Milost králowská k tomu milostiwě prodáwá, že gim dostatečný list průwodnj na to wydati ráčj; tak že gich starobilým prywilegijm a swobodám žádného obliženj w ničemž se státi nemá. Tak gakž to Geho Milost usty swými králowskými sstřegi a swětlegi wygádřiti ráčil, čemuž gsau wssemu dostatečně wyrozuměli.

Což se pak rozkazu od Geho Milosti králowské wyssléhodotýče, w tom se s Geho Milostj králowskau na ten čas žádný odpor neb weyklady (poněwadž se ne gich samých, ale wssech stawůw králowstwj Českého dotýče) dáwati nechtj a nemjnj. Z strany pak dánj toho žleytu, že gsau gemu staw panský, rytjřský a městský toto oznámiti poručili: žeby im náležité nebylo, aniž to w mocy králowské měli přigimati, poněwadž o tom žádného powolenj ani poručenj od wssj země wssem Králowstwj Českého gako panůw a přátel swých ne-

magj; a by pak y gaký list průwodnj přigjti chtěli, ž
na giný způsob státi nemohlo, než od osob swých to
musyli. A protož že gim slussné a náležité nenj,
kdy na to myslili a mysliti nemjnj, aby se měli
osob a stawůw přátel swých, kteřj zde negsau, děli
ani w tom artykuli, že na odpor s Geho Milostj ne
a nástupowati nechtj.

Než sobě to neywjce k mysli a ku paměti p
a to při sobě rozgjmagj, kterak král Ludwjk slawn
tak žalostiwě poražen a od rad králowstwj Vherského
a na to namluwen byl, že Geho Milost králowst
paměti nečekagic na pomoc a wyswobozenj od kr
Českého y giných zemj, skrze pospjchánj swé, nepřjte
wjry křesťanské Turka lehce sobě wážil, gakž nynj
zahynul. Akoli gest Geho Milosti králowské král
kowi slawné paměti wýstraha dáwána, aby tak wel
spjchal, a na pomoc a wyswobozenj, kteráž giž k něn
očekáwal; wssak proto takowá wěrná wýstraha v G
losti žádného mjsta mjti nemohla. A tak z toho p
gest se ta přelitostiwá a žalostiwá porážka stala. A
rad králowstwj Vherského y giného lidu wálečného
hož giného a slawné paměti krále gest w té porážce
Pak co gest skrze takowau nesstastnau a žalostiwau
králowstwj Vherské přisslo, toho nynj nenj potř
kowati.

Gakož také dne wčeregssjho Geho Milost králows
stawům geden artykul doložil ze strany (erbaiunků) a d
smluw, mezy králem Geho Milosti a knjžetem M

Saſkým wzdělaných, že Geho Miloſt králowſká s týmž knjžetem Maurycem ty obnowiti ráčil ꝛc. Tomu ſe neodpjrá, neb wſſem geſt o tom wědomě, že k tomu oděwſſech ſtawůw králowſtwj Čeſkého na ſněmu obecnjm minulém, gak a potud týž (erbainuncy) zaſe obnoweni a ſtworzeni býti magj, powoleno. A tak nynj toho nepotřebj také zaſe opakowati, ani těm (erbainunkům) gakých wýkladůw dáwati; poněwadž ſe negednom oſob ze wſſech třj ſtawůw, ale předkem krále Geho Miloſti, potom koruny Čeſké, y zemj k té koruně přjſluſſegjcých dotýkagj. Protož dotčený (erbainuncy) ne ſamým ſwrchu dotčeným oſobám, ale wſſem ſtawům zárowen wykládati dáwati náležj. A k tomu také kdyby měli tomu rozkazu ztjženému a wyſſlému, w kterémž gſau wyſoce znamenité pokuty položeny, ſami mjſto dáti, nemohliby ſe z toho ſluſſně wyměřiti, a omluwena včiniti. Než když ſtawowé králowſtwj Čeſkého wſſichni poſpolu shromážděnj budau, tehda ſe o to s pilnoſtj a bedliwoſtj bude gednomyſſlně ſneſſenj a zawřenj ſtáti mocy, kdo w zemi zůſtane, aneb gak ſe ta opatřiti má; a ne takowým způſobem, aby wſſichni opuſſtjc ženy, djtky y ſtatky ſwé, wogenſky wen ze země wytáhnauti, a ſedlákům ge poručiti měli.

A kdež Geho Miloſt králowſká o tom zmjnku včiniti a k tomu miloſtiwě ſwé powolenj dáti ráčil: „Kdyžbykoli kdo pro ſtaroſt, mladoſt, nemoc, aneb giná ſwá zaneprázdněnj s Geho Miloſtj králowſkau do pole táhnauti a geti nemohl, aby wyprawjc počet ſwůg, což na koho dáti přigde, doma zůſtal" ꝛc. Y kdyby ſe gim to prwé, nežli z domůw ſwých wygeli, bylo oznámilo, byliby ſe wěděli podlé ſwobod krá-

lowstwj Českého gak a pokud w tom, a zwlásstě kdyby wssichni stawowé ze wssech kragůw sem byli přigeli, a se spolu snesli, zachowati: ale poněwadž se wssichni stawowé na obeslánj Geho Milosti králowské k mjstu položenému nesgeli, nenáležj se gim od nich děliti.

Při tom gest také Geho Milost králowská toho oznámiti nepominul: „Ačkoli knjže Mauryc Saský od cýsaře a krále Gich Milostj, y od ginud nemalé pomocy a wyswobozenj, y takéž sám mnoho lidu wálečného pospolu mjti ráčj: ale proto nicméně Geho Milost králowskau podlé (erbainunků) a smlůw děbičných ze strany gemu na pomoc wyprawenj napomjná, a té od Geho Milosti očekáwá, aby tudy tjm dostatečněgi nepřjteli swému odpor vdělati a gemu odolati mohl."

Y z těch a takowých předložených přjčin a potřeb, giného při sobě nenacházegi, a za vžitečněgssj býti neznagi, než že toho pilná a znamenitá potřeba krále Geho Milosti y wsseho králowstwj Českého gest, a toho pominuto býti nemůže; než aby Geho Milost králowská což neydřjwe možné, sněm obecnj na hrad Pražský, gakž y za to Geho Milosti powinně a poddaně prosý, položit a rozepsat rozkázati ráčil.

A poněwadž y také z některých kragůw přes dwě neb tři osoby zde přjtom negsau, aby Geho Milost králowská o položenj [illegible] do wssech kragůw, gakž swrchu [illegible] o tom wědomost měli. A kdyby [illegible] kteřj [illegible] tak sem w znamenitém počtu [illegible] den [illegible] o témž oznamowati [illegible] dostatečně, a k témuž sněmu [illegible]

od Geho Milosti králowské položenému sgeti, a weyš psané pilné potřeby gednati, y to cožby králi Geho Milosti a wssemu králowstwj k dobrému a vžitečnému bylo, podlé starobylého chwalitebného pořádku a obyčege zawjrati, a kdoby wečegně táhnauti neb doma zůstati měl, nařjditi mohli; a podlé toho, cožby tak na tom sněmu nařjdili a zawřeli, poslussně se zachowati chtj a zachowati budau; neb což se tak gednomyslně, sworně a společně zawjrá a řjdj, to také stálé a trwalé býwá, a Pán Bůh wssemohaucý k tomu swau swatau pomoc a požehnánj dáwati ráčj. A také se tjm nechlubj, než o tom dobře wědj, že gsau se y předkowé gich wždycky k předkům Geho Milosti králowské y tudiž k Geho Milosti králowské, a w potřebách obecnjch gako wěrnj poddanj poslussně zachowáwali, a gesstě zachowati mjnj.

Než aby měli tak zhola a nenadále sami bez powolenj, přičiněnj, a pomocy giných stawůw wzhůru býti, a do pole táhnauti, obáwagj se toho, aby se také gako králi Ludwjkowi slawné paměti s tau nesstastnau porážkau, čehož Pán Bůh vchowati rač! ljtostiwě a žalostiwě nepřihodilo. A budto žeby pak y Geho Milost králowská s některými do pole táhnauti, a s pomocy Pána Boha nad nepřáteli swjtězyti ráčil; tehdažby toliko ti, kteřjž gsau tak s Geho Milostj do pole táhli, a ne ti, kteřjby doma zůstali, toho pochwalu a poctiwost miti chtěli; cožby králowstwj Českému y wssem stawům křesťanstwa k welikému posměchu a hanbě přičjtati a přičjtalo. A zase kdyby nesstěstj na Geho Mi- čehož Pán Bůh wssemohaucý Geho Milosti králow- lauhé časy vchowati rač! přisslo, gakby to Geho

Milosti králowské y těm wssem, kterjžby s Geho Milostj králowskau, tak bez powolenj wssech stawůw táhli, odewsseho nárcdu Německého y Wlasského ke zlému se přičjtalo. A protož gakž předesslé, tak y nynj wždy Geho Milosti králowské se wssj ponjženostj za sněm obecnj prosy.

Gsauc té wjry a naděge ku Pánu Bohu, že to wssecko podlé stawůw králowstwj Českého gako přátel swých a zemj ke králowstwj přjslussegjcých, ctným, dobrým rytjřům a wěrným poddaným náležj (nedadauc toho žádnému napřed), tak aby rownost zachowána byla, a swornost, láska a gednomyslnost mezy nimi wssemi býti a trwati mohla, gednati a konati chtj.

Kdež měllíby Klenowský nad to wjce dále a obssjrněgi Geho Milosti králowské to předkládati, newidj se toho potřeba býti; neb nepochybugj, že Geho Milost králowská podlé swého králowského wysokého rozumu a potřeby podlé důležitostj v sebe rozwážiti ráčj. A tjm swau řeč zawazugje, a Geho Milosti králowské s pokorau prosyc, aby Geho Milost tohoto gich promluwenj neginác k sobě přigjmati, ani wykládati gim toho ginau měrau neráčil, než že to dobrým vpřjmným a poddaným aumyslem činj. A přitom y to od nich, že s Geho Milostj na ten čas táhnauti aneb wyslati nemohau, milostiwě přigjti, a gich milostiwý král a pán býti ráčil. A s [illegible] sti ponjženě poručena činj.

[illegible]

[illegible] rytjřského a městského [illegible] odpowěd danau, rá- [illegible] repliku a odpowěd swau

álowſkau auſtně dáti, a na nižegi položený způſob pro-
luwiti.

Král Geho Miloſt.

Geho Miloſt králowſká ráčil geſt tomu, pokudž gſau
wywyšſſj auředlnjcy, ſaudce zemſſtj a rady krále Geho Mi-
ſti a králowſtwj Čeſkého, a přitom některé oſoby ze ſtawu
nſkého, rytjřſkého y měſtſkého ſkrze neywyšſſjho pana pur-
abj Pražſkého, a potom také některé oſoby z dotčených třj
wůw ſkrze Gabryele Klenowſkého promluwiti, a Geho
iloſti králowſké odpowěd dáti poručili, ſſjřegi wyrozuměti;
 kteréžto artykule Geho Miloſti obſſjrně předložené, kteřjž
ámenitj, welicý ſami w ſobě gſau, a wyſokých wěcý ſe tu
týče, Geho Miloſti králowſké s obtjžnoſtj to přigde na ně
k pogednau odpowěd dáti; neb Geho Miloſt králowſká
řeči latinſké a německé ne tak doſtatečný, gako w Geho
iloſti přirozeném gazyku z ſtrany wýmluwnoſti býti ráčj.
také artykulowé gich, na kteréž gſau ſe zdráwě vradili, ty
u k mluwenj a oznámenj Klenowſkému gakožto práw-
ku a oſobě w tom zwyklé gak a pokud ſe wyljčiti má, a
toho dále newykračowati, poručili. Gakožby pak Geho
iloſt králowſká s pomocý Božj dobře wěděl, vwážjc prwé
pilnoſtj ty artykule, gak a pokud také ſwau ſprawedliwau
powěd dáti; ale znagjc Geho Miloſt králowſká, že to gako
... wálečné ſpěſſného gednánj potřebuge, a tjm prodléwati
muſſj: protož Geho Miloſt králowſká, pokudž Geho Milo-
 Pán Bůh rozumu popřjti ráčil, pokudž za potřebné

a užitečné Geho Milosti králowské a králowstwj [illegible], y také pro zachowánj a obranu téhož králowstwj a stawůw, gim na to odpowěd pokudž gednau Geho Milost to wyslowiti a wymluwiti bude mocy, dáti ráčj. Gestližeby pak Geho Milost králowská těch wssech artykulůw, kterýchž prossil gest, spamatowati a w hlawě obdržeti nemohl, aneb skrze zapomenutj pořádně odpowědi dáti neráčil, ginak wěřjm se toho od Geho Milosti králowské nestane, než dobrým upřjmným umyslem, a w tom se Geho Milost králowská Pána Boha, že to w prawdě tak gest, dokládá.

Předkem Geho Milost králowská ráčil gest neywyšssjch auředlnjkůw, saudcý zemských a rad krále Geho Milosti a králowstwj Českého y některých giných osob ze wssech tří stawůw řeči a předloženj wyrozuměti; a bylby Geho Milost rád wyhledati ráčil, aby se byla Geho Milosti králowské odewssech třj stawůw gednomyslná a společná odpowěd dala; ale poněwadž býti nemohlo, musý to Geho Milost Pánu Bohu wssemohaucýmu na ten čas poručiti. A kdež giní neywyšssj auředlnjcy, saudce zemsstj a rady krále Geho Milosti a králowstwj Českého y některé giné osoby ze stawůw téhož králowstwj na wčeregssj Geho Milosti králowské milostiwé předloženj poddaně a poslussně se zachowali, a Geho Milosti králowské připowěděli, že s Geho Milostj táhnauti chtj, a nikoli Geho Milosti opustiti nemjnj, na žádný sněm obecnj nečekagjc (ani na nyněgssj nebezpečné časy newkazugjc), kterýž, ačby Geho Milost králowská rád byl položil, kdyby genom čas k tomu postačiti byl mohl, kteraužto powolnost Geho Milost králowská od nich milostiwě přigjmati, a gim to

j Milosti swau králowskau zpomjnati, náhražowati, králem ánem gich milostiwým býti, y syny Geho Milosti krá-ské neymilegssj k témuž wésti ráčj: než což se z strany hé, totiž stawu panského, rytjřského a městského dotýče, ho Milost králowská od nich přjčinám, pro které sněmu cnjho žádagj, a na tom předse aby ten položen byl, stogj.

Druhé: že se w žádný odpor z strany toho nawrácenj Geho Milostj dáwati nechtj.

Třetj: o krále Ludwjka slawné paměti, gak gest skrze pjchánj swá, a radu Vherských pánůw žalostiwě poražen.

Čtwrté: kdež sobě za těžkost pokládagj, prawjc: že se powolenj giných kragůw w takowá weliká gednánj a ar-ule dáwati nemjnj, y giných wjce artykulůw a přjčin ob-ně doložili, kterýchž Geho Milost tak spěssně wssech spama-ati nemůže, wssemu gest wyrozuměti ráčil, a nepochybuge ho Milost králowská, že tak gedna gako druhá strana to do-m upřjmným aumyslem činj. Ale proto Geho Milost krá-ská to při sobě nacházý, že strana druhá, která prwnj od-wěd Geho Milosti králowské dala, sobě to lépe a gruntow-ji než druhá strana k mysli připausstěgj, a potřeby nestálé rdcy přiwozugj.

Než že (erbainunků) smlůw dědičných wykládati nechtj, k do budaucýho sněmu obecnjho, k uwáženj wssem stawům o odkládagj, geho Milost králowská nenj proti tomu, aby se od nich dobrým a wěrným aumyslem dáti nemělo; poně-dž gsau dne wčeregssjho od Geho Milosti králowské w ob-mých slowjch slysseli, co na tom a na těch gednánj Geho ilosti y gim wssem záležj, a bez pochyby tomu wssemu

y wyrozuměli. A co také Geho Milost králowská gim a wsse- mu králowstwj Cžeskému, a zase oni a wssickni stawowé Geho Milosti králowské, a k tomu také Geho Milost králowská a oni wssickni podlé wzdělaných a spečetěných (erbainunků) a dědičných smluw knjžeti Mauryc-ýmu powinowati gsau, a gižby teprw ta wssecka gednánj, spolu (erbainunky) a dědičnými smlauwami, na gměm obecnj obkládati chtěli, nepamatugjc w tom na wzdělané a obnowené y stwořené (erbainunky) a gich wlastnj připowědj, přiřčenj, listy, zápisy a pečeti, než na zpátek to wssecko cpagj, což gest wěc w prawdě do nich hrozná slyssetj. A což gest wyšsiho a lepssiho w swětě nad poctiwost a dobrau powěst, a kterýž sobě to člowěk k srdcy [illegible] prawě připusti a na to pomysliti chce, nežliby se měl nad poctiwostj swau zapomenauti a tu potratiti, měl by raději třikrát tolik swé za to dáti, a na swětě wjce nebýti. [illegible] k swé myšli a srdcy připustí, že [illegible] w kraje Geho [illegible] [illegible] a [illegible]

[illegible]

powážj a na to se rozpomenau, proč gsau sem obeslani, a že giž ne w městě než zhola w poli proti nepřjteli ležj; neb gim genom pro tu přjčinu gest w městě a po wsech nynj ležeti dopusstěno, pro nečasy a zymu, aby potom služebnjcy a čeled gich a ginj wálečnj lidé, negsauc přjlissně zymau a nečasy přemoženi a ztrápeni, tjm doſtatečněgi proti nepřjteli mohli trwati. Neb syce Geho Milost králowská neostegchalby se, aby osobau swau a s dwořany swými neměl polem ležeti; neb gest proto wytrhnauti a sem přigeti ráčil, gakož pak to w skutku na Geho Milosti se seznati a shlédati dá, když Geho Milost dále to taženj, dáli Bůh, sstastně spolu s nimi, stawy králowstwj Českého, gako wěrnými poddanými předsewzýti ráčj, že na Geho Milosti w skutku nic sgjti nemá a nesegde, tak gakož to na Geho Milostj seznati magj. A k tomu také to očitě widj, že Geho Milost králowská osobně s synem swým neymilegssjm zde se nagjti dal, a Geho Milost králowská od dáwnjho času tak mnoho stawu panského a rytjřského gako nynj pospolu widěti neráčil.

Gakož Geho Milost též z Prahy sem několik kusůw střelby a děl, kterauž na náměstj widj státi, přiwezti rozkázal, korauhew s znamenjm a erbem králowstwj Českého y giné wěcy wálečné zde tolikéž před rukama gsau; a tak děkugjc Pánu Bohu žádného nedostatku wjce nenj, genom aby to polnj taženj před se spěssně wzalo a wykonalo. Y měllisby pak Geho Milost králowská giž přes to přesewssecko zase na zpátek odtáhnauti, a takowau nebezpečnost y tu powinnau wzdělanau smlauwu a (erbainunky) listy a zápisy, pečeti, poctiwost a wjru, dobré y užitečné králowstwj Českého

spustiti, a tomu dopusti, což gest připowěděl, nedčiniti, než zlau pomluwu a powěsti o sobě slyssěti, nářeky a sskody na to wynaložené skrze to trpěti, Pán Bůh Geho Milosti toho, aby to skrz milé Geho Milosti králowské na mysl přišlo, a aby to Geho Milost měl před se wzýti, uchowati rač. Neb kdyby y nepřítel tak blízko a před Geho Milosti samo byl, aby Geho Milost toho umyslu gesstě neměl, aby zase na zpátek ustupowati měl. Nad to pak, poněwadž gesstě tak daleko týž nepřítel neněli mi od Geho Milosti gest, aby Geho Milost na to mysliti, a yako gakž kdo řekne, na zpátek ustupowati chtěl. Ach nechť se rozpomene na swé chwalitebné dobré činy a powěst, kteraúž gest tak dlauho až posawad obdržel, a nikda ginač we wssem křesťanstwu, než gako o dobrých a ctných rytířjch a dobře zachowalých statných mužjch nad giné slysseno bylo. — —

Y nechť tehda teprwa nynj takowé chwály a hogné dobré powěsti beze wssj hodné a slussné přjčiny nepotratj. Rowně nynj prawě w neywětssj nebezpečenstwj swau obecnau držeti, o prywilegia a swobody se hodnowati, a tím wýklady činiti. — Ale kdy gest to genom gak giuž slysseno bylo, nač gisté kteraú těžkost, žeby se od Geho Milosti králowské prywilegijm a swobodám gich w neymenssjm ublížiti bylo měla? Nechť některé ozdoby z prostředku swého k Geho Milosti králowské wyssli, Geho Milost králowská se k tomu milostiwě podáwá, a s nimi o to o wssecko uhoditi, y také gim na to hned zde dostatečný (rewers) zápis dáti (chce); tak že se gim žádného ublíženj státi nemá; poněwadž po wyhnáni toho tažení swau obecnau, gakž gest Geho Milost připowěděl, nemesskage držeti

chce, (a wsse) srownati ráčj. Neb Geho Milost králowská nikda za kralowánj swého toho aumyslu nebyl, aby měl co proti prywilegijm a swobodám králowstwj Českého před se bráti, a gesstě toho aumyslu nenj; nýbrž mnohem wjce těch gim přičiňowati, a podlé gich prywilegij, a wedlé nich, gako ctných, dobrých rytjřůw a wěrných poddaných swých wždycky hrdlo y krew swau, a wssecko, což genom w Geho Milosti možnosti gest, rád a mjle činiti ráčil, a činiti z Božj pomocý bude. Což se pak (erbaiunků) a děbičných smlůw dotýče, poněwadž o tom dobře wědj, že s domem Saským předesslé staré wzdělané (erbaiunky) a smlauwy magj, kterauž před Bohem y lidmi powinni gsau zdržeti; neb se tu nemalých wěcý, ale y Geho Milosti králowské a gich wssech poctiwostj, zápisůw, listůw y pečetj a přirčenj wysoce dotýče; nyněgssj pak (erbaiunkowé) obnowené, ty se starými srownáwagj, a nic nowého w nich dostaweno nenj, kromě w některých artykuljch gest proměna z strany saudůw a odpowědnjkůw, což wjce k dobrému a užitečnému králowstwj Českého, než domu Saskému gest změněno. A to z té přjčiny, aby nebylo wždycky potřebj wssem wzhůru býti, a na pomoc gedni druhým se wssj mocý táhnauti, tak gakž w starých (erbaiuncých) bylo dostaweno; ale giž to nynj w těch nowých obnoweno, a pro dobré formy této, gakž se prwé o tom oznámilo, gest zawřjno. A protož ze strany takowých (erbaiunků) y o giné artykule a děbičné smlauwy nynj nenj časi se hádati, než raděgi k zbrani a měči sáhnauti, a na to pomysliti, aby země a poddanj Geho Milosti králowské w pokogi, lásce a w swornosti žiwi a od wpádůw a sskod zachowáni býti mohli.

Té dokonalé naděge Geho Milost králowská k nim, ga-
kožto k ctným rytjřům gsa, že Geho Milosti na takowé Ge-
ho Milosti bedliwé a sprawedliwé napomenutj neopustj, nýbrž
při Geho Milosti stanau a setrwagj. A Geho Milost krá-
lowská gim slowem swým králowským připowjdá, gakž brzo
se toto taženj wálečné wykoná, že Geho Milost chce wssem
stawům králowstwj Českého sněm obecnj na hrad Pražský
neprodléwagjc položit a rozepsat dáti. A tu nagdeli a po-
kázeli se co toho, ač se Geho Milost králowská nenaděge, aby
Geho Milost co proti (prywilegijm) a swobodám králowstwj
Českého před se bráti měl aneb gim vblјžil, že gim to wssecko
Geho Milost králowská podlé slussnosti a sprawedlnosti na-
prawiti ráčj. Neb sobě Geho Milost králowská podlé Pá-
na Boha za swědka beře, že gest nikda toho aumyslu nebyl
a nenj, aby kdy co toho, cožby proti prywilegijm a swobo-
dám králowstwj Českého, gakž nynj dotčeno bylo, wědomě
před se bráti, aneb na to mysliti měl; než wždycky gest ra-
děgi Geho Milost gim těch potwrzowal y rozmnožowal, a gesstě-
těby gim gich Geho Milost daleko radči na sáhy přidáwal
a přičiňowal, nežli gim gich za prst vgjti aneb vmenssiti
chtěl. A protož Geho Milost králowská gim to k rozwáženj
připaussti, gestli nynj toho čas gest, aby teprw o to (wjdauc,
[illegible] giž do země táhne) dysputacý držeti, aneb co sta-
[illegible] o to hádati a nepřjteli swéwolně zemi hubyti, ka-
[illegible] obgjti, dopustit měli.

Než když také Geho Milosti k[illegible]rálowsk[illegible] [illegible]
pamětj, nesstastnau přjhodu [illegible] a por[illegible] připom[illegible]

přjkladu přiwozugj. Na to Geho Milost toto za od-
řb dáwati ráčj: aby stawowé Geho Milosti králowské
ak wzteklého a nedbánliwého neměli a nedrželi. Neb
est Geho Milost králowská tjmto tazenjm před se wzal,
est Geho Milost prwé bedliwě a zdráwě w radě vwáž il
l. Protož Geho Milost králowská wždy o nich pochybo-
i neráčj; než té milostiwé naděge gest, že s Geho Mi-
králowskau před se potáhnau. A potom dáli Bůh
šťastném nawrácenj na sněmu obecnjm o giné wěcy ge-
ti se bude.

Zagisté že Geho Milosti králowské přjliš ljtostiwé a pře-
é gest, a Geho Milost nemohl wětššjho zarmaucenj mjti,
to, že se toho nuzného, ničemného, chatrného a zahnané-
kurfiršta tak bogj, a moc a sýlu Tureckého cýsaře s ta-
au sspatnau sylau téhož zahnaného kurfiršta srownáwagj.
Geho Milost králowská giž z weliké ljtosti wjce na ten
dumiti nemůže. Neb Geho Milost králowskau to wssecko
ášště ten weliký posměch a hanba bolj, a to Geho Mi-
k srdcy gde, že za Geho Milosti králowské králowánj,
Geho Milost w zemi, to králowstwj k hanbě, posmě-
potupě přigjti má.

Pamatugjc Geho Milost králowská na to, že se o Če-
rodu pjsse a čte, a wždycky to slýcháno bylo, kterak
po wssecky časy ctně, vdatně a rytjřsky chowali, ga-
u také znamenitých rytjřských kusů, gesstě za lidské
pwozowali. A když gest koliwěk národ Český při gakž-
welikých neb malých býwal; wždycky gest přednj

pochwalu obdržel. A když gsau giný w bitwách, [illegible] w ssturmých y při giných wálečných způsobjch vtahowali a [illegible] kali; tedy gest wždy pochwala a poctiwost tomu národu [illegible] wána byla; tak že gsau se až do posledný hodiny ctně, [illegible] chwalitebně, rytjřsky a zmužile zachowali, aneb tu na [illegible] zůstáwali, a krew swau y wylewali, aneb wjtězstwj, [illegible] wost a chwálu obdržowali a dosahowali. A gesstě [illegible] slussj spoléhati a se bezpečiti, kdyby se v to pokusyli, [illegible] žeby s pomocý Pána Boha půl Řjsse wálečným způsobem podmaniti mohli. A nynj se pak tomu bjdnému, [illegible] zahnanému člowěku strassiti dáti, a geho se báti magj, a [illegible] geho žiwotem, by pak gesstě gednau tak tlustý byl, [illegible] mohli, — budiž toho Pánu Bohu žel! A poněwadž [illegible] Geho Milosti, a Geho Milosti králowské y giných [illegible] ný a pomocy při knjžeti Maurycým gsau; gisstěby se [illegible] gináče rozmysliti měli. Srdce Geho Milosti králowské [illegible] že takowé řeči od nich slyssetí se magj, čehož za [illegible] Geho Milosti nikdá se nestalo. Protož Geho Milost [illegible] ská gesstě wždy stawů milostiwě napomjnati ráčj, aby [illegible] kdežto ctný rytjři, gináče rozmysliti, a ne na ty (kteř [illegible] wě tak k mysli negde) zřenj swé měli. Geho Milost [illegible] stawů wssecko stawy sem obeslati ráčil, a ti, kteřž gsau [illegible] poslussně zachowali a přigeli, na tom gsau dobře [illegible] nežli ti, kteřj doma zůstali, ať se sami o wěcy a [illegible] swé staragj a ge opatrugj, a za to odpowjdagj. Neb [illegible] wost gest tak drahý a wysoký klénot, že na tomto swětě [illegible] dražssiho a wětssiho nenj a býti nemůže; a pro zachowánj poctiwosti může gedenkaždý manželku swau wlastnj (též [illegible]

káwání za to na se trestánj) zabiti, a zase syn otce pro poctiwost opustiti. A ač Geho Milost to při sobě rozgjmati ráčj, že gsau takowau odpowěd swau dobrým aumyslem Geho Milosti králowské dali; ale mohau to k srdcým swým připustiti, co a gak mnoho na poctiwosti a wjry drženj záleži. Geho Milost králowská ted před sebau stawy w znamenitém počtu shromážděné widěti ráčj; a gestliže pak podlé Geho Milosti králowské před se stanau, mnoho dobrého způsobeno a wyřjzeno bude mocy býti, a ginj, kteřj doma zůstali, mohau, přjkladem gich gsauce zbuzeni, k takowému poctiwému do pole taženj, také se pozdwihnauti a přitáhnauti. Y poněwadž gsau pak giž weyš gmenowané přjčiny dostatečně slysseli, a těm gruntowně bez pochyby y tomu také wyrozuměti mohli, že Geho Milost králowská stawům po wykonánj a wyřjzenj nyněgssjho taženj nemesskagjc sněm položiti, a gim we wssem, w čemžby se gim gaké vkrácenj bylo stalo, milostiwau nápravu včiniti ráčj. — Neb kdyby odsud s tau střelbau, korauhwemi a wsseligakými potřebami wálečnými zase na zpátek táhnauti měli, a w tom času králowstwj toto od nepřjtele zkaženo, zahubeno a snad y dokonale ztraceno bylo, kterakby gednom z toho před stawy odpowjdati slussně mohli, a cožby pak gich národ a krewnj přátelé, kteřj na ten čas při knjžeti Maurycym gsau, že gsau tak od Geho Milosti králowské a stawůw opusstěni byli, o nich mluwiti musyli, toho ať při sobě dobře a zdrawě rozwážj, máli se to Geho Milosti králowské raditi, aby zase nazpátek táhnauti ráčil, a ti, kteřjž gsau se zgeli, zase rozpusstěni byli; ale gakby se to slussným prostředkem a přjčinau, aby to tak se státi mělo, před se

bráti musylo. — A kdyby se Geho Milost králowská toho dopustil, nemohloby Geho Milost nic wjce nesprawedliwěgssjho než to včiniti, a o Geho Milosti by se to, gakž nynj dotčeno, že to směl neslussně před se wzýti, mluwiti mohlo. Wssakby y dusse těch zbitých těl, že ge Geho Milost králowská za žiwnosti tak žalostiwě opustiti ráčil, na pomstu do nebe proti Geho Milosti králowské wolati a Geho Milosti králowské wlastnj dusse za to trpěti a odpowjdatiby musyla. Ale Geho Milost králowská pamatugjc na swau dussi a poctiwost, nemagjc nic milegssjho než ty dwa klénoty, ty opatřiti a bohdá y zachowati ráčj, a proti těm žádnau wýmysslenau měrau přečiniti nemjnj a nepřečinj. Protož Geho Milost králowská rozgjmagjc to při sobě, kdyby na gich žádost prwé a před tjm, nežliby se toto předsewzaté chwalitebné tažienj wykonalo, sněm obecnj hned položiti a rozepsati ráčil; tehdyby Geho Milost králowská proti weyš psaným dwěma artykulům zgewně přečinil, před čjmž Pán Bůh Geho Milost králowskau ostřjcy ráčj. Také proti Geho Milosti králowské to nic nenj, nébrž milostiwě k tomu powoluge, aby se s neywyššjmi pány, auředniky, saudcy zemskými a radami Geho Milosti králowské a králowstwj Českého sessli, a pokudž se spolu na gakýby způsob Geho Milost gim od sebe zde odpowěd dáti měl, snesau, k tomu se Geho Milost králowská milostiwě poddáwá, že gim takowý rewers, gakž se o něg srownagj, wydati ráčj, a proti gich prywilegijm a swobodám nic před se bráti nemjnj a nechce. A k tomu také Geho Milost králowská od tého wysslého rozkazu paussťěti a ten russiti, mořiti a kazyti ráčj, tak že gim prawům ani swobodám

prywilegijm gich k žádné sskodě a vgmě býti nemá, toliko
se nynj w této potřebě od Geho Milosti králowské od-
nauti nedali; nébrž podlé Geho Milosti králowské ga-
to wěrnj poddanj a gakž Geho Milost té důwěrnosti k nim
ti, stali. A také se stawowé často psaného králowstwj Če-
o to do Geho Milosti králowské domeysleti ani domnj-
ti nemagj, gakoby Geho Milost králowská w čem neymen-
n, cožby k dobrému a vžitku tohoto králowstwj slaužilo
ylo, pro swau něgakau peychu toho gednati a před se
ti nechtěl neb neráčil. Wždy předce gakž y prwé gich
ominagjc y milostiwě žádagjc, aby wzhlédnauc na weyš
ámené přjčiny, s Geho Milostj králowskau tohoto pocti-
ho předsewzatého taženj wykonati a wyřjditi pomohli.
Geho Milost králowská se k tomu milostiwě poddáwati
j, že podlé stawůw wěrných poddaných žiwota y krwe
, y statku a wsseho gměnj swého wynaložiti, litowati ne-
e, a Geho Milostj gim nic sgjti nemá a nesegde. A tak
Geho Milost králowská dokonalau wědomost toho mjti
hl, kteřj s Geho Milostj táhnauti, a při Geho Milosti
ti chtěgj, a na koho se také Geho Milost vbezpečiti má, ti
sicknj aby se poznamenati dali, a ti, kteřjž tak táhnauti
mysl magj, do swětnice wstaupili, a kteřjž pak té wůle
Geho Milostj táhnauti negsau, ti aby po schodě dolůw
auc též se poznamenati dali.

Na takowé Geho Milosti králowské napomenutj gest
je od Klenowského mluweno:

[illegible]

[illegible] Geho Mi[illegible] [illegible] Geho M[illegible] [illegible] a Geho [illegible]

[illegible] Geho M[illegible] [illegible] Geho [illegible] Geho [illegible]

[illegible] Geho M[illegible] [illegible] Geho M[illegible] králowsk[illegible] [illegible] Geho [illegible] Milosti a králowskej Cýsařice, [illegible] ptogi, [illegible].

[illegible] pan purkrabj:

„Což gest koli Geho Milost králowská [illegible]

shromážděným mluwiti ráčil, to gsau wsseckо w paměti obdrželi, a bez pochyby mezy sebau dostatečně rozgjmali. Wssak přes to páni neywyšssj auřednjcy, saudce zemsstj, a rady krále Geho Milosti a králowstwj Českého a gjné osoby ze wsseck stawůw, kteřjž w tom podlé nich a za gednoho člowěka stogj, pominauti nemohli, a wčera y dnes celý den toho při stawu panském a rytjřském, y městech z obce, gakožto gich přáteljch se wssj pilnostj gednali, ge napomjnali a žádali, aby se s nimi srownali, a Geho Milosti králowské wssickni společně gednomyslnau odpowěd dali. Ale poněwadž gsau gich k tomu přiwésti, ani při nich přes takowé pilné a bedliwé gednánj nic obdržeti nemohli, čehož gsau nerádi widěli, a ge při gich zatwrdilém a nevstupném předsewzetj zůstawiti musyli. Wssak oni gakožto ctnj dobřj rytjři, a poctiwost milugjcý a wěrnj poddanj Geho Milosti králowské gako prawého, přirozeného a děděčného krále a pána swého neymilostiwěgssjho na takowé Geho Milosti milostiwé a gruntownj předloženj, a pro dobré a slávu wlasti swé Geho Milost králowskau, kterýž srdečnau péči a prácy nésti a pro ně žiwota a krwe swé, což očitě se widj, wynaložiti nelitugjc, w takowém nebezpečenstwj nigakž opustiti nemjnj a nechtj: nébrž podlé Geho Milosti králowské, králowstwj Českého, a ke wssemu dobrému wzhlédnauc a pamatugjc na tu odpowěd, kterauž gsau oni a wssickni stawowé tohoto králowstwj roku nynj minulého knjžeti Hánussowi Frydrychowi a landkrabj Hesskému, osobám do achtu daným, na gich psanj a napomenutj pod pečetj zemskau gednomyslně dali. Totiž:

gestližeby na Geho Milost králowskau od kohožkoli sazeno bylo, zeby neweděli a nemohli Geho Milosti králowské opussiti ꝛc. wssecko to, což wěrným poddaným, a těm, kterýmž nad slowy a pečetj zemskau držeti náležj, včiniti chtěgj, a tomu wssemu, což gsau od sebe psali plniti (w čemž gim žádný za zlé mjti nemůže) dosti včiniti chtj. Poddáwagjce se gesstě k tomu, gakožto wěrnj poddanj a poctiwosti milugjcý, že podlé nich Geho Milosti opustiti nemjnj. A spolu obywatelůw králowstwj tohoto a přátel swých, kteřj na ten čas zde negsau, k tomu se wssj pilnostj, aby se oni také gakožto wěrnj poddanj podlé Geho Milosti králowské zachowali, napomjnati budau.

Poněwadž gsau pány a rytjřstwo ani měst z obce k ničemu ginému přiwesti nemohli, Pánu Bohu takowau wěc poručiti musegj. A tak budau oni také wěděti gich obzwlásstnj odpowěd a omluwu na to Geho Milosti králowské dáti a předložiti. A s tjm se Geho Milosti králowské poddané poručena činj.“

Po wykonánj té řeči neywyšssjho pana purkrabj bylo gest od osob ze stawu panského, rytjřského a měsského z obce před Geho Milostj králowskau toto promluweno:

Páni a rytjřstwo, y města zde shromážděnj Geho Mi-...owské, gakožto králi a pánu swému neymilostiwěg-...mu oznámiti poručili, že gsau se dnessnjho dne na roz-...ho Milosti králowské poslussně zachowali, a k Geho ...li z prostředku gich osoby wyslali, a té omluwě, kte-... Geho Milost králowská gest včinil, a oni dostatečně

z wyslaných tomu wyrozuměli, místo dáwagj. A dále
Milosti králowské toto oznamugj, že to wssecko, což
eregssjho dne Gabryel Klenowský, spoluobywatel krá-
j tohoto slowo od slowa mluwil a předkládal, konečná
vmysl gich byl a gest, a gesstě toho při tom zůsta-
i tjm doloženjm, tak gakž gsau Geho Milosti králowské
ponjženě prosyli, gesstě wždy za též prosý: aby Geho
králowská wssem stawům králowstwj Českého sněm
, což může býti neydřjwe, položiti a rozepsati ráčil,
vagjce se k tomu, že oni podlé giných spoluobywatelůw
stwj tohoto wssecko to, cožby Geho Milosti králowské
uto králowstwj dobrého a vžitečného bylo, gednati a za-
chtj; nad čjmž Geho Milost králowská ljbosti mjti
A gesstě wždy za to ponjženě prosý, aby Geho Milost
ská při gich dané odpowědi milostiwě zůstawiti, a krá-
pánem gich milostiwým býti ráčil. Toho se oni Ge-
ilosti králowské s swými powolnými a poddanými služ-
odsluhowati budau.

i to zase Geho Milost králowská promluwiti ráčil:

Geho Milost králowská neywyšssjch panůw auředni-
saudcý zemských a rad králowstwj Českého a giných
ze wssech stawůw, kteřjž za gednoho člowěka stogj,
ženj a poslussné poddánj, také pilnost a bedliwost gich,
už gsau při stawu panském, rytjřském y městech z obce
, aby ge k gednostegné odpowědi, aby se s nimi srow-
a podlé Geho Milosti králowské táhli, přiwésti mohli,

a w tom we wſſem toho hleděli, a k tomu ge napomjnali, aby gednomyſlnoſt a ſwornoſt mezy nimi byla, doſtatečně wyrozuměti, a tu powolnoſt od nich gakožto ctných rytjřůw a Geho Miloſti králowſké wěrných poddaných miloſtiwě přigjti, a takowau gich láſku a náchylnoſt, kterauž k Geho Miloſti králowſké a wlaſti ſwé neſau, a že gſau ſe na Geho Miloſti miloſtiwé napomjnánj poddaně zachowali, wſſem ſpolu y gednomu každému zwláſſtě wſſj miloſtj ſwau králowſkau zpomjnati y nahrazowati, králem a pánem gich miloſtiwým býti, a k témuž Geho Miloſti králowſké ſyny neymilegſſj wěſti a miti ráčj, aby takowau powolnoſt gim y potomkům gich wſſj miloſtj zpomjnali y nahrazowali.

Což ſe pak giných oſob ze ſtawu panſkého, rytjřſkého y měſt odpowědi gich dané dotýče, té geſt ſe Geho Miloſt králowſká do nich nadjti neráčil, aby přes Geho Miloſt králowſkau miloſtiwé, ſprawedliwé, y otcowſké napomenutj, poněwadž geſt gim Geho Miloſt králowſká to wſſecko, coby z toho dobrého a vžitečného, a zaſe, geſtližeby tomu na odpor byli a táhnauti nechtěli, zlého tomuto králowſtwj přigiti mohlo, ſkrze Geho Miloſti králowſké rozkaz předložiti a oznámiti ráčil, a také ohledagic ſe na nyněgſſj naſtáwagjcý nebezpečenſtwj, na ſwém předce ſtáti měli.

Kterézto odpowědi Geho Miloſt králowſká wyrozuměti ráčil, že toho při prwněgſſj odpowědi z ſtrany položenj [illegible] mu obecnjho zůſtawugj. Na to [illegible] toto předkládati ráčj, že [illegible] náchylen byl, by geno[illegible]

y hned sněm obecnj položil. Ale z kterých přjčin ten k sněmowánj postačiti nemůže, mohli gsau stawowé giž łatečně wyrozuměti. Nébrž čas toho káže, aby to, což ým rytjřům a wěrným poddaným náležj, a což k zachowánj zemj a poddaných slaužj a vžitečné gest, před se brali rozgjmali. A poněwadž pro zdrženj přirčenj a pečeti, pro zachowánj vžitečného a dobrého tohoto králowstwj nikž pominuto býti nemůže, než aby to k skutečnému wyenj přisslo; neb w prawdě Geho Milosti králowské toho kiti mohau, kdyby Geho Milost králowská to znáti a tomu zuměti ráčil, že nynj čas k sněmowánj slaužj, žeby Geho ilosti nic milegssjho a slussněgssjho y náležitěgssjho nebylo, ž žádosti gich z strany položenj sněmu obecnjho mjsto dáti. le nemůž to, gakž gest prwé o tom dosti oznámeno, na ten ůsob před se bráno býti, lečby se to s Geho Milosti králowské a gich wssech obywatelůw tohoto králowstwj, zkázau směchem a zkrácenjm, přiřjkánjm gich státi mělo, k tomu u také z knjžete Maurycе psanj, kteréhož Geho Milosti dnowěrný přjpis poslal, z čehož a z gakých přjčin ge namjná, a co na nich žádá, dostatečně wyrozuměti mohli. Poněwadž pak Geho Milost králowská gim wssem gruntně y obssjrně, gakž se swrchu oznamuge, to předkládati ... že Geho Milosti králowské a stawům náležité nenj, ... listům, zápisům, pečetěm a přirčenj y přjpowědi, co ... se bráti, nébrž tomu wssemu, gakž dobrým náležj, ... včiniti a to zdržeti. Geho Milost králowská konečně ... tom se vstanowiti ráčil, we gméno Pána Boha wssemohaucýho, s těmi, kteřjž na Geho Milosti králowské

napomenutj s Geho Milostj králowskau táhnauti se wolili, toto taženj včiniti, a to poctiwé předsewzetj moců Božj wykonati. Y wsſecko to, pokudž možnost Milosti králowské postačj, nesſetřjc žiwota a krwe swé, p chowánj zemj a poddaných swých wěrných milých, podl mjle wynaložiti a činiti. Gsa gesſtě wždy té milostiw děge a důwěrnosti, že páni, rytjřstwo a města z obce se rozmyslj, a Geho Milosti králowské osoby, Geho syna neymilegsſjho, a giných spoluobywatelůw a kre přátel swých, kteřj netoliko nynj gakožto wěrnj poddanj běj rytjři s Geho Milostj králowskau táhnauti se podn ale také y těch, kteřjž prwé při knjžeti Maurycým w gsau, a k tomu Geho Milosti králowské střelby y kora České neopustj, a od toho odewsſeho na zpátek z pole newtáh

Neb Geho Milost králowská ku Pánu Bohu wsſ haucýmu nepochybné wjry býti ráčj, že swé swaté požeh a pomoc swau Božskau hogně Geho Milosti králowské a naděliti ráčj, tak že Geho Milost králowská s cýs Geho Milostj, knjžetem Maurycem s geho dobrým wálečným také s ginými pomocý, ku kterýmž giného djti nenj, než že se gakožto poctiwost milugjcý lid d bude, něco znamenitého, dobrého y vžitečného způsobiti wesſi ráčj. ... tak při Geho Milosti se na (neobleha... ...ybor) a s Geho Milosti ... chtj, ... nabudau. Než ti, kt ... králowské otcowské a milost ... wjru a pečet sobě to ... mile wtáhnau, a Geho M

ſkau, y také ſwé krewnj přátely opuſtj a doma zůſtanau, na to myſliti mohau, co gich z toho potkati může, a gakau poctiwoſt a pochwalu z toho mjti budau. A kdožby s Geho Miloſtj králowſkau oſobau ſwau pro nedoſtatek zdrawj, ſtaroſti a giná ſwá zaneprázdněnj táhnauti nemohl, a proto nicméně počet ſwůg poſlati chce, ten ať ſe zeytra zde nahoře nagjti a poznamenati dá.

Na takowé Geho Miloſti králowſké napomenutj a konečný ymyſl Geho Miloſti králowſké gim k záwěrku oznámený, gſau ſe rozmyſlili, a na zeytřj w pátek ſwolili, že chtj táhnauti aneb penjze za to dáti, totiž z tiſýce zlatých 12 zlatých.

Byla pak dáwána kwitancý neb přjpis těm oſobám, geſſto na žádoſt Geho Miloſti králowſké penězitau pomoc včinili w tato ſlowa:

Gá Jan Widempemker krále Geho Miloſti (Contrlos) a gá Linhart Geinger obaudwau arcyknjžat Gich Miloſtj (kuchmiſtr a colmiſtr ꝛc.) wyznáwáme tjmto liſtem, že gſme od Brozeného N. (tolik a tolik) w Jechumſtalu na mjſtě Geho Miloſti přigali, kterýchž nedal na pomoc knjžeti Maurycowi, ani na (mandát) Geho Miloſti králowſké, ani na (er[illegible]) a ſmlauwu s knjžetem Maurycem předkládanau, ani do tažení a předſewzetj Geho Miloſti králowſké, ani na aby ſe wytrhal z obce mimo prwnj odpowěd a zůſtánj [illegible]nj a Geho Miloſti králowſké danau bez ſněmu obecného ſtawům w Litoměřicých wſſech ſpolu shromážděných; ale wage při odpowědi od obce Geho Miloſti králowſké da-

ně: než dal ge sám od sebe ze swé swobodné wůle ne z powinnosti; ale na žádost Geho Milosti králowské, totiž osobě Geho Milosti králowské s tau weyhradau swrchu psanau, z kteréžto summy dočteného pana N. kwitugem a prázdna činjme. Tomu na swědomj pečetě nasse k tomuto listu přiložili gsme a rukami nassjmi se podepsali. Stalo se w pátek po sw. Sskolastyce panně. L. P. 1547.

A tak Geho Milost týž den wssech stawůw, kteřj gesstě nebyli odgeli, do hospody Geho Milosti powolati rozkázal, a na njžegi položený způsob k nim promluwiti ráčil.

Geho Milost králowská.

„Poněwadž Geho Milost králowská tomu gako dnes wyrozuměti ráčil, že páni a rytjřstwo, y města z obce ginak se rozmyslili, a s Geho Milostj králowskau osobně táhnauti, a ti, kteřjž pro nedostatek zdrawj, starost neb mladost a giná zaneprázdněnj táhnauti nemohau, počty swé wyprawiti a někteřj penjze dáti chtj. Wssak na ten způsob, gakž gest s Geho Milostj králowskau o to mluweno a na tom zůstáno. To Geho Milost králowská ode wssech tří stawůw, totiž pánůw, rytjřůw a měst, kteřjž gsau to tak swolili, milostiwě přigjmati, a takowau powolnost gich milostj swau králowskau gim [illegible] wažowati, gich milostiwým králem a pá[illegible] z Geho Milosti neymilegssi syny wěssi, [illegible] gim a gich dědicům dalo. Y k[illegible] ráčj, [illegible] ge y ti, kteřj přjtomni nebyli, taký [illegible] a to [illegible] na odpor nebudau."

Na takowé Geho Milosti králowské milostiwé poděkowánj promluweno gest od neywyšssjho pana purkrabě na mjstě wssech třj stawůw gakž njžegi poznamenáno.

Neywyšssj pan purkrabě:

„Gakož gsau neywyšssj páni auředničy, saudce zemsstj giné osoby z stawú panského, rytjřského a městského, kteřjž za gednoho člowěka gsau, tomu srozuměli, že se přátele gich řes wčeregssj danau odpowěd s nimi srownali, to srdečně rádi vslyšseli, za to Geho Milosti králowské ponjženě prosyc, by takowau gich powolnost a swolenj, poněwadž to z zwlásstnj lásky a náchylnosti, kterauž k Geho Milosti králowské magj, činj, milostiwě přigjti, a králem a pánem gich milostiwým býti ráčil.“

Odpowěd a záwěrek Geho Milosti na to včiněný.

Geho Milost králowská.

Geho Milost králowská prwé gakž gsau slyšseli, takowau powolnost od nich milostiwě přigal. Protož Geho Milost králowská toho při tom zůstawiti ráčj.

Potom w auterý po sw. panně Dorotě téhož léta pan purmistr na ten čas mistr Tomáš z Wawořice, mage o tom zprávu, že se drahný počet sausedů obogjho města Pražského scházý, a Čechowé někteřj že se obsýlagj, osoby některé z počtu rádnjho do auřadu ssestipanského gest obeslal; a tu po gedenmecýtmé hodině drahný počet týchž sausedů obogjho města Pražského předstaupiwsse před pana purmistra a pán ,

žádali, aby k zeytřj ráno wssecka obec na rádnj dům obeslána byla, také aby we weliký zwon zwoněno bylo, že gsau toho pilné a důležité potřeby; a tolikéž že chtěgj žádati na panu purkmistrowi staroměstském, aby také gich obec pospolu býti mohla. Y dáno gim za odpowěd, aby toho do čtwrtku strpenj měli, že chtj o to s pány nowého města Pražského z giztra bohdá mluwiti, a na čemž se s nimi snesau, gim oznámiti.

Oni ale powěděli, že se z té žádosti swé nikoli nedagj swésti; než předce že na tom stogj, aby se to tak wykonalo. Y gest gim k tomu pro zachowánj dobrého pokoge powoleno. Na zeytřj ráno w zwon Teynský se zwonilo, a počet sausedů znamenitý se sessel. A když na ně toho bylo podáno, galéby toho přjčiny byly, proč gsau dne wčereyssjho wssecku obec sezwoniti a swolati poručili; w tom se poselstwj od nowoměstských stalo, žeby chtěli na ně toho něco wznésti. Y snessse se společně, toho požádali, aby se w kolegi weliké, poněwadžby to w radnjm domě staroměstském býti nemohlo, sessli. A hned gdauce do kollege „Přigď sw. Dusse" a giné pjsničky křesťanské a nábožné zpjwali. A napomenuwsse se wespolek, aby pokogně a vctiwě při tom gednánj wssickni se chowali. Na to některé sepsané artykule y také list kurfirssta Saského wůbec čjsti dali. A woliwsse na ten den ze sebe gisté osoby, těm, aby artykulowé některj w pořádný spis vwedeny byli, [illegible] žto osoby to sepsawsse we čtwr[illegible] obcem Pražským w též kollegi [illegible] wssickni ge sobě oblibiwsse rozká[illegible] [illegible] pod wětssjmi wisutými měst

Pražſkých pečetmi ſepſáni a potwrzeni byli; kteřjžto artykulowé tuto ſlowo od ſlowa gſau wypſáni:

We gméno ſwaté a nerozdjlné Trogice, Otce, Syna y Ducha ſwatého.

My purkmiſtři a rady, ſtarſſi obecnj přjſežnj, y oboge obce ſtarého y nowého měſt Pražſkých, známo činjme tjmto liſtem, naſſim wſſem wůbec a gednomu každému, gak nynegſſjm tak budaucým, před nimižby náš tento liſt čten anebo čtaucý ſlyſſán byl, že znamenawſſe, kterak ſkrze rozdjly a neſwornoſt a mnohé newole těch měſt Pražſkých y ſtawu naſſeho měſtſkého obecnj dobré k znamenité vgmě a ſauženj přiſſlo, ſkrze což práwům, ſwobodám, prywilegijm a dobrým ſtarobylým řádům a zwyklostem znamenité vbljženj ſe geſt ſtalo; kdež ſſetřjce w tom přjkladu předkůw naſſjch, když gſau ſe w ſpolečnoſti, w gednotě, láſce a w prawé křeſťanſké bratrſké ſwornoſti měſta tato Pražſká y ſtaw náš měſtſký ſnáſſeli a drželi, měſt těchto Pražſkých a ſtawu naſſeho měſtſkého ſláwa, poctiwoſt y obecné dobré ſe geſt rozmáhalo, y w tom ſwůg ſſťaſtný proſpěch mělo. Y nechtjce tomu, aby za takowými přjčinami wýš dotčenými na konec tato měſta Pražſká y ſtaw náš měſtſký w ſwých ſwobodách, prywilegijch k ſnjženj a k zkáze měla přiwedena býti: protož z daru Božjho, a z wůle gednoſtegné my ſwrchu pſanj w láſce a w dobrém pokogi y aumyſlem vpřjmným weſpolek ſwé ſhledánj měwſſe, a to předkem pro čeſt a chwálu Pána Boha wſſemohaucýho, y také pro poctiwé, vžitečné a dobré měſt těchto Pražſkých y ſtawu naſſeho měſtſkého, a zwláſſtě vznawſſe to, že proti Králi Geho Miloſti pánu naſſemu; poněwadž o pocti-

wost, swobody, práwa, starobylé zwyklosti měst těchto králowstých y stawu nasseho městského Geho Milosti králem nassjm milostiwým, y předky geho slawné a swaté cýsaři a králi Českými Gich Milostmi stwrzenými, tot zhledánj a gednánj o artykule w knihách položené, a anjž se newstahuge. Z té přjčiny o artykule gisté w městských pořádně sepsané gednomyslně, a gako za g člowěka gsme se snesli, a ge sobě vpřjmě, dokonale y gako dobřj a ctnj lidé na budaucý časy držeti, a pod do swého přemoženj státi, a sebe neopausstěti připowj

Gakož gest na Geho Milosti králowské mandát dátum na hradě Pražském we středu před sw. Ssi 1547, po kragjch králowstwj tohoto rozeslaný času m minulého w artykuljch tam ze gména postawených Ge losti králowské) odpowěd dána, a w té odpowědi y artykuljch gisté přjčiny položeny, pro kteréžbychom ta tazenjm powinni nebyli: protož magjce o tom gist wy, žebychom pro tuž odpowěd od některých lidj lehko tjm dotýkáni byli, gakobychom tu proti swým ctem a [illegible] y dobrému pořádku králowstwj tohoto [illegible] y z artykulůw we nj položených [illegible] mitugjcý tu nic zlého a [illegible] magjti nemůžc; než že gi [illegible] slawného dobrého a poctiwého král Českého a stawu nasseho městského, geho [illegible] neumilostiwěgssjmu cýsaři a [illegible] obecného wyswětlowati. A [illegible] přjčinau y za gakaužkoli gjnau i

temto Pražským a stawu nassemu městskému y také osobě neb osobám w čem gakýmkoli pak způsobem nenáležité vblíženj činiti a nám sskoditi chtěl, že proti tomu každému do hrdel y statkůw nassjch s pomocý Pána Boha wssemohaucýho do nassj neywyšssj možnosti slibugem podlé sebe státi, a sebe žádným wymysslenym způsobem w ničemž neopausstěti.

Na tomto gsme se tolikéž snesli, kdybykoli sněm obecnj w tomto králowstwj od Geho Milosti králowské položen byl, a obecnj dobré králowstwj tohoto gednáno býti mělo; w tom takowém nižádném gednánj a rozgjmánj od pánůw posslůw z'měst a k sněmowanjmu gednánj wyslaných abychom se nedělili; než w společnosti s obcemi nassjmi a stawu nasseho městského, o wssecko s nimi společně a přátelsky rozgjmali a zawjrali, a snessenj nasse společné giným stawům králowstwj tohoto oznamowali, gakož to od starodáwna za předesslých slawné paměti cýsařůw a králůw býwalo.

Také gsme se na tom snesli, gestližeby a očkoli mezy městy Pražskými, neb radau gednau y druhau swrchu dotčenau gaké newole a nesnáze wznikly, tehdy takowé newole a nesnáze k žádnému práwu poháněti gedni druhých nemagj; než wolice z prostředku swého z města gednoho y druhého muže rozumného, rozssafného a sprawedlnost milugjcýho o to o wssecko přátelsky se srownali, a cožbykoli, a na čemkoli ty osoby k takowému gednánj zwolené se snesly, a za prawdu wypowěděly, na tom gedna y druhá strana přestati magj. A gsme sobě, y což wýš gest postawено, připowěděli na wěčné časy bez porussenj držeti. Tomu na swědectwj a pro lepssj gistotu a důwěrnost pečeti nasse wětssj starého y nowého měst

Pražských dali gsme k temuto listu nassemu přiwěsyti.. A obo-
gj město má mjti geden obzwlásstnj list, w gedna a w gedno-
stegná slowa psaný a spečetěný. A ti listowé při obnowenj
rady aby wždy čteni býwali. Stalo se we čtwrtek dne sw.
Mikulásského, l. P. 1547.

Gakož se gest snessenj toto mezy městy Pražskými stalo,
hned z kragů tohoto králowstwj drahný počet stawu panského
y rytjřského do Prahy se sgeli. Y wyslawsse několik osob
do rady gsau předstaupili, a skrze pana Wiktorýna Křinecké-
ho z Ronowa žádost na mjstě toho wsseho počtu wložili, aby
zegtra ráno to gest w pondělj na den sw. Walentjna do welké
kollegy páni půlmistři a rady, starssj obecnj y také obce měst
Pražských se sessli, žeby některé pilné a znamenité potřeby
na ně wznesti ráčili, kteréžby k dobrému a užitečnému přjt-
kem Geho Milosti králowské y také tomuto králowstwj y wssj
obcy býti mohly. Y dána Gich Milostem odpowěd, že se
také státi a wykonati má.

Toho dne Gich Milosti páni stawowé měli shledánj
a společné rozmlauwánj w domě pana Bohusse Kostky z Po-
stupic. Ráno byla w Tewně y na radnjm domě nowoměst-
ském zwoněno, a když gsau se wssickni téměř obywatelé měst
Pražských do kollegy wětšj sessli, poslána byla pro Gich Mi-
losti do domu pana Bohusse Kostky, a oni gsau w znameni-
tém počtu do též kollegy hned se sessli. A tu když se witánj
a děkowánj Pánu Bohu, že se gim w dobrém zdrawj sgeti
a shledati bylo ráčilo, k obcy [illegible] [illegible], a když se co
oznamowati a gednati počalo, [illegible] z nařjzenj pana
Wiléma Křineckého z Ronowa na swá kolena poklekssi,

ína Boha prosyli, aby w tom gednánj swau pomocý gich
uſſtěti neráčil. A zazpjwawſſe pjſničku „Prosmež Gežiſſe
ého“ tu oznámena byla přjčina, že gsau se proto sem
Prahy ſgeti ráčili, aby společně Geho Milost králowſkau
položenj sněmu obecného, dle znamenitých a důležitých
:cb, žádali. O ten artykul když se snesli, a psanj k Geho
.osti králowſké (které njže kladu) o položenj takowého rych-
a spěſſného sněmu pořádně sepsati poručili, žádati toho
li; poněwadžby o tom zprávu měli, žeby některé sneſſenj
y městy Pražſkými stwrditi se mělo, aby Gich Milostem,
bylaliby wěc možná, přečteno bylo.

A když k žádosti Gich Milostj se tak stalo, žádali rá-
, aby také k takowému a pořádnému sneſſenj připuſſtěni
i, poněwadž tu nic na vblj̃ženj důstogenstwj Geho Milosti
lowſké se newztahowalo. Dáno za odpowěd, že se to
ch Milostem přege. A hned tu byly osoby ze wſſech třj
wů zwoleny, aby na zeytřj ranjčko artykule spiſſice potom
w kollegi, kdyžby zwoněno bylo a lid se seſſel, čtli. Y tak
stalo. A když byli přečteni, wſſickni ge schwalowali a ge
ti rozkázali, aby se s pečetmi vtwrdili. Potom hned
ickni do Teyna „Wěrnj křesťané“ y giné nábožné pjſně
wagjce ſſli, a služby Božj konali.

Psanj ku králi Geho Milosti.

Neyjasněgſſj Králi a Pane Pane náš milostiwý. Waſſj
losti králowſké služby naſſe powolné se wſſj poddanostj
lazugjce, na Pánu Bohu wſſemohaucým dobrého a dlau-
o zdrawj, a ſſťastného pokogného kralowánj, gakožto pánu

aby takowé wogenské wytaženj bez snessenj sněmu obecnjho dobře se nám trefiti mohlo, také gsme nigakž v sebe nagjti ani wyrozuměti nemohli. A takowý obecnj sněm od Wassj králowské Milosti mezy tjmto časem a středopostjm neyprwé přjsstjm při stolicy Wassj králowské Milosti w králowstwj tomto Českém aby položen a časně rozepsán byl, nepřestáwáme Wassj králowské Milosti ponjženě za to prosyti. Gestližeby pak na nasse takowé prosytedlné žádosti Wasse králowská Milost toho nám včiniti, ač té naděge do Wassj králowské Milosti, gakožto do Pána nassého milostiwého negsme, a takowým sněmem prodléwati ráčila, a my dlé takowých znamenitých welikých potřeb Wassj králowské Milosti y nám wssem obywatelům králowstwj tohoto nastáwagjcých k tomu času a ke dni středopostj, žebychom se do Prahy sgeli, a při tom času středopostj žebychom oč takowého obecnjho dobrého způsobem sněmownjm gednali; wěřjme y také poddaně prosýme, že to Wassj králowské Milosti proti nám na těžkosti a protimyslnosti žádné nebude. Dáno w Praze w pondělj den sw. Walentjna. Léta 1547.

Wassj králowské Milosti

Poddanj

Páni a rytjřstwo z Hradeckého, Chrudjmského, Czáslawského, Boleslawského, Kaurjmského, Bechyňského, Práchenského, Wltawského a Podbrdského, kragůw. Na tento čas w Praze shromážděnj. Purkmistři a konssele, starssj obecnj y obce starého, nowého, y menssjho měst Pražských. Y ginj z některých měst králowstwj Českého wyslanj poslowé ꝛc.

Odpowěd daná na to psanj od Krále Geho Milosti.

Jatezant ec.

Vrozeným, statečným, slowutným pánům, rytjřům, wládykám, poctiwým, opatrným, purkmistrům a konšelům starssjm obecnjm, y obcem, městům, wesnicím, y menssjho měst Pražských, y giným z některých měst nassjch králowstwj Českého wyslaným poslům, kteřj w pondělj den swatého Walentina nynj minulého w Praze shromážděni byli, wěrným nassjm milým. Vrozenj, statečnj, slowutnj, poctiwj a opatrnj, wěrnj nassj milj. Psanj wasse, kteréž gste nám, gehož dátum w Praze w pondělj den swatého Walentina, včinili, w němž nás za sněm obecnj, abychom wám gey mezi tjmto časem a předepsaným nowým přjsstjm na hrad Pražský položiti ráčili, ponjženě prosjte, s tjm doložením, gestližebychom pak toho, ač té naděge do nás negste, neučinili, a takowým sněmem prodléwati ráčili, a wy, dle takowých znamenitých a welkých potřeb ke dni předepsanému do Prahy se sgeli, a co takowého obecného dobrého způsobem sněmownjm gednali, abychom nad tjm žádné těžkosti neměli ec. Kteréž gsme wyrozuměti ráčili. Y wěděti wám dáwáme, že gsme wždycky té milostiwé wůle a vmyslu byli, a až posawád bychom to rádi widěli, abychom takowau ponjženau žádost a prosbu wassj ze strany položenj téhož sněmu obecnjho naplniti mohli, gakož gsme pak předesslé se wssj pilnostj to při nás rozgjmati ráčili, ale pro krátkost času toho se gest nigakž státi nemohlo. Neb poněwadž gest nám a králowstwj

z Hánuš Frydrych, kterýž se knjžetem Saským
ie, za nepřjtele se postawil, a nenáležitě do markrab=
lnjch Lužic gakožto země k tomuto králowstwj připo=
pády a sskody zdělal, a w týchž Lužicých některá mjsta
wj zdobýwal, nemohu toho gako král, pán a mi=
otec pro zachowánj a ochranu králowstwj Českého
k němu přjslussegjcých slussně pominauti. A kdyby=
jho k mysli a srdcy nassemu připustiti, bedliwě powá=
skutečně se k tomu přičiniti nebyli ráčili, musylibys
toho před Bohem y lidmi odpowjdati. Ale nechtjc
dopustiti, w skutku gsme se tak k tomu přičiniti, a to
wzýti ráčili, a nemohauce na pospěch bližssj a vžiteč=
esty nagjti, než abychom skrze předesslé wyssle roz=
wůw králowstwj tohoto do Litoměřic powolali, kte=
auce se podlé týchž rozkazůw do Litoměřic, a gsauce
znamenitém počtu pohromadě, gim gsme to wsse,
přjčiny, proč gest nám dobře možné nebylo, na ten
nu obecnjho rozepsati, obssjrněgi předložiti ráčili, s tjm
ým doloženjm, že od těch wysslých tisstěných rozka=
browolně paussjme, a ku pomocy gich bráti neráčjme,
auce k tomu přinuceni pro obhágenj a obranu králow=
oto, zemj k němu náležitých y giných wěrných poddaných
milých, osobau nassj wlastnj králowskau, do pole wo=
láhnauti. A tak kdoby s námi geti chtěl, ten aby to
dobré a swobodné wůle včiniti mohl, pakliby sám
ost, nemoc neb giná swá zaneprázdněnj se wypravitl
spěssně zbroge swé wyslati, aneb lidu obgednati ne=
tedy aby na to mjsto, cožby se na něho dostalo, pe=

njže dal. Té milostiwé nakže gsauce, že nás krále pána swého tohoto králowstwj a zemj k němu přjslussegicých gako wěrnj poddanj nassi w skutku necpusstj ꝛc. Neb sami toho při sobě y gedenkaždý zdráwě powážiti můžete, poněwadž gest nepřjtel wpád a sskody do země, k tomuto králowstwj wtělené a náležité, to gest do Lužic vdělal, měllli gsme se tomu djwati, a teprwa sněmy obecnj rozpisowati a držeti; byleby se nám to, kdybychom se toho byli dopustili, k nedbanliwosti mohlo slussně přičjtati. Neb když gsme do Litoměřic přigeli, a znamenitý počet osob y stawůw králowstwj tohoto, gakž wеyš dotčeno, pospolu nagjti ráčili, tolikéž gsau nás gako y wy za sněm obecnj prosyli. Pak co gsme gim tehdáž na to austně za odpowěd dali, a dostatečně mnohé potřebné přjčiny, proč nynj sněmowati času nenj, předložiti ráčili, to w dobré paměti wssickni, kteřj při tom byli, magj. Čehož gsme hned y tehdáž milostiwě doložiti, k tomu se poddati, y austně přjpowěd včiniti ráčili, gakž se toto nyněgssj potřebné wogenské taženj nasse, kteréhož gsme my pro zachowánj poddaných wěrných nassich milých a podlé powinnosti a důstogenstwj nasseho králowského pominauti nemohli, ssťastně, dáli Bůh wykoná, že neprodléwagjc sněm obecný stawům často psaného králowstwj Českého položiti, rozepsati a držeti ráčjme. Kdež gsme pak y před se na tom byli, bysste y na nás psanjm wassjm té prosby nebyli wložili, abychom což neyspjsse možné sněm držeti ráčili. A wssak aby ani w prawdě a s gruntem o nás toho řeno nebylo, že gsme na prosbu na nás wloženau sněmu položiti neráčili; protož sněm obecný ten ponděljj po prowodnj neděli neyprw přjsstj na hrad

Pražský wssem stawům položiti, a po kragjch rozepsat rozkázali (a gsauc té gisté ku Pánu Bohu naděge, že toto nyněgssj nasse do pole taženj sstastně se wykoná) sami osobně na weyš psaný den na hradě Pražském býti, a na témž sněmu to, což dobrého a vžitečného nassého y téhož králowstwj bude, gednati a zawjrati račjme. A wssak wám při tom přjsně přikazugem, abyste w tom čaſu žádných sgezdůw kragských, gakž wám milostiwě wěřiti račjme, nedrželi a nemjwali, ani se ke dni středopostj k sněmu nesgjžděli, než na weyš vložený den ten pondělj po neděli prowodnj k sněmu na hrad Pražský wssickni, gakž gste toho podlé starobylého chwalitebného dobrého pořádku powinnowati, wědauc gistau wůli nassi býti, se sgeli a nagjti dali, a my wám to milostiwě zpomjnati račjme.

Dán w Austj nad Labem w sobotu po swatém Walentjnu léta 1547.

Snessenj a přátelské nařjzenj z gistých kragůw, stawůw králowstwj tohoto Českého, kteréž se stalo w kollegi weliké.

We gméno přeswaté a nerozdjlné Trogice, Otce, Syna y Ducha swatého, tak gediného Pána Boha w podstatě Božstwj nerozdjlného, Amen.

My páni, rytjřstwo z Hradeckého, Chrudjmského, Čáslawského, Bolesslawského, Kauřjmského, Bechyňského, Prachenského, Klatowského, Podbrdského a Slánského, kragůw, na ten čas w Praze shromážděnj. A my purkmistři a rady, starssj přjsežnj, y obce starého, nowého a menssjho, měst

Pražských, y giní z některých měst králowstwj Českého wyslanj poslowé etc. Známo činjme tjmto nasstjm listem wssem wůbec y gednomu každému gak mocněgssjm tak buducým, před nimižby náš tento list čten neb čtaucý slysssán byl, že znamenawsse a očitě se spatřiwsse, kterak králowstwj toto České k nyženj a k welikému pádu se gest nad gjné z mnohých přjčin na králowstwj toto přisslých, a naposledy teď y skrz rozkaz od Geho Milosti králowské pána nasseho milostiwého léta tohoto 1547 wydaný, genžto támem na zdaře Pražském w Praze před sw. Ssiastiánem, kterýžto rozkaz (na což poslali rady) wynesl gest na weliké a znamenité ublíženj prowincij, městům, swobod a dobrých starodáwných zwyklostí králowstwj tohoto Českého a nás wssech obywatelům zdegssjho králowstwj Českého. Nebo gsme neměli powinnosti, nassich se gi dosti, čehož žádný dobrý a poctiwý králowstwj tohoto y swé wlasti milugjcý málo sobě wážiti nemá. Gestli by wssemohaucý Pán Bůh z swé přewelikě a nesmjrné milosti lidských mysli, gako z něgakého hlubokého sna k tomu byl probuditi neráčil, přjčinau takowého rozkazu králowstwj toto České a my wssickni obecně králowstwj obywatelé, a wssichy a wsselijaké nasse swobody bezdůwodně prigiti museli. A poněwadž my gakožto wěrnj synowé králowstwj tohoto a obecnjho dobrého milownjcy gednomyslně rozwažugjce wyslané Geho Milosti králowské rozkazy nezwyklé obzwlásst gsme wěřili, a wssak gsme neděli a nedáwáme; protož gestližeby kdokoli za takowau přjčinau, aneb za gakau koli ginau, buď nám wssem společně aneb gednomu wsselikého slowa a powolánj gakéhož koli gistého

bem vblizowati a sskoditi chtěl, že proti tomu každému do hrdel y statkůw nassich s pomocý pána Boha wssemohaucýho do nassj neywyšssj možnosti slibugem, za sebe y za swé budaucý podlé sebe státi y dostáti, a sebe žádným wymyssleným způsobem w ničemž a nikterakž neopausstěti. Nébrž pro takowý slussný y sprawedliwý Geho Milosti králowské rozkazu od nás odewssech včiněný odpor chtělaliby se na nás a nebo na kohožkoli z nás, gakož pak koli a od kohožkoli těžkost waliti; tehdy ten, gemužby takowá těžkost nastáwala, psanjm swým nám do kragůw weyš gmenowaných y měst bude mocy o tom oznámiti, a o takowé swé těžkosti zprávu včiniti, aneb přátelé na mjstě geho buď psanjm aneb gakžkoli. A my neuesskagjce máme a slibugeme w tom geho zastati, a geho tak gak gsme giž sobě připowěděli, žádným wymyssleným způsobem nikterakž neopausstěti. Wssak při tem toto znamenitě wyhražugjce, co se Geho Milosti králowské, pána nás wssech milostiwého dotýče, gakau Geho Milost králowská sprawedliwost a k čemu mjti ráčj. W tom we wssem my gakožto wěrnj poddanj k Geho Milosti králowské pánu nassemu milostiwému bez wsseligakého Geho Milosti důstogenstwj vbližowánj wěrně a poddaně, gako hodná vpřjmj poddanj se wssj náležitau powinnostj máme a chcem se chowati. Wěřjce zase Geho králowské Milosti, gakožto pánu nassemu milostiwému, že Geho Milost králowská při wssech nassjch swobodách a při wssem tom, což nám také sprawedliwě náležj, tolikéž odměnně nás gakožto swé wěrné poddané, milostiwě zachowati ráčj. A gestližeby nynj y na časy budaucý k tomuto nassemu křesťanskému, sprawedliwému y vpřj-

wému bohdá gednánj, kdožkoli a kterýkoli ze wssech třj stawůw králowstwj tohoto Českého přistaupiti a s námi se w tom gako za gednoho člowěka snésti chtěl aneb chtěli, že tomu gednomu každému přjti, a geho k této nassj smlauwě přátelské máme připustiti. Wssak ten každý buď ze stawu panského, rytjřského, osoba gedna anebo gich wjce společně w gednom listu, každý swau pečet wlastnj k tomu přiwěsyc, a nebo města, má a magj, geden list takowý přiznáwacý na pargaméně, stawu panskému a rytjřskému, a druhý nám Pražanům a městům též na pargaméně gakž swrchu dotčeno dáti. Tak aby paměť takowého přiznánj a gich k tomuto nassemu přátelskému gednánj přistaupenj, na časy budaucý a wěčné wždycky trwati mohla. Kterýžto list w tato slowa psán býti má:

Gá N. známo činjm mým tjmto listem předewssemi, před nimiž čten anebo čtaucý slyssán bude a zwlássť tu kdež náležj. Gakož Gich Milost staw panský a rytjřský z gistých kragůw, s pány Pražany, staršsjmi obecnjmi, y s obcemi wssech třj měst Pražských, a k tomu s některými posly z měst Králowstwj Českého ze strany rozkazu od Geho Milosti krá-
ho auterý po swatém Walentjnu léta 1547
j učiniti a pečetmi swými toho gsau potwrdili
ž list téhož přátelského snessenj to w sobě ssjřegi
uge. Kdež gá s pečátku psaný N. wznaw ta-
lostj přátelské snessenj pořádné a sprawedliwé
ž a k takowému snessenj a k Gich Milostem
upugi, a k tomu ke wssemu, což w sobě týž list
wské, upřjmě se tjmto mým listem přiznáwage,

ným za sebe y za swé budaucý slibugi, tomu wssemu gakž na dobrého náležj dosti včiniti, w tom sobě žádného vžitku a zlého obmyslu na pomoc nebera. Na swědomj a pro lepssj toho gistotu swau wlasinj pečet dal sem dobrowolně k tomuto mému listu přiwěsyti. Stalo se ꝛc.

Tomu na swědomj a pro lepssj toho gistotu my N. N. N. ꝛc. pečeti nasse k listu tomuto nassemu dali gsme přiwěsyti.

Dán w Praze w auterý po sw. Walentjnu, léta od narozenj Syna Božjho tisycýho, pětistého, čtyřidcátého sedmého.

Po dwau dnech včinili Pražané králi Geho Milosti následugjcý psanj, kdež dotýkagj wyhrozowánj w Litoměřicých gim včiněné, pak na něgaké vtrhače stjžnost sobě wedau:

Neygasněgssjmu knjžeti a Pánu Panu Ferdynandowi Řjmskému, Vherskému, Českému, Dalmátskému, Charwátskému ꝛc. Králi. Infantu w Hyspanyi, Arcyknjžeti Rakauskému, Markrabj Morawskému, Lucemburskému a Slezkému knjžeti, a Lužickému Markrabj ꝛc. Králi Geho Milosti a Pánu nassemu neymilostiwěgssjmu.

Neygasněgssj Králi a Pane Pane náš neymilostiwěgssj! Wassj králowské Milosti služby swé poddané a powolné y we wssem vpřjmé wzkazugjce, předkem přáliby chom Wassj králowské Milosti zdrawj weselého, dlauhého a sstastného králowánj, gakožto pánu nassemu milostiwému ꝛc. Neygasněgssj Králi! Wassj králowské Milosti oznamugem, že gest nám dne wčeregssjho zpráwa gistá včiněná, kterakby někteřj z kuchyně Wassj králowské Milosti služebnjcy při přjtomnosti

:álowſké Milosti zaſlaužili, pročbychom zkázy s man-
ɔjtkami y s měſty těmito Pražſkými tak hrozně očeká-
tomu nikterakž wyrozuměti any v ſebe nadgiti ne-
poněwadž gſme wždycky wěrně a vpřjmě, gakž
wěrné poddané náležj, Waſſj králowſké Milosti,
nu naſſemu miloſtiwému ſe wſſj ponjženoſtj ſlau-
dobré a vžitečné předkem Waſſj králowſké Milosti
vj tohoto hrdel anj ſtatečkůw ſwých nikdýž nelito-
protož Waſſj králowſké Milosti, gakožto pána na-
tiwého ponjženě žádáme a proſýme, že nás gakožto
dané proti takowým newážným a lehkomyſlným
ɔati a nám to k ſkutečné nápravě přiweſti račjte.
iwý králi, neſtaloliby ſe toho (ač té naděge do Wa-
ké Milosti negſme) a my před takowými lidmi,
itnými pohrůžkami ſluſſně a ſprawedliwě opatřeni
byli, tehdy toho pokoge, kterýž nám při odgezdu
owſké Milosti k zachowánj a k opatrowánj w mě-
ých poručen geſt, nikterakž bychom ſnad, byť bychom
htěli, zdržeti, a lidu obecnjho vkrotiti nemohli. Neb
aže takowé a k tomu podobné pohrůžky od některých
ɔ Waſſj králowſké Milosti proſkakugj. Geſſto my to-
to s wůlj a wědomjm Waſſj králowſké Milosti dáti
akž wěřiti nemůžeme. Za odpowěd Waſſj král. Mi-
u, kteraužbychom ſe zprawiti mohli, ponjženě žádáme.
w Praze we čtwrtek po ſw. Walentjnu léta 1547.

Waſſj králowſké Milosti

wěrnj poddanj.

Purkmiſtři a konſſelé, ſtarſſj přjſežnj, a obce,
ſtarého, nowého a menſſjch měſt Pražſkých.

Odpowěd od krále Geho Milosti na to psanj daná, w kteréž král Geho Milost na stjžnost Pražanům odpowjdá, náhradu gim připowjdá y zastánj, přitom také že těžce nese na gewo dáwá, an w Praze wsseligaké hanliwé knjžky a pjsničky, na potupu a lehkost důstogenstwj cýsaře Geho Milosti, a osoby Geho Milosti králowské se tisknau:

Ferdynand ꝛc.

Poctiwj a opatrnj wěrnj nassi milj! Psanj wassem, kteréž gste nám včinili, w němž sobě do některých osob při dwoře nassem, gakéby řeči na těžkost wassi a měst Pražských mluwiti měli, stěžugete, nás w tom za milostiwé a skutečné opatřenj s ponjženostj prosyce ꝛc. ssjřegi gsme wyrozuměti a w prawdě toho neradi vslyssetj ráčili. Neb gsme wždycky při dwoře nassem toho ssetřili, y nad tjm ruku drželi, aby se zbytečných řečj od služebnjkůw nassich nedálo, a když gsme co takowého přezwěděli, trestánjm gsme toho pomjgeti neráčili. Gakož pak y nynj, když gest nám psanj wasse přinesseno, hned gsme marssalku nassemu dworskému poručiti ráčili, aby osoby, kteřjž k kuchyni nassi náležj, y toho (kssirmistra), o kterémž zmjnku činjte, před se powolal, a gim to, což gste nám napsali, předložil. A tak zachowagjc se týž marssalek náš w tom podlé rozkazu nasseho, když gest gim to oznámil a ztjžil, wssickni gsau tomu odpjrali, prawjce, že gsau toho nemluwili. Y poněwadž gste nám pak zegména neoznámili, kdoby ty osoby w kuchyni býti

i, a my nynj w Litoměřicých giž negsme, ani ten Giřjk
ımář, na kteréhož se odwoláwáte, zde také nenj, nemo-
ıc se na ten čas ničehož toho dále a gruntowně wyptati.
ɔtož toho až do ssťastného dáli Bůh příjezdu nasseho
hrad Pražský odkládati ráčjme, a při tom času na dálssj
pomenutj wasse wyrozuměgjc tomu wssemu ssjřegi, tak se
:om sprawedliwě zachowati ráčjme, že to wám y každé-
známé bude, že nad tjm a těmi a takowými řečmi, kte-
ɔy se byly tak zběhli, žádné ljbosti nésti neráčjme. A k tomu
ıe giž také hofmistru, kterýž při dcerách nassjch neymileg-
) na hradě Pražském gest, psanjm nassjm poručili, aby
:d dwořanům a služebnjkům Gegich Lásek, kteřj w Praze
tali, přikázal, aby wsseligakých řečj zbytečných nechali.

A wssak wám také přitom milostiwě wěděti dáwáme,
nás negedny gisté zpráwy docházegi, kterak w městech
ažských na potupu, lehkost a ugmu důstogenstwj cýsaře
ho Milosti, pána a bratra nasseho neymilegssjho y osoby
ssj králowské rozličné traktáty hanliwé y pjsně se tisknau,
wně prodáwagj, a k tomu wymysslené řeči wůbec na ná-
stj, po ulicých, y w domjch ssenkownjch a hostinských pro-
kugj, pjsně nenáležité se zpjwagj, a neywjce k ugmě cýsaře
ho Milosti a nassj, gakož pak toho drahně gest nám odesláno.

Než proto gsme nikdá o tom slysseti neráčili, ani gakau
)o wědomost máme, aby kdo pro ty a takowé swéwolné
zaumyslné řeči a traktůw tisstěnj, prodáwánj, y pjsnj zpj-
lnj a skládánj trestán byl, neb to wůbec byli zapowěděli;
brž každému se to promjgj a toho dopausstj. Ale gsme

té gisté a dokonalé naděge k wám, gakožto k wěrným poddaným nassim, že toho wjce dopausstěti nebudete, než bez prodléwánj zastawjte, a skutečně o to, aby se toho wjce k ugmě a zlehčenj Geho Milosti cýsařské y nassemu nedálo, starati dáte. A w tom se gako wěrnj poddanj nassi znagjc wěc slussnau y sprawedliwau býti poslussně zachowáte ginače nečinjce.

Dáno w Aussj nad Labem w neděli masopustnj léta 1547.

Poctiwým a opatrným Purkmistrům, Konsselům, starssým přjsežnjm, a obcem starého, nowého a menssjho měst Pražských. Wěrným nassjm milým.

Takž weyš dotčeno bylo, že stawowé y Pražané gednotu a přátelské snessenj w Praze mezy sebau včinili, Jan Frydrych kurfirst Saský neprodlel stím shromážděným psanj včiniti, w kterémž sobě na Ferdynanda y Mauryce stěžuge, Pražany pak, že proti němu bogowati nechtěli, chwálj, a těm wyhrožuge, kteřj proti němu pomoc včinili, gakož list vkazuge:

Z Božj Milosti Jan Frydrych weywoda a knjže Saský, swatého Řjmského cýsařstwj arcymarssalek, knjže a kurfirst, landkrabě Durýnský, markrabě Myssenský, a purkrabě Magdeburský ꝛc.

Poctiwým, opatrným a slowútným Mužům, Purkmistrům a radám y obcem, starého a nowého měst Pražských nám obzwlásstně milým.

Mnohé pozdrawenj wzkazugem, poctiwý, opatrnj a slowútnj Mužj, nám zwlásstě milj! Nepochybugem o tom, než že gesstě w dobré paměti máte nasse psanj, kteréž

gsme spolu s oswjceným knjžetem panem Filipem Landkrabjm Heßským 2c., stregcem a bratrem nassjm milým giž pominulého léta o nàssem společném taženj wogenském k wám a k giným králowstwj Českého stawům včinili, kterėžto wálečné taženj pro nassi obranu a proti nesprawedliwé mocy, gessto se nám od nepřátel nassjch dála, před sebe wzýti sme musyli. Pak ačkoli my na nassi newinnost w tom zpolehsse, nikterakž toho gsme se neobáwali, ani také aby kdy k tomu přigjti mělo, nenadáli, aby kdo na panstwj a kraginy nasse nepřátelsky sáhnauti, a ge mečem hubiti směl, zwlásstě poněwadž giž gmenowaný landkrabě y my rozepsanými wůbec listy nassjmi zřetedlně a dosti patrnými přjčinami, to gsme předkládali a prokazowali, gak nesprawedliwě, a zhola snad bezewssj přjčiny cýsař proti sněmu wlastnjmu w Rjssi křesťanské včiněnému slibu neb záwazku proti chwalitebným řádům a obyčegům, ano y proti wssemu pořádku práwa, weypowěd wyobcowánj a do àchtu dánj, proti nám a Landkraběti včinil, a wůbec wssechněm gi wyhlásyti dal. Gakož pak domeyssljme se, že takowj nassi listowé wám gsau w ruce wasse přissli. Wssak w tom času král wáš a knjže Maurycyus tu weypowěd na wyobcowánj nasse a do achtu dánj na nás včiněnau k sobě gsau přigali, a proti nám skutkem gi wykonali, nebo wálku proti nám zdwihli, a nenj o tom nic pochybowati, že w takowém předsewzetj mnoho na záhubu nassi a poddaných nassjch chytře a zlobiwě mezy nimi gednáno gest. Neb y syc král wáš, když gsme my giž wálkau zaneprázdněni byli, a wssecko nebezpečenstwj na nás se walilo, dog a nowau wálku gménem wssého králowstwj

Čechůw, gešt z takowé [illegible] w [illegible] tento naßim [illegible] [illegible], proti nám [illegible] a ge [illegible] wy-prawili geß se pokusyl, gestli gsme my se nic [illegible] e gif [illegible] předtamých z kralowstwj Českého do krajůw a wßj [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] do tohoto králow-stwj Českého a [illegible] Českého přissych, kterýchžto my ze [illegible] času (což bez [illegible] [illegible] můžeme) se wßj [illegible] a [illegible] gsme [illegible], a ge [illegible] zachowali, žádným [illegible] [illegible] nedodáli, aniž také od nich nám se geß [illegible] [illegible] se nemálo; zwláště pak poněwadž ti arcyknjžata a wśj-[illegible] [illegible] a w [illegible] [illegible] naßeho proti nám wydané gsau [illegible] a žádného [illegible] w sobě nenesau, tak že bezewßj práce, kdyby toliko naße ta wěc k poslušnému wyslechánj a k [illegible] byla přissla, a naße [illegible] na to také byla přigata, wßj náš takowé wßecky příčiny zrußiti a za nic gsau [illegible] mohly býti.

Nad to geßtě wenuße týž král wáš sebraw wogsko z cy-zého a přeukrutného národu na země a krajiny naße, když gsme my doma nebyli, nepřátelský sáhl, a některá mjsta ohněm y mečem swým ge wyhubil, a nad wěrnými na-ßimi hrozný mord gest wydal, k němužto hned kníže Mau-rycyus se připogiw s wogskem, kteréžto na to prwé před ně-kolika měsýcy sebrané měl, do zemj naßich wtrhl, a tak země naße na wětßim djle mocý y mečem gich obogjch tau společnau pomocý nám rychle odgaty gsau. Kterémužto tak ukrutnému, nesprawedliwému y nekřesťanskému předsewzetj proti nám a na záhubu naßj toho času, když gsme my w giných zemjch byli, odolati ani obepřjti gsme nemohli. Ale což nám

toliko poostalo, to y giné wsseсko Pánu Bohu wssemohaucý-mu k sprawedliwému rozsauzenj gsme připustili. W tom se pak přihodilo, když gsme giž dle wyswobozenj, ochráněnj a zachowánj zemj nassjch (na čemž netoliko nám mnoho záleželo, ale také slussné bylo, nám o nassich swých péči mjti) wogensky domůw zase se giž nawracowali, abychom země a krajiny nasse téměř wssecky tak nám odgaté, krom kolikosy málo mjst zwlásstnj pomocý Pána Boha wssemohaucýho zachowaných, z čehož geho swaté milosti djky wzdáwáme, a vstawičně děkugeme, zase w moc a pod panstwj nasse vwedli. A magjce takowau přjčinu sobě danau, nezdálo se nám za slussné toho pomigeti ani obmesskáwati hned wogensky proti nepřjteli nassemu se postawiti. A protož gsme wsseček ten djl krajiny Durynské, kterýž gemu náležel, potom také y giná některá městečka, města a zámky w Mjssenské zemi opanowali, gsauce z Božj pomocy, gakž slussné a sprawedliwé gest, toto taženj proti němu wogenské dotud konati, dokawádžby Pán Bůh z swé nesmjrné dobroty pokoge zase dáti neráčil. Kteréhožto pokoge my pokudž gest gediné na nás bylo, wždycky po wssecky časy, což můžeme y bez chlauby powěditi, žádostiwi gsme byli, a wsseligak téhož pokoge ssetřili. Kdež pak nynj zpráwa nás dossla, kterakby cýsař Turecký ten vstawičný gména a krwe křesťanské nepřjtel s wětssjm a nežli kdy prwé znamenitěgssjm wogskem na wsseсko křesťanstwo se strogiti a obrátiti chtěl, nic wjce nežádáme, ani na swých modlitbách nemáme, než aby wssecka takowá wssj Řjsse křesťanské wálečná moc a sýla nynj shromážděná k odepřenj tomu tak ljtému, vkrutnému a krwe křesťanské

a srdnatěgi žádali, než abychom před wámi a před ginými stawy chwalitebného králowstwj Českého proti smyšleným nepřátel naššjch žalobám zgewně přede wšemi odpowjdati a newinnost naššj wšem wůbec prokázati mohli. Gešto kdyby k tomu přišlo, w žádné pochybnosti v nás by nebylo, než že nad těmi a takowými nesprawedliwými obmysly a příliš nepřátelskými proti nám předsewzetjmi zwláštnj žalost y takž ljbost byste mjti musyli.

A protož té celé k wám gsme důwěrnosti, že w tom začatém aumyslu wašem trwati, a raděgi pokoge a přátelstwj, nežli nepřátelstwj a wálek žádostiwi budete. Na to my pamatugjce, wám zase wšeligaké přjzniwé přátelstwj a wděčnost připowjdáme, a wám se w tom zakazugeme. Měgtež se dobře.

Dán w Altenburku na zámku našem 20. dne měs… Unora, to gest w neděli před stolowánjm swatého Pe… Léta od narozenj Syna Božjho tisycýho, pětistého, čtyř… tého sedmého.

Gednota Pražská na předešlé psanj dala za od… … wé zawázali proti kurfirštowi nebogow… … owěd; … wa: … a to

… jřstwo, Pražané, a ginj poslowé … ho nynj w Praze shromážděnj. … wěst trá… knjžeti a pánu, panu Jano… … tilosti knjžeti a weywodowi S… … Frydrychowi, o cýsařskému arcymaršalku, knj… … skému, swatého … řjše Kurjnskému, markrabj Mišens… … cý a kurfirštu … … címu a purkrab…

loſti.

Služby naſſe a mnohé pozdrawenj wzkazugem, oſwj-
ené knjže a pane náš nám miloſtiwý! Dneſſnjho dne do-
ánj gſau nám dwa liſtowé gazykem latinſkým ſepſanj,
wſſak w gednoſtegných ſlowjch, w nichžto Waſſe knjžecý
iloſt nám přjčiny tohoto nyněgſſjho wogenſkého pozdwiženj
dkládati, a ku potěſſenj naſſemu wjtězſtwj nad Albrechtem
rkrabjm Brandenburſkým y také landkrabjm Leychtenber-
obdržené oznamowati, a nás k zachowánj dobrého po-
podlé ſmlůw proſſlých mezy králowſtwjm Čeſkým a do-
Saſkým Waſſi knjžecý Miloſt žádati a napomjnati rá-
, gakož oboge pſanj to w ſobě ſſjřke obſahuge, gehožto
eſt w Geytan 12. dne měſyce Března.
Waſſi knjžecý Miloſti oznamugem, že gſme při tom-
ſgezdu do Prahy o mnohé wěcy mezy ſebau pilná
nj dle potřeb naſſjch obecnjch a králowſtwj Čeſké-
geſſtě máme. Y také o odpowěd byli gſme ſe
dž geſt od nás na předeſſlé od Waſſi knjžecý
m včiněné pſanj dána býti měla, a gi gſme ma-
ny zpráwy pſáti poručili.
než geſti takowá odpowěd k ſpečetěnj přiſſla giſté-
mu Waſſi knjžecý Miloſti aumyſlu, z poſlednjho
včiněného gednoho y druhého pſanj doſtatečně
něli. A protož aby Waſſe knjžecý Miloſt ne-
pochybowati, žeby ſnad pſanj Waſſi knjžecý
w zapomenutj bylo, tu naſſi odpowěd w naſſem

tomto listu zawřenau Wassj knjžecý Milosti také posýláme. A magjce nad tjm wděčnost, že Wasse knjžecý Milost při smlauwách mezy králowstwjm Českým a domem Saským wpřjmé a křestanský státi a na časy budaucý tak se chowati ráčjte, my tolikéž na giném nikdý gsme nebyli a negsme, než podlé wyměřenj týchž smlůw k Wassj knjžecý Milosti a k poddaným Wassj knjžecý Milosti wsseligak náležitě a gakž na dobré slussj, týmž způsobem se chowati. A tjm, cožby k pokogi, k zachowánj sausedstwj dobrého y také k obnowenj týchž smlůw mezy králowstwjm Českým a domem Saským náleželo, nemjnjme déle prodléwati. Welikými prosbami toho na Bohu žádagjce, aby křestanstwo wssecko y Řjssi tak wálkami těmito roztrhanau a saužensau z swé swaté Božské milosti ráčil vpokogiti a té celé do Wassj knjžecý Milosti gsme důwěrnosti, že to při hegtmanjch y poddaných Wassj knjžecý Milosti, tolikéž y při lidu wálečném dostatečně opatřiti ráčjte, aby se přes pomezý králowstwj Českého obywatelům téhož králowstwj žádné sskody nedály, neb my neginák, než gakž staré ty smlauwy a dědičné w sobě obsahugi, budem potom k nim anebo k tomu, od nichžto týmž smlauwám wloženj se stalo, wěděti gak a pokud se zachowati.

Wssak při tom nezdálo se nám toho mlčenjm pominauti, že [illegible] zpráwa nám přissla, žeby Wasse [illegible] wzýti ráčili, a téhož města [illegible] králowstwj Českého od Wassj [illegible] byla. Y gestliže gest to tak, Wa[illegible]e, že toho wsseho [illegible] ssetřiti ráčjte

mezy králowstwjm Českým a domem Saským dobrý pokog, sausedstwj, lásku a swornost zdržowalo.

Dán w Praze 22. dne měsýce Března léta od narozenj Syna Božiho 1547.

Přjpis toho psanj, kteréž w listu zawřeném Geho Milosti knjžeti od stawůw králowstwj Českého odesláno gest.

Služby nasse a mnohé pozdrawenj wzkazugem ec. Oswjcené knjže a pane, pane nám milostiwý! Když gsme se z přjčin znamenitých a některých potřeb nassich na tento čas do města Prahy sgeli, psanj, kteréž k nám od Wassj knjžecý Milosti w gazyku latinském y také německém včiněno, gehožto dátum w Altenburku 20. dne měsýce Února léta 1547 sobě sme přečjsti rozkázali, a což nám Wasse knjžecý Milost psáti a nás k zdrženj smlůw mezy králowstwjm Českým a domem Saským prosslými žádati a napomjnati ráčj, tomu wssemu dostatečně gsme wyrozuměli, čehož při týchž smlauwách mezy králowstwjm Českým a domem Saským prosslých zůstawáme, a podlé nich k Wassj knjžecý Milosti y také poddaným Wassj knjžecý Milosti pokogně se chowati mjnjme [illegible] chceme.

Wssak w tom zpráwy nás docházegi, kterakby knjžecý Milost Wasse a ginj někteřj Wassj knjžecý Milosti poddanj w úmyslu byli, aby wpád do králowstwj Českého včinili wálečnau mocý na poddané a obywatelé králowstwj Českého, čemuž my nechtjce mjsta dáti, ani takowým zpráwám wěřiti, aby se to s wědomjm a poručenjm Wassj knj-

dáme, poněwadž také ty zprávy nás docházegj, žebyste asse knjžecý Milost k nám časům giž prosslých některá psanj iti, y některých psanj přjpisy odeslati ráčili, kterážto psanj přjpissowé nás gsau až dosawád nedossli, abyste Wasse jžecý Milost nám o tom psanjm swým také dostatečnau rávu včiniti, a takowých psanj přjpisy odeslati ráčili.

Dán w Praze 21. dne měsýce Března léta 1547.

Toho času mince lehká a nehodná w knjžetstwj Saském giné mince dobré České a střjbra w králowstwj Českém do- jwaného bita byla, ta potom zkussena gest a nassla se wel- i lehká. Y poněwadž na sskodu a znamenitau záhubu wssech ywatelů králowstwj Českého se to působilo; páni Pražané z Gich Milosti páný saudce zemské to wznásseli, a aby ta že časně byla přetržena žádali, to předkládagjce, že se to z lehkost a na potupu králowstwj Českého děge, když se tak řjbro wen ze země wydáwá, a giné země pod swým zna- enjm mince z něho bigj, lehké a ničemné. Ráčili Gich Milosti za odpowěd dáti: poněwadž mince Geho Milosti králowské gest, že psanj k Geho Milosti o to včiniti ráčj, tolikéž páni Pražané aby včinili. Pročež toto psanj njže oložené k Geho Milosti králowské bylo včiněno, a posláno est pod pečetmi wssech třj měst Pražských:

Neygasněgssjmu Knjžeti a Pánu Panu Ferdynandowi, Řjm- ském, Wherskému, Českému, Dalmátskému, Charwátské- mu 2c. Králi. Infantu w Hyssponyj, Arcyknjžeti Ra- kauskému, Markrabj Morawskému, Lucemburskému a Slez-

ſkému Knjžeti, a Lužickému Markrabj ꝛc. Králi Geho Milosti a Pánu naſſemu neymiloſtiwěgſſjmu.

Neygaſněgſſj Králi a Pane Pane náš neymiloſtiwěgſſj! Waſſj králowſké Miloſti ſlužby naſſe powolné a hotowé ſe wſſj ponjženau wzkazugem poddanoſtj, žádagjce Waſſj králowſké Miloſti na Pánu Bohu wſſemohaucým dlauhého zdrawj, weſelého a potěſſeného nad námi králowánj, gakožto Pánu naſſemu neymiloſtiwěgſſjmu.

Neygaſněgſſj Králi! Oznamugem Waſſj králowſké Miloſti, kterak dnůw těchto pominulých, když gſau ſe ſtarſſj přjſežnj a obce wſſech třj měſt Pražſkých pro některé pilné a domácý potřeby ſeſſli, to gſau ſobě ku paměti přiwedli, gak znamenité a téměř nenabyté ſſkody ſkrz rozmnoženj lehkých mincý Polſkých a Lehnických králowſtwj toto Čeſké y wſſickni obywatelé téhož králowſtwj Čeſkého po zápowědi týchž mincý néſti a podſtaupiti gſau muſyli, nechtjce owſſem k ſkutečné zkáze ſkrze to přigiti. A když to gedno zlé s znamenitau wſſech králowſtwj Čeſkého obywatelůw ſſkodau přetrženo geſt, teď nynj že druhé a gednoſtegné témuž králowſtwj Čeſkému a geho obywatelům naſtáwá, to geſt: že mince lehké ... Slézſkém, a ſnad w měſtě Wratiſlawi na gro... lyc na mincy drobněgſſj tepau a mincugi, a to z gro... Jochmiſtálſkých y z giné mince dobré Čeſké, kterauž to mincy Slézkau a Wratiſlawſkau na wětſſjm djle Židé ...lowſtwj Čeſkého neſau, gi za dobrau měnj, a w tom ... neſprawedliwých handlůw a vžitkůw wſſeligakých hle... Gakož pak ta a takowá nehodná mince w králowſtwj ...ſſegi giž, nežli která giná proſkakuge, a nebudeli

ného opatření, a takowé mince přetrženj, gisté gest nám em očekáwati záhuby, prosyce, aby časně takowá lehká, ta vblizenj králowstwj Českému zarazená mince přetržena astawena býti mohla. A w tom se obrazugjce, žeby o týmž Zidům ani giným, gessto té mince do králowstwj ského podáwagj, nikterak déle snássetí ani wytrpěti nebli. My pak nechtjce, aby za takowau přjčinau něco o snad nepowstalo, coby Wassj králowské Milosti k záku a nám k těžkosti mohlo býti, dne wčeregssjho k žádosti snažné prosbě starssjch přjsežných a obcý Pražských na Gich ilost pány saudcy zemské takowau wěc gsme wznássel, a za aby bez prodléwánj takowá mince přetržena a zastawena a, žádali. A poněwadž Gich Milost na tom gednostega, gakž y my těžkost magjce, w tom gsau nám na Wassi lowskau Milost vkázali, z té přjčiny toto psanj k Wassj lowské Milosti dle nebezpečenstwj a budaucý zkázy kráostwj Českému y nám wssem obywatelům téhož králowj nastáwagjcý přetrženj včiniti gsme musyli, gjmžto Wassj lowské Milosti, gakožto pána nassého milostiwého se wssj njženosti žádáme a prosýme, že takowých lehkých mincý králowstwj České, ani na nás obywatelé téhož králowstwj ského dopausstěti neráčjte; ale takowé wssecky mince w now knjžetstwj Slezkém zarazené bez prodléwánj, a nežliby tjm wjce gesstě na lidskau sskodu rozmohly, rozkazem aneb assj králowské Milosti poručenjm, že zastaweny, a milostipřetrženy budau. A my také při sstastném, dáli Pán ch Wassj králowské Milosti do králowstwj Českého přjgezdu owé sskody y nasse ze strany takowé cyzý mince na vblizenj

králowstwj tomuto těžkosti chceme obssjrněgi Wassj králowské Milosti předložiti, gsauce té do Wassj králowské Milosti, gakožto do Pána nasseho milostiwého, nepochybné naděge, že w tom we wssem gakožto wěrnj poddanj sprawedliwě y milostiwě opatřeni budeme. Za milostiwau odpowěd Wassj králowské Milosti ponjženě prosýme.

Dáno w Praze w pátek před swatým Řehořem léta Páně tisýcýho, pětistého, čtyřidcátého sedmého.

Wassj králowské Milosti

wěrnj poddanj
purkmistři a konsselé starého a nowého,
y menssjho, měst Pražských.

Odpowěd na to daná od krále Geho Milosti, w kteréž se dokazuge, že ta Saská mince dobrá gest.

Ferdynand rc.

Poctiwj a opatrnj wěrnj nassi milj! Ztjžnosti wassi ze strany mince, o kteréž gste nám psanjm wassjm oznámili, gsme ssjřegi wyrozuměti ráčili. Neb tu mincy, kterauž gsme we Wratislawi zarazyti dali, stalo se s pilným [illegible] au knjžat a wssech stawům knjžetstwj Slézské[illegible] a užitečné téhož knjžetstwj a giných poddaných [illegible] tom gsme žádného užitku nasseho hledati neráčili, [illegible], anjž také gaký užitek z též mince mjti ráčjme. [illegible] knjžata a stawowé gmenowaného knjžetstwj Slézs[illegible] zljžnosti giné nad tauž mincý nassj předesslé

něli, než tu, že gsau nás negednau za to ponjženě prosyli, ěwadž táž mince nasse na zrnu a ssrotu lepssi a wyšssi , než Polská, a z té přjčiny se ze země gako dobrá mince nássi, a zlá w zemi zůstáwá, abychom též mincy nassi witi, gi s Polskau srownati, a na lehčegssi zrno zarázyti i ráčili, čehož se nám pro giné poddané nasse včiniti ne-lo. Neb táž mince nasse hned z prwu počátku gest na groš lský Saský zaražena, a podnes se tak bez vmenssenj min-e, kterýžto groš Tolský Saský wssudy w králowstwj Če-m a we wssj Rjssi, y w giných králowstwjch a zemjch na-h se tak gako ginj Jochmistálsstj béře a wydáwá, a dotčená nce nasse wsseligak na zrnu y ssrotu tak dobrá gako gme-wanj grossi Sasstj gest. Protož gste slussně prwé dotčenau ncy, než gste to na nás wznesli, zprubowati dáti měli, chom o tom wědauc, bylaliby se lehčegssi táž mince zrnu neb ssrotu, než po čem se wydáwá a béře, na průbě sla, k mincmistru nassemu we Wratislawi o to hleděti, ly k slussné náprawě přiwésti byli ráčili. Ale poněwadž to psaná mince nasse za to, zač se béře, stogj, a s tau ch s zrnem Saským, kteráž w králowstwj Českém gde, srownáwá, nemůžeme při též mincy nassj na ten čas, sauc w králowstwj Českém, a gsauc ginými znamenitými mi zaneprázdněni, gakého zastawenj činiti, než při sstast-a, dáli Bůh, přjgezdu nassem na hrad Pražský na sněmu enjm, wyrozumégjc tomu, ráčjme se w tom, pokudž nám ezité bude, milostiwě zachowati, tak že sobě žádný při tom ehož slussně ztěžowati nebude mjti. Než gestliže Židé co o nepořádného ze strany proměňowánj a střjber wen ze země

wezenj proti předesslým nassim a sněmownjm zápowědem před se berau, o tom zřjzeným radám komory nassj na hrad Pražský, aby to zastawili, psáti račjme.

Dán w Drážďanech w auterý po neděli postnj Oculi léta 1547.

Pražanům wssech třj měst Pražských.

Mezy tjm prossly nowiny, žeby Frydrych Hanuš toho aumyslu byl s lidem swým wpád do králowstwj Českého učiniti; král Geho Milost Ssebestyána z Waitmille na odpor wypraweti ráčil; poddaným pak ze wssech stawů wzhůru býti a se wssj mocý wálečnau tam táhnauti rozkázal, sám by wšš dotčený Ssebestyán z Waitmille, aby se strhli, za dobré uznal, gakož list řjkage:

Listowé otewřenj kragům králowstwj Českého.

Ferdynand 2c.

Wěrným, Statečným, Slowútným, Opatrným, Pánům, Rytjřům, Wladykám a městům, y giným wssem obywatelům a poddaným nassjm ze wssech stawůw králowstwj Českého, wěrným milým, Milost nassi králowskau a wssecko dobré wzkazugem. Wěrnj milj! Wěděti Wám dáwáme, že gsau nám giž spolehliwé zpráwy přissly, žeby Hanuš Frydrych, kterýž se knjžetem Saským gmenuge, toho aumyslu byl s lidem wálečným [illegible] w některau stranu do králowstwj Českého wtrhnauti; čehož [illegible] my rádi, poněwadž [illegible] možné bespe[illegible]. Protož gsme pro tu přjčinu [illegible] přjssťjho [illegible]

ſebeſtyana z Waitmille na Chomutowě, wěrného naſſeho
lého wypravwiti ráčili; poraučegic Wám wſſem y gednot-
i každému zwláſſtě, gakž Wás týž Sſebeſtyán z Wayt-
lle napomene, abyſte hned wzhůru byli, a ſe wſſj mocý,
žby wám dotčený Sſebeſtyán z Waytmille oznámil, bez me-
ánj táhli, a pomezý králowſtwj Čeſkého ſkutečně, gakž gſte
yo powinowati, a my o Wás pochybowati neráčjme, brá-
i pomáhali, gináče nečinjce.

Dán w Drážďanech w auterý po neděli Reminiſcere
a 1547.

Wedlé téhož wyprawenj Sſebeſtyán z Waitmille ſta-
jm králowſtwj Čeſkého pſanj wčinil, a aby ſe s mocý wá-
nau k Sſlakenwaldu ſtrhli, rozkázal, gakož njže pſaný liſt
zuge:

ozeným Panům, Panům Urozeným a Statečným Pa-
nům Rytjřům, Urozeným Wladykám a Opatrným, Mau-
drým Panům Purkmiſtrům, Panům a Přátelům mým
milým.

Gá Sſebeſtyán z Waitmille a na Chomutówě ſlužbu
ů wzkazugi a na wědomj dáwám, že Geho Miloſt král,
j můg miloſtiwý, ſtjžně ráčil mne od ſebe do tohoto krá-
ſtwj Čeſkého wyprawiti a obeſlati, kterakby Hánuš Fry-
ch, kterýž ſe knjžetem Saſkým gmenuge, toho aumyſlu
s lidem wálečným wpád do této země učiniti; gakž pak
e z přjpiſu liſtu otewřeného krále Geho Miloſti tomu wy-
uměti ráčjte; neb nenj nežli geden liſt, a poſlů ſe několik

lowſtwj Cžeſkému a zemjm k němu přjſluſſegjcým, y knjžeti Maurycowi s znamenitým lidem wálečným, gjzdným y pěſſjm na pomoc a pro obranu, aby Geho Milost cýſařſká před ſſkodami a záhubami poddané naſſe y knjžete Mauryce čaſně zachowal, oſobně táhnauti, a w krátkých dnech w Chebu býti ráčj. Y poněwadž Geho Milost cýſařſká s tjm lidem wálečným, kterýž při Geho Milosti cýſařſké geſt, drahně ſſpjže potřebowati bude; protož Wás wſſech y gednoho každého zwláſſtě žádáme, milostiwě poraučjme, abyſte na zbožj, panſtwj, gruntech, a při poddaných Waſſjch y w měſtech naſſjch to tak nařjdili a opatřili, aby bez meſſkánj wſſeliké ſſpjže k cýſaři Geho Milosti wogſku wezeny a dodáwány byly; aby Geho Milost cýſařſká s wogſkem ſwým tudy obmeſſkán nebyl. Neb což tak kdo k wogſku přiweze, bude každému hned) wogſſtě placeno. Kdež wědauce, že cýſaři Geho Milosti) nám na tom wěc wděčnau včinjte, nepochybugem, že ſe tak wſſickni y geden každý z wás zachowáte. Dán w Drážďanech w auterý po neděli Okuli 1547.

Když tento Geho Milosti králowſké rozkaz proſſel, welmi znamenitý a prwé nikdý newjdaný počet ze wſſech třj ſtawů králowſtwj tohoto do kollege weliké cýſaře Karla ſe ſeſſel, a to w pátek před nedělj (Lætare), kdežto rozkaz Sſebeſtyána z Waitmille y giná pſanj Geho Milosti králowſké, gakož y toto: aby wogſko cýſařſké ſſpjžj opatřeno bylo, jſau čtena. Po mnohém pak rozmlauwánj na tom zůſtáno bylo, aby ze wſſeho tohoto počtu giſté oſoby k ſpiſowánj artykulů k ſněmu budaucýmu, woleni byli. A to ſe také

stalo. Mezy tjm přissli gsau dwa listowé latinsstj od kurfirssta Saského, ač rozdjlným časem, ale w gednostegná slowa psanj, ke wssem těm stawům, gakož tuto slowo od slowa přeloženi gsau:

Z Božj Milosti Jan Frydrych wýwoda Saský a Řjmského cýsařstwj arcymarssalek a knjže, kurfirsst, landkrabě Durynský, markrabě Mjssenský, purkrabě Maždeburský rc.

Wrozeným, Statečným, Slowútný, Poctiwým, Opatrným a Wzáctným Mužům, Hrabatům, Panům, Radám, a obcem starého a nowého měst Pražských, a giným měštanům, stawům králowstwj Českého, nynj w Praze zwlásstnjm snessenjm shromážděným a spogeným, nám zwlásstě milým.

Pozdrawenj mnohé wzkazugem. Wrozenj, Statečnj, Slowútnj, Poctiwj, Opatrnj a Wzáctnj Mužj, Nám zwlásstě milj! Z listu Wasseho dne sedmnáctého měsýce Února k Wám a giným stawům králowstwj Českého psaného, kterýžto giště giž že Wám gest dodán se naděgem, porozumělisste bez pochyby, gakého aumyslu a gaké wůle netoliko k Wám, ale také k giným stawům Českého králowstwj gsme, a gakých wěcý na onen čas od Wás dobrotiwě žádali. A když gsme w těch wěcech, gak Wás tak giných na wětssjm djle stawůw obzwlásstnj aumysl a wpřjmnost k Nám, poddaným a zemjm Nassjm shledali, bez pochyby pro tu přjčinu, že y znáte sami a swědkowé nám gste, že my každého času přeslawný ten a [illegible] chwály hodný (erbainuňk), kterýžto mezy slaw[illegible] Králowstwjm, domem a rodem Saským před mno[illegible] a stworzen gest, s pilnostj a se wssj snažno[illegible] wssak bez chlauby prawjme) gsme zachowáwali a

bez přerussenj držeti, a ani neymenssj přjčiny nedali, procby nějaké rozdwogenj neb přerussenj takowého spogenj mezy námi a stawy králowstwj Českého, gakožto sausedy wzniknauti mělo. Zwlásstě pak když gsme porozuměli, žebyste to pilně wažowali, gak nesprawedliwě a beze wsseho zasluženj, y také proti smlauwě neb (erbaiunku) předřečenému, a proti wssj sprawedlnosti a poctiwosti král Ferdynand spolu s knjžetem Maurycem pokusyl se, když gsme my doma nebyli, a těžkau wálkau gsauc zaneprázdněni, pro obhágenj a zastánj wjry a swobody přirozené wlasti w země nasse nepřátelsky wpadnauti a ge opanowati, a poddané nasse newinně mečem a ohněm žalostiwě a vkrutně wyhubiti. Čehož nemůžeme pominauti, abychom Wám a giným stawům králowstwj Českého opět wělice gakž y předesslé děkowati a schwalowati neměli, té důwěrnosti gsauc do Wás, že spolu s ginými w tom tak pobožném a poctiwém předsewzetj stále trwati, a nižádnému na odpor Wás naponjnagjcýmu powolowati nebudete. A aby znamenj nějaké wděčného nassého k Wám aumyslu seznáno bylo, Wás tegna nechcem včiniti. Když Albrecht markrabě Brandenburský s lidem swým wálečným s gjzdnými y pěssjmi a mnohau střelbau do Rochlice, kterézto městečko od toho mjsta, kdež tehdáž náš wálečný lid ležel, tři mjle wzdálj gest, přitáhl; bez pochyby tjm aumyslem, aby přjčinu mage w nenadále na nás připadl, a my to zwěděwsse, žeby týž markrabě knjžeti Maurycýmu od cýsaře na pomoc poslán byl, gehož neméně gako y samého Mauryca za nepřjtele od nás slussně gsme položili. A tak s njm vmjnili gsme štěstj wálečného kusstowati. Protož ztrhsse gjzdné a pěssj

naſſe, táhli gſme k Rochlicy proti wogſku geho, kteréž ſe před měſtečkem položilo, a wogſku naſſemu vſſkoditi chtjc, na ně gſme vdeřili, kteréžto když ſe w vtjkánj dalo, Pán Bůh wſſemohaucý ſamého markrabj ſe wſſjm wogſkem, kteréž s ſebau měl, w ruce a w moc naſſj geſt dal, a netoliko on ſám, ale také landkrabě něgaký Leychtenburſký gat geſt. Poraženo geſt gich pak pět haufůw gjzdného lidu, kterýchžto w počtu 15 ſet bylo, pěſſjho lidu praporcůw 10 a těch ſe 4 tiſýce bylo, ſám markrabě prawil. Při kterýchžto kuſůw děl 14 gſme wzali. Z kteréhožto ſſťaſtného wjtězſtwj Bohu wſſemohaucýmu, gehožto miloſtj a dobrotau to ſe geſt wykonalo, weliké djky, gakž gſme powinni, wzdáwáme, a wſſecko to geho Božſké chwále připiſugeme.

To když ſe dálo, giſtá zpráwa geſt nás doſſla, když gſte Wy a množý někteřj z giných ſtawůw králowſtwj Čeſkého králi Waſſemu přjſným proti ſtarodáwnjmu y chwalitebnému obyčegi a řádu, tudyž proti daným Wám ſwobodám, rozkazůw powoliti, a proti nám pomocy dáti, z ſprawedliwých a hodných přjčin odepřeli, oč ſe y na tento čas w ſpolečných radách gedná, a wſſecka ſnažnoſt k tomu ſe koncy wede, aby, [illegible] nás přemohli a zkazyli (což ſobě zagiſto pokládali, a [illegible] až podnes pokládagj) aby potom také král z pomocý [illegible] ſwého cýſaře nad Wámi a ginými ſtawy [illegible] pro takowý [illegible] odpor, kterýž [illegible] gmenu [illegible], ſkutečnau a [illegible] [illegible]

[illegible] Wás a o giných [illegible] ſtawjch králowſtwj [illegible] pro tu přjčinu [illegible] ſe zhledali a ſpol[illegible] [illegible] gaké ná[illegible] ſe Wám naſkáwalo

tomu abyste odepřjti mohli. Kdež pak král Ferdynand se-braw nowý nĕgaký lid, knjžeti Maurycýmu na pomoc při-táhl, a z toho každého dne a na každau gednák hodinu gich wpádu očekáwáme. A wšak nadĕgi máme, budeli Boži wůle, že proti nám málo prowedau. Y nemohli gsme za-nechati, abychom o těch wěcech nĕgakého připsánj k Wám neučinili, abyste tjm lépegi a přjhodnĕgi o swé wěcy gednati, a cožby potřebj k tomu bylo, před časem se slušně opatřiti mohli. Poněwadž pak k Wám a k giným stawům králow-stwj Českého takowý aumysl máme, abychom hotowi byli sami od sebe děděčnau smlauwu našj s Wámi obnowiti, aneb budeli se ljbiti s tjmto Wašjm nowým snešenjm s Wámi se spolčiti a za gedno srownati, a tak se k Wám chowati mj-njme, gestližeby kdo proti Wám a giným stawům králowstwj Českého málku wyzdwihnauti se pokusyl, aby takowému s po-mocý Pána Boha wšemohaucýho, pokudžby neywenyš býti mo-hlo, se odepřelo, a takowé nepřátelské předsewzetj skroceno bylo. Tak abyste y Wy starobylých a od tolika wěkůw užjwaných swo-bod, poctiwosti a důstogenstwj cele a neporušitedlně zachowali. My abychom panstwj a zemj našjch tak nesprawedliwě newšeho prowiněnj, kdyžby se gim w gich aukladech dobře stalo, zbaweni nebyli. Toto Wám z zwlášitnj našj přjzně, kterauž k Wám máme, oznámiti gsme umjnili, a Wám au-nás, aby se ljbil, žádáme. Měgte se dobře.

Dán w Geytan dne měsýce Března, to gest w sobotu po Neboře, léta od narozenj Gežjše Krysta 1547.

Jan Frydrych kurfirst etc.
rukau swau wlastnj se podepsal.

Podlé tohoto psanj ljstek gest podán:

Nadto pak když, gakž w listech nassjch připomenuto gest, proti smlauwě dědičné, kterauž slawné králowstwj České y my wespolek spogeni gsme, a proti samým práwům wssem od přirozenj známým, něgaký Ssebestyán z Waytmille, gménem krále Ferdynanda a wsseho králowstwj Českého bez slyssenj a vwáženj proti nám wálku gest wyzdwihl, a hned do zemj nassjch wálečně wtrhl, a některé z poddaných nassjch, kteřjž gsau k tomu žádné přjčiny nedali, mečem a ohněm žalostiwě a neljtostiwě zhubil a zmordowal, o čemž nepochybugem, že to proti wůli Wassj, kteřjžto předpowěděnau smlauwu wždycky mnoho gste sobě wážili, a s welikau wážnostj ostřjhali, se stalo. Protož z té přjčiny a mocý té gednoty, o kteréž tak často zmjnka včiněna gest, Wás předobrotiwě napomjnáme, abyste ze společnosti Wassj některé zwolili, gimžby se moc dala nad takowými, kteřjžby russitele smlauwy a gednoty vznáni byli, pomstu hodnau, které gsau zasslaužili, aby wykonali; a podlé toho přjsným rozkazem odwedeni byli, ti kteřjž s králem Ferdynandem přes meze králowstwj Českého, opowrhsse práwo a sprawedlnost, táhnauti gsau směli. Neb pokudž na nás gest, wjru, smlauwy až do tohoto dne z Milosti Božj swatě gsme drželi a zachowali, a napotom [illegible] silnostj a stálostj zachowali gsme [illegible] pologe gednáno byla, [illegible] na nás gest, k wzdělánj obecného [illegible] a pologe, abychom tomu odporni [illegible] tákow[illegible] á podánj dána byla, kte[illegible] a sprawedlnosti [illegible] wssi [illegible]

od nás přigata býti mohla. O čemž o wssem dobrau naděgi bohdá máme.

Dán Geytan dne 12. dne měsýce Března, to gest w sobotu dne swatého Řehoře léta 1547.

Při času střebopostj, když gsau se stawowé podlé předesslého zůstánj do Prahy we welikém počtu ze wssech kragů sgeli a do weliké kollege sessli, prwé než co začato bylo, Pánu Bohu, pokleksse wssickni na swá kolena, se pomodlili a zaspjwali. Když pak byli listowé krále Geho Milosti přečteni, stawowé krage Boleslawského na stawy wznesli, kterak na záwazcých gsau, žádagjce w tom za radu, měliliby se k stawům přiznati a k tomu snessenj přistaupiti. Dáno gim za odpowěd, že gim rady na to dáwati nenálezj, ale aby vžjwali což swého neylepssjho znagj. Poněwadž tedy k tomu přátelskému snessenj wssickni stawowé gesstě nepřistaupili, páni stawowé spolčenj tento artykul njže položený rozkázali gsau dáti wytisknauti, aby wssickni wěděli a uměli se zprawiti:

Gakož každý ze stawu panského, rytjřského a městského kdo chce k nassemu křesťanskému obecnému snessenj a srownánj přistaupiti, listy přiznáwacý, konečně do weliké nocy neyprwé přisstj mezy nás aby dali, a kteřjžby ten čas, gakž dotčeno, obmesskali, a těch listůw přiznáwacých nedali; tedy aby potom žádný k nám a k nassemu snessenj a opatrowánj přistaupiti nemohl; nébrž budem mocy poznati, kdo náš přjtel a milownjk obecného dobrého králowstwj tohoto gest, a kdo nepřjtel, lečby ode wssech nás to vznáno bylo,

má tak zachowáno býti, gakž gest od starodáwna býwalo, kdy magj rozestřjny a kdy swinuty býti.

Item. Má se to také opatřiti, aby we wogsstě správce duchownj byl, kterýžby slowo Pána nasseho Gežjsse Krysta w wogsstě kázal, a lid wálečný od zlého k dobrému wedl.

Item. Aby žádný žádné osoby w wogsstě neměl, leč swau wlastnj manželku. A bylliby kdo nalezen, žeby pod způsobem ženy nepořádnau osobu ženskau s sebau měl, ten y s tau osobau podlé uznánj neywyššjho hegtmana polnjho s radami geho aby byli trestáni, tak aby se gimi desátý káral.

Item. Kdožby se také lánj oplzlého proti Pánu Bohu, též přjsahánj, wád, her, kradenj, ožjránj, y wsselikého oplzlého mluwenj dopustil, buď wsseho, neb kteréhožkoli z nich, ten aby též nahoře psaným způsobem trestán byl.

Item. Chudým lidem w taženj y w poli žádných wětsskůw, sskod ani chalupowánj a plundrowánj, žádný pod žádným wymysslený způsobem aby nečinil, než každý na swém soldu aby přestal, pod trestánjm nahoře dotčeným.

Item. K takowému lidu, kterýžby tak wyzdwjžen, kdyžby toho potřeba kázala, býti měl, magj se při stawu panském, rytjřském a městském nařjditi časně rotmistři, aby w každém městě králowském, panském neb rytjřském před rukama a ti předkem aby sobě třidcýtnjky nařjdili, též k dělům, a ginym wálečným potřebám dohljdali, aby se to zprawilo a wysussilo, tak aby wsseckо to, což k wálečným běhům náležj, pohotowě bylo.

Item. Wssickni hegtmané kragsstj a rotmistři, aby se gim hegtmanem polnjm sprawowali, geho poslauchali,

magj, tak aby bratrská láska ku pohodlj každému stawu mezy námi trwati mohla, a bohdá trwati bude.

Item. Pakliby toho důležitá potřeba králowstwj tomuto nastáwala, žeby zemj wssj hnutj býti mělo; tehdy každý, což lidu gjzdného y pěssjho neywjce podlé možnosti swé neywyšssj mjti může, s tjm aby wzhůru byl, a k neywyšssjmu hegtmanu táhl, nemůželi sám bezelstně, ale kohož w tom hodného užiti může, též y ty osoby ze stawu panského a rytjřského, kteřjž na službách v Pánůw swých gsau, a k tomuto snessenj přistaupili, aby též včiniti mohli.

Item. Kdyžby pak hegtman neywyšssj, wida potřebu před rukama lid wyzdwihnauti měl, tehdy má neyprwé hned kdež mu města a kragowé neybljže přjsedj, oznámiti, a též do Prahy, a Pražané magj bez meškánj do giných kragůw hegtmanům o tom oznámiti, a tak hned každý hegtman kragský obesslée a zdwihna lidi ze swého krage, má k mjstu od neywyšssjho hegtmana položenému a oznámenému táhnauti.

Item. Kdožby pak podlé tohoto nasseho snessenj w těchto nebezpečných časých, ku kterýmž gsme za paměti nassjch nikdý blijžssi nebyli, ani také wětssjch neměli, k hegtmanu do pole wolny mu oznámeno byle, netáhl, neb počtu swého newyskal, a hodné přjčiny před stawy tohoto nasseho snessenj, proč gest toho neučinil, by neukázal, ten aby statek zemi propadl, kterýžto na obecné dobré má obrácen býti, ten pak ze země wen aby byl wyhnán.

Item. Gestližeby pak takowá weliká potřeba nebyla, aby wssi zemj mělo wybáno býti, a hegtman neywyšssj s gednjm kragem, dwěma neb wjce tomu odolati mohl, tedy cožkolwěk na to

loženo bylo, to má gjti na náš wssech obecnj žroš; wssak
ytman neywyšssj aby též na žroš obecnj sspehy swé gisté
dycky měl, tak aby, kde se co děge a slyssj, o wssem wě-
ti, a do Prahy y do kragůw oznámiti mohl.

Item. Na tomto gsme se snesli, aby na wsseligaké po-
by wálečné pro obecné dobré mezy námi zbjrka se stala.
protož každý podlé předesslého ssacuňku, aby z tisýce kop
ossůw podlé welikosti a malosti statků gednu kopu žrossůw
ských dal, a ty penjze aby dáwány byli w Praze Zdesla-
wi Wrábsském z Wrabj ꝛc., Janowi Tatausowi z Wra-
o měsstěnjnu starého města Pražského s listy přiznáwagjcý-
předesslého ssacuňku, a to konečně mezy tjmto časem a sně-
m neyprwé přjsstjm; kteréžto osoby magj ty penjze wydá-
ti na potřeby, kteréž od neywyšssjho heytmana vznány
dau, a těm má za prácy potom dáno býti každému po 20
dách žrossů Českých. Wssak nebylaliby na ten čas toho
dná potřeba, tehdy ty penjze aby předce ležely na rádnjm
mě starého města Pražského pro nás wssech budaucých
třebu, a ty osoby napřed gmenowané z takowého přjgmu
sem swým wssem třem stawům aneb osobám od stawůw
lenym řádný počet aby potom včinili, a tato hotowost tak
řjzena má trwati do swatého Martina neyprwé přjsstjho.

Stalo se w středu po družebné neděli, ginák po swatém
enedyktu léta Páně tisýcýho, pětistého, čtyřidcátého sedmého.*)

---

*) Mnoho gesstě giných artykulů bylo vzawřjno, kterýchžto
se mi pominauti zdálo; neb se snad někdy wynagde Čech
poctiwý, který wssecka wůbec známowaná snessenj wybere
a wydá. —

Nynj ſe klade wyš dotčená odpowěd, w kteréž ſtawowé pana Sſebeſtyána z Waitmille k pokogi napomjnagj, a wálečnau pomoc dáti nechtěgj, gakož ſama vkazuge:

Páni, Rytjřſtwo, Pražané, y ginj poſlowé z měſt králowſtwj Cžeſkého, nynj w Praze ſhromážděnj.

Vrozenému Pánu Panu Sſebeſtyánowi z Waitmille y na Chomutowě, pánu přjteli naſſemu milému.

Službu ſwau wzkazugem vrozený Pane přjteli náš milý! Wěděti wám dáwáme, že geſt nás doſſlo pſanj waſſe, kterýmž podlé rozkazu Geho Miloſti králowſké nás opět abychom wſſickni tři ſtawowé wzhůru byli, a k Sſlakenwaldu táhli, napomjnáte, předkládagjce, kterakby kurfirſſt Geho Miloſt Saſký do králowſtwj tohoto wpád včiniti chtěl, gakž též pſanj waſſe w ſobě plněgi ſwědčj. W prawdě nás tjm nemalau těžkoſt a ſprawedliwě máme. Nebo pſanj Geho Miloſti kurfirſſta nám těchto čaſůw včiněné na giný rozum ſe wztahuge, kterýmžto nás k zachowánj ſmluw dědičných napomjnati y žádati, a w též ſe podáwati. A druhé wjte dobře, že wyměřený čas hegtmanſtwj waſſe, kteréžto geſt na wás ode wſſech tři ſtawůw králowſtwj tohoto, a na gaký způſob wzloženo, giž wyſſel, geſſto ſe nám wjdí, žebyſte giž ſprawedliwě w tom ſobě tudjž y nám pokog dáti měli. A protož wás žádáme, poněwadž y pſanj Geho Miloſti kurfirſſta přjčin k nepokogi žádných ſobě daných nenalézáme, že wy také pokudž ode wſſech ſtawůw, tak gakž zřjzenj zemſká, tudjž y ſwobody králowſtwj tohoto vkazugj, poručenj o tom mjti nebudete, takowému předſewzetj ſwému po-

cyus spolu s knjžetem Augustem Geho Milosti bratrem swým, tak gakž nás zpráwy gisté dossly a docházegj, s nemalým počtem lidu gjzdného a pěssjho y také s husaři do králowstwj Českého gest wtrhl, a při městu Mostu aneb w témž městě s wogskem se položil. Gessto stawowé králowstwj Českého, ani také my nemagjce o tom žádné wědomosti nemalau nad tjm těžkost neseme, že mimo způsob starobylý a swobody králowstwj Českého na záhubu koruny České, y také snad nás wssech obywatelůw národowé cyzý během wálečným zbrogně do země této se pausstěgj, a země tato y my také gak se w tom opatrugeme, to dobře nynj widjme. A protož k Wassj králowské Milosti, gakožto ku pánu nassemu milostiwému w tom se vtjkáme a žádáme, že nad králowstwjm Českým y nad obywateli téhož králowstwj tolikéž y nad námi swau milostiwau ruku, gakožto král a pán náš držeti a na nás toho, aby do země této národowé cyzý wogensky wskakowati měli, dopausstěti neráčjte; nébrž Geho Milosti knjžeti Maurycowi, tolikéž y Geho Milosti Augustowi bratru Geho Milosti psanjm Wassj králowské Milosti o tom že dostatečně poručili, y také rozkázati račjte, aby Geho Milost s tjm swým wálečným wen z králowstwj tohoto se hned a proti swobodám koruny České od takowého wogenského přestal. Neb budeli takowá wěc swůg průchod mjti každý, komužby se gedině zaljbilo do králowstwj tohoto issky swobodně wskakowati, zemi tuto y obywatele hubil, tehdy nám wssem gisté záhuby gest očekáwati. ..ad za takowými přjčinami lidé musylibу na ty cesty dle pukowánj wlasti swé y také sebe pomyslliti, aby takowým

em w čas překážku mohli včiniti, tak aby k zkáze při-
eni nebyli. Za milostiwau a spěssnau Wassj králowské
osti odpowěd ponjženě žádáme.

Dán w Praze w pátek den slawného hodu wtělenj
ia Gezu Krysta. Léta od geho narozenj tisýcýho, pěti-
o, čtyřidcátého sedmého.

Wassj králowské Milosti

wěrnj poddanj

zřjzené osoby od stawůw králowstwj
Českého, a Pražané wssech třj měst
Pražských.

dpowěd od krále Geho Milosti na to daná,
w kteréž se při stawjch omlauwá:

Ferdynand ꝛc.

Urozenj, slowútnj, poctiwj a opatrnj wěrnj nassi milj!
anj wassemu nám včiněnému gsme wyrozuměli, a tuto
m na to odpowěd dáwáme. Že gste tomu z předesslých
ůw nassjch otewřených y ginák bez pochyby dostatečně wy-
zuměti mohli, že toho aumyslu spolu s oswjcenými Mau-
em a Augustem knjžaty Saskými a markrabjmi Mjssen-
mi a Hánussem Gikjkem markrabjm Brandenburským ꝛc.
ty nassjmi wěrnými milými, gako s pomocnjky nassjmi
(erbaluncých) spřjzněnými býti ráčjme, k cýsaři Rjmské-
a Geho Milosti pánu a bratru nassemu neymilegssjmu
ynauti; gakož gsme pak to včiniti, a s weyš psanými
jžaty Gich Láskami giž wytáhnauti, a dnes osobau nassj
n přigeti račili. A poněwadž toho gistau zprávu máme,

a k cýsaři Geho Milosti přitáhnauti račjme, aby tudy dotčený Hánuš Frydrych, kterýž se knjžetem Saským gmenuge, pro swau neposlussnost a zlé předsewzetj skutečně trestán, a králowstwj, země, y poddanj nassi wěrnj milj w dobrém pokogi tjm lépe býti a trwati mohli.

Dán w Mostu w sobotu po Panny Marye zwěstowánj léta 1547.

Urozeným a slowůtným osobám zřjzeným od osob králowstwj Českého, a poctiwým a opatrným Pražanům wssech třj měst Pražských. Wěrným nassjm milým.

Giné psanj od krále Geho Milosti staroměstským z ohledu toho včiněné, w kterémž ge napomjná, aby se žádného nepřjtele nebáli.

Ferdynand 2c.

Poctiwj, wěrnj nassi milj! Zprávu mjti račjme, že gste hofmistru dcer nassjch neymilegssjch oznámili, poněwadžby na ten čas w zemi některý lid wálečný býti měl, žebyste pro opatřenj dcer nassjch neymilegssjch, y také měst Pražských w hotowosti býti chtěli. Y poněwadž gste tomu z psanj nassého bez pochyby giž wyrozuměti mohli, že pro obranu a ochranu tohoto králowstwj s některými knjžaty proti Hánussowi Frydrychowi, kterýž se knjžetem Saským gmenuge, a tak dále k cýsaři Geho Milosti panu a bratru nassemu neymilegssjmu, neb toho po nás Geho Milost cýsařská žádati, a tak mjti ráčj, táhneme, a nepřjtel se giž zase nazpátek od Jochmistálu obrátil, a w tomto králowstwj na ten čas

žádný nepřítel nenj; protož se wám wálečně strogiti ani nynj žádných nepřátel obáwati nepotřebj. Než gestližeby gacý nepřátele do tohoto králowstwj táhnauti aneb wpády w zemi činiti chtěli, o tom wám oznámiti neobmeškáme. Toho se nám před wámi, abyšte se wěděli čjm sprawowati, a zbytečných y bezpotřebných nákladůw wwarowati, tegna včiniti neráčili.

Dán w Mostu w neděli Judika léta 1547.

Jakož ponjžená žádost zřjzených osob stawowských a Pražanůw na krále Geho Milost, aby se knjže Maurycý s lidem swým wálečným wen z tohoto králowstwj wybral, řádného průchodu neměla; wýš dotčené osoby Maurycowi a Augustowi bratřjm, knjžatům Saským psanj včinili, a ge aby ze země České se wyprawili laskawě napomjnali, gakož list vkazuge:

Oswjceným knjžatům a panům, panu Maurycowi, a panu Augustowi bratřjm z Božj Milosti knjžatům Saským landkrabjm Durynským a weywodám Mjssenským rc. panům nám milostiwým Gich Milostem, aneb Gich Milostj mjstodržjcým.

Služby nasse y pozdrawenj wzkazugem oswjcené knjže a pane pane nám milostiwý! Zprávy nás docházegi, kterakby Wasse knjžecý Milost s oswjceným knjžetem Augustem rc. bratrem Wassj knjžecý Milosti těchto dnůw s nemalým počtem lidu gjzdného y také s husaři do země této a do králowstwj Českého wtrhnauti, a v města Mostu aneb snad w témž

městě položiti se ráčili. O čemž my žádného psanj od Geho Milosti králowské pána naſſeho milostiwého nemagjce, gakým způsobem a běhemli přátelským čili nepřátelským se to děge, newjme, ani také tomu wyrozuměti nemůžeme; nébrž při nás gest to s nemalým podiwenjm, že bez wědomj stawůw králowstwj Českého y wſſech obywatelůw nás cyzý národowé způsobem zbrognym a wálečným do králowstwj tohoto se wedau a pauſſtěgj. A protož na mjstě wſſech třj stawůw y také obywatelůw králowstwj tohoto, tolikéž y my sami od sebe Waſſj knjžecý Milosti napomjnáme, že z králowstwj a z země této České s takowým počtem lidu wálečného wytrhnauti, a do zemi Waſſj knjžecý Milosti y také do giných, kteréžby ke koruně České nenáležely, obrátiti se Waſſe knjžecý Milost ráčj, tak aby obywatelům králowstwj tohoto ſſkody se nedály, a my pokoge vžjti mohli. Neb gestližeby se toho nestalo, a Waſſe knjžecý Milost s týmž wálečným lidem předse w králowstwj Českém na ſſkodu obywatelům králowstwj tohoto ležeti ráčili, Waſſj knjžecý Milosti žádáme, gestližebychom na gaké giné cesty za přjčinami těmito nám danými pomyſliti a zemi tuto y také nás wſſecky ginak některak, než nynj opatřeni gsme, opatrowati y opatřiti musyli, že nám w tom Waſſe knjžecý Milost za zlé mjti neráčj; poněwadž my Waſſj knjžecý Milosti ani žádnému ginému žádných přjčin sluſſných a sprawedliwých k nepokogi gsme nedáwali, ani geſſtě nedáwáme. A bylliby ten aumyſl Waſſj knjžecý Milosti k městu Jochmistálu táhnauti, o tom Waſſj knjžecý Milosti oznamugem, že město to na ten čas stawům králowstwj Českého náležj, kteréžto my gakožto wěrnj poddanj pro dobré

Bůh we třech dnech na pomezý králowstwj tohoto budeme (poněwadž Geho Milost cýsařská w pondělj minulý z Nornberka ke Chbu giž wygeti ráčil) abychom s Geho Milostj gednali, aby Geho Milost tažení swého s Geho Milosti lidem wálečným skrze králowstwj nasse České proti Hánussowi Frydrychowi, kterýž se knjžetem Saským gmenuge, nebral, než ginau cestau se proti němu obrátiti ráčil; gakož pak té giſté naděge gsme, že to při Geho Milosti cýsařské obdržeti ráčjme. Protož se wám žádného lidu wálečného ani nepřátel obáwati, a hradu Pražského osazowati nepotřebj. Nébrž za to wás žádáme y paraučjme, že s tjm wssjm w pokogi až do nassého sstastného dáli Bůh na hrad Pražský k sněmu obecnjmu přjgezdu budete. Neb w paměti máte, že gsme se po wsse časy králowánj nassého k wám milostiwě gako král a pán wáš chowali. A k tomu na gaký způsob gsme wám při odgezdu nassem z hradu Pražského dcery nasse neymilegssj poručiti ráčili, tak gestližeby která toho potřeba a wám to od rad nassich oznámeno bylo, abyste w tom dcer nassjch radau a pomocý neopausstěli. Ale poněwadž toho na ten čas žádná potřeba, pročby hrad Pražský osazen, aneb wěčegně hnuto býti mělo, se neznáwá, nepochybugem o wás, že se tak při tom, gakž weyš dotčeno, a gako wěrným poddaným nassim náležj, powolně y pokogně zachowáte. A my wám to milostj nassj králowskau zpomjnati a nahražowati ráčjme.

Dáno w Žluticých we střědu po neděli postnj Judika. Léta 1547.

W prostřed těch truchliwých země Cžské důležitostj ozwal se také cýsař Rzimský Karel V., a psanj německé Čechům včinil, w kterémž na wědomj dáwá, kterak proti Janowi Frydrychowi nepřátelsky táhne, Čechům pak poraučj, aby mu wsseligaké sspjže dodáwali, a ku králi Geho Milosti poddaně a poslussně se zachowali. *)

Páni stawowé zprawení gsauce o tom, kterak Mauryc y Augusst bratřj, knjžata Saská v Mostu polem ležj, a cýsař Rzimský Karel V. s nemalým počtem lidu zbrogného až k Chebu se hnul, na tom se obecně snesli, aby meze králowstwj Českého lidem wálečným opatřeny byly. K témuž také aumyslu několik praporců zbrogného lidu pod spráwau pana Kasspara Pfluka do pole wyprawili. Král Geho Milost o tom zwěděw psanj gim včinil, w kterémž ge napomjná, a milostiwě poraučj, aby s lidem do pole wyprawenym domů se obrátili, gakož list vkazuge:

Psanj od krále Geho Milosti staroměstským a nowoměstským.

Ferdynand rc.

Poctiwj, wěrnj nassi milj! Zpráwu mjti račjme, abyste předce přes negedno milostiwé napomenutj a rozkaz náš do pole wogensky wytáhnauti měli, což gest nám do wás

*) Gakož toto psanj půwodně welmi hrubau řečj psané gest, zdálo se mi ho zde pominauti. Wiz Akta těch wssech wěcý mezy Ferdynandem a osobami ze stawůw. W Praze 1547. 4to.

nemalým, nébrž s welikým podiwenjm, že častému oznámenj a psanj naſſemu wám včiněnému mjſta dáwati a wjry předkládati nechcete, než lecgakýms poſtrannjm a negiſtým y neğruntowným zpráwám o cýſaři Ržjmſkém. Geho Miloſti ſánu a bratru naſſem neymilegſſjm, y o nás ſe namlauwati ráte, gakoby cýſař Geho Miloſt y my s lidem naſſjm obogjm wálečným, ſtawům a obywatelům králowſtwj naſſeho Českého ſſkody činiti chtěli ꝛc., což geſt Geho Miloſti cýſařſké, ani nám nikdý na myſl nepřiſſlo, a geſſtě na tom býti neráčjme, abychom dotčeným ſtawům a obywatelům gmenowaného králowſtwj naſſeho Českého gaké wpády, ſſkody neb záhuby činiti měli. Než proto gſme ſe a z žádné giné přjčiny wčera s cýſařem a s lidem Geho Miloſti wálečným y naſſjm, ſem do Chba ſtrhnauti ráčili, abychom s pomocý Pána Boha wſſemohaucýho Hánuſſe Frydrycha, kterýž ſe knjžetem Saſkým gmenuge, pro geho nepoſluſſnoſt a zlé předſewzetj ſkrotiti a treſtati ráčili; tak aby králowſtwj naſſe České y obywatelé w něm, a země k témuž králowſtwj přjſluſſégicý před nepřátely w dobrém pokogi, láſce, ſwornoſti ſtáti a trwatj mohli ꝛc. O čemž také do wſſech kragůw králowſtwj naſſeho Českého pſáti a oznamowati ráčjme; kteréhožto pſanj wám ted weypis, gemuž ſſjřegi wyrozumjte, poſýláme. Protož wás gakž y předeſſle tak y nynj napomjnáme y poraučjme, abyſte hned, gakž wás toto pſanj naſſe dogde, zaſe s lidem ſwým do pole wyprawenym domůw ſe obrátili, a tak ſe při tom gakž wám pſáti ráčjme, powolně, poſluſſně y wſſeligak pokogně až do ſſťaſtného dáli Bůh přjezdu naſſeho na hrad Pražſký, pamatugjc na powinnoſti waſſe, kterýmiž

wyrozuměti ráčjte. A protož Wassj Milosti žádáme, poně- wadž rychlé pomocy a spěssného wyswobozenj ode wssech sta- wůw a obywatelůw markrabstwj Morawského potřebugeme, e to opatřiti ráčjte, aby list takowý náš wssechněm markrab- stwj Morawského obywatelům w známost vweden býti mohl; ak abychom podlé smlůw a powinnostj, kterýmiž sobě od sta- rodáwna zawázáni gsme, od stawůw markrabstwj Moraw- ského w tomto nám nastáwagjcým nebezpečenstwj spěssnau pomocý opatřeni býti mohli. Neb téhož při stawjch knjžet- stwj Slézkého a markrabstwj hornjch y dolnjch Lužic hledá- me a vložiti žádáme. Wěřjce gakž powinné, náležité y také sprawedliwé gest, že w tom od Wassjch Milostj y od nich opusstěni nebudeme, odpowědi spěssné, gižbychom se zpra- witi mohli, po tomto poslu nassem žádáme.

Dán w Praze w auterý po neděli smrtedlné l. P. 1547.

Zřjzené osoby od stawům králow-
stwj Českého, a Pražané wssech třj
měst Pražských.

Do markrabstwj Morawského stawům.

Urozeným Panům, Panům Gich Milostem, Urozeným a Sta- tečným Panům Rytjřům a Wladykám, a Opatrným Pa- nům, městům ꝛc. w markrabstwj Morawském obywagj- cým, Panům bratrům, strcycům, vgcům a Panům přá- telům nassim milým.

My zřjzené osoby od stawůw králowstwj Českého a Pra- žané wssech třj měst Pražských, Wassim Milostem a Wám

služby swé wzkazugjce oznamugem a listem tjmto naším na wěčnau památku dáwáme, že patrně a očitě to spatřiwsse, kterak králowstwj České skrze neobyčegné a nowé gakésy obmysly y s zeměmi k témuž králowstwj přjslussegjcými k saužení a potlačenj gest přissło, čemuž nechtjce se déle djwati, abychom tak hanebně předkem o wssecky swobody králowstwj Českého, potom pak naposledy o nasse poctiwosti, hrdla a statky nesse přigjti musyli, kdybychom časně na odpor tomu se nepostawili. Protož z wůle Pána Boha wssemohaucýho, a z lásky křestanské w počtu znamenitém a welikém ze wssech stawůw y také kragůw králowstwj Českého w Praze w kollegi welké na gistý den gsme se sgeli, a magjce těžkost nad zawedenjm nassjm, snessenj a nařjzenj přátelské mezy sebau gsme učinili, kteréžto Wassjm Milostem a Wám též wytisstěné posýláme. A poněwadž pak, gakž nás zpráwy docházegj, y také sami tomu wyrozuměti můžeme, pro takowé křestanské a upřjmé dobré nasse snessenj lid wálečný z rozličného y z ukrutného cyzýho národu sebraný, do králowstwj Českého na potupu a na záhubu nassj přiweden a do koruny České wtržen gest, a tak znamenité sskody lidem nebohým náplnau mocý se děgj, pro nic giného, než že gsme my na Geho Milost knjže Hanusse Frydrycha kurfirsstu Saského ꝛc. na rozkaz od Geho Milosti králowské proti swobodám králowstwj Českého wyssly, wogensky táhnauti a krwe křestanské newinné bez přjčin nám daných wylévati nechtěli, pamatugjce w tom na poctiwosti nasse y na starobylé a dědičné králowstwj Českého s domem Saským smlauwy a spřjzněnj. A protož my Wassjch Mi-

lostj a Wás naſſim tjmto liſtem žádagjce napomjnáme, poněwadž tjm sobě powinni a zawázáni gſme, abychom ſebe w těžkoſtech neopauſſtěli, ale proti nepřátelům naſſim, gakýmž pak koli ſobě pomáhali. Gakož pak my před léty giž pominulými opowážiwſſe ſe w tom hrdel y ſtatečkůw ſwých, to gſme negednau ſkutkem dokazowali, a Waſſich Miloſtj a Wás před Turkem nepřjtelem wſſeho křeſtanſtwa chránili, že w tomto naſſem nebezpečenſtwj a w potřebě nám naſtáwagjcý pomocý ſwau ſpěſſnau a rychlau, kdybychom Waſſi Miloſti podruhé naſſjm pſanjm oznámili, opuſtiti neráčjte a neopuſtjte; tak abychom my, kteřjžto gſme ſe zaſadili, předkem o čeſt a chwálu Božj, pak o ſwobody králowſtwj Čeſkého, o obecné dobré, a wlaſti naſſj přirozené tak neſprawedliwě y nekřeſtanſky k ſnjženj a k zahubenj ſkrz auklady a rozličné nepřátel naſſich obmyſly, přiwedeni nebyli; poněwadž kdyby na nás pád přiſſel (čehož Pane Bože vchowati rač) Waſſe Miloſt y my wſſickni gednoſtegné těžkoſti a pádu muſylibyſte potomně a nebo také wěčné ſlužebnoſti očekáwati. A pro ſnadſſj wſſeho toho wyrozuměnj, přjpiſy liſtůw Geho Miloſti kurfirſſta Saſkého s odpowědmi naſſjmi na to danými Waſſj Miloſti také obſýláme, a toho tegna před Waſſjmi Miloſtmi a Wámi včiniti nechceme, že my wſſickni ten ponděljj po kwětné neděli ſe wſſj naſſj wogenſkau mocý, dáli Pán Bůh do pole wtrhnauti, a proti nepřátelům naſſim ſe poſtawiti mjnjme a chceme. Také zpráwy nás docházegj, žeby Huſaři w znamenitém počtu na záhubu nás a králowſtwj Čeſkého od někoho ſkrz markrabſtwj Morawſké měli wedeni býti; protož y za to Waſſich Miloſtj a Wás žádáme

že takowého neważného a bezbožného národu skrz zemi wassj na nás wésti dopustiti neráčjte a nedopusstjte, a byloliby tak, o tom časně že nám wěděti a znáti dáti ráčjte. Odpowědi spěssné žádáme. A než tento list náš napsán byl, psanj nám od pana hegtmana nasseho přisslo, že gsau nepřátelé giž Kadaň město wzali, toho psanj přjpis Wassjm Milostem také odesýláme.

Dán w Praze w auterý po neděli Judika, léta Božjho 1547.

Mezy tjm strassné Čechů zpráwy dossly, že cýsař s welikau mocý ku králowstwj tomuto se blížj, a w některých městech též y w Praze s lidem swým, kterýž sobomsky, kam přigde, sobě podjmá, položiti se chce; za tau přjčinau na Morawanech co neyspěssněgssj pomocy žádali, gakož listowé ukazugj:

Urozenému Pánu, Panu Wáclawowi z Lubanic a na Cu-pyni, neywyžssjmu hegtmanu markrabstwj Morawského, pánu příteli nassemu milému.

Služby swé wzkazugem Wassj Milosti Urozený Pane, příteli náš milý! Gakož gsme Wassj Milosti psa-li žádagjce od Wassj Milosti y také od giných Panů [illegible] markrabstwj Morawského pomocy, psanj [illegible], poněwadž giž tyto [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] gest; protož [illegible] gsme k Wassj Milosti [illegible] pána, Kaspara [illegible] z [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

nasseho psanj na Wassi Milost wzložiti, protož Wassi Milosti prosýme, že gemu gako nám samým toho wsseho wěřiti a w tom se k nám přátelsky vkázati račjte, a my Wassi Milosti se toho nelitugic hrdel, ani statkůw, wždycky odsluhowati a odplacowati chceme.

Dán w Praze we středu po neděli Judika. Léta Páně 1547.

Zřjzené osoby od stawůw králowstwj Českého, a Pražané wsseck třj měst Pražských.

Do markrabstwj Morawského.

Urozeným Panům, Panům Gich Milostem, Urozeným a Statečným Panům Rytjřům, Wladykám, Maudrým a Opatrným Panům, měštům etc. w markrabstwj Morawském obýwagjcým, Panům nám přjzniwým, bratrům, streycům, a Panům přátelům nassjm milým.

My zřjzené osoby od stawůw králowstwj Českého a Pražané wsseck třj měst Pražských, Wassjm Milostem a Wám služby swé wzkazugjce oznamugem, a listem tjmto nassjm na wědomj dáwáme: Gakož gsme Wassjm Milostem a Wám předesslé psanj včinili, žádagjce, kdyžbychom Wassjm Milostem a Wám po druhé oznámili, abyste wzhůru byli a nám na pomoc táhnauti račili etc., gakž též psanj nasse to wsse w sobě ssjře obsahuge. Y oznamugem Wassjm Milostem a Wám, že této hodiny přisslo gest nám psanj od neywyššjho hegtmana polnjho, kterýmž nám oznamowati račj, že cýsař s welikau mocý ku králowstwj tomuto se přibližuge,

a Talianůw pěssjch y na konjch y giných národůw při-
lo, ti znamenité a vkrutné a sodomské sskody lidem dělagj,
gako o nich se pjsse, a to gegich přitaženj gest tu středu
ed smrtedlnau nedělj.

Geho Milost pan Kasspar Pfluk psáti račj, že gest při-
lo pět tisýc Sspanyelůw do města Weidowa, od Čech ležj
ko tři mjle za lesem, ti také znamenité sskody dělagj y so-
mské.

Geho Milost cýsařská psáti račj do Čech, žeby se chtěl
Čechům přibljžiti, y také na djl skrze ni táhnauti, aby
ho lidu proffant byl wezený.

Toto nassi sspehowé oznamugj, y ginj dobřj přátelé
li, že to slyssj od některých hegtmanůw y obecnjch lidj,
y Geho Milost cýsařská na tom býti račil, aby se do Čech
ložil s swými wogsky, nebo prawj, že slyssj, že gest hogné
ně.

W sobotu před smrtedlnau nedělj Geho Milost králowská
města Mostu gest račil s některými knjžaty wtrhnauti,
tu Husaři y ginj po wsech znamenité sskody činj.

Toto máme gistau wýstrahu, že gest mluwil markrabě,
rýž gest gat, gak se gest psanj stawům stalo, na tom gest
a zawřjna, že když kurfirssta wen ze země y s geho dětmi
ženeme, tehda do Čech potáhneme, a ty neposlussné tre-
ti budeme, a wssecky statky zápisné, aby byli wssem
gaty.

Giž gest kurfirsstowi psáno, budeli toho potřeba, aby
s retowal.

Tento pondělj minulý Geho Milost pan Kasspar Pluk hegtman neywyšssj do pole gest se položil s některými bližssjmi, a má při sobě wjce než deset tisýc lidu, a na každý den táhnau.

Páni Pražané konečně tento pátek minulý také gich něco wytáhlo, a bez meškánj gich wjce pošlj.

O padesáte artykulůw gsau gž stawowé snesli, aby měli na tomto sněmu budaucým gednati, a ti artykulowé gsau wssickni na wětssjm djle dobré králowstwj tohoto.

Zřjzené od stawů osoby s Pražany rozpráwugjce w gedném nebezpečenstwj králowstwj České gest postaweno, a o králi že se nic neslyšj, kterýž konečně osobau swau na ten čas býti rácil; některé osoby z Pražanů k arcyknězňám dcerám Geho Milosti králowské na hrad Pražský wyslali, a Gich Milostem důležitosti králowstwj Českého přednesli; po mnohém pak rozmlauwánj následugjcý psanj králi Geho Milosti učinili:

Neygasněgssjmu Knjžeti a Pánu Panu Ferdynandowi, Rjmskému, Uherskému, Českému, Dalmatskému, Charwátskému rc. Králi. Infantu w Hyšpanj, Arcyknjžeti Rakauskému, Markrabj Morawskému, Lucemburskému a Slezkému Knjžeti, a Lužickému Markrabj rc. Králi Geho Milosti a Pánu nassemu milostiwému.

Neygasněgssj Králi a Pane, Pane náš milostiwý! Wašj králowské Milosti služby nasse powolné a hotowé se wssj ponjženau wzkazugem poddanosti, žádagjce Wašj králowské Milosti na Pánu Bohu wssemohaucým dlauhého zdrawj, wese-

lého a ſſťaſtného nad námi kralowánj, gakožto Pánu naſſe-
mu miloſtiwému.

Neygaſněgſſj Králi! Těchto dnůw dodáni gſau nám
dwa liſtowé měſtům Pražſkým ſwědčjcý, z nichžto geden
na Geho Miloſt neywyšſſjho pana purkrabj Pražſkého,
a na Geho Miloſt neywyšſſjho pana hofmiſtra králowſtwj
Čeſkého wěřjcý ſe wztahuge. Kterýmžto též měſta Praž-
ſká Waſſe králowſká Miloſt napomjnati račjte, aby cožkoli
od Gich Miloſti z poručenj Waſſj králowſké Miloſti mluwe-
no y gednáno bylo, tomu wſſemu wěřili ꝛc.

Druhým pak Waſſe králowſká Miloſt táž měſta Praž-
ſká napomjnati račjte, aby ſe od taženj tohoto wogenſkého
přeſtalo, že ſe nenj potřebj obáwati žádného nebezpečenſtwj
králowſtwj Čeſkému, ani obywatelům téhož králowſtwj, po-
něwadž žádných nepřátel před rukama nenj. A také ſněm
w brzkém čaſu w Praze že držán býti má ꝛc. gakž oboge
pſanj Waſſj králowſké Miloſti to w ſobě ſſjře držj a obſahuge.
Y miloſtiwý Králi! když gſau Gich Miloſt některým oſobám
od měſt Pražſkých k Gich Miloſtem Arcyknžnám Rakau-
ſkým ꝛc. na čas ten wyſlaným to wſſe obſſjrně předlo-
žili, a oni tak potom k nám ſe nawrátiwſſe, o tom o wſſem
zprávu doſtatečnau včinili, což my wſſecko pilně rozwážjwſſe,
dneſſnjho dne odpowěd Gich Miloſtem na takowé předloženj
gſme dali, kteréžto také před Waſſj králowſkau Miloſtj tagiti
nemjnjme. Že předeſſlého čaſu, když gſau ſe ſtawowé krá-
lowſtwj Čeſkého do Prahy gednau y po druhé ſgeli, a o obec-
nj dobré králowſtwj Čeſkého gednali, y také mezy ſebau ob-
ſſjrná rozmlauwánj měli, toho hned čaſu, než gſau ſe geſſtě

tiž stawowé rozgeli, mnohé zpráwy od lidj hodnowěrných stawûm gsau činěny byly, gakáby lest o králowstwj Českém, a o wssech téhož králowstwj obywatelých wkládána a zawřjna giž býti měla, tak že králowstwj toto k zkáze a obywatelé geho k wěčnému wypleněnj a wyhlazenj s gazykem Českým magj konečně přiwedeni býti. Gakož pak mnohé a rozličné pohrůžky netoliko při dworu Wassj králowské Milosti a od služebnjkůw Wassj králowské Milosti gsau prossly, ale také od lidu služebného Geho Welebnosti cýsařské, kterýž w městě Normberce y také okolo Normberka ležel, mnoho o zkáze a záhubě národu Českého slysseno gest. Když pak stawowé králowstwj Českého widauce, že w králowstwj Českém žádného před takowými hroznými pohrůžkami opatřenj nemagj, když ani Wasse králowská Milost w zemi býti gste neráčili, ani neowřessi pan purkrabě Pražský, čehož nikdý prwé slýcháno nebylo, z powinnosti swé, kterauž králowstwj Českému, gakožto wlasti swé wěrnoznané zawázáni gsau; y také obáwagjce se, aby skrze rozličné wálky nepřátel králowstwj Českého s manželkami, dijtkami, y s statečky swými k konečné zkáze nepřissli, pro opatřenj předkem Gich Milostj [illegible] Rakauských, králowstwj tohoto, y nás wssech obywatelůw [illegible] králowstwj Českého, hegtmana, [illegible] se proti nějakým nepřátelskym mocy [illegible] mohl, z [illegible] gsau [illegible], a gemu y také nám [illegible] o swé [illegible], [illegible] také w tom čase nebezpečenstwj, obzwlásstě [illegible] gim do kragin o swé zemi [illegible]. [illegible], že [illegible] z národu [illegible] a [illegible] [illegible] stawůw králowstwj Českého do [illegible] Český gest [illegible], a [illegible]

by nemalé lidem chudým zdělal. O čemž týž hegtman náš a my také přezwěděwsse, a tolikéž že se Hyssspanský a Wlasský národ k pomezý Česskému přiblizuge, kterýžto obcowánjm swým nekřesťanským y také swým zwyklým neřádem mnoho lidem nebohým tudy, kudyž gest koli táhl, znamenité a weliké, gakž gistau toho zprávu máme, násylým, y wsseligak gináč sskody činil, a snadby tolikéž y w králowstwj Česském, kdyby časně takowá wěc opatřena nebyla, činiti a swau wůli s poctiwými ženami a pannami prowozowati chtěl. Z těch a mnohých giných přjčin, abychom králowstwj tohoto tak na tento čas opusstěného, a podlé nás wssech giných obywatelůw koruny této nezawedli a k zkáze nepřisssli, listy nassimi spolu y s hegtmanem nassjm do kragůw znáti gsme dali, aby oni w gisté mjsto se strhli, a proti těm, gesstoby během nepřátelským wpády do králowstwj tohoto činiti chtěli, spolu s námi se zasadili, nic toho bohdá, cožby na ctné a dobré nenáleželo, před sebe, ani pro Wassj králowské Milosti, gakožto pánu nassemu milostiwému, ani proti žádnému ginému dobrému neberauce, než toliko před nepřátely králowstwj tohoto a nassimi (gakž pak tjm sobě a wlasstí nassj přirozené powinni gsme) sebe, manželky, djtky, a statečky nasse w tom opatřugjce. A protož milostiwý králi, aby takowé tažení mohlo přetrženo býti, toho giž w mocy hegtmana stawůw králowstwj tohoto, ani také nassj není. Nébrž za to my Wassj králowské Milosti žádáme, že Wasse králowská Milost, což neyrychlegi býti může, zase se do králowstwj Česského a na zámek Pražský nawrátiti ráčjte, aby w sněmu

od Wassj králowské Milosti položenému, rozpačitosti se nedálo, gsauce ku Pánu Bohu nassemu té nepochybné naděge, že na témž sněmu to wsse, což se gest od dáwnjhò giž času ku zlému nachýlilo, slussnými a sprawedliwými prostředky bude se mocy pokogně k dobrému y vžitečnému Wassj králowské Milosti, králowstwj tomuto, y nám wssem obywatelům, gednati y také na mjstě postawiti a wykonati. Nébrž y za to Wassj králowské Milosti, gakožto pána nassého milostiwého žádáme a prosýme, že Wasse králowská Milost, gakožto král a pán křesťanský, ljtost nad wyléwánjm krwe křesťanské magjce, k Geho Welebnosti cýsařské se přimluwiti, a k tomu skutečně se přičiniti račjte, aby Geho Welebnost cýsařská od takowého wálečného swého tažení proti Geho Milosti kurfirsstu Saskému a lidu křesťanskému račil přestati a se vpokogiti, tak aby moc a sýla křesťanská tudy zemdlena, Turku pak nepřjteli swaté wjry křesťanské přjčina k poplněnj dána nebyla; poněwadž mezy králowstwjm Českým a domem Saským smlauwami dědičnými wěčný pokog vtwrzen gest, kterýchž pokoge y wssech králowstwj Českého swobod Wassj králowské Milosti, gakožto králi a pánu koruny České se wssj pilností a bedliwostj ssetřiti náležj. A dáli to wssemohaucý Pán Bůh, že takowé krwe prolitj křesťanské skrze milostiwé prostředkowánj Wassj králowské Milosti přetrženo bude; tehdy Wasse králowská Milost wěčné pochwaly ode wssého křesťanstwa y od nás swých wěrných poddaných dosáhnauti račj, čehožbychom Wassj králowské Milosti, gakožto pánu swému milostiwému, wěrně, vpřjmě a z prawých nassjch srdcý přáli, a na Pánu Bohu nepřestáwáme žádati y za to prosyti.

Odpowědi od Wassj králowské Milosti žádáme. Dán w Praze w pondělj po kwětné neděli léta Páně tisýcýho, pětistého, čtyřidcátého sedmého.

Wassj králowské Milosti

wěrnj poddanj
zřjzené osoby od stawůw králowstwj Českého, a Pražané wssech třj měst Pražských.

Odpowěd od krále Geho Milosti na to psanj daná, w kteréž swau omluwu přednássj, kterak těžce to nese, že stawowé do pole wtrhli, na gewo dáwá, též poraučj, aby wogsko propustili, a proti Hánussowi že se táhnauti musý, dokládá.

Urozeným, Slowútným N. osobám zřjzeným od osob králowstwj nasseho Českého, a poctiwým purkmistrům a konsselům starého, nowého y menssjho, měst Pražských, wěrným nassim milým.

Ferdynand rc.

Urozenj, slowútnj, poctiwj a opatrnj wěrnj nassi milj! Psanj wassemu nám včiněnému, kteréhož dátum stogj w Praze w pondělj po neděli kwětné nynj minulé, gsme ssjřegi wyrozuměti ráčili. Y nepochybugem, že gste tomu také z negedných nassich kragských otewřených y giných listůw wyssłých a odpowědj od nás wám a giným daných dostatečně srozuměti mohli, že se ne tjm způsobem, gakž se to w lidi skrze

tisstěné traktáty, spisy a tegné obmysly, y ginák, a wssak beze wssého gruntu, wkládá, wtrussuge a obmeyssly, aby cysař Geho Milost pán a bratr náš neymilegssj w něčem neymenssjm, cožby králowstwj nassemu Českému a obywatelům w něm k zkáze a záhubě býti mělo, před se bráti ráčil, a posawad nebéře a bráti nemjnj. Neb kdyby Geho Milosti cysařské gaké giné předsewzetj a aumysl w tom byl, neráčilby byl Geho Milost cysařská o tom radám králowstwj Českého, a potom y wssem stawům téhož králowstwj wůbec, skrze Geho Milosti otewřené listy oznamowati, že Geho Milost cysařská nám, králowstwj nassemu Českému y ginym poddanym nassjm wěrnym milym, k vžitečnému a dobrému y k skrocenj a přestánj Hánusse Frydrycha, kterýž se knjžetem Saskym gmenuge, sem w tuto stranu se obrátiti ráčil. A tak w prawdě slussněgi Geho Milosti cysařské y nassemu milostiwému podánj a oznámenj mnohem wjce než takowym smysslenym zpráwám se wěřiti a mjsto dáno býti mělo, a sprawedliwě se wěřiti má rc. Což se pak toho nebezpečenstwj a pohrůžek, kteréž gsau od lidu wálečného cysaře Geho Milosti, y také při dwoře nassem, aneb od služebnjků nassjch slyssány býti měly, (nad čjmž wy y ginj nemalau těžkost nesete, a pro opatřenj toho y některé snessenj a srownánj mezy sebau gste nařjdili a před se wzali) dotýče: tuto wám na to odpowěd dáwáme, že gest nám s nemalym podiwenjm, že wy a ti, kteřj w tom podlé wás stogj, wětssjho zřenj a naděge do nás gako krále a pána swého nemáte. Neb se w tom Pána Boha dokládáme, y wás za swědky béřeme, že gsme se wždycky až posawad k stawům

)watelům králowstwj nasseho Českého milostiwě, laskawě
:owsky nakloňowali, a k nim přjwětiwost zachowali,
)stě až podnes na giném negsme. Gestližeby kdožkoli
:ho neb sskodliwého w neymenssjm proti králowstwj na-
ı Českému před se bráti chtěl, abychom w tom gich gako
ých poddaných nassjch neopausstěli, nébrž nad niml sku-
rutu nassi králowskau drželi, ge ochraňowali, a niče-
kdež co máme, y žiwota nasseho králowského podlé nich
ıložiti a nasaditi nelitugjc, opatřiti ráčili, gakož pak
ı sami vwážjce to zdrawě při sobě, gináče toho o nás
a mimo to nic giného nám slussně přičjtati nemůžete,
:awedliwě nemáte. Neb gsme se y k tomu milostiw
ali, kdožby w takowých wěcech swrchu ztjžených pře-
čen byl, že trestán býti má. Gakož gsme pak giž y ge-
osobu proto dostatečně trestati a rozkázati dáti, y také
m služebnjkům nassjm při dwoře nassem, aby se těch
:owých zbytečných řečj wystřjhali a nedopausstěli, přjsně
wědjti ráčili. Y kterakž pak takowým holým, galo-
ı, powětrným a negruntownjm zpráwám, řečem a slo-
ı o nás wěřiti, a nás tak nestydatě dotýkati se smjte, gako-
: od nás před takowými hroznými pohrůžkami žádného opa-
ı neměli, a proto že gste, a zwlásstě poněwadž gsme my,
ıeywyšssj purkrabě Pražský w zemi nebyli, čehož že prwé
ý slýcháno nenj, wogenské taženj před se wzali? Gessto
wěc wssem wůbec wědomá; aniž tomu slussně odporo-
ı nemůžeme, že častokrát gesstě za králowánj krále Wla-
ıwa y krále Ludwjka předkůw nassjch slawné paměti, kdy
ı Gich Lásky dosti dlauhý čas w králowstwj Českém ne

wogenské polnj země wyzdwiženj a wytaženj se státi bylo mělo, před rukama nebylo, a podnes gesstě tak daleko od stolice nassj králowské hradu Pražského negsme, a býti gsme neráčili, abychom tam we dwau neb neydéle we třech dnech přigeti byli nemohli; gakož pak gest y od nás neywyšssj purkrabě z Zlutic na hrad Pražský wyprawen byl, kterýž gest s wámi gednal, abyste od takowého do pole wogenského taženj pustili, s tjm doloženjm, že gsme my s lidem nassjm wálečným, kterýž tehdáž při nás byl, pokogně a bez těžkostj a záhuby lidské, skrze králowstwj nasse České, k cýsaři Geho Milosti sem do Chba táhnauti ráčili. A gestližeby kdo proti králowstwj nassemu Českému aneb obywatelům w něm, gakž gsau někteřj bezewsseho gruntu smýsslené to hlásyti směli, něco sskodného neb ztjženého před se wzýti byl chtěl, bylibychom tomu každému s pomocý Pána Boha wssemohaucýho dosti sylnj, a wssak přes wssecku pilnost, kterauž gest týž neywyšssj purkrabě w tom měl, nemohl gest nic při wás obdržeti. a protož wám poraučjme přjsně přikazugjc, abyste (pamatugjce na powinnosti wasse, kterýmiž gste nám, gakožto králi Českému a pánu wassemu zawázánj) hned lidu wassemu wálečnému, kterýž w poli ležj aneb do pole táhne, domůw se nawrátiti a z pole strhnauti rozkázali; tak aby w králowstwj nassem Českém y mezy obywateli téhož králowstwj dálssjch záhub a sskod y těžkostj nepowstalo. A poněwadž nás zprávy docházegj, žeby se těm, kteřj s námi na ten čas w poli gsau, y také těm, kteřj k wassjm snessenjm a záwazkům nepřistaupili, pohrůžky se činiti, a na ně saženo aneb gim sskoditi se mělo, abyste to skutečně opatřili, aby se ničimž

na ně nesahalo, ani se gim sskod neb těžkosti nedálo, pakliby se to nestalo, sami při sobě zdráwě powážiti můžete, žebychom se tomu djwati ani toho slussně dopustiti nemohli, aniž by nám také náležité bylo, nébrž musylibychom na ty cesty pomysliti, aby takowé neposlussenstwj, a to, cožby tak sskodliwého a záhubného témuž králowstwj nassemu bylo, se zastawiti mohlo.

A kdež nás také w témž psanj wassem ponjženě prosyte, abychom což neyrychlegi býti může, zase se do králowstwj Českého na hrad Pražský nawrátiti ráčili, aby w sněmu od nás položeném rozpáčitosti se nedálo rc. W tom se podlé náležitosti a slussnosti, gakž toho nasse a králowstwj nasseho potřeba vkazuge, a wy tomu na nynj přjsstjm sněmu obecnjm z gednánj nasseho dostatečně a obssjrněgi wyrozumjte, zachowati, y také gestliže stawowé gaké těžkosti se mjti prawj, o tom abyste nám oznámili, a my se k tomu podáwáme, že se w tom milostiwě a sprawedliwě podlé náležitosti opatřiti ráčjme, tak aby sobě žádný ničehož slussně stěžowati neměl. Také gsme tomu z záwjrky psanj wasseho wyrozuměti ráčili, kdež nás s ponjženostj žádáte, abychom se k tomu při cýsaři Geho Milosti přjmluwami y ginák milostiwě přičiniti ráčili, aby Geho Milost cýsařská od takowého swého wálečného taženj proti Hánussowi Frydrychowi někdegssjmu kurfirsstu Saskému přestati a se vpokogiti ráčil rc. Y w prawdě gest nám to od wás s nemalým podiwenjm, že gste toho na nás žádostiwi, a lépe toho při sobě (co gest gmenowaný Hánuš Frydrych proti cýsaři Geho Milosti, y také obzwlásstě proti nám a králowstwj nassemu Českému přečjnil, a gesstě

bez přestánj od swého zlého nevstupného a pyssného předse=wzetj vstaupiti nemjnj, a cýsaře Geho Milost y nás při pod=daných nassjch s swými negruntownjmi spisy y giná¿ nedů=wodně libem w osskliwost dáwá) nepowažugete; poněwadž gsau se giná knjžata a stawowé w Rjssi, kteréž gest Geho Milost cýsařská k slussnému poslussenstwj přjwesti ráčil, proti Geho Milosti cýsařské pokořili, Geho Milosti se poddali, ač gest Geho Milost cýsařská slussné přjčiny toho mjti ráčil, proti nim se pro gegich prowiněnj giná¿ se nemilostj okázati; ale proto Geho Milost cýsařská k žádnému gest gináče než podlé způsobu wěcy, toliko milostj swau se chowati ráčil. Neb w paměti mjti ráčjme staré děbičné smlauwy, o kte=rýchž w psanj wassem zmjnku čiňjte, kteréž gest dotčený Há=nuš Frydrych sám zrussil a přestaupil, gakož pak wůbec wě=domé gest, o čemž gsme y častokrát sami oznamowali, gaké gest geho předsewzetj bylo, když gest některé statky w dolnjch Lužicých, a zwlásstě pak dědictwj nasse Jochmistál a Přjsež=nicy, gako geden přednj důchod náš w králowstwj nassem Českém nám odgal, w kterýchžto dědičných smlauwách se Geho Milost cýsařská y každý Rjmský cýsař wyměňuge, aby gedna ani druhá strana sobě proti Gich Milostem cýsařům neradili, ani nápomocni byli. A také Geho Milosti cýsařské ani náš aumysl nikdá gest ten nebyl, abychom krew křesťanskau pro=léwati žádostiwi byli. Než toliko aby k Geho Milosti cý=sařské slussná a sprawedliwá poslussnost zachowána a králow=stwj a země nasse před sskodami, wpády a záhubami ochrá=něni a obhágeni býti mohli a byli.

A také nás gisté zprávy docházegj, že lid wálečný časo psaného Hánusse Frydrycha do králowstwj nasseho Českého wtrhnauti a w témž králowstwj něco toho předsewzjti aumysl proti nám a králowstwj Českému má. Y pokudžby tak bylo, sami znáti můžeme, gak obtjžné by nám to slysseti přisslo. A protož wám přjsně paraučjme, abysste nikterakž toho nedopausstěli, nébrž skutečně k tomu přidrželi, aby týž lid wálečný Hánusse Frydrycha hned bezewsseho messkánj z králowstwj nasseho Českého wytáhl a se wybral, a gim se žádných sedlákům, sspiženj ani ginák nečinilo a nedálo; neb by to Geho Milosti cýsařské y nám nikterakž snesytedlné a trpliwé býti nemohlo. Toho gsme wás wssecho na psanj wasse tegna včiniti neráčili.

Dán we Chbě w pondělj welikonočnj léta 1547.

Třetj rozepsánj do wssech kragůw králowstwj Českého, gimž se wssickni wůbec napomjnagj k spěssné a rychlé pomocy proti nyněgssjm nepřátelům králowstwj Českého.

Vrozeným Panům, Panům Gich Milostem, vrozeným a statečným Panům Rytjřům, vrozeným Panům Wladykám, opatrným Panům, měštům, a giným wssem králowstwj Českého obywatelům, gakéhož pak koli důstogenstwj, powýssenj y powahy lidem.

Služby swé a wssecko dobré Wassjm Milostem a Wám wzkazugjce! My zřjzené osoby od stawůw králowstwj Českého, a Pražané wssech třj měst Pražských. Wassim Milostem a Wám nassjm tjmto listem oznamugeme a na wědomj dá-

ľme, gakož gsme dnůw teď nedáwno pominulých Wassim Milostem a Wám do wssech kragůw králowstwj Českého psa- m nassjm znáti dali, napomjnagjce, poněwadž skrz gisté ěchy o tom zprávu dostatečnau gsme měli, a na každý den šdy gistěgi máme, kterak nepřátelé králowstwj Česského tagný lad a lest mezy sebau gsau včinili a zawřeli, aby králowstwj eské y wssecky geho obywatele skutečně zkazyli, zhubili, a ná- d y gazyk Český wyplenili, a owssem hned wykoře- ili; kteréžto zlé takowé předsewzetj těchto časůw za přjčinami rutnými a lidem prostým nesrozumitedlnými nad týmž krá- wstwjm Českým y nad námi obywateli téhož králowstwj, anželkami a djtkami nassjmi, (čehož gsme před Pánem Bo- m wssemohaucým nezaslaužili) skutečně wykonatiby mjnili chtěli: abyste Wasse Milost y wy wssickni, kteřjžkoli gste nebo býti chcete, prawj wěrnj y vpřjmj milownjcy králow- wj Českého, swobod téhož králowstwj, obecného dobrého, lasti swé přirozené, w njž gste se zrodili, wychowali, a w njž atkůw gste nabyli, pro wyswobozenj též milé a přirozené lasti swé, gazyku nasseho Česského, sebe, manželek, tek, y týchž statečkůw swých zachowánj, pomoc a oswobozenj ěssný nám proti týmž nepřátelům králowstwj a koruny Če- é včiniti ráčili a včinili; čehož se gest od některých až po- ráwád nestalo, nébrž (gakž sami o tom wjme a zpráwy gisté ás docházegj) žeby někteřj z obywatelůw králowstwj tohoto česského gesstě nacházeti se měli, kteřjžto zapomenuwsse se ad swým swědomjm, wlastj swau přirozenau, y také nad ga- ykem Česským směli gsau a gesstě smějí, w Wassi Milost w Wás lahodnými řečmi wtrussowati a od takowé pomocy

chytře obwozowati, prawjce: že se nenj potřebj žádného nebezpečenstwj obáwati. Gesstoby se měli za to styděti, a wjce sobě zkázu wlastnj swé y také wssech giných obywatelůw korunny této, nežli gakých časných užitkůw wážiti před očima swýma předkládati. A protož Wassjch Milostj a Wás g snažně žádáme, a což může neywyšsse býti prosýme, že se takowými lahodnými a gedowatými, wssak sladkostj medowau přislibenými řečmi [illegible], a od tažení wegenského obwozowati, ani rozwažowati dopustiti neráčjte a nedopusstjte; neb w prawdě žádného nenj, a budeli králowstwj toto y my také od Wassjch Milostj a Wás tak opusstěni potom w skutku shledati ráčjte, a shledáte, že gsme Wassjm Milostem a Wám časně oznamowali, časně o nebezpečenstwj nastáwagjcým předkládali, časně pomocy od Wassjch Milostj a Wás žádali, a přátelstwo y ponětkud gako [illegible] nad králowstwjm Českým, nad Wassjmi Milostmi a Wámi, y také nad sebau magjce, [illegible] časně dáwali. Teprw potom [illegible] nám y sobě pomocy činiti chtěli, ano giž bude pozdě; [illegible] by giž králowstwj toto České se wssemi swými [illegible], se wssemi swými [illegible] [illegible] y [illegible] [illegible] bylo. [illegible] [illegible] a Wám ani také sobě [illegible] prawj králowstwj a [illegible] České [illegible] w [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a [illegible] [illegible], y také [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] gistotně y [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Pána Bůha

wypravili, a tomu, což na dobré náleží, dosti včinili, a gesstě wjce včiniti mjnjme a chceme, pro wyswobozenj wlasti nassj i králowstwj Českého. A která gsau nám psanj těchto dnůw přissla, těch weypisy také gsme, abyste wssickni o tom wědomost mjti ráčili a měli, ted pod tjmto nassjm gesstě přátelským a vpřjmným bohdá napomenutjm wytisknauti rozkázali, za to žádagjce y prosyce, že gedni druhým toto podáwati, a kteřjž čjsti nevměgj, gim o tom oznamowati y zprávu činiti ráčjte a včinjte.

Dán w Praze w středu po kwětné neděli, neb po swatém Ambroži léta Páně 1547.

Wedlé téhož rozepsánj krag Prachynský do Prahy k stawům psanj včinil, w kterémž zprávu o nepřjteli dáwá a swau omluwu přednássj, gakž list vkazuge:

Vrozeným Panům Panům, Vrozeným a Statečným Panům Rytjřům, a Vrozeným Panům Wladykám, Slowútným a Wzáctným w opatrnostech Panu Purkmistru a Radám wssech třj měst Pražských, zřjzeným vsobám od stawůw králowstwj Českého, Panům nám přjzniwým a Přátelům a Bratrům nassjm milým.

Služby swé Wassjm Milostem a Wám wzkazugem Vrozenj Páni Páni, vrozenj a statečnj páni Rytjři, vrozenj páni Wladykowé, slowútnj a wzáctnj w opatrnostech páui Pražané wssech třj měst Pražských, páni nám přjzniwj a páni přátelé a bratřj nassi milj!

Gakož nás Wasse Milost tyto dni obsýlati a napomjnati ráčjte, abychom způsobem wogenským ku pomocy Wassjm

prosýme, že ge k sobě přátelsky přigiti ráčjte. Za spěssnau a rychlau odpowěd Wassj Milosti prosýme.

Dán na Winterberce w neděli kwětnau léta 1547.

Rytjřstwo a města z králowstwj Prachenského na tento čas na Winterberce shromážděnj.

Podobně kraj Plzenský wálečnau pomoc dáti odepře a když Plzenským oblezenjm hrozeno bylo, oni ku králi Geho Milosti swé posly wyslawsse pomoc žádali. Král wyslyssaw gich žádost milostiwě a autrpčliwě odpowěděl, že na ten čas, poněwadž sám wogska potřebuge, žádné gim nynj pomocy včiniti nemůže; wssak gich wlastnj wogsko, které mu do Litoměřic poslali, že odesýlá a gim milostiwě wzkazuge, kdyby na gich město Plzeň něgaké nepřátelské wogsko se walilo, gemu y hned aby wěděti dali, že on gim chce dostatečnau pomoc včiniti.

Psanj od pana Kasspara Pfluka, polnjho wůdce, w kterémž Čechům weystrahu dáwá a pomoc žádá:

Vrozeným Panům Panům, vrozeným Panům Wladykám, mnoho wzáctné poctiwosti Panům Pražanům, Radám ode wssech třj stawůw králowstwj Českého woleným w starém městě Pražském shromážděným, Panům Přátelům mým milým.

Službu swau wzkazugi vrozenj Páni Páni, vrozenj a statečnj Páni z rytjřstwa, mnoho wzáctné poctiwosti Páni

Pražané, Páni a Přátelé mogi milj! Ted Wassim Milostem odpowěd od Geho Milosti kurfirssta, kterauž na psanj wasse Geho Milosti včiněné dáwati rácj, posýlám, gemuž porozumjte. A při tom y to oznamugi, že Geho Milost králowská w pátek nynj minulý na Bor s nemalým počtem lidu gjzdného a Husarůw přigeti ráčil, a odtud kde se obrátiti ráčj, tomu wyrozuměti nemohu. Tolikéž Geho Milosti cýsařské počtowé lidu nemalj geden za druhém wždy se walj y wjc přigeti hlas proskakuge, a okolo mne we čtyřech a neydále w ssesti mjlech se kladau, a tak gestližeby mně se retunkem a snažnau pomocý w krátkém času odtahowalo, gest se obáwati, (čehož Pán Bůh vchowati rač) aby má neyprwněgssj zkáza nebyla, nad čjmž wssem třem stawům králowstwj tohoto podlé nasseho bohdá křesťanského spolčenj žádné by potěssenj nepřissio. A protož wždy napomjnám, prosým, což neyspjsse možné, že lidem do pole wyprawenjm dljti nebude, znagjce toto pilnau důležitau potřebu králowstwj tohoto a wás wssech w něm obywatelůw býti. Nebo pokudž na mně gest, dokládagjc se prwotně Pána Boha swého, pilnosti osoby mé nic ogjti nemá.

Dále sem tomuto služebnjku mému Wassim Milostem poručil austnj zprávu, nemage času k psanj, dáti. Nebo když gsem tento list napsati dal, opět gest mi giná zpráwa dána, na čemž gistě mnoho záležj.

Dán na Bečowě w ponděli po kwětné neděli. Léta Páně tisýcýho, pětistého, čtyřidcátého sedmého.

Kasspar Fluš z Rabssteyna
a na Bečowě ꝛc.

Item. Toto gest markrabě Albrecht gakožto wězeň Geho Milosti kurfirsstu Saskému zgewně a dobrowolně wyznal: Kdyžkoli cýsař na kurfirsstowi wůli swau wykonati ráčj, že potom na žádost krále bratra swého také na Čechy táhnauti, gemu ge pomocy podmaniti a dědičné včiniti chce. Přitom y ty zpráwy gisté gsau, že gsau giž Husaři panu Wolfowi z Kranku měštečko geho Manětjn wybrali, zámky y truhly wylámali a wytlaukli, a tak y ginde sskody činj. Z čehož znáti gest, že nepřátele w zemi a na sobě máme, gichžto neubýwá, ale den obedne wždy wjce přibýwá.

List krále Geho Milosti do wssech kragůw králowstwj Českého, w kterémž stawy napomjná, aby wogsko rozpustili, a sspjže proti zaplacenj dodáwali.

Ferdynand ꝛc.

Urozeným, Statečným, Slowutným, Opatrným Pánům, Rytjřům, Wladykám a měssťanům, y z nich wssem obywatelům a poddaným nassim ze wssech stawůw kraje K. wěrným milým, milost nassi králowskau a wssecko dobré wzkazugem.

Wěrnj milj! Zpráwy nás docházegj, žeby se někteřj přes předessle milostiwé napomenutj a rozkaz náš w tom kragi wálečné wýzbroge býti a do pole se strhnauti chtěli, a že kteřj se giž y wytáhli, wětssina zase stawowé, gakožto cýsař Římský Geho Milost pán a bratr náš nemilegnj s lidem swým wálečným tudjž y na stawům a obywatelům králowstwj

naſſeho Čeſkého ſſkody činiti chtěli, což geſt nám w prawdě s nemalým podiwenjm, že ſe takowým negiſtým a negruntownjm zpráwám o cýſaři Geho Miloſti y o nás nakaunwati dáte, neb Geho Miloſt cýſařſká ani my nikdý gſme na to myſliti neráčili a nemyſljme, ani na tom býti neráčjme, abychom ſtawům a obywatelům dotčeného králowſtwj naſſeho Čeſkého gaké wpády, ſſkody neb záhuby činiti měli, než proto gſme ſe a z žádné giné přjčiny wčera s cýſařem Geho Miloſti, a s lidem Geho Miloſtj y naſſjm wálečným ſem do Ebba ſtrhnauti ráčili, abychom s pomocý Pána Boha wſſemohaucýho Hánuſſe Frydrycha, kterýž ſe knjžetem Saſkým gmenuge, pro geho neposluſſnoſt a zlé předſewzetj ſkrotiti a treſtati ráčili, tak aby králowſtwj naſſe Čeſké y obywatelé w něm a země k témuž králowſtwj přjſluſſegjcý před nepřátely w dobrém pokogi, láſce a ſwornoſti ſtáti a trwati mohli. Neb w paměti máte, že gſme ſe čaſtokrát k tomu podáwali, a y nynj tolikéž miloſtiwě podáwáme, geſtliže ſtawowé králowſtwj naſſeho Čeſkého gakau těžkoſt ſe mjti prawj, aby to na nás při nynj přjſſtjm ſněmu obecnjm wzneſſeno bylo, a my tomu wyrozuměgic, w tom ſe podlé náležitoſti miloſtiwě y ſprawedliwě zachowati a k nápravě přiweſti ráčjme.

Protož wás gakž y předeſſle tjmto pſanjm naſſjm (ač geſtliže gſau kterých z wás prwnj liſtowé naſſi kragſſtj nedoſſli), napomjnáme y poraučjme, abyſte žádného pozdwiženj lidem wálečným w tom kragi nečinili; a geſtliže gſau giž kteřj do pole wytáhli, hned ſe zaſe domůw nawrátili, a wſſe-

ligak až do naſſeho dáli Bůh ſſťaſtného na hrad Pražſký na- wrácenj v pokogi byli, a k tomu wſſeligaké ſſpjže a pro- ſianty nemeſſkagjce k wogſku cýſařſkému y naſſemu wézti dali; neb hned takowé ſſpjže a proſianty gednomukaždému hoto- wými penězy placeny býti magj. Kdež znagjce giſtau y mi- loſtiwau wůli naſſi býti, nepochybugem o wás wſſech y ge- dnom každém zwláſſtě, že ſe w tom we wſſem, gakž wegš oznámeno (pamatugjc geden každý na powinnoſti, kterýmiž gſte nám gako krály a pánu waſſemu zawázani) poſluſſně, powol- ně y pokogně zachowáte, a žádnému ſe gináče uamlauwati, aneb ſkrze gaké poſtrannj omylné zprávy nawozowati nedáte, a my wám to wſſj miloſtj naſſj králowſkau zpomjnati y nahrazo- wati ráčjme. Geſtližeby pak kteřj z wás přes toto naſſe milo- ſtiwé napomenutj y ſprawedliwý rozkaz náš ſe vpokogiti ne- chtěli, a předſe do pole táhli, a wálku w zemi pozdwihli, a tudy ſſkody y záhuby na poddané naſſe a obywatele do[illegible] ného králowſtwj naſſeho Čeſkého (ač ſe toho do žádného naděgem) vwedli, přiſſlaliby ſkrze takowé nepoſluſ[illegible] na koho gaká těžkoſt, gižby ſobě gedenkaždý ſám w[illegible] (že geſt to ſkrze něho a přjčinau geho ſe ſtalo) přikſ[illegible] muſyl.

Dán we Chbě [illegible] léta 1547.

[illegible] mſſkým.

[illegible] miſſ ráčjme, [illegible]

[illegible] pomenutj a r[illegible]

s nemalým, nébrž s welikým podiwenjm, že častému oznámenj a psanj nassemu wám včiněnému mjsta dáwati a wjry přikládati nechcete, než lecgakýms postrannjm a negistým y nešruntownjm zprávám o cýsaři Rjmském Geho Milosti pánu a bratru nassem neymilegssjm y o nás se namlauwati dáte, gakoby cýsař Geho Milost y my, s lidem nassjm obogjm wálečným, stawům a obywatelům králowstwj nasseho Českého sskody činiti chtěli, což gest Geho Milosti cýsařské ani nám nikdá na mysli nepřisslo, a gesstě na tom býti neráčjme, abychom dotčeným stawům a obywatelům gmenowaného králowstwj nasseho Českého gaké wpády, sskody neb záhuby činiti měli; než proto gsme se a z žádné giné přjčiny wčera s cýsařem Geho Milostj a s lidem Geho Milosti wálečným y nassjm sem do Chba strhnauti ráčili, abychom s pomocý Pána Boha wssemohaucýho Hánusse Frydrycha, kterýž se knjžetem Saským gmenuge, pro geho neposlussnost a zlé předsewzetj skrotiti a strestati ráčili, tak aby králowstwj nasse České a obywatelé w něm, a země k témuž králowstwj přjslussegjcý před nepřátely w dobrém pokogi, lásce a swornosti státi a trwati mohl; o čemž také do wssech kragůw králowstwj nasseho Českého psáti a oznamowati ráčjme, kteréhožto psanj wám ted weypis, gemuž sstřegi wyrozumjte, obsýláme. Protož wás, gakž předesslé tak y nyni napomjnáme y poraučjme, abyste hned, gakž wás toto psanj nasse s lidem swým do pole wyprawenym domůw se při tom, gakž wám psáti ráčjme, powolně, tak pokogně až do sstastného dáli Bůh přjgezdu hrad Pražský (pamatugice na pewinnosti

wasse, kterýmiž gste nám gako králi a pánu swému zawázani) gakž o wás nepochybugem zachowali. A my wám to milosti nassj králowskau zpomjnati y nahražowati račjme. Pakli byste se wždy přes toto nasse milostiwé napomenutj y sprawedliwý rozkaz náš vpokogiti nechtěli, a lidu wálečnému wassemu s pole se nawrátiti bez messkánj nerozkázali, a wálku w zemi pozdwihli, a tudy sskody a záhuby na poddané nasse a obywatele dotčeného nasseho králowstwj Českého, až se toho do wás nenaděgem, vwedli. Přissla-liby skrze takowé neposlussenstwj gaká těžkost na wás, musyliby ste sobě (že gest to skrze wás a přjčinau wassi se stalo) winu přičjtati.

Dán we Chbě w zelený čtwrtek léta 1547.

Psanj do wssech kragů králowstwj Českého od cýsaře I. M. německy včiněné, w kterémž se omlauwá, že do Čech nikdá gako nepřjtel wtrhnauti nechtěl, a přikazuge, aby se do leženj sspjže posýlala.

My Karel V. z Božj milosti Řjmský cýsař, rozmnožitel Řjsse, Geruzalemský, Vherský, Dalmátský, Charwátský rc. král, arcyknjže Rakauské, knjže Burgundské, hrabě [illegible]rku we Flandřjch a w Tyrolu rc. Vrozeným, [illegible]owitným, poctiwým a opatrným pánům [illegible]dykům a městům králowstwj Českého, nám [illegible]wým.

[illegible] nassi cýsařskau a wssecko dobré wzkazugem, [illegible]wssi milostiwě dáwati račjme, gakož gsme minu[illegible] [illegible]nessi Hancenhauzx negjasněgssjho knjžete pána

Ferdynanda Řjmského, Uherského, Českého krále, bratra na- ssého milého, mistodržjcým správcům a radám na hrad Pražský psáti a milostiwě oznámiti ráčili, že s znamenitým počtem lidu wálečného proti Hánussowi Frydrychowi, kterýž se gmenuge knjže Saské, gakožto od nás wssj Řjsse do achtu danému, abychom geho pokořili a trestali, táhnauti ráčjme, gich za to žádagjce, aby lidu nassemu z králowstwj Českého sspjže wozeny byly a syce wsselijká pomoc se stala s tjm doloženjm, že my gmenowanému bratru nassemu též Maurycowi knjžeti Saskému, kurfirsstu a ugcy nassemu milému, a gich obau králowstwj a zemj poddaným před dotčeného od nás do achtu daného Frydrycha, pyssného pohrůžkami a předsewzetjm, s pomocý Pána Boha upokogenj a bezpečenstwj učiniti, a ge w dlauhotrwalý pokog uwesti mjnjme, s tau milostiwau žádostj, aby oni takowé nasse cýsařské předsewzetj a milostiwau žádost králowstwj Českého, městům a giným přátelům a přjbuzným gich spěssně oznámili; na kteréžto psanj k nim a k wám gakožto poslussným a wěrným poddaným gmenowaného bratra nasseho krále Řjmského giného gsme se nenadáli, než že se podlé takowé milostiwé žádosti zachowáte. Ale zpráwu toho nynj mjti ráčjme, že některé smyssléné, schytralé a newěrné obmyssly a neprawé zpráwy mnohé osoby w wálečný způsob se dáwagj, a do pole táhnau, tu přjčinu toho kladauce, gakobychom my spolu s bratrem nassjm toho aumyslu a předsewzetj býti měli, wám a Geho Lásky králowstwjm, zemjm sskoditi a na ně táhnauti, gessto gsme té wůle a aumyslu nikdá býti neráčili a gesstě negsme. Nebo toto

bozenstwj neymenssj překážky a těžkosti gsme neměli, gak se nám od některých protiwnjků nassich neprávě přičjtá. A protož wždy té milostiwé naděge býti račjme, že tuto milostiwau žádost nassi s dobrowolnostj wyplnjte, a w tom se k nám a bratru nassemu milému králi a pánu wassemu poddaně a poslussně vkážete a zachowáte; neb gestližebyste se ginač zachowali, znáti sami můžete, gakaubychom my a dotčený bratr náš milý nad tjm stjžnost mjti ráčili. Toho gsme před wámi milostiwým aumyslem zatagiti nemohli. Dán w Chebě 7. dne měsýce Dubna 1547.

Když tato nadjle lahodná a nadjle přjsná psanj od cýsaře a od krále procházela, z města Normberka přátelským psanjm stawům do králowstwj Česského weystraha tegně byla dána, a o tom zpráwa včiněna, kterakby Gindřich Gendorfar, gsa toho času od krále k Normberčanům wyprawen, aby o půgčku summy znamenité, na kteraužby král tjm snažegi wálčiti mohl, gednal, a w té summě Jochmistál město a hory střjbrné gim zastawil. Některého pak času měsstanům a kupcům pod swěřenjm tato slowá promluwil: Že pěkných a lahodných řečj budau vměti Čechům podáwati, na nichžto se vstrnauce nezwědj, až gim hlawy po dlážděnj poskákagj. Protož těmi a takowými weystrahami gsauce stawowé gako podpáleni, lidu do pole wypraweného strhnauti nechtěli. A tak za přjčinau opět takowau, aby weřegné hnutj země bylo, toto psanj njže položené po kragjch rozeslali:

Přátelské a vpřímé napomenutj skrz rozepsaný spis po wssech kragjch králowstwj Českého ke wssem stawům téhož králowstwj včiněný a rozeslaný.

Urozeným Panům Panům Předniјkům a Saudcým zemským králowstwj Českého Gich Milostem, Urozeným a Statečným Panům Rytjřům, Urozeným Panům Wladykám, Maudrým a Opatrným Panům, městům, y wssem giným gakéhožkoli stawu a powolánj lidem, y obywatelům králowstwj Českého, panům bratrům, strcyčům, vgcům, sswagrům přátelům nassjm zwlásstě milým, my zkjzené osoby od stawům králowstwj Českého, a Pražané wssech trj měst Pražských.

Služby nasse Wassim Milostem a Wám wzkazugjce oznamugem a na wědomj dáwáme, gakož Wassjch Milostj a Wás tegná wěc nenj, kterak Geho Welebnost cýsařská s Geho Milostj králowskau, pánem nassjm milostiwým, s ctihodným knjžetem Maurycem a s bratrem Augustem Geho Milostj, s giným nětterými knjžaty předesslé y nynj také wogenské tažení před sebe wzýti a wálku w Germánii y w Rjssi swaté křestianské proti Geho Milostj knjžeti Hánussowi Frydrychowi kurfirstu Saskému wyzdwihnauti gsau ráčili. Kterýžto knjže Hánuš Frydrych kurfirst Saský hned zprwu počátku wyzdwiženj toho wogenského, psanjm swým ke wssem stawům králowstwj tohoto včiněným, y také w nyněgssjch possledněgssjch psanjch swých obwiňowati a na smlauwy dědičné (erbainuty) řečené mezy králowstwjm Českým a domem Sa-

ským na wěčné a budaucý časy Gich Milostem cýsaři a králi Českými slawné a swaté paměti, y také předky starými a wpřjmnými Čechy a otcy nasſimi stworzené odwolávati a podle nich we wſſem tom rozeznán a zachowán býti gest žádal, w to se poddáwage, gakž Geho Milosti gedno y druhé psanj w sobě obsahuge, gestližeby o rownánj pokoge během přátelským gednáno bylo, že na giném býti, pokudžby gediné k wzdělánj obecného dobrého a křesťanské Rjſſe vpokogenj se wztahowalo, ani tomu nikterakž, cožby Geho Milosti slussného, (wſſak toliko bez auražů swědomj a sprawedlnosti geho podáno bylo, odporowati neráčj, než aby w tom we wſſem gakožto knjže křesťanské powlowně y wſſeligak náležitě se zachowal, a od stawůw králowstwj Českého w tom rozeznán byl, gakž Geho Milosti psanj to w sobě ſſjře obsahugj. Pro kteraužto wěc my gakožto wěrnj a prawj králowstwj Čeſkého, swobod a prywilegij téhož králowstwj y obecného dobrého milownjcy, ſſetřjce w tom předkem sprawedliwosti Božské, lidské, powinnosti a poctiwosti y záwazkůw nasſich, gimižto neginák Geho Milosti, gako y Geho Milost předkům nasſim, nám y budaucým nasſim na wěčné a budaucý časy se wſſjm domem a rodem Saským zawázán býti ráčj. A aby nic za přjčinau nasſj toho se nezběhlo, pročby králowstwj Českému y nám obywatelům geho k gaké neslussnosti a newážnosti od cyzých a okolnjch národůw mohlo co takowého sprawedliwě přičteno anebo připsáno býti, žebychom na smlauwy dědičné cýsaři a králi Českými slawné paměti y předky nasſimi stworzené málo pamatowali: protož na rozkaz od Geho Milosti králowské pána nasſeho milostiwého wyſſlý, taženj

obywatelůw zhaubce zemſſtj na gich zbožj a panſtwj měli ſebrowáni, a na záhubu koruny Čeſké, a proti ſmlauwám giž gmenowaným přechowáwáni býti, na čež gak hrozné zřjzenjm zemſkým pokuty wyměřeny gſau, to wſſem zgewné geſt. Geſſto Waſſim Miloſtem a Wám, y to ſluſſi s pilnoſtj a bedliwoſtj rozwážiti, kteřjžby ſe koli tak toho na zkázu králowſtwj Čeſkého a náš obywatelůw téhož králowſtwj dopauſſtěli, gakby těm a takowým vřadůw, práw, ſwobod, prywilegij, deſk, nébrž poctiwoſtj, hrdel y ſtatkůw naſſjch ſwěřowáno býti. A protož Waſſjch Miloſtj a Wás wſſech wůbec přátelſky y bratrſky žádáme, proſýme y napomjnáme, že geden každý zpomenauc na to, čjm králowſtwj tomuto a wlaſti ſwé přirozené powinen a zawázán geſt, od takowého obližowáni králowſtwj tomuto, ſwobodám geho, y také obecnému dobrému čaſně přeſtati, a w tom ſe poznati račjte vznáte; a od nenáležitého ſwého předſewzetj ſe wzdáljte; a to, což ctným a dobrým panům a lidem náležj, pawati račjte a budete. Neb geſtližebyſte od toho přeſtati ti, anebo přeſtati nechtěli, než předce králowſtwj toy ſwobodám geho, pro čaſné a pomjgegjcý vžitky y pocſwěta tohoto obližowati a na ſwobody králowſtwj Čena obecné dobré, ani také na djtky a budaucý powé pamatowati a ſe ohlédati nechtěli, a něco toho od kohož pakkoli potkalo, nám ani žádnému ginétolito ſami w tom winu dáwegte, a ſwé wſſetečkreyte. Neb my tjmto přátelſkým napomenutjm zzn Bohem y předewſſjm ſwětem wám ſe ohrazuchom wám w tom, přiſſlaliby na wás gaká proto

listowé, předkem od Geho Welebnosti cýsařské gazykem německým sepsanj, potom od Wassj králowské Milosti k městům Pražským a do giných kragůw králowstwj Českého w gazyku Českém swědčjcý, kteréžto listy Geho Welebnosti cýsařské z gazyku německého do nassého Českého dali a rozkázali gsme sobě přeložiti, gsauce té wůle, gakžbychom gim gruntowně wyrozuměli, abychom Geho Welebnosti cýsařské na to odpowěd také dali. A wssak co se tohoto nyněgssjho psanj od Wassj králowské Milosti k nám včiněného dotýče, gjmž nám Wasse králowská Milost oznamowati ráčjte, žeby to při Wassj králowské Milosti s nemalým, nébrž s welikým podiwenjm býti mělo, žebychom my s ginými stawy králowstwj Českého předce přes negedno milostiwé Wassj králowské Milosti napomenutj a rozkaz, do pole wogensky wytáhli, a častému oznámenj a psanj nám od Wassj králowské Milosti včiněnému mjsta dáwati a wjry přikládati nechtěli, než lecgakýmis postrannjmi a negistými, y také negruntownjmi zpráwami o Geho Welebnosti cýsaři Rjmském, y také o Wassj králowské Milosti se namlauwati dali, gakoby od Geho Welebnosti cýsařské y také od Wassj králowské Milosti stawům a obywatelům králowstwj Českého sskody se činiti chtěly, s tjm doložénjm, gestližeby pak stawowé králowstwj Českého a my také přes toto milostiwé Wassj králowské Milosti napomenutj y sprawedliwý rozkaz vpokogiti se nechtěli a lidu wálečnému bez meesskánj z pole nawrátiti se nerozkázali a wálku w zemi pozdwihli, a tudy sskody y záhuby na obywatelé králowstwj Českého vwedli, přisslaliby skrze takowé neposlussenstwj gaká těžkost na nás, žebychom to musyli sobě a takowau winu sobě

přijtati; gakž též psanj Wassj králowské Milosti w sobě ssjřeji a obsahuge. O milostiwý králi! gakž v Wassj králowské Milosti tak y v nás s nemalým gest to podiwenjm, že mimo stawůw králowstwj Českého y také naše dobré wěrné a sprawedliwé podánj, gjmž gsme se Wassj králowské Milosti, co kožto wěrnj poddanj pánu nassemu milostiwému, psanjm swým negednou ohlassowali, ohradili, a teď gesstě nynj před Pánem Bohem wssemohaucým, saudcem sprawedliwým y předewssjm křesťanstwem ohrazugeme, že gsme my toho lidu tjm aumyslem, gakž se o nás zlj lidé domnjwagj, proti Geho Welebnosti cýsařské, proti Wassj králowské Milosti pánu nassemu milostiwému, ani protj žádnému ginému dobrému, do pole newyslali a newypravili, než toliko pro samau obranu a ochranu králowstwj Českého, swobod téhož králowstwj, obecného dobrého a nás wssech obywatelůw a audůw koruny České, a proti těm toliko, kteřjžby násylnau a nesprawedliwau mocý mimo řád a práwo králowstwj Českému a nám obywatelům téhož králowstwj bezpráwně, nesprawedliwě y nenáležitě sskoditi a nám ubližowati chtěli; a poněwadž pak Geho Welebnost cýsařská a Wasse králowská Milost w tom se zgewně a patrně, netoliko w psanjm swým, ale y také w giných spisých po králowstwj Českém rozeslaných slysseti a ohlassowati račjte, že Geho Welebnost cýsařská ani Wasse Milost králowská na to gste nikdý myslíti, ani té wůle býti neráčili, aby stawům a obywatelům králowstwj Českého gaké wpády, sskody neb záhuby od Wassjch Milostj a od lidu Wassjch Milostj wálečného činěny býti měly. Protož to rádi y s wděčnostj slyssjce, a na takowé milostiwé Geho

Welebnosti cýsařské y Wassj králowské Milosti připowjdánj bezpečně spoléhagjce a tomu dokonale wěřjce, žádáme a prosýme, že Geho Welebnost cýsařská ani Wasse Milost králowská o nás ginák smeyssleti ani také (ačby gaké postrannj a negruntownj zpráwy přicházely) tomu wěřiti ani mjsta nikteraký dáwati neráčjte; než že my gakožto bohdá wěrnj a vpřjmnj poddanj k Wassj králowské Milosti, k Geho Welebnosti cýsařské, y ke wssem w tomto swětě wrchnostem, kteřjžby wssak nám z aumysla a nespraweedliwě sskoditi nehleděli, neginák než gakž na ctné, sslechetné a dobré lidi náležj, s pomocý Pána Boha wssemohaucýho chowati se mjnjme a bohdá chceme y budeme, ssetřjce w tom rozkazu Pána Boha nasseho, y také těch powinnostj nassjch, gimiž gsme Wassj králowské Milosti, gakožto pánu nassemu milostiwému, nicméně než gako Wasse králowská Milost nám a králowstwj Českému také zawázáni. A tjm lidem do pole od nás pro ochranu wlasti nassj a králowstwj Českého wypraweným žádné sskody na žádného vwesti nemjnjme a nechceme, aniž na to kdy gsme myslili, a gesstě nemyslime; ale podlé přirozeného a wssem národům propůgčeného y přjsežného práwa náspilné mocy, gesstoby se králowstwj Českému a nám od kohož pak koli, žádného w tom newymjňugjce, bezpráwně, nespraweedliwě y nenáležitě proti řádu a práwu činiti y dáti y nad námi prowozowati chtělo, s tjm lidem od stawůw králowstwj Českého a od nás do pole wyprawenými, s pomocý nasseho Pána Boha wssemohaucýho na odpor postawiti se chceme, y králowstwj tomuto Českému, swobodám, prywilegijm, ani od k vblizowati nedopustjme. A poněwadž k Wassj králowské

Milosti poslali gsme giž nasseho naschwál o to tyto dni wy-prawili, a po něm Wassj králowské Milosti psanj včinili, přjčiny předkládagjce, a w témž nassem psanj oznamugjce, pročby giž to w mocy nassj nebylo, abychom ten lid od tohoto wogenského tažení měli aneb mohli otwesti, a té gsme naděge, že giž takowé nasse psanj prwé gest Wassj králowské Milosti dosslo, nežli tito Wassj králowské Milosti Poslowé náš, žádáme a ponjženě prosýme, že Wasse králowská Milost nic toho proti nám, gakožto wěrným synům poddaným mimo předesslé y toto slussné a sprawedliwé nasse poddáwánj před sebe bráti neráčjte; neb my s tjm se wssjm snažně od Wassj králowské Milosti poslezenjeho, ku kterémuž se y Wasse králowská Milost w prwnjm swém psanj poddáwati ráčj, dočekati chceme. Té gsauce ku Pánu Bohu wssemohaucýmu nepochybné naděge, což mezy Wassj králowskau Milostj, pány králowstwj Českého y králowstwjm Českým, kteréž giž k welikému přjliš zawedenj přisslo, na rozdjlu gest, že se to wssecko slussnými a sprawedliwými prostředky bude mocy pokogně na mjstě postawiti y wyrownati. Přitom Wassj králowské Milosti y za toto gakožto pána nasseho milostiwého ponjženě prosýme, přegjce a na Pánu Bohu wssemohaucým vpřjmě Wassj králowské Milosti wsseho dobrého, gakožto wěrnj poddanj žádagjce, že od toho a takowého wogenského tažení proti Geho Milosti knjžeti Hannussowi Fridrychowi Kurfirstowi Saskému, poněwadž mezy králowstwjm Českým a domem Saským, gakž gsme w předesslém nassem psanj Wassj králowské Milosti ssjřegi o [illegible] oznamowali y předkládali, smlauwami dědičnými wěčn[illegible] pokog vmluwen gest, přestati

polečnost žádnau takowého proti Geho Milosti tažený se neráčjte. Neb tau a takowau příčinau swobodám stwj Českého ne malé, ale znamenité oblížený by se wdělo, čehožbychom Wassi králowské Milosti nerátí ani také toho o Wassi králowské Milosti, gakožto nassem Českém a o pánu křesťanském nerádi slyssell, mimo náležitost co mělo komu oblížowati. Zwlásstě měwadž Geho Milost knjže Hánuš Frydrych kurfirst k pořádnému slyssený se wolati, a stawy králowstwj o w tom we wssem rozeznán býti žádá, což není po= člowěka neposlussného, ale toho, kterýž se řádem a m sprawowati chce, a kdožkoli z lidj ku práwu a k ro= ij sprawedliwému se wolá y poddáwá, ten a takowý býti má. A toto nasse upřjmé bohdá y sprawedliwé nj, žádost nassi a prosbu ponjženau y se wssemi ginými ii psanjmi, kteráž gsme kdykoli s ponjženými prosbami stmi k Wassj králowské Milosti činili, newinnost nassi a ohražugjce, a což dobrého, užitečného gest Wassj krá= ! Milosti pánu swému předkládagjce, chcem a roz= e dáti wytisknauti, aby y Wasse králowská Milost seckn swět o tom wěděti mohl, že gsme bohdá nic sebe nenáležitého, nesprawedliwého, a cožby na lidi ť a poddané neslusselo, nebrali, na to nemyslili, a gesstě slime, lečbychom násylím a bezpráwně, k tomu gsauce ceni, co pro zachowánj swobod, prywilegij králowstwj ryku nasseho Českého učiniti musyli, cožby nám před Pá= Bohem y předewssjm swětem sprawedliwě nemohlo žádného sprawedlnost a poctiwost milugjcýho ke zlému

přičinau byli. Poněwadž práwa obecnj y wsselijaká gjná we wssem swětě, da y přirozená sobě propůgčugj, a to w sobě obsahugj: Quod defensor propriae salutis in nullo peccasse videtur. Nam non deffensis, sed offensis prohibetur, et natura omnibus concessum est, ut vim vi repellere possint. Čehož my na Wassj králowskau Milost, ani na žádného dobrého newzkladugeme, nýž toliko na ty, gakž giž předtjm oznámeno gest, kteřížby nám bezpráwně, nespráwedliwě, a mimo řád a práwo sskoditi a králowstwj Českého swobodám y nám obtjžowati chtěli.

Dán w Praze w auterý po welikénoci léta Božjho 1547.

Wassj králowské Milosti

wěrnj poddanj

zřjzené osoby od stawůw králowstwj Českého, a Pražané wssech třj měst Pražských.

Téhož léta w pondělj po prowodnj neděli počet ze wssech třj stawů znamenitý gel se do Prahy k sněmu obecnjmu, gedno proto: že král Geho Milost připowěděl sám osobně na týž sněm přigjti. Druhé: že na témž sněmu ti artykulowé, na nichžto při času ssřetopessj sutžno bylo, měli se na místo postawiti; kteřížto, poněwadž užitečnj a králowstwj Českého obywatelům prospěssnj byli, od wssech lidj dobrých schwalowáni byli. Třetj proto: aby ti, kteřj wedlé společného stawu snessenj lidu do pole gesstě byli newypravili, to wykonali. Gakž dáno w pondělj bylo, w kollegi cýsaře Karla se sessli, a wedlé obyčege wssickni na kolena klekse

a Pánu Bohu se pomodliwsse psanj králowská w tom čase wůbec prosslá přečjsti rozkázali; potom pak k saudcům a auředníkům zemským na zámek Pražský wyslali, aby na nich doptáno bylo, gestli sám král G. M. swau osobau na sněm přigeti račil. Saudcowé zemsstj za odpowěd dali, žeby poslowé na mjstě G. M. k takowému sněmu wyprawení byli, a wssak že ti gesstě gsau … přigeli, ale na cestě gsau, s tjm doloženjm, aby stawowé zeytřegssjho dne račili se na zámek zgjti, žeby společně chtěli sněmowati. Dáno za odpowěd: Ačkoli wssecka gednánj na Pražském zámku časů předesslých byla netoliko neprospěssná a neužitečná, ale také sskodliwá, a pod rozličnými obmysly gedněch stawů proti druhým na zkázu a záhubu wsseho králowstwj Českého, wssak že tak učiniti a ráno k hodině 12. na zámku nagjt dáti se chtj. Na zeytřj, to gest w auterý před swatým Giřjm, weliký počet ze wssech stawů se sessel na dwůr zámku Pražského, kdežto obraz sw. Giřj měděný stogj, nechtjce ani do králowského sýdla, ani do saudné swětnice giti, do njžto se saudcowé zemsstj, rady králowské, a ti gessto s králem z Litoměřic buď osobně táhli, aneb lid swůg do Mjšně na kurfirssta wyprawili, sessli, tu předce na témž mjstě zůstali; a potomně osoby k nim wyslali, gestližeby k gich přátelskému snessenj přistaupili, a o dobré králowstwj Českého gednati chtěli, aby oznámiti, a k nim gakožto počtu znamenitému wystaupiti račili. Y wystaupili wssickni saudcowé zemsstj, a ti kteřj od krále na sněm z pole byli wyprawení, stawů žádali, aby podlé starobylého obyčege w saudné swětnicy sněmowali. A když stawowé k tomu přistaupiti nechtěli, tu stará a dědičná smlauwa za krále Giřjho

čtena byla. Když pak se na nowau dědičnau smlauwu s Maurycem knjžetem obnowenau ptali, prawili, že gi na gjti nemohau. Po té gich odpowědi stawowé magjce nad takowau gich newpřimnostj welikau těžkost, skrze Wyléma Kinského z Ronowa k nim promluwili: „Poněwadž té obnowené smlauwy dědičné, podlé kteréž gest náš král do pole pod ztracenjm cti, hrdla y statkůw a ze země wen wyhnánj obeslati směl, mjti nemůžem, o kteraužto wšak my nikdy gsme nestáli, a gesstě nestogjme; neb gsme k nj powolenj nedáwali a gesstě nedáwáme: wssak wěc předіwná gest, když měl rozkaz od krále na náš wydán býti, tehdáž se pogednau nassla, a když gsme se o swobody nasse a králowstwj České zasadili, dohtati se gi nikoli nemůžeme." Tu mezy njmi za dlauhý čas wrtoch byl, wzhlédagjce gedni na druhé, coby gim w nos napjskal, zwlásstě ty osoby, gessto předesslého sněmu řiditelowé byly, a tu smlauwu obnowily. Až potom Jan starssj Popel z Lobkowic neywyšssj sudj zemský powěděl, že w předesslém sněmu osoby gsau k obnowenj starých smlůw dědičných zapsáni, z nichžto y on geden gest, a že se gest on toho wedlé giných dotýkati musyl, byw k tomu zwolen; ale že o tom newj, aby ta smlauwa dědičná pečetj zemskau měla spečetěna býti. Po geho řeči wzessel křik weliký odewssech, že gsau ho oni ani žádného giného k tomu newolili, ani co ze strany takowých pletich poraučeli, a tak toho dne nic gednati nezačawsse, dolů wssickni se rozessli. We středu ráno w kollegi opět se sessedsse, mnohé těžkosti sobě ku paměti přiwozowali, a neywjce pak tu, že bezewsseho wědomj wssech třj stawů a bez wssj slussné a sprawedliwé přjčiny ty

osoby dědičné smlauwy s prawým domem Saským zrussily. Y snessli se naposledy na tom, aby na saudcých zemských a na těch, gessto se gich přjdrželi, dotázku včinili, chtělilliby k gich sprawedliwému snessenj přistaupiti, aby zřetedlnau na to odpowěd dali. A než se na zámek rozessli, z kraje Hradeckého obywatelé na wssecky tři stawy wznásseli: kterak Jan starssj Ssspetle z Janowic w předesslém napodzym k městu Kodani wogenském taženj byw od nich z gednostegné wůle za neywyšssjho zpráwce wogenského wolen, když se gest tak, gakž dobrému náležj, podlé poručenj a swěřenj toho chowal, a přes pomezý králowstwj Českého táhnauti nechtěl, k znamenité těžkosti přissel, takže kdyby gemu sám Pán Bůh byl pomocy neráčil, w ruce katanům bylby wessel, prosyce, poněwadž ctný a dobrý pán gest, rodu w králowstwj tomto zachowalého, a k slyssenj pořádnému se wolá, aby gemu bezpečnost dána byla, a takowá nenáležitá stjžnost bez pořádného wyslyssenj na něho ani žádného giného potom aby dopausstěna nebyla. K té gich řeči ozwal se Jan Opyth neb Peřina z Malečjna, že se gemu tolikéž přihodilo, že za swau wěrnau službu dán gest do wězenj těžkého, kdyby přjmluwy Gegj Milosti králowny zaň nebylo, žeby byl o hrdlo přissel; a wssak až posawád že na záwazku gest. Opět ginj připomjnali, co se Wáclawowi, kazateli někdy Teynskému přihodilo, kterýžto bez wsseho wyslyssenj, na postrannj a obmysslné obžalowánj ze wssech zemj wypowěděn byl. Ginj pak giné připomjnali; neb se mnohým přihodilo, že ani žaloby na se neslysseli, wssak předce do cyzyny gjti aneb o swá hrdla přicházeti museli. A tak wssickni znagjce to, že se gim před Pánem

Bohem obljženj stale, k tomu se přimlauw od zřjzených osob psanj se stalo, aby se zase s[illegible] wlasti nawrátiti, a kdožby ge z čehožkoli po winiti chtěl, každému práwo býti mělo. Kdy na zámek přissli k auředníkům a saudcům zem skrownému počtu, genž byl gesstě při nich po wsseckni téměř byli od nich odstaupili) z poru[illegible] Wiljém Křinecký z Ronowa toto promluwil: nassi milj! [illegible] dne z [illegible] znamenj bylo tobo při wás [illegible], co se té dědičné sm[illegible] tem Rakauským obnowené dotýče, aby stawům menssjm [illegible] ohlássena a přečtena byla; tak giž ge wssech stawůw wůle saugeni, a pro tu zgewnu, wěděti, [illegible] čisti a každému mčli. Z kteréžto [illegible] wěcu se gest wo[illegible] s [illegible] [illegible] [illegible], tak y se [illegible] [illegible] Českého [illegible], kto chce, kto chce, ge se [illegible], a [illegible] se zema [illegible] [illegible], a [illegible] mé y nasse [illegible] tobo w [illegible] [illegible] pak, gimž wlastně [illegible] wěcí náležj, nale ptatí, ani [illegible] [illegible], gakž se nám [illegible] děge; gesstě za předkůw nassjch takowé a tém y giné králowstwj Českého [illegible], [illegible] zemských býwalo a [illegible] [illegible] a [illegible] wlastnjm [illegible] ge [illegible]. [illegible] lidé dobřj, [illegible] na swé powinnosti, na wsseckny králowstwj [illegible] [illegible], se [illegible] wali, a [illegible] [illegible] [illegible] y nassjm [illegible]

hleděl vblížowati, snažně se proti němu zasazowali. Toho kronyky staré České plné gsau. Nynj poněwadž gsme giž wssickni z powinnostj swých wykročili, a každý swého wlastnjho vžitku pilněgssj, nežli obecného dobrého gest, a těch předesslých časůw při sněmjch obecnjch žádný ani geden gest nebyl, gesstoby se o obecnj dobré, a swobody tohoto králowstwj zasaditi směl; když gsme gedni na druhé, my na wás, a wy na nás hleděli, k tomu gsme přiwedeni, že gsme téměř o wssecky nasse swobody přissli; a teď tjmto Geho Milosti králowské mandátem, o poctiwosti, hrdla a statky nasse přigjtibychom musyli, kdyby sám Pán Bůh mysli lidských pozdwihnauti, a nás w společnost a gednotu tuto přátelskau vwesti byl neráčil. Y kdo gsau Geho Milosti králowské k tomu mandátu, tak na potupu a vbljženj swobody králowstwj Českého wysslému radili? Kdyby Geho Milost králowská na tento čas w zemi býti ráčil, bylibychom se Geho Milosti na to ptáti chtěli. — Obnowenjm smlauwy dědičné předesslé wssecky s domem Saským se zrussily, vmořily, na samého Maurycе to přenessеno, on se gimi kurfirsstem wyswědčuge. — Prwnj se snad kurfirstwj, gsa sám toho prawý dědic odsuzuge, my o ničemž nic neweďauce k ničemuž tomu powolenj nedáwagjce, tjm té smlauwy obnowenjm k tomu gsme zawázáni, abychom gi nepaussтěli, negsauce a nebywsse gemu w tom ani w ničemž giném powinni. Neb Geho Milost w swém mandátu toho dokládati ráčj, y také w té swé řeči, kterauž k těm včiniti ráčil, gessto gsau do Litoměřic přigeli, že knjže Mauryc Geho Milost králowskau gest žádal,

aby gemu podlé znĕnj smluw dĕdičných na pomoc přitáhnauti ráčil; a tak mandátem pod ztracenj cti, hrdla, statkůw wen ze zemĕ wyhnánj k tomu nuceni gsme, abychom na toho a proti tomu táhli, kterýž nám gak žiw nic zlého neučinil, a toho retowali, kterýž nám nic dobrého nepřege. Gesſto gsmeli gednomu tjm powinni, ponĕwadž oba gsau z domu Saského, mĕlibychom aneb obĕma pomáhati, aneb obogjch tak v pokogi zanechati, když gsme se teď sprawedliwĕ proti tomu zasadili, že powinni negsme krwe křestanské newinné wylévati, za neposlusſné obsauzeni gsme, a gako pánu swému newdĕčné.

Pro tu přjčinu giž oheň w zemi pusſtĕn gest, libem chudým znamenité se sſkody dĕgj, smlauwy s domem Saským dĕdičné se rusſj, kterézto byly zdj králowstwj Českého, my se tomu djwáme, nic k tomu neřjkáme, tjm způsobem begme sobĕ zkazyti y markrabstwj Morawské, abychom téměř giž o wsſecko přisſli, žádného nenj ani gednoho, kdoby nás w tom opatrowal. Nýbrž gesſtĕ ti, gesſtoby nás sprawedliwĕ zastáwati mĕli, ti nám y sobĕ newymice sſkodj; když dim[illegible] [illegible] bude, my gednostegné zkázy na sebe od to[illegible] očekáwegme. N[illegible] žádné nadĕge k dob[illegible] [illegible] w tom wogsſtĕ [illegible] Turcy a Martalau[illegible] nasſem snesſenj wĕdo[illegible] pomoc máte, neb w[illegible] wytisſtĕné gest, že g[illegible] gsme nic nowého [illegible] toliko to, čjm gsme [illegible] sme sobĕ před zhoř[illegible] zawázáni byli, to gest: a[illegible] abychom swob[illegible] [illegible]ého obhagowali, přátelstwj [illegible] králowstwjm tjmto [illegible] pomáhali, nic[illegible] ne se obnowili. I ponĕwadž [illegible]

náležitého a nesprawedliwého, ani proti Geho Milosti králowské, ani proti žádnému ginému před se nebeřeme, než o swobody tohoto králowstwj se zasazugem, abychom gich y také před wsseligakau násylnau mocý hágiti mohli, protož žádáme, že hned nám patrnau a zřetedlnau na to odpowěd dáti ráčjte a dáte, chceteli k nassemu přátelskému snessenj a k nám přistaupiti, a pečetěmi swými toho potwrditi a s námi o swobody a o dobré králowstwj Českého se zasaditi, čili nic, abychom wědauce o sobě, wěděli co činiti."

Ty řeči wyslyssawsse, a na krátké rozmlauwánj odstaupiwsse, dali za odpowěd: „Poněwadž cýsařský posel a poslowé krále pána nasseho gsau giž přigeli, a za wyslyssenj žádali; protož aby předkem pro poctiwost těch pánů, od nichžto wyslání gsau, slyssáni byli, že potom po gich wyslyssenj na tu řeč, stawům odpowěd dáti chtj." Y stalo se odloženj těch poslů wyslyssenj do dne zeytřegssiho. Než se stawowé rozessli z gednostegné wůle neywyžssjmu purkrabjmu Pražskému poručili: aby on Floryana Gryspeka wězenjm dostatečně opatřil, z přjčiny té, žeby, gsa cyzozemec wssechny weysady králowstwj Českého sobě připisowati dáti, a od některých zemských magestátů pečetě odtrhati měl, kteréžto zlámané pod geho domem w příkopjch zámku Pražského nalezeny gsau. Weliký pokřik od wssech stawů na něg byl pro mnohé těžkosti, kteréž za přjčinau osoby geho na mnohé lidi w králowstwj tomto přissli, a gemu, že gest ge o statky připrawil, w úči zgewně mluwili, prosýce, aby zmučen byl. Pan purkrabj počal se wymlauwati, že on newj, kde wězenjm geho opatřiti. Dáno mu za odpowěd, gestliže on nemá

kde ho wězenjm opatřiti, že ho chtj stawowé w swau moc wzýti a geg dostatečně opatřiti. Wolal se k slyssenj, a že gest obywatel králowstwj Českého, aby mu na záwazek wěřeno bylo. Nemohlo mu to nic postačiti, prawjce, že gsau ginj starožitněgssj y znamenitěgssj k slyssenj se wolali, nemohli se toho dowolati. Protož musyl do skljpku na nowau wěž gjti, an na to arcyknězny Rakauské s dwořany a služebnjky swými z okna wyhlédagjce patřily.

We čtwrtek před swatým Giřjm poslowé předkem od krále Geho Milosti byli puſſtěni s tauto insstrukcý:

Insstrukcý od krále Geho Milosti na hrad Pražský k sněmu obecnému.

Ferdynand ꝛc.

Instrukcý na Důstogného Jana biskupa Olomuckého, Urozeného Wáclawa z Ludanic na Chropyni, hegtmana nasseho markrabstwj Morawského, Wyléma Kunu staršsjho z Kunsstatu na Hrádku, Giřjka Žabku z Limberku na Kaunicých, radu a mjstokancljře nasseho králowstwj Českého, a Statečného Přemka z Wickowa na Prusynowicých, podkomořjho nasseho weyš psaného markrabstwj Morawského, a Wáclawa Zelenka z Zelowa na [illegible], neywyššsjho pjsaře markrabstwj [illegible] neb rozdjlně posly nasse wěrné [illegible] danym králowstwj nasseho Českého, [illegible] ten pondělj po neděli prowodnj, [illegible] wáženým, wěrným nassim milým, [illegible] s nimi gednati magj, dané.

Předkem aby poslowé naši dotčeným stawům králow-
ýj nasseho Českého, po dodánj listu nássého wěřjcýho, Milost
ssj králowskau a wssecko dobré powěděli, a dále na ně wznesli:

Gakož gsme stawům tento sněm obecnj na žádost gich, podlé přjpowědi nassj gim w Litoměřicých včiněné, milosti- položiti, rozepsati, a až tohoto dne tjm sněmem ptodléti ili, budauc té naděge ku Pánu Bohu, že toto nasse polnj enj w tom času se sstastně wykoná, tak abychom byli hli se zase na hrad Pražský k stolicy nassj králowské na- átiti: ale poněwadž gest cýsař Geho Milost pán a bratr š neymi egssj po té přjhodě, kteráž se markrabj Albrech- oi Brantenburskému w Rochlice, skrze přehlédnutj a ne- atrnost stala, po nás, y také po knjžeti Maurycýmu, bra- ty a milostiwě žádati ráčil, abychom s lidem nassjm wá- ným nic proti Hánussowi Frydrychowi, kterýž se knjžetem ským gmenuge, před se nebrali; než k cýsaři Geho Mi- li sem do Chba přitáhnauti ráčili; kdež wznawsse my to slussné y náležité býti, abychom se podlé Geho Milosti rské žádosti zachowali, tak gsme včinili; a když se s Geho losti cýsařskau a s lidem nassjm obogjm wálečným zhle- li, Y gsa Geho Milost cýsařská toho konečného aumyslu ti témuž Hánussowi Frydrychowi pro geho zlé a mnohé oslussenstwj a zřebsewzetj, kterýž gest se y nad powinno- stwau zapomenul, osobně táhnauti a geho skutečně skrotiti trestati, tak aby tudy králowstwj nasse České a obywatelé něm, y giné země a poddanj nassi, tolikéž y knjže Mau- s zeměmi swými před tjm nepřjtelem bezpečni a w po- ji, a poddanj wěrnj nassi mílj w lásce a swornosti býti,

státi a trwati mohli. Y z té přjčiny se nám nikoli za slussné, a pro oblj3enj důstogenstwj nassemu náležité býti nezdálo, abychom nynj s lidem nassjm wálečným, s kterýmž gsme se k cýsaři Geho Milosti, gakž weyš dotčeno, strhli, a knjžeti Maurycýmu na pomoc přitáhli, zase s pole wytáhnauti, a Geho Milost cýsařskau, tudjž y knjže Mauryce opustiti měli; a zwlásstě prohlédágjce k tomu, že gsme nám y králowstwj nassemu Českému, a ginym zemjm nassjm nic užjtečněgssjho nagjti nemohli, než abychom, gakž swrchu oznámeno, při cýsaři Geho Milosti, pro obranu a ochranu téhož králowstwj nasseho y giných zemj nassjch zůstati a wěrné poddané nasse, tudy (bez zwlásstnjho nákladu gich) před nepřjtelem w pokogi zachowati ráčili. Protož gsme swrchu oznámené osoby gakožto posly nasse na mjstě nassem na týž sněm obecnj (nechtje téhož sněmu, aby nad tjm stawowé těžkosti nenesli, dále odložiti) wypravili; aby nás předkem při stawjch, gakožto wěrných poddaných nassjch, ze strany nyněgssjho nepřjgezdu nasseho, k tomu sněmu na hrad Pražský omluwna měli; kdež nepochybugem, wyrozuměgjc od poslůw nassjch stawowé takowé slussné omluwě a přjčinám nepřjgezdu nasseho, že tomu mjsta dagj.

Přitom aby také poslowé nassi dále na stawy wznesli, [illegible] na mjstě nassem oznámili, že w paměti mjti ráčjme, [illegible] na sněmu obecnjm, kterýž léta 1546. w přj[illegible] na hradě Pražském držán byl, gednomyslně [illegible]ynali, a hotowost do sw. Martina minulého na[illegible] králowstwj Českému, a zemjm k němu přj[illegible], gaká potřeba nastala, budto žeby Turek, nebo

kdokoliwěk témuž králowstwj a zemjm k němu přjslussegjcým sskody a wpády činiti, aneb co k témuž králowstwj a zemjm k němu přjslussegjcým, odgjmati chtěl, neb chtěli, a odgal, neb odgali, pro opatřenj, naprawenj a předgitj toho wsseho nebezpečénstwj a wwarowánj sskody, tak gestližeby chom my w tom času, aneb negwyšsj hegtman polnj králowstwj Českého s hegtmany kragskými polnjmi, k tomu wolenými, toho potřebu vznati ráčili a vznali, žeby pro dobré téhož králowstwj a zemj k němu přjslussegjcých ze strany Turka nepřjtele wjry swaté křesťanské, aneb kohokoli giného, gesstoby na toto králowstwj neb země k němu přjslussegjcý byl sáhl aneb sáhali, a sskodu činiti chtěl neb chtěli; aby tau hotowostj tak nařjzenau, hnuto, a w ta mjsta, kdežby toho potřeba vkazowala, k dobrému a vžitečnému tohoto králowstwj a zemj k němu přjslussegjcých, tak, gakž týž sněm to w sobě wssecko swětle obsahuge a zawjrá, obráceno a taženo bylo.

A také magjce stawowé k sobě tehdáž psanj od Hánusse Frydrycha, kterýž se knjžetem Saským gmenuge, a Filipa někdy landkrabě Heského, (když proti cýsaři Geho Milosti pánu a bratru nassemu negmilegssjmu, zapomenauwsse se nad záwazky, přjsahami a powinnostmi swými, do pole s pomocnjky swými wtrhli) včiněné, aby se stawowé proti nim přátelsky a sausedsky chowali, že oni též proti nim se chowati chtj; gakž též psanj gich w sobě ssjřegi znj; w kterémžto psanj swém, o osobě nassj králowské, gakožto králi Českém, žádné zmjnky gsau nevčinili. Ani toho, a zwlásstě Hánuš Frydrych, kterýž tak časté zmjnky o dědičných smlauwách a (erbownjcých) na ten čas činj, a ge gakoby z nich nikdá newy-

stawům včinili, w kterémž též také žádné zmjnky, aby se k nám gako králi a pánu gich zachowali neb zachowati měli, nečinj, a toho artykule do konce mlčenjm pomjgegj. Ale stawowé gsau y toho w odpowědi swé dotkli: chtělliby nám vbližowati, že nás nikoli gako krále a pána swého s poctiwostj opustitiby nemohli a nechtěgj; než wždy na předesslém swém aumyslu a předsewzetj stogj, a při stawjch toliko, a nepři nás spolu s stawy zachowánj sausedstwj a dobrého přátelstwj hledagj; a podlé toho psanj swého chytře stawům odsýlagj, pod ginau přjčinau a barwau přjpis odpowědi, kterau gsau včinili, a proti cýsaři Geho Milosti se ohradili; kteraužto odpowědj netoliko Geho Milosti cýsařské, ale wssem kdožby Geho Milosti gakžkoli náchylnj neb náklednj byli, odpowjdagj, a wssem wssecku manskau y ginau powinnost podlé Geho Milosti wypisugj. A gakž swrchu dotčeno, ačkoli za ginau přjčinau a pod ginau barwau ten přjpis té odpowědi stawům odsýlagj; ale wssak každý tomu dobře rozuměti může, kdož to sobě práwě rozwážiti chce, co gsau tjm mjnili, a čeho pod tjm hledali. — Nic giného, než aby chytře, [illegible]ak gakž gich způsob gest, stawům vkázali a na rozum dali, [illegible]roč w prwnjm psanj swém osobu nassi králowskau gsau wy[illegible]šili, a w druhém též také psanj, při nás podlé stawů, [illegible]telstwj a sausedstwj zachowánj nehledali; a co sobě o nás [illegible], a zač nás při sobě pokládagj; poněwadž my gako

, a geden přednj kurfirsst, a wlastnj bratr gsauc, a k tomu při Geho Mi[illegible]iliána arcyknjžete Rakauského magic, [illegible]u panského a rytjřského, y giných

poddaných nassjch wěrných milých, z tohoto králowstwj nasseho Českého, Gehe Milosti slaužj; y magjce my wepstrahu a gistau wědomost, cžby dotčený Hánuš Frydrych s pomocnjky swými, kdyby se mu bylo proti cýsaři Gehe Milosti dobře zwedlo, před se wzýti chtěl, čehožbychom my, toto králowstwj, od něho (poněwadž gsau giž prwé stawowé psanjm swým se gako wěrnj poddanj nassi a milowncy pána swého ohlásyli), takž gakž dobrým náležj, gestližeby kdo na nás sáhnauti a nám vbljžiti chtěl, žeby nás, gakž swrchu dotčeno, opustiti nemohli a nechtěli) očekáwati měli. A gsauce my také tehdáž gistě zprawenj, kterak lid swrchu psaného Hánusse Frydrycha, při pomezý a horách králowstwj Českého některé zásecky gsau zdělali, y wpád do Jochmistálu včiniti mjnili; gakož gsau nás pak Jochmistálsstj tehdáž za pomoc a spěssný retuňk prosyli; a kdybychom toho časně nebyli opatřili, bylibý to dotčenj nepřátelé ty časy včinili. Též také že gsau Gehe Milosti cýsařské, y wssem Gehe Milosti se přjdržegjcým léna wssecka a manské y giné powinnosti, wypowěděli, a dotčený Hánuš Frydrych s swými některými pomocnjky znamenité kraginy, města, zámky, od nás a koruny této pod léno držj, a tau odpowědj cýsaři Gehe Milosti včiněnau y na wssecky Gehe Milosti pomocnjky wztaženau, gi-sobě osobiti a [illegible] wytáhnauti, pod tjm způsobem, kdyby [illegible] dobře zdařilo, chtěl. Y nádauce [illegible] cýsaře Gehe Milosti, kte-[illegible] bán, žeby to zgewj a [illegible] [illegible] a sobě od Gehe [illegible]

cýsařské wygednati mohl; gakož pak za pořádek se w Ržjssi zachowáwá, kdož w acht vpadne, že na takowého každý y na osobu y na statek geho, kdo chce, sáhnauti může; a což tak vhonj a wezme, že od Geho Milosti cýsařské při tom wssem zachowán býwá, gakož y Geho Milosti pro důstogenstwj ruku nad tjm držeti náležj; a tudy žebychom my y koruna Česká o swá léna přigjti ráčili, a gichbychom zase wálkau a mocý dobýwati musyli, cožby welmi pracně a těžce přissło.

Y powažugjce my toho wssého, gaký pád a těžkost by skrze to na nás a králowstwj nasse České, kdyby se tomu časně nepředesslo, přigjti mohlo; a magjce také od stawů na nynj minulém sněmu obecnjm moc sobě danau, abychom tau hotowostj swolenau, s radau neywyžssjho hegtmana polniho y giných hegtmanů králowských polnjch, a pro dobré, obranu y ochranu, a wsseligaké nebezpečenstwj králowstwj nasseho Českého a zemj k němu přjslussegjcých hnauti, a gi w ta mjsta, kdežby toho potřeba kázala, obrátiti ráčili: tak gsme se a neginák podlé téhož swolenj sněmowaného zachowati, a neywyžssjho hegtmana polnjho y giné hegtmany kragské polnj k sobě obeslati, gim podlé potřeby a obyčege přjsahu wzbati ráčili, tagnost rady aby zachowáwali, a to wssecko nasseho y tohoto králowstwj, dobrého a vžitečného k tomu aby se wěrně přimlauwali a radili. A když gednomyslně s námi srownali a snesli, a za dobré uznali, aby tau hotowostj podlé swolenj sněmowaného, a nepřjtele do země se nedočekalo, vznali; ráčili

gsme s gich rakau a wědomjm, aby se v Kadaně strhli, wozkázati, což se gest y stalo. Ale gaké gest tehdáž wzitjenj se stalo, toho nynj potřebj wygadřowati nenj, neb gest wssem wěc wědomá, kdyby se toho bylo nestalo, žeby králowstwj a národu Českému mnoho dobrého, vžitečného, y této wssj těžkosti vwarowánj státi, a kdyby y potřeba toho kázala, gruntowně a zřetedlně pokazyti mohlo. Ten pak počet, kterýž gest při neywyšssjm hegtmanu polnjm a giných hegtmanjch králowských polnjch zůstal, a wen ze země spolu s lidem nassjm gizdným y pěssjm, kterýž gsme na swůg groš wlastnj držeti ráčili, pro dobré a vžitečné králowstwj tohoto táhl; toliko tu kraginu a kusy, kteréž gsau od starodáwna ke korumě České náležeti; a často psaný Hánuš Frydrych pod léno ge držel, z nahoře dotčené přjčiny, aby od koruny odcyzowány nebyly, gsau vgali a opanowali. A také gest se ta wěc na ten čas k dobrému a vžitečnému králowstwj Českého, a podlé swolenj wssech třj stawů na obecnjm sněmu včiněného, wykonalo, a ginám nikam tau hotowostj swolenau a nařjzenau, heybáno nebylo a nenj. Ale potom když dotčený Hánuš Frydrych s swými pomocnjky před cýsařem Geho Milostj w odtahowánj s pole se dal, a s něgakým počtem gizdného y pěssjho lidu do země Saské se nawrátil, wpád do dolnjch Lužic včinil, Dobroluk, Sunewald, Finstrwald, a některé giné kusy vobral, Lukow a město k tomuto králowstwj náležité wzýti chtěl, a gim geho hegtman Krayc odpowěděl, a za to gich, aby se poddali, žádal; ale když se mu poddati nechtěli, kraginu tu nepřátelsky hubiti, kazyti a páliti počal; neb by témuž Hánussowi žádný lid služebný ne-

byl bez záplaty sslaužil, kdyby se k Lipsku nebyl obrátil, s tjm trosstem a vbezpečenjm, gakž ho dodudau, že se gim hned wssem záplata stane. A kdyby se byl do Slézka předse obrátil, aneb do tohoto králowstwj, gakáž tehdáž hotowost a nařjzenost w těch zemjch y w hornjch Lužických byla, tu by byl každý zwěděl a poznal, kterakby se welmi na dědičné smlauwy ohlédal, a podlé nich kdyby mu se bylo podlé wůle geho wésti chtělo, zachowal, kteréžto smlauwy dědičné sám ge prwé zrussiw a z nich wystaupiw, dausfage we swau moc a podstatu, na tento čas ge w tuto způsobu tak často připomjná a stawům předkládá.

Y gsauce my tehdáž od Lužičan dolnjho markrabstwj y giných, ponjženými prosbami žádáni a napomjnáni s tau obradau, gestližeby tiž Lužičané od nás y od stawů králowstwj Českého spěssnau a skutečnau pomocý a retunkem opusstěni byli, a tudy nepřjteli odolati nemohli; že w tom před Bohem y lidmi winni býti nechtj. Y znagjce my w tom netoliko gich žádost slussnau, ale y powinnost a potřebu wlastnj nassi a králowstwj Českého býti, a wědauce dotčeného Hánusse Frydrycha zlý a nepřátelský aumysl a předsewzetj, aby takowému nebezpečenstwj časně se odolalo, a toto králowstwj České a země k němu přjslussegjcý před dálssjmi wpády a sskodami opatřeno býti mohlo, a k tomu magjce my také w paměti, že gsau stawowé dotčeného králowstwj Českého při minulém sněmu postawili, a některým osobám moc k tomu pod zemskau pečetj dali, aby s knjžetem Maurycem samým Geho Láskau, staré dědičné smlauwy zase obnoweny byly, gakž ten artykul w sobě znj; podlé kterýchžto smlůw gsauce

any od Geho Lásky biskupa Maurycze wysoce napomenuti, aby-chom Geho Lásky neopausstěli, něbrž nemesskagjce genu na re-tušil přitáhli; neodbyli gsme, kterak gináč toho snadněgi a spěssněgi tehdy, když giž nepřjtel w zemi králowstwj Če-ského tak wogsko měl, opatřiti; než ráčili gsme se osobau naši královskau hnauti, a stawy k tomu, aby podlé nás stáli, skrze psanj napomenauti; ačbychom byli raděgi sněm obecnj prwé w do rozepsati a držeti ráčili, kdyby nepřjtel zatjm odpočjwati a předse nic dále proti nám a králowstwj našemu Českému hnáti, a dále sahati nebyl chtěl. A když gsme se tak giž hnauti, a osobně k Litoměřicům wogensky, tu kdež bylo místo gmenowané k sstrženj, přitáhnauti ráčili, w tomu porozuměli, že sobě stawowé tohoto králowstwj takowé wasse rozepsánj k mandát ztěžugj, pokládagjce geg býti proti swo-bodám swým y králowstwj Českého, a žádagjce za položenj sně-mu obecného: tu gsme gim milostiwě a austně weyš dotčené wssecky ty potřeby a přjčiny, (neb se gich ze wssech stawů znamenitý weliký počet tu k nám do Litoměřic nagjti byl dal) obssjrně předložiti a oznámiti ráčili, že gsme na tom nikdá býti neráčili a negsme, abychom swobodám toho krá-lowstwj w čem nejméně ublížowati měli; ale nad tjm ruku naši královskau milostiwau držeti, a toho, kdyby giný kdo o to se pokusyti chtěl a pokaussel, brániti, y takowých gich swobod mnohem wjce raděgi přičiniti než ugjti ráčjme. A také je bez sněmu obecného takowého hnutj žebychom nebyli včinili ráčili, kdyby čas k sněmu postačiti byl mohl a nepřjtel před rukama nebyl, a wpádu do země a králowstwj Českého neučinil, s tjm milostiwým doloženjm, aby se stawowé na to

obezpečili, že gest ten mandát od nás tjm aumyslem newyssel, abychom co swobodám králowstwj nasseho Českého obljžiti aneb vgjti chtěli; ale z důležité potřeby gsme od takowého mandátu pustili a sněm brzký stawům položiti ráčili, s tau milostiwau přjpowědj, gestliže gsme co stawům na swobodách gich buď tjm mandátem neb giným obljžili, a to se wyhlédati a vkázati bude mocy, že stawům na témž sněmu wsseckо k dostatečné nápravě přiwesti ráčjme. A tak tomu wssemu, což gest od nás gim bylo připowědjno, za giné gsme držeti neráčili, než že gsau tomu mjsto dali a to od nás přigali; poněwadž gsau mnozý nám lidmi y penězy k tomu tažени pomoc včinili, y někteřj osobně táhli, aneb na mjstě swém přátely swé podlé nás wyslali, což gsme od nich milostiwě přigjti ráčili y nynj přigjmáme. Ale w tom času než gest tento sněm k dnessnjmu dni od nás položenému k swému začátku přissel, měli gsau některé osoby ze wssech stawů w znamenitém počtu shledánj w Praze, a některá snessenj a záwázky mezy sebau wzdělali, a z toho sgezdu a shledánj swého nám psanj včinili, na kteréž gsme gim zase odpowěd dáti ráčili; kteréžto gich psanj y také odpowědi nassj weypis, a co gest tak dále těchto časů psanj w těch wěcech od nás wysslo, y nám také činěno bylo, to wssecko poslům nassjm k ssirssjmu wyrozuměnj, a aby to stawům wůbec přečjsti dáti mohli, odsýlati ráčjme. Protož magj často psanj poslowé nassi wssech těch osob, kteréž gsau ta snessenj a záwázky mezy sebau wzdělali, od nás milostiwě žádati a napomenauti; poněwadž gest tento sněm obecnj, gakž weyš dotčeno, wssem stawům od nás milostiwě položen a rozepsán,

aby se předkem wssickni z těch záwazků propustili, tak aby w swornosti a w lásce (gakž se wždycky prwé w králowstwj nassem Českém ten chwalitebný, dobrý, starobylý pořádek zachowáwal) o obecné dobré gednali a rozgjmali. Neb sami dobře znáti a tomu rozuměti mohau, že takowými postrannjmi záwazky gsauce sobě gedni mimo druhé zawázáni, žádného swobodného a užitečného ani wolného a stálého gednánj miezy stawy býti, ani trwati nemůže. A my se k tomu gakž y předessle tolikéž y nynj podáwati y stawům milostiwě připowjdati ráčjme, budeli co toho ukázáno a to se nagde a se zná (ač se nenadégem, že tjm mandátem od nás wyssiým neb w čem giném prowilegijm a swobodám gmenowaného králowstwj nasseho Českého ublíženo gest) že to wssecko milostiwě a sprawedliwě k dostatečné nápravě přiwesti, a tak to opatřiti ráčjme, aby se toho nápotom wjce nedálo; ani gak ublíženj z toho stawům králowstwj nasseho Českého neb budaucým gich přigjti nebdi, gednom aby se z těch a takowých záwazků, gakž se milostiwé naděge k nim býti ráčjme, propustili. A budauli stawowé gaké potřeby k gednánj [illegible] [illegible] z obecného dobrého se [illegible] míti, o tom aby [illegible] [illegible] [illegible], a [illegible] naſſi [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] předložiti mohi. A [illegible] [illegible] a [illegible] nassemu y králowstwj nasseho Českého a [illegible] [illegible] w tom [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a [illegible] y [illegible], gakž [illegible] [illegible] a [illegible] [illegible] a [illegible] obecného dobrého, o gich [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

milých k tomu raditi, pomáhati a zawřjti ráčjme, gsauc do nich gako wěrných poddaných naſſjch, kteřj gsau se wždycky k nám poddaně zachowáwali, té nepochybné naděge, že nic toho, cožby k vbljženj wrchnosti a důstogenstwj naſſeho bylo, před se bráti; nébrž y w to se wkládati ani toho k gednánj na nás žádati nebudau, a nynj w tom se poslušně y hotowě k nám zachowagj, a na to se ohlédnau, že gest nikdý za předkůw naſſjch y gich tau měrau pod záwazky, a aby sněm swobodný býti neměl, sněmowáno nebylo, čehož y nynj oni, že se nedopustj, a k tomu přigjti nedagj.

A gakož gsau také ty osoby ze stawů některý lid wálečný do pole wyprawili, a tam pohromadě magj, a tak rozuměti ani wěděti nemůžem, proti komu se takowý lid w poli držj; poněwadž žádný nepřjtel před rukama nenj kterýžby často psanému králowstwj Českému ſſkoditi mohl, abychom my s pomocý Pána Boha a cýsaře Geho Milosti tomu časně odporu včiniti neměli a neráčili. Y gestliže ten lid wálečný předse w poli měli, tehdy aby poslowé naſſi gmenowaných osob ze stawů na mjstě naſſem žádali, y gim poručili, aby oni hned ten a takowý lid z pole rozpustili a domů gim táhnauti kázali; tak aby tudy mezy obywateli králowstwj naſſeho Českého y ginák dálſſj různice, a to cožby ke ſſkodě a k hanbě témuž králowstwj y obzwláſſtnjm osobám přigjti mohlo, nepowstalo; než raděgi w pokogi, w lásce a swornosti seděli a žiwi byli. Neb nikdá prwé za předků naſſjch toho obyčege se nezachowáwalo, aby tau měrau od osob ze stawů lid wálečný w poli w tomto králowstwj, když se sněm obecnj držj, chowán býti měl. Pakliby se ty osoby wſſecky

že stawů z těch swých záwazků propustiti, ani lidu wálečnému, gakž weyš dotknuto, z pole wtáhnauti dáti rozkázati nechtěli, než předse na swém (ač se nenaděgem) stáli; tehdy poslowé naššj magj gim dále oznámiti, že sami při sobě toho zdrawě powážiti mohau, gakby těžké býti musylo, nám y také těm osobám, kteřj w těch záwazcých s nimi negsau, w gaké se gednánj sněmownj (poněwadžby sobě skrze takowé gich záwazky swobodni nebyli) dáwati; wědauce, že cýsař Geho Milost ani my na tom býti nerácjme a negsme, abychom králowstwj naššemu Českému a obywatelům w něm w čem neymenššjm sškoditi, aneb my gim proti prywilegijm, swobodám a weysadám gich vtiskati ráčili neb chtěli; nébrž staloli se co od nás z newědomj, čehož se wždy nenadjwáme, že gim to wšsecko milostiwě a sprawedliwě naprawiti a mnohem radėgi prywilegij a swobod gich přičiniti rácjme, nežbychom w neymenššjm těch vgjti, a těm k vblјženj býti měli. A takby giž tudy na ten čas ze wššeho gednánj sněmowaného sgjti musylo; a poslowé naššj aby se také w žádné dálššj gednánj nedáwali; nébrž stawům oznámili, že se toho wšeho až do giného sněmu obecnjho, kterýžbychom stawům rozepsali, y sami osobně na něm býti ráčili, odkládá. Přjjině gi přitom giném naššjm poručje, aby se w tom času wš[illegible] gak pokogně, a k nám pak gako k[illegible] krá[illegible] a pánu swému [illegible] ně a poddaně [illegible] swé po[illegible]winnosti, zacho[illegible] Tolikéž aby [illegible] wšsech[illegible] osob že wšech [illegible] w těch [illegible] záwazcých nek [illegible] milostiwě [illegible] [illegible]ali, aby [illegible] nedáwali; [illegible] nébrž p[illegible]

ligakých nowých záwazků (pohlédagjce k wèyš psané milostiwé připowědi nassj) zůstali a setrwali. Než gestliže se ty často psané osoby, z těch swých záwazků propustj, a lidu wáleč'nému z pole vtrhnauti rozkážj, a dálssj gaké artykule neb ztjžnosti, kteréžby gednati chtěli, na posly nasse wznesau; tehda magj gich poslowé nassi žádati, aby gim toho sepsaného podali, a magjce to tak poslowé sobě podané, aby gim gménem nassjm oznámili: poněwadž ti artykulowé weliký a znamenitj gsau, a bez přjtomnosti nassj gednánj a zawjránj býti nemohau; protož aby se toho až do sněmu obecného, kterýž gim mezy tjmto časem a sw. Wáclawem neyprw přjsstjm konečně od nás se položiti má, na kterémž osobně gistotně býti račjme, odložilo. A tu že my gim při tom sněmu na ty artykule, kteréž nám poslowé nassi odeslati magj, podlé náležitosti milostiwau odpowěd dáti, a wssecko to spolu s nimi, což dobrého a vžitečného nasseho a králowstwj Českého y obecného dobrého vznáme, wěrně a práwě, gako král a pán gich gednati a zawjrati račjme.

Také nás zpráwy docházegj, žeby stawowé na to nastupowati, a nám posudnj předessle swolené, y také cla pomeznj zastawiti, a překážku w tom včiniti chtěli; ač té wjry do nich negsme. A protož aby se toho poslowé nassi, pokudžby to bylo, prwé při komoře nassj České vptali, a potom s těchž stawů od nás milostiwě žádati magj; poněwadž na to posudnj z lásky swolili, a my bez toho málo důchodů w králowstwj Českém mjti račjme; a kowé w tom tolikéž y při clech pomeznjch pře-

kážky nečinili, než tak opatřili, aby nám to zastawenj, gakž gim milostiwě wěřjme, wycházeno a dáwáno bylo. Neb gsau wždycky předkowé nassi tu moc mjwali, a cla při pomezých, když se gim zdálo a widělo, podlé náležitosti (poněwadž to wssem obywatelům králowstwj nasseho Českého bez vgmy a sskody gest, což tak ze země wen se weze neb žene) vsazowali. Než co se cel z hor cýnowých dotýče, při tom se tak milostiwě zachowati ráčjme, aby skrze to žádné hory k pádu nepřissly.

A my gim stawům wssem wůbec y gednomu každému zwlásstě, takowau gich powolnost, kterauž w tom wssem od nich skutečně seznáme, wssj milosti nassj králowskau zpomjnati y nahrazowati, králem a pánem gich milostiwým býti ráčjme.

A což tak dále poslowé nassi w tom we wssem za potřebné vznagj, toho aby, gakž o gich pilnosti nepochybugem, gednati nepomjgeli; a nám o tom dnem y nocý gednoho každého času po počtě oznamowali, gináče nečinjce. Dán we Chbě we středu po slawném hodu wzkřjssenj Pána Krysta. Léta 1547, a králowstwj nassich 21.

Po wyslyssenj poslů a přečtenj insstrukcý králowské, hned také posel nějaký Giřj Zygmund Zelet (Selet) doktor w [illegible] ýsařská rada slyssán byl. Ten německým ga[illegible] z naposledy insstrukcý německy psanau také [illegible] wssecka na toto se wztahowala. Předkem: [illegible] se ze záwazků propustili; druhé: lid do pole [illegible] zase domů se nawrátil; třetj: aby sspjže do wogska

akského swobodně propaussteli; a čtwrté: aby ku králi pánu swému poddaně a poslussně se chowali.

Stawowé tomu poslu odpowěd dali: že chtj o to roz- mluwenj mjti, a potomně na poselstwj odpowěd dáti; toho dne takowého nic nezpůsobiwsse opět se rozessli.

W pátek ráno wedlé obyčege páni stawowé po zwoněnj kollegi weliké opět se sessli, a tu na ten čas od pana na z Pernsstegna psanj po gistých služebnjcých poslané, kdež osobau přjtomen nebyl, než dwěma pánům slau- sem y tam se wrtěl, psanj bez pečetě posýlal, a k sne- šj přátelskému bylby rád přistaupil y nepřistaupil, bylo bec čteno, gehož slowa gsau tato:

Urozenj ꝛc.

Odpowěd, kterau gsem Wassim Milostem a Wám, ga- to dne wčeregssjho dal na to promluwenj, které gste ke mně niti ráčili o přiloženj pečetě k tomu zápisu, — nemoha tomu ki včiniti; když gsem dnes mezy W. M. a Wás psal, za to age; abyste sobě toho neráčili ztěžowati; y ráčiliste se roz- , prwé nežli gest bylo poselstwj mé k W. M. a k Wám slo. Pak také odpowěd W. M. a Wám dáwám, že mne wždycky znali, že gsem při dobrých pořádcých, swo- ách a zwyklostech tohoto králowstwj stál, a gesstě na gi- i negsem, než abych se tak zachowal, pokudž Pán Bůh nosti w tomto swětě mi přjti ráčj. Zápis, který gste me- sebau včiniti ráčili proti mandátu wyssléma od Geho Mi- i králowské, kterýžto mandát od Geho Milosti králowské slý, znamenitě byl na vblјženj swobodám y wssem do-

drým pořádkům tohoto králowstwj, tak gakž gste toho sami ráčili w tomto připisu wytisstěném dotknauti, kdyby wssemohaucý Bůh ze swé přeswaté milosti a nesmjrné, lidských mysli, gako z něgakého hlubokého sna k tomu byl probuditi ráčil, přjčinau takowého mandátu králowstwj tohoto Českého, y my wssickni téhož králowstwj obywatelé, o wssecky, o wsseligaké nasse swobody bychom přigjti musyli, kdež toho zápisu mezy W. M. a Wámi včiněného, nikdá gsem w tom nebywdil, ani proti němu nebyl, ani tomu na odpor nastupowal, abych při tom státi neměl, y gesstě negsem. Wssak tak co gest se tu při swobodách nassich oblizilo, aby zase k naprawenj přiwedeno bylo, a my abychom při tom zůstali a zachowáni byli, při čemž gsau předkowé nassi od králůw nassich předesslých Gich Milostj zůstaweni a zachowáni byli. Co se pak wyprawenj listu dotýče, též toho zpráwu mám, že gsem listowé ani žádné psanj od W. M. a od Wás na Pardubice nedostáwala o nyněgssj sněm; pak kdyby gest [illegible] bylo, že gest [illegible], [illegible] po [illegible] chal, [illegible] — [illegible] psanj od [illegible] na [illegible] přisslo od [illegible], [illegible] oznamugice, a [illegible], abych [illegible] přj [illegible] králowstwj Českého [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a [illegible] nám [illegible], aby [illegible] pro [illegible] králowstwj [illegible].

wpádowé od koho do něho dáli. A protož gesstě gest žádost má, abyste mi ty artykule, kteréž gste prwé w rozmlauwánj swém mjti ráčili, coby se dálo, a oč při tom sněmu obecnjho dobrého gednati mělo, ráčili vkázati, abych také o tom wěda, toho v sebe mohl powážiti, a cožbych dobrého poznal, toho W. M. a Wám pomáhati, y to wssecko wykonati; a cožby se také při mně k obecnjmu dobrému tohoto králowstwj snásselo, k tomu se přimlauwati. *)

Jan z Pernssteynu. m. p.

Po přečtenj dána těm poslům odpowěd: kdykoli pán pečet k listu přátelského snessenj přitiskne, že ti artykulowé pánu vkázáni budau. Y stalo se, že pán pečet poslal, a tu gi k tomu listu přiložiti rozkázal.

Na to mistr Gindřich Humpolec z Prostiboře mjstopjsař králowstwj Českého omluwu včinil: žeby o něm zpráwa včiněná býti mohla, kterakby on pán z Pernssteyna rozpakowal, a od toho odporowal, by k přátelskému snessenj nepřistupowal, a pečetě swé nepřitisskowal. Druhé: že dosáhssi tisstěného toho snessenj přjpisu, mjsto snessenj vdělal a napsal: srocenj Pikharské; — žádage stawů, aby o něm toho newěřili, že on tomu odpjrá a prawj, kdoby takowau zpráwu o něm včinil, žeby prawá nebyla. Potom nastaupeno bylo na to, aby giž konečně swětlé odpowědi od saudců zemských požádali, rozmlauwagjce o tom, kdež cýsař y král skrze posly na nich toho žádagj, aby se ze záwazků těch nowých propustili, aby tjm snážegi, také wlbauce o sobě na to

*) Kdy a kde psaný se newj. —

odpowěd dáti mohli, že gsau nic nowého a neslussného ne-činili; ale to což prwé před shořenjm desk zemských mezy stawy bylo, to toliko sobě obnowili. K tomu Gabryel Klenowský z Pienj se ohlásyl a powěděl: že tolikéž a gednostegný způsob obywatelé w markrabstwj Morawském ne gednau gsau mezy sebau z strany takowých záwazků giž činili; a tak budau mocy poznati, kdo gsau milownjcy swobod králowstwj Českého a obecného dobrého, aneb kdo gsau prawj Čechowé. —

Pak ssli na zámek, a tu opět řeč obssjrnau k auřednjkům a saudcům zemským skrz Wyléma Křineckého z Ronowa mnoho gim předkládagjce; kteřj potom skrz Wolfa staršjho Krageře z Kragku neywyžssjho purkrabjho Pražského, prwé se swadiwsse s Zdisslawem Berkau hofmistrem a Janem starssjm Popelem z Lobkowic neywyžssjm sudjm králowstwj Českého, gichž se ssest aneb neywjce sedm přjdrželo, k stawům králowstwj Českého přistaupiti a pečetmi swými se přiznati nechtěli, a také odpowěd, ne tu a takowau, gako pan purkrabj, dali.

Giný pak wssickni, ano y neywyžssj purkrabj, mjsto k ge záwazků propustiti, na předložený pana Wyléma Křineckého z Ronowa k práčisskému snessenj přistaupili. I neywyžssj pan purkrabj takto promluwil:

Wassi Milosti Páni milj ꝛc.

„Slysseli gsme řeč, kterak gest k Wám skrze pana Wyléma Křineckého z Ronowa, pana swého [illegible] a mého milého, wš[illegible] rač[illegible]; [illegible] w [illegible] mě[illegible], bu[illegible] [illegible] [illegible] pozůstaj [illegible] [illegible]: a [illegible] [illegible]

swé obssjrně to gest promluwiti od W. M. obewssech panůw a přátel nassich račil; poněwadž gsau těmi zápisy, kteréž mezy sebau včinili, a pečetmi ztwrdili, nic nowého a prwé nebýwalého, ani toho, cožby proti Geho Milosti králowské býti mělo, ani proti řádu a práwu, než to což gest před shořenjm desk zemských a w dskách bylo, že gsau sobě toho obnowili, pro dobré předkem Geho Milosti králowské a wssech obywatelů králowstwj tohoto; a poněwadž auřednjcy, gakožto hospodáři tohoto králowstwj, toho že gsme zanedbali, že gste giž dále toho pominauti nemohlj, než to obnowiti, a listy pod pečetmi stwrditi; poněwadž y w markrabstwj Morawském každý (k landfrydu) list pod pečetj dáti musý, a že to nic proti Geho Milosti králowské pánu nassemu milostiwému, ani proti přjsahám, které gsme k auřadům a ginácze činili, nenj a býti nemá; a poněwadž gsme tomu od W. M. a Wás pánů a přátel nassich milých srozuměli, tak gakž gste nám to wyswětliti račili, že tu nic nowého, ani to, coby proti Geho Milosti králowské pánu nassemu milému, a dobrému pořádku tohoto králowstwj býti mělo, nenj, nežli to, což gest prwé bylo, a we dskách shořelo, to že gste obnowiti musyli, a pečetmi stwrdili; že my také předkem pro dobré Geho Milosti králowské a pro vpokogenj a lásku wssech obywatelů tohoto králowstwj s W. M. w tom se snássjme, a tomu se přiznati chceme, aby to, což gest prwé bylo se obnowilo, y dskami stwrdili. Neb gsme nikdá na giném nebyli, než co se nám dobrého a vžitečného předkem Geho Milosti králowské pána nasseho wssech milostiwého, a tudjž nás wssech obywatelů tohoto králowstwj vkáže, že to rádi

hla, neznagjce a koho newědáuce, že toto aúředniků zeni- ... k stawům přistaupenj wsseho toho dobrého má býti zkáza ... ožtrženj — gakož tomu se potom z obmyslného a newpřj- ... ého gednánj wyrozumj.

W sobotu gakž neyprwé do kollege tiž aúřednjcy a ... dcowé zemsstj přigeli; hned o to mluwiti začali, aby ... tom snesseni přátelském tato slowa: „Protož gestližeby ... žkoli za takowau přjčinu a gakým pak koli způsobem vbli- ... žati a sskoditi chtěl," dostawena byla: „Mimo řád a prá- ... chtěliby někdo vbližowati a komu sskoditi"; z kteréhožto ... promluwenj opatrněgssj giž srozumjwali, což se pod tjm ... neysslj, aby předce tak, gakž prwé bylo, kdobykoli se zasa- ... aneb toliko o obecné dobré slowjčko promluwiti chtěl, ... bufiče a člowěka nepokogného gmjn a držán byl. A do- ... kliby se před saud, zwlásstě pak komornj, aby hned pěknau ... cestau, totiž, řádem a prawem, cti, hrdla y statku, ga- ... ko ten, kterýž gest na důstogenstwj králowské sáhl, odsauzen ... Potom pak purkrabj Kragjk z Kragku oznamowal: ... takby někteřj dne wčeregssjho, když gest se neywyšssj hof- ... ... Berka od nich oddělil, a k snesseni přátelskému se při- ... iti nechtěl, hlásytě gsau mluwili: „Pobey ho sem", žeby ... owé řeči k pokogi a k swornosti se neschylowaly, žádage ... to, aby takowé řeči a předsewzetj přetrženo bylo. A když ... wposléze na tom wssickni gednomyslně se snesli, aby nic ... bnatí nezačjnali, lečby wssickni přiznánj prwé pečetmi ... swými stwrdili, to konečně do pondělka neyprw přjsstjho sobě ... vkonali. Magjce se domů rozegiti na tom také zůstali, aby ... rysspek z wězenj na gistý zápis wydán a propusstěn byl.

W pondělj wssickni listy přiznáwagjcý sobě wykonawsse, a pečetmi swými stwrdiwsse na zámek geli. Tu na ten čas poslowé od krále Geho Milosti wyslanj chtjce wždy něco w to dwrcy a něgakau překážku w tom gich snessenj přátelském učiniti, dali čjsti magestát krále Wladislawa slawné paměti, gehož dátum na Budjně léta 1508, o přetrženj a porownánj různic něgakých w králowstwj Českém, mezy stawy wzniklých, gakby sebě stawowé a w čem powinni býti měli z strany obhagowánj swobod, řádu a práwa. Také dali čjsti snem léta 1502 w králowstwj Českém kterýž držán byl, napomjnagjce stawů: poněwadž dosti zřetedlně w tom obém se zawjrá, že tjm stawowé prwé giž gsau sobě zawázáni, aby řádu a práwa hágili, že těch nowých záwazků potřebj nenj; ale oni že na mjstě Geho Milosti králowské žádagj, aby se z nich propustili, a kdyžby se to nestalo, žeby něco gesstě wjce měli na stawy z poručenj krále Geho Milosti wznesti.

Dáno gim za odpowěd skrz Wyléma Křineckého z Ronowa: že oni o tom magestátu dobrau wědomost měli, a gesstě magi, a kdyby ten y s giným wssemi w swé celosti zůstawen byl, nebylo by potřebj stawům o swé swobody se zastawowati, ani také snessenj takowého přátelského činiti; ale poněwadž pod gakaužkoli [illegible] chytrostj že wssecko toho y také wssech swobod [illegible], a což nám předkowé nassi [illegible] a [illegible] dobyli a nám zanechali a po sobě pozůstawili, gž těchto časů nic nám se nemůže [illegible], a že wssecko gž gest [illegible]: protož z nuzné a [illegible] příčiny [illegible] giné přátelské [illegible] mezy námi snessenj učiniti; a protož též gich žádagi, aby se na nich [illegible], nýbrž magjc co sobě

wjce, cožby z poručenj krále Geho Milosti na stawy wznášeti chtěli, že rádi slyšeti chtj.

Y dáno za odpowěd od panů poslů: že měli, na ten konec, kdyby stawowé z těch swých záwazků prwé se propustili; ale poněwadž na swém stogj a propustiti se nechtj, že oni dále také aby co wjce měli, na ně wznášeti toho poručenj nemagj: než že něgaký list té nocy k nim od krále Geho Milosti gest odeslán, kterýžto wšem třem stawům swědčj, pak že za to žádagj, aby přečten byl. Ten pak w sobě zawjral, že Geho Milost králowská pro uskrowněnj autrat a nákladů arcykněžny Rakauské dcery swé z Prahy do Inspurku obrátiti a odeslati ráčj; a protož aby ge Pražané wozy opatřili, a gim po padesáti gjzdných, kteřjžby ge doprowodili, na náklad králowský obgednali.

Po přečtenj toho listu stawowé mezy sebau rozmlauwali, že takowé kwapné dcer králowských na ten čas wyzdwiženj bez přjčiny nenj; než w tom něco diwného že se zawjrati musý. Neywyšsj purkrabj Kragjř z Kraynku aby snaže z toho stawy srazyl, oznamowal, že gest hned po smrti slawné paměti králowé Geho Milost králowská té wůle a toho aumyslu prwé byl, aby ge tam wyprawil. A když to přestalo, nastaupeno bylo na instrukcý králowskau y také cýsařskau, a na tom toho dne zůstáno, aby gedenkaždý na to přes noc pomyslil, a k artykulům se přimlauwal, a pro snadšj toho wykonánj woleny gsau osoby z každého stawu čtyři, aby ty instrukcý zase ku králi a k cýsaři Gich Milosti spisowali, a cožby toho tak sepsaného měli, to potom wšechněm wůbec přečtli, aby wšickni toho ugjti, anebo k tomu přidati mohli.

W auterý když insstrukcý k cýsaři a ku králi Gich Milostem sepsany a wůbec čteny byly, stawowé k nim se po pořádku přimlauwali, kterýchž tak znamenitý počet byl, že se w swětnicy saudné směstknati nemohli, a ten den také y osoby, kteréby s těmi a s takowými insstrukcemi měly geti, byly woleny. Y na tom se také stawowé snesli, aby Hánussowi kursirsstowi Saskému psanj bylo včiněno za přjčinau připisu starých smluw dědičných, aby, když ho před rukami mjti nemohli a newěděli, čjmby se zprawiti měli, gim takowý odeslal; zwlásstě pak poněwadž knjže Maurye těmi smlauwami skrze swého doktora w Litoměřicých stawy směl napomjnati.

Mezy tjm Gého Milost cýsařská Karel V. poslawiw w Chebě hod welikonočnj za kursirsstem Hánussem, nepřjtelem swým do Sas pospjchal; o čemž on kursirsst zwěděw, wssi swau mocý wálečnau přes Labé se hnul, a most dřewěnný po sobě zapálil. Nicméně někaký sedlák, kterémuž před tjm wogsko kursirsstowo koně wzalo, vkázal Gého Milosti cýsařské přes Labe brod, kudyby s lidem swým přegiti mohl; gakož také týž sedlák sám neyprwé na koni přegel, za nim pak wssickni gjzdnj, mage každý při sobě gednoho pěssiho, [illegible] Milosti cýsař Karel V. a král Ferdynand [illegible] Maurye přes Labe se dostali; na to pěssi [illegible] se do naha a meče do vst wzawsse [illegible] alezsse některé lodj most přes Labe dě[illegible] toho času tři mjle za Labem v lesa [illegible]; neb, aby se nepřjtel do hlubokého a tiché[illegible] Labe byl pustil, a tak rychle s lidem [illegible], ani se nenadál. Protož také nepřjtel

tomu, když strasslivé docházely zprávy, že cýsař swůg lid přes Labe přeplawiw, se blíží; než na po- hnutj některých rad k Wittenberku se [illegible]uti za dobré vznal. Wssak než toho dobrého aumyslu následowal skutek, cýsařsstj, kteřj se přes Labe dostali, na přednj wogsko kurfirsstowo se hnali, s njm se potýkali, honili, rancowali, též most na lo- djch přes řeku připrawený obgali.

Cýsař pak obáwage se, aby kurfirsst do Wittemberku nevgel, poněwadž město welmi pewné gest, dobře tomu ro- zuměl, žeby ho tam dlauho dobýwati musyl, se wssi mocý a sylau swau pospjssil, a k leženj kurfirsstowu v městečka Milberku se tlačil. To wida kurfirsst teprůw w swém leženj poručil bubnowati, traubiti a znamenj dáwati, aby wssickni k běhu wálečnému pohotowj byli; ale znamenage, že giž překwapen gest a swé wogsko wssechno pospolu s sebau že nemá (neboť Thumshirn gesstě na pomezý Českém byl s ne- malým počtem lidu, na něhož kurfirsst každého dne čekal) dal se s lidem swým na vtjkánj. Než že na něho cýsařsstj tuze tlačili, a geg stjhali, obrátil se a s nimi bitwu swedl, w kteréž od něgakého Sspaňhele w lewé ljce raněn byl, když se w celém kyrysu odjn gsa, na koni statečně bránil. Po- slednž wida, že žádné pomocy nenj; neboť lid geho giž byl [illegible]plen, dal se mladému zemanu Tylo z Drotiu řečenému [illegible]olně gjti, wložil mu předně swůg zlatý řetěz, kterýž i na kyrysu měl, na hrdlo, a swůg zlatý prsten wstrčil prst; ačkoliw potom mnohé řeči o tom byly mezy [illegible]i, tomu gest se kurfirsst gjti dal. A tak on weden [illegible]te Albánského na swém koni sedjcý w celé zbrogi

čest a chwála na wěky wěkům bud) na hlawu porazyli, tak, že gest týž Hánuš Frydrych raněn, a k rukám cýsaře Geho Milosti gatý přiweden; k tomu syn geho neystarssj zabit, knjže Arnosst Braunsswický a giných mnoho znamenitých hrabat, panůw a rytjřstwa zgjmáno, a na placu pobitj s množstwjm lidu obecného, tak že dosti málo gjzdných a (knechtůw) (gakž se o tom prawj) vsslo, a střelba geho y wssecken wogenský nástrog s množstwjm kořistj gemu odňato, a z nassi strany přes 20 osob zbito nenj. — Čehož wsseho gsme před wámi gako wěrnými poddanými nassimi, abyste o takowém nassem sstastném nad nepřátely wjtězstwj, kteréhož cýsaři Geho Milosti a nám Pán Bůh z milosti swé popřjti ráčil, wědomost mjti mohli, y také z toho geho chwálili, tegna včiniti nemohli. Dátum dne 25. Dubna, léta Páně 1547.

Ferdynand m. p.

Poctiwým Purkmistrům a Konsselům wěrného města nasseho Plzně.

Když tedy na obecném sněmu, gakož swrchu psáno, na-staupeno bylo na insstrukcý králowskau y také cýsařskau, [illegible] na to, aby Hánussowi kurfirsstowi Saskému psanj bylo [illegible]; Zbyněk Berka z Dubé do Prahy přigel s listem [illegible]ho Milosti králowské, a za nowinu přinesl, že kurfirsst [illegible] gat a lid geho na hlawu poražen gest. Tomu wssak ten čas wěřiti nechtěl, až když se ráno na zámek sessli, a řečnicy stoge, list wěřjcý k auředníkům a saud-swědčjcý mage, nowiny, že kurfirsst konečně gat [illegible]. Pak swrchu dotčený list, swědčjcý k Ja-

po na nebe wstaupenj Pána Krysta se začjnati má, ten artykul předkem stwrzen byl, tak aby wssickni stawowé rownost w tom tazenj, kteréž se stalo, zachowali, aby gedni mimo druhé w nic wýš potahowáni nebyli. Než co se dotýče panů ze stawů, kteřj k předessiému přátelskému snessenj teprwa w pátek před sw. Giřjm přistaupiti ráčili, přistaupili k tomu, že gsau na nyněgssjm sněmu swoliti ráčili a přistaupili; aby tolikéž z gednoho tisýce kop grossů Českých po gedné kopě grossů osobám k tomu woleným složili, a to gmenowitě od neděle we čtrnácti dnech pořád zběhlých, nic w tom sobě na pomoc neberauce, konečně a bez wsselikého zadržowánj wyplnili. W kterémžto také času wssickni ze wssech třj stawů králowstwj tohoto obywatelé, gessto gsau w Praze při snessenj osobně nebyli, a kteřj gsau zgewného odporu takowému snessenj neučinili, a gacý pakkoliw wdow a syrotkůw poručnjcy, y tolikéž wdowy, opatowé, probosstowé, prelátowé, geptissky y ginj klássternjcy, manowé, swobodnjcy, dědičnjcy, nápraw͏njcy y wsseligacý ginj, kteřj na dědictwj anebo na pozemských statcých, též na hotowých penězých a užitcých magj, budau se mocy listy pod pečetmi swými k snessenj a přátelskému nařjzenj, tak gakž giž o tom wyměřeno gest, přiznati a přistaupiti. Než dědičnjcy a ginj gessto pečetj swých nemagj a gich neužjwagj, k listům swým přiznáwacým na swědomj giných dobrých lidj aneb měst kterýchžkoli, za přitissténj pečetě požádati mocy budau. Kdož pak koli takowé wěcy w tom času giž wyměřeném newykonal, ten a takowý k přátelskému snessenj wjce připusstěn býti nemá, ledby toho bezelstné slussné přjčiny, prošby toho wykonati w tom času nemohl,

při budaucým sněmu stawům vkázal, aneb žeby negsa na ten čas w zemi a w králowstwj Českém, o tom žádné wědomosti neměl. A tak také listy přiznáwagjcý s listem ssacunku statků swých y w tom času berně podlé týchž ssacunků budau powinni dáti a wyplniti. A což se wysslánj a wyprawenj do pole lidu wálečného dotýče, to se dostatečně wyhledati, a na hrad Pražský k sněmowanému času dodati má: kdo kterého času s lidem swým a w gakém počtu wytáhl, a tu kdež vkázáno bylo, nagjti se dal; tak aby ta rownost mohla gruntowně wyhledána býti. A ten lid, kterýžto do pole wyprawen gest, má hned z pole strhnauti a se domů nawrátiti, a my wssickni obywatelé králowstwj Českého máme weřegnau hotowost nařjditi a držeti. Gestližeby pak kdožkoli chtěl, neb chtěli stawům králowstwj tohoto, osobě neb osobám, tudiž y swobodám tohoto králowstwj Českého, gakkoliwěk mimo pořád, práwo sskoditi a vblizowati; tedy máme a powinni gsme w tom podlé sebe státi, a se nikterak neopausstěti.

Y na tomto gsau se také snesli, aby k Geho Gasnosti cýsařské a k Geho Milosti králowské, na čemž se na tomto sněmu snesli, s odpowědj posly swé ze gména: Wolfa staršjho z Kragku, [illegible]ltorýna Křjneckého, Giřjka z Gerstorfu, Hunka [illegible] altmille, Sixta z Ottrsdorfu a mistra [illegible] Krumlowa [illegible]sslali a wyprawili.

ſſtrukcý neb odpowěd, s kterauž poſlowé
králowſtwj Čeſkého ku králi Geho Miloſti
wyſláni a wypraweni byli.

Inſſtrukcý k Geho Miloſti králowſké Pánu Panu Fer-
andowi, z Božj miloſti Rjmſkému, Uherſkému, Čeſké-
c. králi, na oſoby ode wſſech třj ſtawů králowſtwj Če-
o, k Geho Miloſti králowſké pánu naſſemu miloſtiwému
lané, totiž na Urozené Pány: Wolfa ſtarſſjho Kragiře
ragku a na nowé Biſtřicy, neywyšſſjho purkrabj Praž-
o, Wiktorýna Křineckého z Ronowa a na Dětenicých;
Urozené a Statečné rytjře: Giřjka z Gerſtorfu a na Gol-
ch, podkomořjho králowſtwj Čeſkého, Hynka Krabycy
Baitmille; a na Slowútné: Syxta z Oitrsdorfu, kancljře
ého měſta Pražſkého, a miſtra Wáclawa Medka z Krum-
a z Pražan, y na mjſtě ſtawu měſtſkého.

Předkem Geho Miloſti králowſké pánu naſſemu milo-
émů ſlužby naſſe wždycky wěrné a upřjmé ſe wſſj hoto-
a powolnau od nás ſtawů králowſtwj Čeſkého oznámjte
woſtj, a Geho králowſké Miloſti gménem naſſjm žádati
inſſowati budete na Pánu Bohu wſſemohaucým dlauhého
awj, ſſťaſtného, proſpěſſného, y také pokogného nad námi
ad křeſťanſtwem panowánj, gakožto králi a pánu naſſe-
miloſtiwému. A přitom Geho Miloſti králowſké liſtu
oto naſſeho wěřjcýho dodáte, a po přečtenj téhož liſtu wě-
jho Geho Miloſti králowſké toto od nás oznámjte a předlo-
. Gakož Geho Miloſt králowſká dnůw těchto pominulých,
ogného kněze Jana pana biſkupa Olomuckého a urozené

nowými záwazky gmenowati ráčj, to sobě stěžowati, a gakoby tu co nowého k vblj̃ženj starobylým snĕmům a gednánj po: řádkům včiněno bylo, na tom se zastawowati ráčj. Y na to Geho Milosti králowské od nás w obssjrné zpráwě to předložjte, a Geho Milosti králowské přjčiny oznámjte: Kterak w králowstwj Českém od několika giž drahně let mezy stawy a obywately téhož králowstwj za mnohými a rozličnými přjčinami a těžkostmi, gessto gsau se lidem dály, nepokog, nelásska a neswornost gest wznikla a powstala, tak že stawowé a ginj králowstwj Českého obywatelé gsauce, a mezy sebau w takowém rozdwogenj vstawičně trwagjce, pro nelássku a rozdjly swé takowé nikteraký gsau mezy sebau nemohli toho gruntowně a podstatně gednati, ani také o to přátelsky a společně se snássetí, aby práwa a saudowé sprawedliwj owssem swůg průchod mjti a lidé také k swým sprawedlnostem bez rozličných w tom stranných obmyslůw a překážek přicházeti mohli. W tom pak z dopusstěnj Božjho na desky zemské a sprawedlnosti lidské pád gest přissel, kteréžto ohněm k zkáze gsau přiwedeny. Kdežto také a přitom starj stawůw králowstwj Českého záwazkowé, gimižto ze strany obhagowánj práw gsau sobě se společně a wespolek zawázali, zmrháni gsau, a ti když gsau zase po wyzdwiženj desk zemských (od těch, gimž náleželo pilnost, bedliwost y péči o takowé znamenité králowstwj Českého potřeby mjti) obnoweni nebyli, a podlé dobrého nařjzeného pořádku do desk zemských neweſſli. Stawowé negsauce sobě tjm powinni, když se gest komu gaké vblj̃ženj pod způsobem řádu a práwa dálo, na to gako řjkagjc

a potom ze společného nasseho s nimi gednánj tomu wyrozuměwsse, že se nic nowého před se nebéře, ani proti Geho Milosti králowské, ani také proti žádnému ginému dobrému negedná a neobmeyssli, než toliko že se swobody králowstwj Českého, obecné dobré, řád a práwo w tom opatruge, aby saudowé a lidské sprawedlnosti swůg průchod mjti mohli, a lidé skrz rozličné obmysly o statečky swé nepřicházeli, k takowému gich snessenj a přátelskému nařjzenj gsme přistaupili, a pečetmi nassimi toho potwrdili. A proto Geho králowské Milosti za to ponjženě žádati budete, aby Geho Milost králowská žádné nad tjm ztjžnosti mjti neráčil, neb se nic nowého a prwé nebýwalého nestalo, než to což před shořenjm desk zemských prwé bylo (nicméně než gako y giné wssecky lidské sprawedlnosti) k obnowenj přisslo. Z strany pak lidu wálečného do pole wyprawenj tuto a takowau Geho Milosti králowské od nás zprávu o tom včinjte: Kterak předkowé nassi wždycky gsau ten chwalitebný pořádek zachowáwali, když gsau koli o tom (ano se cyzý národ ku pomocy a ku králowstwj Českému přibližuge) vslysseli anebo přezwěděli, že gsau toho nikdý neobmesskáwali, aby časně té wěcy lid swůg do pole a ku pomocy wyprawjce, opatřiti neměli, tak aby tomu lidu a národu cyzýmu (ač chtělliby gaké nenadále do králowstwj Českého wpády činiti, a obywatelům králowstwj Českého sskody) překážka se w tom časně dála a stala, a pomezý koruny České hágeno a bráněno bylo. A protož stawowé slyssice o tom, ano netoliko z gedné strany k hranicým králowstwj Českého lid wálečný a z cyzýho národu se přibližuge, ale

Za

také onudy y onudy wpády žeby činiti chtěl, počet dosti skrowný pro přetrženj takowých nenadálých wpádůw a sskod lidem nebohým, do pole gsau wyprawili. A poněwadž často-kráte se to přihážý, že lid takowý wálečný bez wůle a wě-domj zpráwců a wrchnostj swých od walnjho wogska w počtu některém se odtrhna, sskody na lidi, wwozuge; čehož my a tomu podobných přjpadnostj také se obáwagjce lid ten w poli držjme: protož Geho Milosti králowské za to ponj-ženě prosyti budete, aby Geho Milost králowská toho sobě do nás ztěžowati neráčil, že lid wálečný w poli odtud do-kudžby cyzýho národu wogska od pomezý králowstwj Českého a od nás se new zdálila, držeti musýme, pro samau obranu a ochranu králowstwj Českého, y také nás wssech obywatelůw a swobod téhož králowstwj Českého a nám k ničemuž zlému, že toho Geho Milost králowská přičjtati neráčj. Neb tjm skrowným lidu nasseho počtem Geho Welebnosti cýsařské y Geho Milosti králowské, ani žádnému ginému dobrému sskoditi ani vbližowati nemjnjme a nechceme, ani gsme kdy na to myslili a gesstě nemyslјme, gakž pak o tom předesslé k Geho Milosti králowské psanj gest včiněno, a zpráwa do-statečná se gest stala. A tu tolikéž gsme nic nowého a prwé nebýwalého nevčinili, poněwadž gsau předkowé nassi dosta-tečněgssj a wětssj počty y sýlu lidu wálečného w takowých y mensssjch přjčinách do pole nežli my wždycky wysýláwali a wyprawowáwali. Pakliby kdožkoliwjc Geho Milosti krá-lowské pánu nassemu milostiwému gakau ginau zpráwu o nás mimo toto prawdiwé nasse psanj dáwati směl, nežgakž tuto Geho Milosti oznamugem, za to Geho Milosti králowské

rosyti, aby tomu o nás wěřiti a wjry přikládati nečřil. Y gakož w též insstrukcý poslowé od Geho Milosti králowské nám stawům králowstwj Českého předloženj gsau činili, co se zastawenj posudnjho a cel pomeznjch dotýče, Geho Milosti králowské za to ponjženě od nás žádati budete: aby Geho Milost králowská toho sobě do nás do stawůw za stjžnost pokládati neráčil, poněwadž z gistých a z hodných přjčin tohoto obecnjho sněmu do giného nedlauhého času menowitě do pátku po na nebewstaupenj Krysta Pána neyprw přjsstjho mocý tohoto nyněgssjho sněmu poodloženj se gest stalo, že gsme tolikéž těchto obau artykulůw dotud poodložili, té gsauce naděge, když Geho Milost králowská osobně na týž sněm přigeti a wyprawiti se ráčj, čehož welmi žádostiwi gsme. A Geho Milosti králowské za to, aby tak učiniti ráčil, ponjženě prosýme, že o ty y o giné artykule bude se mocy powlowně rozmlauwati y také gednati, a to, cožby k dobrému a vžitečnému Geho Milosti králowské a králowstwj tomuto bylo, zawjrati.

A kdež také při koncy a po wykonaném giž poselstwj týž poslowé list Geho Milosti králowské ze strany wyprawenj Gich Milostj arcykněžen Rakauských do Insspruku před námi stawy králowstwj Českého a wůbec přečjsti gsau rozkázali, w kterémžto přjčiny od Geho Milosti králowské se předkládagi, pro kteréby z hradu Pražského do téhož Insspruku k giným Geho Milosti králowské dětem měly obrácen býti. — Y na ten artykul Geho Milosti králowské to za odpowěd dáte, že se toho při wůli Geho Milosti králowské zůstawuge;

a zámky, města y městečka sobě podmaňuge; gakož pak y nyní opět w králowstwj Uherském čtyři zámky mocý gest wzal, a w Gránsku lidem nebohým znamenité těžkosti a ssskody ohněm y syc ginák wzdělal, a tak se giž kü pomocy arcyknjžetstwj Rakauského a markrabstwj Morawského přibljžil, že se gest nám wssem toho potřebj obáwati, že tohoto léta nás opět nawsstiwiti, a nás (čehož Pane Bože vchowati rač) zkazyti y zahladiti bude chtjti vsylowati a vmysl mjti. Kterémuž tyranu tak převkrutnému a nemilostiwému srdce se přidáwá, toto w Rjssi swaté mezy Geho Welebnostj cýsařskau a kurfirsstem Saským rozdwogenj a wálečného křesťanstwa proti sobě wespolek taženj, tak že on wida, ano wrchnosti křesťanské gsauce mezy sebau na welikých rozbjjjch, wálkami sami se y giné hubj za přjčinami těmi genu danými, gichžto on wždycky žádostiw gest, byl a gesstě gest, tjm snažegi a dostatečněgi y také sylněgi na křesťanstwo, na země Geho Milosti králowské y na Rjssi sáhnauti a ge sobě, nestaneli se mu w tom časně překážka, bude mocy podmaniti. Neb která wěc gemu vžitečněgssi y prospěssněgssi býtiby mohla aneb může, a na kteréžtoby gemu wjce tak záleželo, gako když wrchnosti křesťanské samy se wespolek kazý, hubj, sýlu swau na sebe a proti sobě k welikému wsseho křesťanstwa zámutku a ku potupě gména žiwého Pána Boha, k welikému pak toho ljtého a vkrutného tyrana potěssenj, radosti, wděčnosti, y k posylněnj vmyslu proti křesťanstwu zle předsewzatého wždy wjce a wjce bez přestánj obracugjce. A gaký z toho vžitek Rjssi neb wssemu křesťanstwu býti může, když krew křesťanská wálkami těmito wyléwána, a lidé na statcých swých zkaženi,

Welebnosti cýsařské tolikéž y králi pánu nassemu milostiwému srdečně, vpřjmě y také vstawičně dnem y nocý na Pánu Bohu wssemohaucým žádáme, oznámiti neobmesskáwegte. A na to na wssecko od Geho Milosti králowské za milostiwau a spěssnau odpowěd požádegte.

A když giž tato instrukcý k Geho králowské Milosti na mjstě gest postawena byla, s kteraužto osoby w též instrukcý gmenowanj k Geho králowské Milosti měli gsau wypraweni a wysláni býti, w tom pak od Geho králowské Milosti s listem Geho Milosti wěřjcým k nám k stawům králowstwj Českého gsa s tjžj odeslán vrozený Zbyněk Berka z Dubé a na Strakonicých, neywyšssj mistr přeworstwj Českého, o sstastném Geho Welebnosti cýsařské a Geho Milosti králowské pána nasseho milostiwého nad nepřjtelem wjtězstwj gest oznámil, a o Geho cýsařské Gasnosti, milosti a lásce, kteraužto Geho Gasnost ku králowstwj Českému y ke wssem téhož králowstwj obywatelům mjti račj, nám wssem stawům austnj předloženj gest včinil. Kteréhožto wjtězstwj, když se gest bez prolitj welikého krwe křestanské stalo a wykonalo, my stawowé gsauce wděčni toho, Gich Milostem přegeme, a na předesslá Geho cýsařské Gasnosti y nyněgssj milostiwá připowjdánj se bezpečjme, gsauce té wůle, poněwadž tomu z předloženj nám včiněného gsme wyrozuměli, že lid wálečný Geho cýsařské Gasnosti, Geho králowské Milosti pána nasseho y také giných knjžat Gich Milostj, tolikéž y lid gessto pod zprávau Tuměhyrna do králowstwj Českého wpády činil, giž se gest od téhož pomezý a od králowstwj Českého dále odebral. Protož Geho králowské Milosti o tom oznámjte, že (prosiant)

a wěcy ſſpjžnj předeſſle pro ten lid do pole od nás wypra=
wený, y z giných přjčin prwé oznámených poſtawené opa=
třjce zemi w této takowé drahotě a nedoſtatku welikém pro=
puſtiti, a lidu tomu wálečnému zaſe ſe domů nawrátiti roz=
kážeme. Gſauce té celé a nepochybné do Geho králowſké
Miloſti wjry, že to podlé miloſtiwého ſkrz pſanj a poſla s in=
ſſtrukcý od Geho Miloſti k nám wyſlaného připowěděnj opa=
třiti račj, aby žádný od lidu Geho Miloſti wálečného ſkrz ne=
nadálé wpády y ſyc ginák do králowſtwj Čeſkého a ſſkody
žádným obywatelům aneb kterému obywateli geho ſe ne=
dály; poněwadž my lid ten, zpoléhagjce na miloſtiwé Geho
králowſké Miloſti připowjdánj, domůw zaſe s pole obrátiti,
a (profiant) ze země propuſtiti chceme.

Přitom Geho králowſké Miloſti od nás ponjženě žádati
a proſyti budete, tak gakž obſſjrněgi w inſſtrukcý naſſj toho
doſtaweno geſt, aby Geho Gaſnoſt cýſařſká s králem pánem
naſſjm miloſtiwým a wrchnoſtmi křeſtanſkými s počtem lidu
toho wálečného do králowſtwj Wherſkého na Turka wjry
ſwaté křeſtanſké ljtého a přeukrutného nepřjtele obrátiti ſe
ráčil; poněwadž zpráwy giſté toho čaſu, gak ſylně a gak
w počtu znamenitém na křeſtanſtwo nynj ſe těchto čaſů týž
nepřjtel obracuge, a my podlé Geho Gaſnoſti cýſařſké a Geho
Miloſti králowſké pána naſſeho miloſtiwého a podlé Řjſſe
ſwaté křeſtanſké y také giných wrchnoſtj křeſtanſkých proti té=
muž nepřjteli Turku rádi pomoc učiniti, a to, což ctným
a dobrým náležj, podlé naſſj možnoſti konati chceme a hotowi
budeme, aby před takowým ljtým a ukrutným nepřjtelem
wſſecko křeſtanſtwo w pokogi dobrém mohlo zachowáno býti.

A na to od Geho králowské Milosti za milostiwau a spěssnau tolikéž odpowěd požádáte.

Tolikéž týž osoby s instrukcý neb odpowědj k Geho Gasnosti cýsařské Karlowi V. wyslani gsau, kterážto slowo od slowa zde wepsána nenj, než artykulowé w nj položenj krátce se kladau:

Cýsař skrz Gindřicha Zelta (Celta) doktora w prawjch a radu swého žádal, aby lid wálečný z pole domů obrácen byl; ku králi gakožto pánu swému aby se Čechowé poslussně a poddaně zachowali; spjže wezti a wogsku geho dodáwati poručili a z záwazků nowých a z toho snessenj přátelského se propustili.

Co se záwazků a lidu do pole wyprawenj dotýče, gednostegnau téměř odpowěd gako Geho Milosti králowské, Geho Gasnosti cýsařské na to dána gest. A spjže z té přjčiny na ten čas že propustiti nemohau, gedno: že welmi weliká neauroda w králowstwj Českém toho roku gest. Druhé: kdyby se propusstěnj té spjže stalo, na lidi chudé nedostatkyby přissli, oni pak za přjčinau hladu nětaké pozdwiženjby učiniti mohli. Naposledy žádáno tolikéž za to, aby Geho Gasnost cýsařská, cožkoli sobě za stjžnost do králowstwj Českého pokládati ráčj, to milostiwě prominul, a přjčina wylévánj krwe křesťanské nebýwal; ale raděgi s tjm wogskem na Turka se obrátil, připowjdagjce, že chtj rádi, podlé swé možnosti, na toho nepřjtele wjry swaté křesťanské pomoc učiniti.

Prwé nežli poslowé wygeli, na dwě stě osob do domu Syrta z Ottrsdorfu se zběhlo a k němu řeč včinili, poněwadž insstrukcý gemu swěřeny gsau, aby ge žádnému newydáwal a s njmi nikam nechodil. Dal gim za odpowěd: Že což gemu od stawů swěřeno gest, ne ginák než tak, gakž dobrému náležj, se zachowati mjnj; a protož chtěgjli ginák tu wěc opatřiti, aby s tjm neprodléwali, neb oni na zegtřj s takowými insstrukcými geti musegj. Y dawsse zwonit w Tegně a w rádnjm domě, sessli se do kollege, a tu se domlauwali, že bez gich wědomj a powolenj stawowé gsau se snesli, aby y lid z pole zase domů obrátili, y také sspjže ze země propustili, předkládagjce, že pro takowau wěc králowstwj České musý býti v welikém nebezpečenstwj. Dáno gim za odpowěd od Wyléma Krineckého, že se gest to z hodných přjčin stalo, a ten lid nemá se prwé domů nawrátiti, ažby se poslowé od cýsaře a krále Gich Milostj nawrátili. Ale wssecko se ginák stalo; neb než gsau se poslowé nawrátili, wssickni z pole strhli.

W sobotu před sw. Filippem Jakubem osoby dskami zemskými zapsané a w insstrukcý položené z Prahy wygeli. Na té cestě wjce než 10 mil, kudyž gsau geli, až prawě k wogssku znamenité sskody lidem chudým zdělané widěli; takže po wssech cestách mnoho zbitých konj, kraw, swinj y giného dobytka posekaného ležel; neb ta lotrowina kam se koli dostala, co pobrati a k vžitku swému obrátiti nemohla, to wssecko zmařila; takže někdy kráwa, wůl a giné howádko nohy tolikо podťaté mělo a tu mrtwé leželo. Chalaupky

přitáhlo, něgaký dobrý rytjřský člowěk pozůstal s manželkau a djtkami swými, mezy kterýmižto bylo dwé dcer téměř giž na wdánj. Když se wogsko položilo, někteřj z národu Hyšpanského na drancowánj w tu stranu se obrátiwsse do té wsy, při kteréžto ta twrz ležela, přissli, a wsseďo wssudy brali. Ten dobrý člowěk na té twrzy se zawřew, gich prosyl a žádal, cožkoli w stodolách pjce gest, tu aby sobě wssecku s ginými wěcmi pobrali, toliko aby nepálili a ohněm aby sskody dálssj a wětssj nečinili.

Hyšpanská lotrowina porozuměwssi tomu, že on sám tam toliko býti nemůže, ale že s sebau někoho giného na té twrzy mjti musý, chtěli, aby ge tam pustil. On žádal, aby toho zanechali, že manželku má nemocnau; než že gim wsse-čko chce dáti, cožkoli má, gedině aby geho při pokogi zane-chali. Nemohlo mu to nic prospěti; neb Hyšpanowé skau-mali, že tam pohlawj ženského wjce býti musý, a protož počali se na něho dobýwati. A když nemohli tomu dosti včiniti, tu wes y také twrz zapálili. W tom ten dobrý člo-wěk s manželkau swau y s djtkami, a s těmi dceramí pod zem do něgakého sklepu, kdežto wjna a piwa něco měl, vtekl gest, a tu s manželkau y se wssemi djtkami swými dý-mem od toho ohně se vdusyl. Hyšpanowé když giž po shořenj bylo, hledagjce pilně peněz y giných wěcý do toho sklepu naposledy ssli, a tu nalezsse těla gich mrtwá podlé sebe w poc-tiwých ssatech, z těch ge ze wssech swláčeli, a poznawsse že to dwě panny gsau, tu hned po smrti wůli swau a skutek nessľechetný na nich wykonáwali. W tom některé osoby z ná-rodu Českého a Německého práwě náhodau k tomu přissli, a ty

Hyſſpany při tom ſkutku neſſlechetném zaſtjhly. Oni ſroʒuměwſſe ʒe to gich towaryſſi negſau, a ʒe s ně doſti mocy mjti neboudau, na vtjkánj ſe dali, kteřjžto některé zraniwſſe po nich ſe ſháněli. Napotom wſſedſſe zaſe do téhož ſklepu, taj wſſecka těla obnažená naſſly, a wjno y piwo roʒlité. Ta nahá těla tu přikrywſſe a dweře dřjwjm a kamenjm zaklatjſſe, aby tam pſy neſſli, pohřeb gim tu včinili, a z toho ſklepu hrob vdělali; w kterémžto oni očekáwagj a očekáwati budau přjſſtj Syna Božjho a wzkřjſſenj ſwého ſlawného z mrtwých a tajemného hrobu potupného. — Když ſe powěſt ſkutku už hanebného po wſſj [illegible] roʒneſla, netoliko mnozj nad tjm žádné žalosti neměli, ale mnozj [illegible] ſe [illegible].

W jedenu před ſw. [illegible] okolo hodiny 21. [illegible] [illegible], a [illegible] [illegible]: aby [illegible] [illegible], a [illegible]: [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], [illegible]. [illegible] [illegible]. [illegible] w ten [illegible] [illegible] Čechů [illegible], [illegible] [illegible] gině od [illegible]. [illegible] Kryſta [illegible] 21. hodiny do Prahy [illegible] ſe [illegible].

Nawrátiwsse se k stawům králowstwj Českého na sněmu, který wedlé předesslého zůstánj w pátek po na nebewstaupenj Pána Krysta se držel, oznamowali, předkem: Že milostiwě y dobrotiwě od Gich Milostj cýsaře y krále w poselstwj gsau wyslyssáni. Druhé: Že Gich Milosti žádati a napomjnati, ráčj, aby se z těch záwazků propustili. A třetj: Že král Geho Milost welmi za welikau stjžnost sobě to pokládá, že gsau stawowé mocý předesslého sněmu, bez wůle a přjtomnosti Geho Milosti králowské sněm tento sobě položili. Po oznámenj gich poselstwj, hned byl slyssán Walentjn bisskup z Jrberku posel cýsařský, ten po wzkázanj milosti cýsařské dal předkem list wěřjcý, potom pak insstrukcý Německau čjsti, žádal takéž, rychle aby mohl odpowěd mjti a ku pánu swému zase se nawrátiti. W té pak cýsařské insstrukcý toto se hlawně zawjralo: Že cýsař nikdý toho aumyslu nebyl a nenj, aby zaumyslně proti křesťanům wáleti měl; ale přjčinu sobě od Hánusse Frydrycha mage, kterýžto s ginými se spuntowaw w Rjssi některé osoby s pomocnjky swými k poddanosti sobě přiwozowal, toto wálečné taženj proti němu že gest wzýti musel. Druhé: Že král Geho Milosti cýsařské takowau zpráwu včinil, kteraky ti záwazkowé znamenitě býti měli k vblj̃ženj a ku potupě důstogenstwj králowského; a protož že milostiwě poraučj, aby stawowé hned a bez messkánj z nich se propustili. Neb král k tomu se poddáwá, že stawům sněm chce položiti, a milostiwě se ke wssem nakloniti, a nad to wýsse cýsař krále, gakožto bratra swého k tomu, aby s stawy králowstwj Českého milostiwě y dobrotiwě nakládal, ráčj napomenauti. Pakliby

toho včiniti, a z těch záwazků propustiti se nechtěli, stawowé gižby rozuměti mohli, žeby Geho Gasnost cýsařská, dle bratrské powinnosti aumyslem stjžným to nésti musyl; ale že wěřj, že oni gakožto wěrnj poddanj ku králi a pánu swému dědičnému w tom se poslussně zachowagj.

Potom pak poslowé králowsstj byli pusstěni, a ti tolikéž po oznámenj milosti králowské, a podánj listu wěřjcýho, insstrukcý tuto njže položenau dali wůbec čjsti:

Ferdynand ꝛc.

Insstrukcý na Urozeného Pertolta z Lippého na Krumlowě, neywyššjho marssalka králowstwj Českého, a Girjka Zabku z Limberku na Kaunicých radu a mjstokancléře nasseho a téhož králowstwj Českého, společně neb rozdjlně, posly nasse wěrné milé k stawům králowstwj Českého ten pátek po Božjm na nebewstaupenj na hradě Pražském při sněmu obecném shromážděným, co na týž stawy wznesti, a s nimi gednati magj, daná.

Předkem: aby poslowé nassi po dodánj listu nasseho wěřjcýho, od nás stawům králowstwj Českého, milost nassi králowskau a wssecko dobré powěděli, a dále na ně wznessli: zwlásstě gsau k nám Urozené: Wolfa staršjho z Kragku na nowé Bistřicy neywyššjho purkrabj Pražského, Wiktorina Kfineckého z Ronowa na Dětenicých, Statečného Girjka Gersstorfu na Cholticých, podkomořjho králowstwj Českého, Slowútného Hynka Krabicy z Waitmille a Poctiwého Sixta z Ottrsdorfu, kancljře starého města Pražského a mistra Wácslawa Medka z Krumlowa, měsstěnjna nowého města Praž-

ského, wěrné naſſe milé, s inſſtrukcý wypravili, a kterýchžto poſlů wyſlaných z gich auſtnjho předloženj z weypiſu inſſtrukcý nám podané mezy ginými gſme wyrozuměti ráčili, že gſau ſtawowé dotčeného králowſtwj naſſeho Čeſkého, ſněmu, kterýž od nás w neděli prowodnj minulau na hrad Pražſký položen geſt, mocý téhož ſněmu až do weyš pſaného čaſu do pátku po Božjm na nebewſtaupenj nynj přjſſtjm odložili; čehož gſme ſe do ſtawů, aby ſe takowého odkladu ſněmu bez powolenj naſſeho neb poſlů naſſich dopuſtiti byli měli, nenadáli: protož ſe nám toho, abychom týmž wyſlaným od ſtawů na gich poſelſtwj odpowědi dáti a aumyſlu naſſeho králowſkého, y také co geſt ſe až poſawád w tom zběhlo, gakž ſe njže wypiſuge, oznámiti neměli, aby každý w tom gruntowně wědomoſt mjti mohl, mlčenjm pominauti nezdálo.

„Prwotně, kdež ſtawowé obſſjrně toho w inſſtrukcý ſwé dokládagj, co geſt ge k takowým zápiſům a záwazkům přiwedlo, proſýce nás, abychom nad tjm žádné ztjžnoſti mjti neráčili, neb že ſe nic nowého a prwé nebýwalého neſtalo, než to, což před shořenjm deſk zemſkých prw bylo, k obnowenj přiſſlo, gakž taž gegich omluwa a artykul w ſtawů inſſtrukcý položený, obſſjrněgi w ſobě obſahuge.“ Na to poſlowé naſſi ſtawům toto předložiti a za odpowěd dáti magj, žebychom ſe toho do nich nebyli nadáli, aby ſe ſtawowé přes čaſtá a mnohá miloſtiwá napomjnánj, žádoſti y poddáwánj naſſe, kteréž gſme těchto čaſů ſtawům činili a ginak předkládali (kterak gſme wždycky miloſtiwě a otcowſky až poſawád k nim nakloněni gſauce, nikdý toho, cožby králowſtwj

ſtwj ſwobody, dobré, ſtarobylé, chwalitebné zwyklosti, zřjzenj zemſká, řád a práwo, mnohem wjce a weyſſe, než gſau předeſſle měli, a w vžjwánj toho byli, wyzdwihnauti, wywýſſiti, a wſſecko to, což geſt prwé we dſkách zemſkých bylo, zaſe obnowiti a vtwrditi. Zwláſſtě pak aby řád a práwo průchod ſwůg měli, každého čaſu k tomu ſkutečně nápomocni býti, a s ſtawy ſe o to, kterak a pokudby to zaſe wyzdwiženo a obhágeno, a artykulowé k tomu náležitj wzděláni býti měli, ſnéſti, a ge k tomu napomenauti ráčili. A když gſau nás ſtawowé na napomenutj naſſe, gakž nynj dotčeno, ſkrze wyſlané ſwé ponjženě za to žádali, k ſněmu obecnjmu, kterýž neyprwněgſſj po shořenj deſk zemſkých pro weyš pſanau a žádnau ginau přjčinu držán byl, gſme gim miloſtiwě powolili. A tak ſe tomu wſſemu z toho ſnadně rozuměti může, že gſme w ničemž ſtawům, ſwobodám, řádu a práwu králowſtwj Čeſkého s naſſjm wědomjm vblјžiti neráčili, než po wſſecky čaſy, w čemž y Pána Boha za ſwědka ſobě béřeme, podlé neywyšſſj pilnoſti naſſj ſkutečně k wyzdwiženj králowſtwj Čeſkého, a k dobrému y vžitečnému ſtawůw nápomocni byli, a geſſtě giného vmyſlu býti neráčjme. Y poněwadž ſe nám w tom od některých, gakobychom proti ſwobodám gednati měli, a řádu a práwu nedopomáhali a neobhagowali s vblјženjm, čehož ſe w prawdě od nás neſtalo, negſauc tjm winni, přičjtá; nezná ſe, aby z té přjčiny takowá ſneſſenj a zápiſowé ſlušſně, gakž oznamugi, proti ſtarobylému a chwalitebnému pořádku a naproti wrchnoſti a mocnoſti naſſj králowſké wzděláni býti měli. A protož aby wſſickni ſtawowé králowſtwj naſſeho Čeſkého poněkud o těch

a takowých artykulých, z kterých se rozuměti tomu může, že nám a mocnosti nassj se vbljžilo, a skrze takowé zápisy a záwazky od některých osob ze stawůw mimo náležitost, o čemž snad ne wssickni wědomost měli, než gináče se gim o tom zpráwa dáwala, předsewzato gest, wěděti mohli a to znali, že nám takowých záwazkůw a zápisůw dopausstěti nikterakž náležité ani trpěliwé nenj. Toho se nám před stawy, gakž se dole pjsse, zatagiti nezdálo. Předkem, když osoby ze stawůw takowé nepořádné a neslussné záwazky mezy sebau wzdělali, y o to se pokusyti směli, bez wědomj a gistého dopusstěnj a powolenj nassého, gakožto krále a pána swého (což gest podlé zřjzenj zemského y starobylých chwalitebných dobrých zwyklostj gim y giným zapowědjno, a slussně gim to náležité nenj) sněm obecný a sgezdy o střědopostj minulém do Prahy položili, o čemž my zwědauc, takowý sgezd, aby průchodu neměl, gsme zapowěditi ráčili; než aby se ponjžené prosbě a žádosti gich w tom dosti stalo, gim sněm obecnj wssem stawům králowstwj nassého Českého w neděli prowodnj gjž minulau (kteréhož gsme prwé pro znamenitá zaneprázdněnj od nás w Litoměřicých wůbec austně oznámená, držeti nemohli) na hrad Pražský rozepsati dáti, a při tom těm osobám ze stawůw spuntowaným přjsně přikázati ráčili, aby [illegible] tom času žádných sgezdůw nedrželi. A wssak nedbagjc psanj a giných y [illegible] rejkez náš, přetse gim [illegible] sobě o střědopostj [illegible] držeti, a spolu se w [illegible] počtu w Praze w kolegi proti [illegible], [illegible] [illegible] poručeňu a [illegible] [illegible], [illegible] gedná kteráž bez [illegible] [illegible] nassj králowské a [illegible]

obecnjho býti nemagj, mjwali; proti naſſim zgewným protiwnjkům a nepřátelům, a zwláſſtě proti cýſaře Rjmſkého Geho Miloſti pána a bratra naſſeho neymilegſſjho, nepřjteli do achtu danému Hánuſſowi Frydrychowi, kterýž ſe knjžetem Saſkým gmenuge, a geho pomocnjkům w pſanj ſe dali, a těm, kteřj geſſtě do gegich zápiſůw a puntůw ſe nepřiznali, přjſné pohrůžky pod ztracenjm ſtatkůw, a wyhnánjm manželek a djtek gich ze země, geſtliže k nim w giſtém a vrčitém čaſu, kterýž gſau gim vložili, nepřiſtaupj a pečetj ſwých podlé nich k gegich ſneſſenj a ſpuntowánj nepřitiſknau neb nepřiwěſý, činili, pakliby wždy toho w tom čaſu gim vloženém, nevdělali, aby gich wjce k ſneſſenj a dálſſjmu ſpolečnému gednánj nepřipauſſtěli; nébrž ſe k nim, gakž weyš dotčeno a wyměřeno, zachowáno bylo. Ale nemagjce ani na tom doſti, ſami mezy ſebau zbjrky vložili, neywyžſſjho hegtmana y giné hegtmany polnj ſobě wolili, weřegnau hotowoſt nařjdili, a kterakby ſe dále při wyzdwiženj země a do pole taženj zachowati měli, vſtanowili. O ničemž nám prwé, gakožto králi a pánu ſwému neoznamugjc, než tak ſe w tom rowně gakoby giž králowſtwj České bez krále a pána bylo, chowali. A na tom mezy ginými konečně zůſtali a ſe ſneſli, buďme my neb nebuďme oſobně na tom ſněmu, od náš o prowodnj neděli položeném, aby proto wſſickni ze wſſech ſtawůw, kteřjž gſau koli k tomu ſneſſenj přiſtaupili a ſe přiznali neb přiznagj, a kteřjž gſau milownjcy obecného dobrého, kdož pro mladoſt neb ſtaroſt může, lečby pro nemoc neb gak bezelſtně (cožby vkázati ſe mohlo) přigeti nemohl, aby ſe do Prahy nagjti dali, a tak ſe k tomu připrawili, aby na témž

sněmu až do konce neodgjždějce setrwati mohli. Což gest se pak od nich, gakž gsme zpraweni, stalo, a w znamenitém počtu na témž sněmu se nagjti dali. A když gsme se na milostiwau žádost cýsaře Geho Milosti spolu s knjžetem Mauryccem a bratrem Geho Lásky knjžetem Augustem s lidem nassjm wálečným, kterýž gsme tehdáž spolu s Gich Láskami w poli měli, z Drážďan skrze králowstwj nasse České ke Chebu obrátiti ráčili; a oni o takowém předsewzetj nassem zwěděwsse, psanj gsau nám skrze některé osoby od nich zřjzené včinili, w němž sobě nemalau těžkost pokládali, že gsme dotčené wogenské tažènj nasse s lidem nassjm wálečným skrze králowstwj České předse wzali. Na kteréžto ztjžené psanj gich tuto odpowěď gsme gim dali, že toho vmyslu býti ráčjme, na milostiwé obeslánj a žádost cýsaře Geho Milosti do Cheba skrze králowstwj nasse České táhnauti, negsauc giného aumyslu, než pokogně, žádnému těžkosti nečinjc, skrze též králowstwj České gíti, a také že giž gmenowané nasse wálečné tažènj negednom pro nasse, ale tolikéž y wssemu králowstwj Českému a obywatelům w něm y zemjm k témuž králowstwj přjslussegjcým k dobrému, vžitečnému, a pro obranu y ochranu gich, a zwlásstje strany nepřjtele, kterýž giž tehdáž Jochmistál a Přjbysl wzal, se děge s tjm milostiwým doloženjm a žá- aby nad tjm (poněwadž se žádnau ginau měrau, než kž mnj dotčeno, předse nebéře) žádné těžkosti neměli sli, napsali a oznámiti ráčili. Ale nechtěwagjc se mé nasse prawdiwé oznámenj, přes to gsau (čehož mi žádnému giného kromě nám neb osobám od nás mu zřjzeným, podlé starodáwného chwalitebného zřjzenj

zemſkého nenáleželo a nenáleží wyzdwiženj země do pole či=
niti) lid ſwůg wálečný do pole wypravili a leſy a hory
při pomezý králowſtwj Čeſkého zaſekati, opatřiti a oſaditi
dali, tak že geſt žádná ſylnice kromě ta gedna ceſta, kterauž
gſme doſti o podál s nemalau těžkoſtj k cýſaři Geho Miloſti
s lidem naſſjm wálečným obgeti muſyli, nalezena nebyla.
Z čehož ſe gináče rozuměti nemůže, než že geſt ſe tudy shle=
dánj naſſeho s cýſařem Geho Miloſtj brániti chtělo. A k to=
mu geſt také, což wůbec wědomé geſt, y pſanj by ſe toho
vkázati mohla, hegtman gegich wolený Kaſſpar Fluk o nás
a proti nám a wſſak beze wſſeho gruntu ſmyſſleně a neſty=
datě rozpiſowati ſměl, že gſme dwě měſta naſſe Kadaň a Moſt
mocý wzali. A když gſme s týmž lidem naſſjm wálečným
ſkrze králowſtwj Čeſké táhnauti ráčili, že gſme w témž krá=
lowſtwj nemalé ſſkody zdělali. Též také w čaſto pſaných
oſabách ſpuntowaných tiſſtěném a wůbec wydaném ſpiſu ſe to
nacházý, že geſt ſkrze lid náš wálečný Wolffowi mladſſjmu
z Kragku měſtečko geho Manětjn wybráno, geſſto ſe o tom
wj a wěc zřetedlně wědomá geſt, že nic nenj, a w tom gakž
y w giném ſe nám křiwda děge, a nikdá ſe toho doweſti ani
za prawé včiniti nebude mocy. A wſſak ani na tom doſti
nebylo, aby ſe wždy w ſwých neſluſſných a proti zřjzenj
zemſkému wzdělaných puntjch a záwazcých tjm wjce poſylniti,
a ſwé předſewzaté djlo tjm doſtatečněgi proweſti mohli,
y toho gſau nepominuli, než o témž giným zemjm oznamo=
wali, gich napomjnagjce (poněwadžby proti gich ſwobodám
wyſoce obtěžowáni a ſužowáni byli) aby gim pomocý a re=
tunkem ſwým přiſpěli. Kdež ač gſme gim přjſně poručili,

aby lidu swému wálečnému s pole domůw zase nawrátiti se rozkázali, ale nic gsme při nich w tom obdržeti nemohli, nébrž předse týž lid pospolu w poli zůstal.

Item, Thumshyrnowi toho dopustili, a tomu se djwali, že gest s lidem wálečným Hánusse Frydrycha někdegssjho kurfirssta w králowstwj nassem Českém byl, a sem y tam táhl, Chomotow, Loket, Falknow, a některé giné statky mocý wzal. Na vrozené Ssebestyana z Waitmille a Bohuslawa Felixa z Hasnssteyna, y Fiktumowu mocý wálečnau táhl, gich statky zplundrowal a ssacowal, a poddané gegich k přjsaze přinutil, aby panům swým žádného poslussenstwj a poddanosti wjce nečinili, nébrž k ruce třem stawům králowstwj Českého gsau zawázáni.

Item: také gest wůbec wěc wědomá, že gegich neywyšssj hegtman Kasspar Fluk s Tumshyrnem wjce než gednau w králowstwj Českém swá shledánj a srozuměnj s njm mjwal, a o to se pokusyti směl, když gsme tehdáž skrze králowstwj nasse České táhli, a kdybychom Jochmistál zase wgjti býti chtěli, aby gich byl bránil, tak aby zase z rukau a mocý
připogeni nebyli, gakož pak týž Jochmistál
giné dědičné statky nasse až podnes w gi

umshyrnowy w geho zlém a wálečném př
ige se na to, ať gsau koli lid swůg wál
tudy nedaleko w poli měli, a gemu wss
i mohli, a patliby mu nebyli dosti sylni,
rowně tehdáž s lidem nassim wálečným
ibu byli, za to b li požádali, bylibych

se k slyssenj wolal, gest předse do wězenj wzat a potom na mnohé prosby zase na neobyčegný záwazek wypusstěn.

Item: těm osobám, kterýmž gest králowstwj České zapowědjno, zase se gim do země webrati dopustili; a ty pak, kteřj proti nám přečinili, žleytowali.

Item: Osobu slibem zawázanau záwazku geho zprostiti a swobodna včiniti chtěli. A giné wěcy, kterýchž se nám na tento čas předkládati za potřebné newidj, předse brali.

Y nemámeli giž z toho ze wssého se domeyssleti a tomu rozuměti, že gest proti nassjm wlastnjm regálijm, mocnosti a wrchnosti králowské, w kterauž gim ani žádnému ginému, nám sahati aneb w tu wkračowati sprawedliwě nenálezj) takowým gich spuntowánjm a záwazky přjliš mnoho gednáno a působeno, nad čjmž slussně těžkost nésti musýme. Toho wsseho stawowé y wssickni wůbec zdráwě při sobě powážiti mohau. A poněwadž w tom we wssem, gakž od nás weyš oznámeno a předloženo, proti nám wysoce gest gednáno, a mocnosti nassj vbljženo, aby w takowých neslussných záwazcých předse státi měli, toho nám nigakž slussně déle snásseti a dopausstěti se nezdá, a dobře y sprawedliwě náležité nenj.

Protož magj swrchu psanj poslowé nassi wssecko to stawům bedliwě a se wssj pilnostj předložiti, a gim na mjstě a gménem nassjm přjsně přikázali, aby se hned bezewsseho messkánj neprodléwagjc z takowých swých spuntowánj a záwazkůw propustili, a těm osobám, kteréž gsau k dotčeným záwazkům a spisům pečeti swé přiwěsyli, neb přitiskli, a nynj

rýmžto sněmu osobně, dáli Bůh, konečně býti ráčjme, a stawowé wssickni aby se tolikéž na tom sněmu nagjti dali, zase do desk zemských wložiti, vtwrditi a vpewniti, a nad swobodami, zřjzenjm zemským, řádem a práwem, y lidskými sprawedlnostmi ruku nassi králowskau držeti a milostiwě y sprawedliwě ge w tom ochraňowati, a tak se we wssem podlé slussnosti, gako král a pán gich milostiwý chowati ráčjme, čehož sobě stawowé, ani žádný giný slussně do nás ztěžowati nebudau mocy.

Přitom také poslowé nassi stawůw od nás milostiwě žádati budau, aby ty artykule, kteréžby nám w tom budaucým sněmu předložiti vmysl měli, nám pořádně sepsané odeslali, abychom w ty nahlédnauce, gim wyrozuměti a těmi se zprawowati ráčili. A wssak gsme té naděge, že stawowé žádných artykulůw, kteřjžby se na mocnost a wrchnost nassi wztahowali, předsebráti nebudau. A my také při tom y giné artykule, kteřjžby nám a králowstwj Českému k dobrému a vžitečnému býti mohli a slaužili, předsewzýti a při budaucým sněmu gednati, a tolikéž stawům na gich artykule, kteréž gsau Nám poslowé w gich insstrukcý předložili, dálssj odpowěd nassi dáti ráčjme. A což Nám také dále poslowé nassi, gakž gim milostiwě wěřjme, w tom we wssem dobrého a vžitečného podlé zněnj insstrukcý nassj zgednati a způsobiti budau mocy., w tom aby žádné pilnosti a práce nelitowali, a Nám o tom, cožkoli zgednagj, dnem y nocý gednohokaždého času oznamowali; abychom se wěděli čjm zprawiti. A my gim to milostj nassj králowskau

ze strany propusstěnj těch záwazků obssjrně dosti, opáčiw swé zdánj, oznamowal: „Žeby pro dobré vpokogenj, a aby to zlé, kteréž se na toto králowstwj walj, mohlo překaženo býti, tak včiniti a z těch a takowých záwazků propustitiby se chtěl; aby snad kdyby se to nestalo, králi od stawů k nepokogi přjčina dána nebyla; zwlásstě když se král w to poddáwá, že sněm položiti, a stalli se gest gaké vbljženj swobodám tohoto králowstwj, k naprawenj skutečně chce přiwesti; neb z té pohrůzliwé insstrukcý tomu gest rozuměti, gestliže toho nevčinjme, že král s námi bude konečně wáleti. A my widjme, co se ginde děge a ginym děge, a mohauce pokoge vžjti, abychom na sebe y na toto králowstwj těch a takowých y snad gesstě wětssjch těžkostj newwedli, a snad y o ostatek těch nassjch swobod, kteréž gesstě máme y o statečky swé abychom nepřissli. Neb kdyby gaká podstata při nás byla, mohloby snad něco toho se předsewzýti; ale nerozuměti tomu gest, abychom co mocý wálečnau prowesti mohli. A kdež nebýwá w takowých wěcech wálečných podstaty a wssech wěcý dostatku, nebýwá tu také ani žádného prospěchu. Wálku gest snadno gednomu každému začjti; ale rozumný gedenkaždý musý toho pilně ssetřiti, a k tomu bedliwě prohljdati, kdy a gaký konec by gi mohl býti. Kdo nikdýž nic nemá, ten k wálce a k nepokogi wsseligak pospjchá. Budeli od nás králi přjčina dá[illegible], to gest wěc gisstá, že na nás s lidem swým se obrátj, [illegible] gakožto bratra swého podlé této swé ohrady nikterakž [illegible] My pak gsme od nepřátel ze wssech stran ob- medle počjnati budeme? Neb z gedné strany

knjže Bawor𝔰ké mage dceru krále na𝔰𝔰eho, druhau Falckr kurfir𝔰𝔰t, třetj knjže Gelerské, ti také s námi podlé krále w leti budau. — Knjže Mj𝔰𝔰en𝔰ké Maurycz s bratrem swým, g𝔰au 𝔰e, ač newjm kterak, nowými 𝔰mlauwami, aby 𝔰e opau𝔰𝔰těli, 𝔰obě zawázali, a aby 𝔰e nad Čechy pom𝔰tili, welmi rádi w𝔰ly𝔰𝔰j, a gako 𝔰obě to kaupj. Slezácy a M rawané nám proti králi gi𝔰tě pomáhati nebudau. Raku𝔰 pak g𝔰auce geho dědičnj, ti aby nechtěli, mu𝔰egj na táhnauti. A g𝔰auce w𝔰𝔰echněm okolnjm národům, zwlá pak Němcům w weliké o𝔰𝔰kliwo𝔰ti, co žiwo, na že w𝔰𝔰ech 𝔰tran 𝔰e obrátj. A protož takowé, tak mn a 𝔰ylné nepřátely 𝔰obě gako na hrdlo wwe𝔰ti, ge𝔰t welmi bezpečné. Neb Turka lépegi a 𝔰nážegi bylobyt podnikau než tak přátel𝔰twjm 𝔰pogené pány na 𝔰ebe obrátiti, a na 𝔰ebe po𝔰𝔰twati. A kdyby wálka s Turky byla, t a takowých 𝔰𝔰kod by nikterakž nečinili, které a gaké ten cý𝔰ař𝔰ký činj; což 𝔰e od nás po𝔰lů očima 𝔰patřowale. A což králi nálež j, neylépe ge𝔰t od toho pu𝔰titi, a což také 𝔰prawedliwě 𝔰e držeti, a od toho newpau𝔰𝔰těti. Máme kau na𝔰𝔰ich pokog y nepokog, což lep𝔰𝔰iho ge𝔰t, teho ge𝔰t nám 𝔰𝔰etřiti, a toho 𝔰e přidržeti; neb we mog ta 𝔰e tomu tě𝔰𝔰i, abychom my tolik k wálce dali."

Přjmluwa

blíž

tom

rozmlauwati nesměli, wssecko wssudy y na wsse strany hynulo, nic se dobrého negednalo; ale toliko obmeyssleło, kudyby lidé o statečky swé přistrogeni byli. Tak kdož nikdyž nic neměl, anebo statek swůg hanebně vtratil; ten se wsseligak připochlebiti hleděl, aby mohl k něčemu přigjti, a tomu kdož statek měl, pod něgakau barwau sprawedlnosti, řádu a práwa geg wydřjti.

Y za těmi a ginými mnohými přjčinami, aby zase stawowé w swornost a w stálost mohli vwedeni býti, zápis našseho vpřjmného snessenj se stal; z kteréhožto abychom se hned tak lehce měli propustiti, toho se nikterakž při mne nesnássj; neb tjm a takowým propusstěnjm gižbychom se w tom we wssem winni dali, což král w insstrukcý za stjžnost sobě pokládá. A protož mé zdánj gest takowé, aby k cýsaři y ku králi gesstě gednau w obssjrných artykuljch přjčiny toho předloženy byly, proč gsme se w ten a takowý zápis stawowé giž dáti musyli. — Že pro nic giného, než toliko pro zachowánj lásky a mezy námi wssemi pokoge dobrého, swobod, řádu, a práwa; a ne abychom tjm komu, a zwlásstě králi a pánu swému vbližowati chtěli, k němuž gsme se wždycky wěrně, poddaně, gakž na lidi poddané a dobré náležj, chowali, a gesstě chowati mjnjme a chceme. A poněwadž se to pro zachowánj dobrého pokoge, lásky a swornosti stalo, král, že w swornosti mezy sebau gsme a ne w rozdjljch, měłby zwlásstnj nad tjm také libost mjti; než gestliže gest se pak někdo w něco stranného a zlého dal, pod tjmto nassjm vpřjmým snessenjm, nechť to zlé sám nese, a to wssem nám stawům se přičjtati nemá a nemůže."

a wjce swobodám králowstwj Českého, ani nám také vblizowati giž nedali. A protož snessenj včiniwsse, lid gsme pro obranu a ochranu králowstwj Českého a žádnému na sskodu do pole wypravili; gesstě neymenssjho slowjčka od žádného toho gsme neslyſſeli, aby kdo směl powědjti, žeby za malý penjz sskoda se gemu od takowého lidu nasseho státi měla, (gessto syc na odpor toho wychwáleného lidu pokogného, kterýž s králem Geho Milostj, gak pjsse, pokogně skrze králowstwj toto k cýsaři do Chbu táhl, a gaké a gak weliké y nenabyté sskody gsau se dály, psanj mnohá před rukama gsau, y tak mnozý swědkowé, cožby se w skutku vkázati mohlo,) wyprawenjm toho lidu do pole: ale rozličně nás y někteřj domácý a wlastnj nassi přirozenj Čechowé, wssak králowstwj tohoto tegnj nepřátelé, malugj, z pauhého gakéhosy domněnj, w rozličné a diwné barwy obláčj, gessto kdyby někdo giný, kdožby pak ten koli byl, nežli král a pán náš, směłby to o nás psáti, mohlaby se gemu na to ta a takowá odpowěd dáti, žeby se on musyl za swé psanj hodně styděti. Neb ani kurfirsst, ani žádný giný námi Čechy nebyl gest zaweden, a pohrůžky žádnému gsau se s tjm nedály, gak se w insstrukcý dokládá: kdyby k tomu nassemu snéssenj přátelskému přistaupiti nechtěl, žeby ze země s manželkau y djtkami swými od nás wyhnán býti měl. A co se záwazku Grysspekowého dotýče, za menssjmi přjčinami ginj mnohem znamenitěgssj y vrozeněgssj, na záwazky z poručenj králowského bráni byli, na kterýchžto až posawad nebozý gsau, a z těch aby propussťěni byli, nikterakž se dowoliti, a my stawowé přimlauwagjce se za ně, toho se také nemůžeme doprosyti. A tak se nám wssickni

nesluffnému swé pečeti nepřitiskowal, w nic gsem se nesluffného s ginými nedáwal; než gakožto geden z obywatelů králow ſtwj Českého a přirozený Čech y také milownjk wlaſtí swé o swobody králowſtwj Českého se zasadiw, tak snadno ani tak lehce od toho pustiti nemjnjm, odwesti se také nedám, na poctiwost, pečet, y na swé připowěděnj a záwazek můg pamatowati chcy."

Potom ginj mnozý se přimlauwali, gak z panského, rytjřského, tak také z městského stawu. A wſſak tak při takowých roztržitostech za obyčeg býwá, gedni sem a druzý tam, gako když geden wůz dwogj konj po zadu y po předu sem y tam rozdjlně táhnau, a ti, genž na něm sedj, sami se wſſeligak wespolek hryzau. Neyposléze wſſickni třj stawowé na tom se snesli, aby k spisowánj opět giných inſtrukcý ze wſſech stawů giſté osoby woleni byli. Než ti geſſtě na mjstě postawili, někteřj ſſibalé pod gakausy lstiwau chytroſtj stawy k tomu nakloňowali a lahodnými řečmi naposled téměř wſſecky k tomu přiwedli, že gsau k tomu swolili, aby ti wſſickni přiznáwacý k přátelskému sneſſenj pečetmi stwrzenj listowé, gichžto geden byl w mocy Syrta z Ottrsdorfu, a druhý Wáclawa Pětipeského z Krásného Dworu a Melichara Raura z Ror, byl chowán, na zámek ke dſkám zemským podáni a složeni byli; tak aby ti, kteřj duchem wrtocha nadchnuti byli, k swým pečetjm snažegi přigjti a za zdárce a za ty, geſſtoby se nad poctiwostmi a pečetmi swými zapomenuli, nezůstali. Ginj odpřjměgſſj na odpor nastupowat poručili, prawjce: že tak bezpečně ti listowé se chowagj, gakoby při dſkách byli, a geſſtě bezpečněgi: wſſak gsauce potom

přjmluwami přemoženi, tomu místo dáti, a s gimiži se w tom srownati museli. W městech pak Pražských weliký rozbrog w lidu o ty wěcy byl, až přičiněním Wiléma Křineckého k tomu powolili; neb znamenité připowjdánj wšechněm se dálo, že žádnému ani také králi nemagj wzdáwáni býti. Ale wšecko se to opatrným a lstiwým aumyslem dálo, aby tjm aspoň prostředkem začátek se stal, kudyby přátelské stawů snesenj se zrussilo. Tak se stalo, aby dobře nebylo, newinnj aby trpěli, a winnj y zbalé aby w pokogi zůstali.

Při témž času také se ohlásyl Kašpar Pflug, stěžuge sobě, kterak tjm dotčen gest, gakby nestydaté zpráwy činil, a něco neslussného před sebe bráti měl, a stawům tu pamět dotwozuge, že gest se on w ten auřad wegenského řjditele, sám od sebe newložil; ale k žádosti stawů, ač s welikau tějkostj geg přigal, a to pro lásku tu, kterauž ku králowstwj Českému, gakožto k swé milé wlasti, má, a pro zachowánj swobod téhož králowstwj; aby tedy w tom od stawů nebyl opuštěn, žádal; poněwadž tomu rozumj, že geho nepřátelé při králi geg ossklíwj.

Tolikéž y měšťané Žatečtj se ohlásyli, prawjce, že toho tak nenj, aby oni krále a pána swého do města pustiti byli nechtěli; než když k nim dne sobotnjho trhowého Jakub Hrusska přigel, a gim slowem králowským welel, aby což mohau neywjce hospod připrawili, a sspižj se opatřili, že král s znamenitým počtem chce k nim přigeti, to gsau za odpowěd dali: že krále pána swého rádi wyhlídati, y také w giném počtu we 40 aneb 50 konjch do města přigjti chtj; ale toho národu Hussařského že nikterak do města pustiti nechtěgj

nesmegi, aby se snad něco zlého nezběhlo, a tak že tolikéž mylně při Geho Milosti králowské omluweni býti musegi.

Artykulowé na tomto sněmu swolenj gsau tito:

1. Gakož gest Geho Welebnost cýsařská a Geho Milost králowská pán náš milostiwý gisté osoby k nám stawům králowstwj Českého s listy mocnými wěřjcými, a tudiž s instrukcými na týž sněm wypraweti a wyslati ráčil; na kteréžto poselstwj stawowé posly swé tolikéž s listy wěřjcými i gistými insstrukcými pod pečetmi zemskými wyprawiti ráčili zegmena tito: Adama z Ssternberka na Zelené Hoře, purkrabj Karlssteynského, Jáchyma z Hradce na Hradcy. Z panů: Wáclawa Žetinssického z Nestagowa na Zechussicých, Jana Wrabského z Wrabj na Dřewčicých. Z wládyk: Wáclawa Střjbrského z Rowin starého města Pražského měsstana.

2. Na tomto sněmu také se wssickni třj stawowé snesli: Co se saudů zemských menssjch y wětssjch, kteřjžby nynj při suchých dnech letničnjch neyprw přjsstjch držáni býti měli, dotýče, těch se až do dne sw. Jeronýma odkládá z přjčin slussných a hodných, a také z toho, že mnozý pro dalekost cesty, magjce se z toho sněmu zase domů nawrátiti, nemohliby zase k saudu postačiti přigeti; a tak tudyby mnozý pro dalekost cesty o swé pře a sprawedlnosti přigjti mohli. A protož stawowé wssickni, aby se zase gmenowitě na den sw. Wjta neyprw přjsstjho na hrad Pražský sgeli k wyslyssenj takowého poselstwj a od Gich Milostj odpowědj, tak gakž insstrukcý to w sobě ssjřegi obsahugj.

3. Na tomto gsme se také snesli: Abychom k Geho Gasnosti cýsařské a k Geho Milosti králowské, pánu nasseniu milostiwému, na čem gsme se na tomto sněmu snesli, a oč k nám Gich Milosti poslati a přáti račili s odpowědmi posly swé, zegmena swrchu gmenowané a postawené s gistými insstrukcými, mocnými wěřjcými listy pod pečetj zemskau wyslali a wypravili; a na to tjmto sněmem (relatory) wedlé zřjzenj zemského ke dskám zemským, aby táž pečet k týmž insstrukcým, mocným listům přitisstěna byla, wydati se magj.

4. Na tomto gsme se také snesli: Co se těch listů a zápisů listownjch spečetěných, které gsme mezy sebau pro dobré a vžitečné krále Geho Milosti, a pro swobody tohoto králowstwj y nás wssech obywatelů w něm na gistý způsob, tak gakž o tom sssjřegi insstrukcý k cýsařské Gasnosti a k Geho Milosti králowské od nás stawů včiněné w sobě obsahugi, včinili, dotýče; tjž listowé aby zapečetěni w truhlách byli od těch osob, které gsau ty listy w swé mocy měli a při dskách zemských y s klíči leželi, a žádnému od auředniků menssjch od desk wydáwáni nebyli; ale při dskách dotud leželi, dokudžby nám wssem třem stawům, to což gest prwé při dskách bylo, a nač se insstrukcý k Geho Gasnosti cýsařské a k Geho Milosti králowské od nás stawů včiněné, wztahugj, zase do desk wloženo a vtwrzeno nebylo.

5. Na tom gsme se také gednomyslně snesli: Gakž w těchto nyněgssjch časech někteřj zlj, zrádnj a nesslechetnj lidé pjsně, nápisy hánliwé bez podepsánj gména swého, před-

kem proti Pánu Bohu, Geho cýsařské Gasnosti a králi pánu naſſemu Geho Milosti, osobám a stawům králowstwj Čeſkého a na znamenité vbljženj a lehkost národu a gazyku naſſeho Čeſkého gsau ſkládali, psali a tiſkli, což gest prwé zřjzenjm zemſkým starým zapowědjno pod pokutami znamenitými a wyměřenými, kteréžto zřjzenj zemſké ſlowo od ſlowa takto w sobě držj a obsahuge: „Král Geho Milost, páni, rytjřſtwo, y wſſecka obec králowstwj Čeſkého na obecnjm sněmu takto mezy sebau zgednali a zůstawili a dſkami památnými zapsati rozkázali: Gakož w těchto předeſſlých časech někteřj zlj a neſſlechetnj lidé cedule zrádné, neſſlechetné a hánliwé na wſſecky stawy tohoto králowstwj, y také na pány a auředniky zemſké spisugjce zrádně a neſſlechetně pokautně lepali, kladli a metali gsau, kteraužto tak zrádnau, neſſlechetnau wěc páni G. M. wládyky a Pražané chtjce zastawiti a překazyti, aby takowj zlj, zrádnj a neſſlechetnj lidé w tomto králowstwj prospěchu mjti nemohli; takto o tom z rozkázánj krále Geho Milosti, s powolenjm a dostatečnau wůlj panů, rytjřſtwa, Pražan na sněmu obecném rozkazugj, wypowjdagj a nalézagj: Kdobykoliwěk po tento čas, z kteréhokoli stawu a powahy člowěk w takowé zradě a neſſlechetnosti postjžen a w prawdě nalezen byl, geſſtoby takowé zrádné cedule spisowal, lipal nebo metal a kladl, a nebo takowých cedulj neſſlechetných které přjčina byl; že k takowému každému má hledjno a saženo býti gako k neſſlechetnému člowěku, a takowý každý má bez milosti čtwrcen býti gako zrádce. A kdoby pak nagda takowau zrádnau ceduli hned gi neroztrhal, a gi komu ginému k čtenj a nebo k ohledánj podal anebo poſlal, a w tom byl postjžen

w skutku, že gest to včinil, ten má seděti rok v wězenj we wěži bez milosti, a o takowého žádného žádný se přimlauwati nemá zgewně ani tegně. A w tom roce bylolibyby naň ozhledáno a vswědčeno, že gest on tu ceduli sám spisowal nebo kladl a lepal; tedy takowý má trpěti pokutu swrchu dotčenau, to gest, že má čtwrtcen býti gako zrádce. A kdoby gi nassel a čjsti neuměl, má gi strhati."

Gakož se důmjnka swrchu stala z strany těch pečetěných zápisů, kterýchž Pražané na zámku ke dskám wydati nechtěli, a proto se bauřili, gak gsau to pilně opatrowali, wyrozumj se z gich wlastnjho psanj:

Můg zwlásstě milý Pane Kmotře! *) winssugi wám sstastnau dobrau noc. Přisslo mi na mysl a za poťřebné vznáwám, abyste s Pražany a s těmi osobami, kteřjž ty zápisy w swé mocy magi, aby to wssecko zeytra bohdá nahoru ke dskám podlé snessenj nasseho přiwezli anebo přinesli, aby se to wssecko wykonalo, nežby se relacý stala, gjž prosým to opatřte.

Dán na hradě Pražském w středu po Božjm wstaupenj. Léta 1547.

Wolff starssj z Kragku purkrabě [illegible] Pražský, wlastnj rukau.

Toto od [illegible] k Pražanům:

[illegible] milý!

[illegible] která mi gest wčeregssjho [illegible] gjž prosým, račte mezy [illegible]

dau dnes o to rozmluwiti; a poněwadž se snessenj stalo, to wykonati, aby skrze to žádné prodlenj mezy námi nebylo; neb neznám, aby se tjm položenjm těch zápisů w desk gacý zmatkowé státi měli.

Jan z Pernssteyna.

Odpowěd na insstrukcý krále Geho Milosti.

Insstrukcý k neygasněgssjmu knjžeti a pánu, panu Ferdynandowi z Božj Milosti, Rjmskému, Uherskému, Českému a t. d. králi, na osoby odewssech třj stawůw králowstwj Českého, k Geho Milosti králowské panu nassemu milostiwému wyslané, totižto: na urozené Adama z Sstenberka na Zelené Hoře purkrabě Karlssteynského, na Jáchyma z Hradce na Hradcy, na Wáclawa Zewssického na Zewssicých, a na Jana Wrabského z Wrabj na Dřewčicých, a na poctiwé Wáclawa Stříbrského z Rowin, na Jana Panssila od zlatého Lwa, z Pražanů na mjstě stawu městského téhož králowstwj Českého.

Předkem Geho Milosti králowské pánu nassemu milostiwému služby nasse wždycky wěrné a upřjmné se wssj hotowau a powolnau od nás stawůw králowstwj Českého poddanostj oznámjte, a Geho Milosti králowské gménem nassjm [illegible] oli y winssowati budete na Pánu Bohu wssemohaucým [illegible] o zdrawj, sstastného, prospěssného y také pokogného [illegible] y nad křestanstwem panowánj, gakožto králi a pánu [illegible]mu. A přitom Geho Milosti králowské [illegible] wěřjcýho dodáte, a po přečtenj téhož listu

starobylému, dobrému, chwalitebnému pořádku a obyčegi měli co toho včiniti; gessto my Geho Milost králowskau, gakožto pána nasseho milostiwého wsseligak a we wssem wždycky gsme gakožto wěrnj a vpřjmnj poddanj ssetřili, nic toho před sebe neberauce, cožby k vrážce poctiwosti a dobrých nassich powěstj býti mohlo: ale wssemi obyčegi toho hledjce, abychom we wssech a wsseligakých wěcech k Geho Milosti králowské pánu nassemu milostiwému náležitau poddanost y powinnost zachowali, toho žádnému ginému ze wssech lidj a wlasti napřed w ničemž, anj také těm, kteřjž snad Geho Milost králowskau swými postrannými zpráwami na to wedau, a Geho Milost králowskau proti nám (wssak bez nasseho wsseho prowiněnj a zaslauženj) pozdwihowati a k hněwu popuzowati y zosskliwiti směgj; gessto ani toho na Geho Milosti králowské gsme nezaslaužili ani neprowinili, pročby Geho Milost králowská k nám do králowstwj swého Českého y na sněmy obecnj a ginák přigeti neměl neb neráčil. A které gsau toho přjčiny byly, pro kteréžto stawowé králowstwj Českého to snessenj a nařjzenj přátelské mezy sebau gsme včinili a w smlauwu přátelskau wkročili; ačkoli Geho Milosti králowské po nassich poslých předesslé gsme něco toho byli předložili: wssak aby Geho Milost králowská gesstě gruntowněgi a dostatečněgi [illegible] ráčil, že gsme nic nowého a nebýwalého [illegible] ému, ani také starobylým chwalitebným [illegible] owým způsobem předsebe newzali, toto Ge[illegible] owské oznámjte, a přjčiny tyto Geho Milosti

Předkem: Geho Milost králowská dobrau o tom wědomost mjti ráčj, že mnozý vžitečnj, znamenitj a nowj zápisowé a tolikéž sněmowé y powinnosti přjsahy Geho Milosti králowské podlé zřjzenj zemského před shořenjm we dskách zemských gsau byly, na kterýchžto wssemu králowstwj Českému a nám obywatelům geho nemálo gest, ale přjliš mnoho záleželo; poněwadž to za neywyšssj klénot a swobodu králowstwj Českého gsme měli, máme a sobě pokládáme, y také na tom společně, aby zase k obnowenj přissli zůstáno bylo, ti a takowj zápisowé, gakž negednau na sněmjch obecnjch toho žádáno, až posawád do desk zemských gsau newessli a wloženi nebyli.

Druhé: Než gsau takowj zápisowé a swobody králowstwj Českého k pořádnému swému otwřzenj přissli, mandát od Geho Milosti na weliké vblјženj wssech swobod králowstwj Českého gest wyssel, kterýžto ačkoli od Geho Milosti králowské odwolán gest byl; wssak ne tak pro osobu Geho Milosti králowské, gako pro přetrženj wsselikého, swobodám králowstwj Českého budaucýho zlého, y k tomu podobného vblјžowánj od Geho Milosti králowské ginačegssjho a gruntownějssjho opatřenj potřebugeme.

Třetj: Že gsau za Gich Milostj králůw Českých slawné a swaté paměti předkůw Geho Milosti králowské, stawowé králowstwj Českého za přjčinami rozkazůw a mandátůw takowých, gessto gsau se na vblјženj swobod králowstwj Českého wztahowati chtěli, w gednostegná přátelská snessenj a smlauwy pečetěné wcházeli, a mezy sebau takowé smlauwy pečetmi stwrzowali, pod znamenitými pokutami aby se w tom

pro dobré Geho Milosti králowské, pro zachowánj swobod králowstwj Českého y také pokoge mezy obywateli téhož králowstwj dobře, pořádně y také sprawedliwě učiniti mohli, nežlibychom přjčinau toho byli, aby skrze nelásku a neswornost stawůw w králowstwj Českém měl někaký rozbrog, nepokog a různice powstati a wzniknauti, na čemžby Geho Milost králowská bez pochyby neráčila žádné libosti mjti. A protož Geho Milosti králowské ponjženě od nás žádati a za to prosyti budete, aby Geho Milost králowská neráčil sobě do nás gakožto do swých wždycky wěrných poddaných ztěžowati. Což se propusstěnj z toho nasseho snessenj a z přátelského nařjzenj aneb z smlůw těch pečetěných dotýče, že Geho Milosti králowské wůli slussně na tento čas w tom wyplniti nemůžeme; nebo sám Geho Milost králowská dobře tomu wyrozuměti y také mjsto dáti ráčj, kdyby se to na tento čas tak pogednau a bezewsseho slussného prostředku státi mělo, žeby w králowstwj Českém žádného řádu a pořádku, práwa zachowáno nebylo, z čehožby nám wssem obywatelům znamenitá nebezpečenstwj nastati musela.

A wssak aby y w tom Geho Milost králowská od nás gakožto od swých wěrných poddaných, powolnost a slussné poddánj seznati, a tomu, že toho z žádného pýchu a swéwolnosti nečinjme, než ze znamenité nassj potřeby gsauce tak wysoce dotčenj, skutečně wyrozuměti ráčil, to Geho Milosti od nás oznámjte, že to a takowé nasse snessenj a přátelské nařjzenj, kteréž sobě Geho králowská Milost do nás stěžowati ráčj, při dskách zemských, tu kdež giné králowstwj Českého a lidské gsau sprawedlnosti, wssecky zapečetěné položiti gsme

dali a rozkázali, na ten konec, aby při dskách dotud ležela, dokudby ty wěcy a zápisowé, obecnj sněmowé, y giné králowstwj Českého swobody a náležegjcý stawům téhož králowstwj Českého potřeby zase do desk zemských neweslly a od Geho králowské Milosti stwrzeny nebyly; než kdyžby se to koli (gakž pak za to Geho Milosti králowské ponjženě, aby se tjm neprodlewalo, žádáme a prosýme) tjm pořadem gakž y předesslé bylo, wykonalo, na giném negsme, než abychom wsseligakau, gakž y wždycky předesslé w tom gsme se chowali, nálezitau powinnau poddanost k Geho Milosti králowské pánu nassemu milostiwému vkázali a zachowali, a z takowého snessenj a zápisůw listowných se propustili.

Přitom dále poslowé nassi Geho Milosti králowské předložiti a oznámiti magj: Co se zastawenj posudného, cel pomeznjch, item odeslánj některých artykulůw, y také giných některých wěcý, nad kterýmižto Geho Milost králowská stjžnost mjti, a některé také zegmena pokládati ráčj, dotýče, když Geho Milost králowská, pán náš milostiwý do králowstwj Českého a na snĕm obecnj budaucý, za kterýž Geho Milosti králowské, aby geg spěssně nám na hradě Pražském položiti a rozepsati ráčil, ponjženě prosýme, přigeti, a k nám se, dáli Pán Bůh, sstastně nawrátiti ráčj, že tehdy Geho Milost [illegible] to wssecko, což Geho Milosti králowské [illegible] náležj, bude mocy pořádně předložiti, [illegible] wu včiniti, tak že což sobě Geho Milost [illegible] we wssech artykulých z strany Hánusse Fry[illegible] kurfirssta Saského y také giných do kohožkoli [illegible] skrze Geho Milosti králowské pořádné před-

ložený, newinnosti nassj dostatečně wyrozuměti, a tomu, že tjm, což se nám připisuge, winni negsme, mjsto dáti račj. A přitom Geho Milosti králowské, gakožto pána nasseho milostiwého prosyti budete, dokawádž Geho Milost králowská na sněmu obecném od nás stawůw tomu wssemu gruntowně wyrozuměti neráčj, že také nassjm nemilostiwým králem a pánem bez nasseho bohdá prowiněnj býti neráčj. A toto Geho Milosti králowské doložjte, že gsme se stawowé králowstwj Českého na tom snesli: poněwadž k Geho králowské Milosti s tauto odpowědj a artykuly wás posly nasse posýláme, že se zase gmenowitě na den sw. Wjta neyprw přjsstjho, na hradě Pražském sgeti máme, z přjčiny té, abychom tomu, cožby nám Geho Milost králowská na nassi stawůw žádost za odpowěd dáti račj, mohli wyrozuměti, wssak gestliže Geho Milost králowská k témuž dni sw. Wjta, čehož žádostiwi gsme, a prosýme, mezy nás do králowstwj swého Českého přigeti neráčj; tedy stawowé při Geho Milosti králowské, gakoby nám obecnj sněm položiti a rozepsati ráčil, rádi s Geho Milostj králowskau, gakožto s Pánem swým milostiwým, cožby Geho Milosti králowské a tohoto králowstwj dobrého a užitečného bylo, gednati chceme. A za to Geho králowské Milosti stawowé prosýme, že Geho Milost králowská k Geho cýsařské Gasnosti přimluwiti se račj, aby Geho Gasnost cýsařská wás posly nasse odpowědj milostiwau a laskawau podlé Geho Milosti králowské spěssně wyprawiti ráčil; tak abyste wy posslowé nassi k témuž dni swrchu gmenowanému k nám na hrad Pražský s odpowědj nawrátiti se mohli, a my se toho Geho Milosti králowské, gakožto wěrnj

poddanj pánu swému milostiwému službami naššjmi hotowými na časy budaucý rádi wždycky odslauhowati mjajme a chceme. A na to wssecko od nás za milostiwau a rychlau Geho Milosti králowské odpowěd prosyti budete.

Item. Což se saudůw zemských menssjho y wětssjho, kterýžby nynj při suchých dnech letnjčných neyprwé přissjch držáni býti měli, dotýče, o tom Geho Milosti králowské oznamte, a Geho Milosti králowské za to prosyti budete, aby Geho Milost králowská sobě toho do nás ztěžowati neráčil, že gsme stawowé těch saudůw až do na zeytřj sw. Jeronýma přissstjho sobě odložili z přjčin slussných, hodných, y také z té, že mnozý pro dalekost cesty magjce se z tohoto sněmu zase domůw nawrátiti, nemohliby postačiti zase k saudu přigeti a tak wydyby o swé pře a sprawedlnosti mohli přigjti.

W témž rozumu y k cýsaři insstrukcý byla poslána, w kteréžto při koncy cýsaře žádali, aby se k Geho Milosti králowské přimluwiti ráčil, aby takowých omylných zpráw tak snadně k sobě přigjmati, a bezewssj hodné přjčiny stawy králowstwj Českého w ossklitwost sobě bráti neráčil.

Poslowé s týmiž insstrukcými wygeli z Prahy hned ráno w pondělj po památce sesláni Ducha swatého, a w středu na té cestě přigewsse do Perna ssest mil od Litoměřic ležjcýho tu krále nassli. A tu ti poslowé konawsse swé poselstwj oznamowali, že také k cýsaři Geho Gasnosti s poselstwjm wyprawenі gsau.

Král Geho Milost ani insstrukcý ani nic giného sobě předložiti nedaw, rychle ge předse pustiw, s nechutnau twářj gim za odpowěd dal: pokudž také s poselstwjm k cýsaři

wypraweni gsau, aby tam geli, a když takowé poselstwj wyřjdj, gakaužkoli odpowěd mjti budau, s tau aby se domů nawracowali, ale ku králi, kdežbykoliw na ten čas w Čechách a w kterémžkoli mjstě byl, wjce nessli. Cysař wysłyssaw ty posly w městě Heydchu, a nedaw gim žádné odpowědi do Halle se obrátil, a ty posly při sobě držel za některau neděli.

Král pak aby se tisse s wogskem do Čech přes hory wlauditi a nenadále na Čechy mohl připadnauti, posly swé do Litoměřic wypprawil, kteřjžto do Litoměřic přigewsse na purgmistru žádali, aby gim ti sausedé ku pomocy přidáni byli, kteřjžto gsau při prwnjm přjgezdu králowském hospod gim objednati pomáhali, oznamugjce, že král Geho Milost na zegtřj hned za nimi přigeti ráčj. Když purgmistr giné konssele k sobě obeslal, bylo se gich ptáno, gak w počtu welikém králby k nim přigeti ráčil, — to za odpowěd dali: že se potřebj nenj gim o žádné obroky konské starati, gedině toliko aby sama osoba králowská mohla opatřena býti; a že toliko král s domem swým w počtu dosti skrowném ráčj s synem swým Ferdynandem přigeti, a tu w Litoměřicých nic než toliko přes noc pozůstati. Zatjm na zegtřj okolo čtyr hodin na den gjzda zbrogně do města pomalu se trausyla, za kteraužto okolo polednе král s synem swým, s nemalým počtem lidu gjzdného přigel. Prwé než gesstě do města přigel, konsselé podlé obyčege starobylého w cestu proti němu až za most wyssli, geho přiwjtati, a pečeti mu y kljčů podati chtěli; ale on wyslaw Giřjka Žabku gim wzkázati ráčil, aby se domů nawrátili, že na ten čas takowého wjtánj přigjti nemůže. Hned welmi brzo po přjgezdu králowském přitáhlo

do města čtyři praporce pěssjch (knechtů), a ti se na nowém městě, Dubině a probožstwj položili. Za nimi pak wezeno bylo 17 kusů střelby polnj nabité, a ke wssemu přistrogené, kteranžto tak nabitau obrátiwsse na tu stranu k Radobeyli hoře na náměstj zanechali, až král z Litoměřic pryč vgel. Husaři pak za mostem po těch lukách wssudy wedlé Labé se kladli, a w okolnjch wesnicých až práwě k Doxanům. Když po obědě králowském bylo, konsselé podlé času od Žabky gmenowaného přissli, a krále vctiwě witawsse poctu gakožto králi a pánu swému prowkazowali. Král mage při sobě na ten čas Ferdynanda syna swého, Gindřicha z Plawna, kancljře, Zdislawa Berku, hofmistra, Ladislawa Popela, marssalka, a Sikjka Zajjku, gim skrz Zdislawa Berku za odpowěď dal, že to witánj wděčně přigjmati, a toho na nich žádati ráčj, aby mu wssecky klj̈če od bran wydali, že se sám král opatrowati ráčj. Konsselé tak včiniti, a wssecky klj̈če Ladislawowi marssalkowi wydati musyli, kterýžto s dwěma osobami k němu přidanými ráno ke wssem branám, aby ge otwjrali, a wečer aby ge zawjrali, chodjwali. A takowý způsob zachowáwán byl, dokudž král od nich neodgel, a k Praze s tjm lidem se neobrátil. Prwé než gesstě král do Litoměřic přigel, k těm osobám stawu panského a rytjřského, které se mu dobře zdáli a widěli, psanj toto včinil:

Ferdynand ⁊c.

Vrozený Wěrný nám milý N.

Wěděti dáwáme, že gsme toho aumyslu w brzkých dnech králowstwj nasseho Českého přigeti; neb giž na cestě k Če-

chám býti ráčjme; a protož poraučjme, aby hned bezewsseho messkánj, gakž tebe toto nasse psanj dogde, k Nám do Litoměřic, ničjmž se nezamesskáwage, přigel. Kdež znage milostiwau wůli nassi, nepochybugem, že se tak zachowáš, a k Nám, gakž weyš dotčeno, přigeti neobmesskáš; a tu při přigezdu swém dále potřebám, pro kteréž gsme tebe obeslati ráčili, od nás wyrozumjš.

Dáno w Drážďanech w auterý Swatodussnj léta 1547.

Na takowé obeslánj množý nic se na záwazek připowěděný y pečeti swé neohledagjce do Litoměřic geli; a co tam s králem o staw měststý a o některé osoby gednali, o tom w djlu druhém těchto přjběhů bude prawjno.

Konec djlu prwnjho.

Pragae Czechorum,
typis Josephae Sommer, viduae. MDCCCXX.

Obsah.

	Strana
Otewřený list obsýlacý Zdenka Lwa z Rožmitála	7
Země aby opatřena byla	9
Hotowost wšeregná se nařizuge	11
Sněm odložen	12
Kazymir do sněmu wstaupil	13
Odpowěd owdowělé králowně daná	13
Poslowé od Ferdynanda wyslanj	14
Řeč pana Radslawa pjsaře	16
Poselstwj od knjžat Baworských	—
Pohřebnj památka za krále Ludwjka se dála	17
Poslowé na hrad Karlssteyn wyslanj se nawrátili	18
Kterak král má býti wolen hledáno	—
Swoboda na wolenj nowého krále	—
Stawowé Annu za dědičku neuznali	19
Přjsaha nowého krále	—
Hornjcy po Pražanech mjsto mjti žádali	20
Žádost aby Ferdynand za krále wolen byl	—
Osoby k sepsánj artykulů woleny byly	24
Rozepře mezy stawy	25
Začátek wolenj nowého krále	—
Wolency kteřj byli	26
Žádost wolenců na stawy	27
Přjsaha wolenců	28
Nowý král prohlássen	29
Poslowé k nowému králi woleni	—
Artykulowé, s kterýmiž poslowé do Wjdně se obebrali	30

	Strana
Poslowé do Wjdně přigeli	38
Že za krále Ferdynand wolen gest, oznámili	39
Poslowé swé wěcy přednássely	40
Odpowěd gim daná	46
Ginau a to otewřeněgssj odpowěd žádali	—
Poslowé propusstěni	48
Král wydal tři magestáty pro Čechy	—
Král na cestu do králowstwj Českého se wydal	—
Přjsahu na pomezý činil	49
Rozepře mezy stawy o nesenj klenotů	—
Král Ferdynand korunowán	—
Král poddanost od wssech zemj koruny České přigjmal	50
Hánuš o králowstwj Vherské vsylowal	—
Za krále Vherského wolen	51
Palatýn s Maryj w Presspurce sněm držel	—
Ferdynand za krále Vherského wyhlássen	52
Ferdynand radu w městech Pražských obnowil	—
Ferdynand gel do Vher	—
Ferdynand na králowstwj Vherské korunowán	53
Různice mezy Pražany za přjčinau Pikhartů	54
Ferdynand obnowil radu w Praze	56
Hánuš Turka na pomoc powolal a Wjdeň oblehl	57
Ferdynand potwrdil swobody starému městu Pražskému	60
Král Ferdynand gel do Augsspurku	—
Hánuš Frydrych knjže Saské a giných ssest knjžat Rjšských sněm Augsspurský podepsati nechtěli	61
Ferdynand na králowstwj Rjmské wolen byl	63
Sněm na hradě Pražském l. P. 1531	64
Sněm na hradě Pražském l. P. 1534	66
Nowé bauře za přjčinau nowokřtěnců	73
Zdeněk Lew z Rožmitala vmřel	74
Nowá obora založena	74
Turcy Hanussowi do Vher na pomoc táhli	75

Strana

Ferdynand obcy Plzenſké práwo duchcwnjho zpráwce při farnjm koſtele sw. Bartoloměge doſazowati oděliti ráčil 112
Sněm na hradě Pražſkém 1546 —
Liſt otewřený krále Ferdynanda 113
Několik děl doſti welikých z Wjdně proti kurfirſſtowi Saſkému ſe wezlo 117
Maurye knjže přigel do Prahy 118
Jan Frydrych ſtawům pſanj včinil —
Čechowé proti Janowi Frydrychowi wálčiti odporowali 124
Král Ferdynand ge treſtal 125
Proč ſſkodliwé ſpuntowánj w Čechách ſe ſtalo 126
Rozkaz krále Geho Miloſti —
Tomuto rozkazu připogený liſt poſýlacý 132
Liſtowé otewřenj, do kragů rozepſanj —
Odpowěd obce ſtarého měſta Pražſkého na rozkaz wyſſlý 136
Odpowěd od krále G. M. daná na ſpis obce ſtaroměſtſké 147
Což G. M. králowſká w Litoměřicých auſtně k ſtawům mluwiti ráčil 141
Wolff z Kragku ſtawům předloženj včinil, aby s počtem ſwým k popiſu nagiti ſe dali 173
Odpowěd na to předloženj —
Řeč neywyžſſjho purkrabě ku králi 174
Odpowěd na tu řeč 176
Stawowé Klenowſkého ze Ptenj žádali, aby na mjſtě gich promluwil —
Řeč Klenowſkého —
Odpowěd krále G. M. na tu řeč Klenowſkého ze Ptenj 185
Na takowé G. M. králowſké napomenutj geſt zaſe od Klenowſkého mluweno 197
Neywyžſſi purkrabě w Litoměřicých gménem wſſech promluwil 198

Strana

Po wykonánj té řeči, bylo zase od stawů před S. M. králowstau toto promluweno . . . 200
Na to zase S. M. král. promluwiti ráčil . . . 201
Přjpis těm osobám, gessto peněžitau pomoc včinili, dáwán byl . . . 205
S. M. wssech stawů k sobě do hospody powolati rozkázal a k nim promluwil . . . 206
Na promluwenj S. M. kr. neywyšssj purkrabě odpowěděl 207
Odpowěd a záwěrek S. M. na to včiněný . . . —
Obec na rádnj dům obeslaná . . . 208
Artykulowé sepsanj . . . 209
Rozmlauwánj w domě pána Bohusse Kostky z Postupic 212
Psanj ku králi S. M. . . . 213
Odpowěd daná . . . 216
Snessenj přátelské w kollegi weliké . . . 219
Psanj ku králi ze strany wyhrožowánj w Litoměřicých 223
Odpowěd na to psanj . . . 226
Psanj Jana Frydrycha kurfirssta Saského stawům včiněné 228
Odpowěd gednoty Pražské na to psanj . . . 234
Psanj ku králi ze strany lehké mince . . . 239
Odpowěd od krále . . . 242
Listowé otewřenj kragům králowstwj Českého . . . 244
Psanj Ssebestyana z Waitmille stawům včiněné . . . 245
Nařjzenj králowské aby se dodáwala sspjže cýsaři . 246
Pražané do weliké kollege se scházeli . . . 247
List Jana Frydrycha čten byl . . . 248
Stawowé krage Boleslawského žádost na stawy králowstwj Českého wznesli . . . 253
Sněm w Praze . . . —
Artykulowé . . . 254
Odpowěd od stawů, w kterýž Ssebestyana z Waitmille k pokogi napomjnagj . . . 262

Strana

Pražané žádali, aby wogsko knjžete Maurycе a Augusta ze země wytáhlo . . 263
Odpowěd na tu žádost . . . 265
Pražané žádali Maurycе a Augusta osobně, aby swé wogsko ze země wyprawili . . 268
Odpowěd 270
Král napomjnal, aby Pražané s lidem do pole wyprawеným domů se nawrátili . 272
Čechowé w auzkostech gsauce postaweni na Morawaneсh pomocy žádali . . . 274
Kasspar Pflug zprávu dáwá, že nepřjtel do Jochmistálu wpadnauti vsyluge . . 280
Wáclaw z Ludanic psanj zřjzených osob od stawů, též austné promluwenj Strnada z Krystowic tegně králi odeslal . . . 282
Zřjzené od stawů osoby k arcykněžnám na hrad Pražský wyslali, a psanj králi včinili . 284
Odpowěd od krále, w kteréž poraučj, aby stawowé wogsko rozpustili . . . 289
Třetj rozepsánj do wssech kragů . . 296
Kasspar Pflug Čechům weystrahu dáwá . 302
Král opět napomjná, aby stawowé wogsko rozpustili, a sspjže dodáwali . . 304
Psanj do wssech kragů od cýsaře, w kterémž se omlauwá, že gako nepřjtel do Čech wtrhnauti nemjnj . 308
Weystraha Pražanům z Normberka daná . 311
Přátelské napomenutj do wssech kragů . 312
Psanj králi z Prahy včiněné . . 316
Sněm w Praze se začal . . 322
Insstrukcý od krále k sněmu na hrad Pražský 330
Zelet cýsařská rada slyssán byl . . 346
Stawowé w kollegi opět se sessli . 347
Psanj Jana z Pernsstegna čteno . . —

Strana

[illegible] z [illegible] [illegible]	349
[illegible] purkmiſtr a giní s přátelſtwím [illegible] při-ſtawili	350
Řeč nejwyžšího purkrabí k [illegible] wčiněná	351
Auředníci a [illegible] zemſſtj s ſwými přátelſtwjm ne-přiſtupili	352
Auředníkům zemſſtj magestát krále Wladiſlawa prowo-[illegible]	354
Odpowěd na to prowolávání	—
Arcyknížaty Rakauſké z Prahy do Inſſpruku odeſlati ſe magj	355
Karel V. za Hánuſſem poſpjchal	356
Hánuš na hlawu poražen a gat	357
Ferdinand obec Plzenſkau o wjtězſtwj zprawuge	359
Zbyněk Berka z Dubé za nowinu do Prahy přineſſl, že Hánuš poražen a gat geſt	361
Roztržení mezy ſtawy	362
Sněm na hradě Pražſkém	—
Odpowěd na inſſtrukcy krále	365
Poſlowé k cýſaři wyſláni	378
Poſlowé ke králi přiſſli	380
Ležení wogenſké gak wyhijželo	381
Hyſſpanowé towz gakauſy wypálili	383
S dcerami ro ſmrti obcowali	—
Poſlowé k cýſaři přiſſli	384
Odpowěd od cýſaře	—
Poſlowé ſe nawrátili	385
Inſſtrukcý na Peltolta z Lippého při ſněmu obecném	386
Kragjř z Kragku, aby z těch záwazků ſeſſlo, ſe při-milauwal	400
Přjmluwa Jana z Pernſſtenna	402
Přjmluwa Wyléma Křineckého	406
Ohláſſenj měſſtanů Žateckých	410

Strana
Artykulowé na sněmu swolenj . . 411
Důmjnka z strany těch pečetěných zápisů . 414
Odpowěd na insstrukcý krále . . 415
Poslowé s insstrukcý z Prahy wygeli . 424
Král posly odbeywal . . —
Král wogensky do Litoměřic přitáhl . . 425
Některé osoby ze stawů k sobě obeslal . 426

Omylowé hrubssj.

Na stran.	w řád.		
15	9 stogj:	k dobrého	čti: k dobrému
25	14 —	to oboge potom aby	— to oboge aby
39	21 —	Na to gegich	— na to swé
97	25 —	poddali se	přideg punktjk
162	— —	opanowa	přideg l, gestli ho nenj.
266	23 —	mělo;	čti: měli;
275	16 —	od stawům	— od stawům též na str 312, w ř. 12
278	16 —	na Croypni	— na Chroypni,
302	4 —	z králowstwj	— z krage
307	20 —	mohl;	— mohli;
319	24 —	chtělo,	— chtěla,
350	10 —	z Nonowa	— z Nonowa včinili,
389	6 —	a vtwrditi.	— a vtwrditi mohli.
387	24 —	přikázali,	— přikázati,

